

Um, karakter i ličnost

Elen Vajt

Naslov originala:

**Mind, Character and Personality
Guidelines to Mental and Spiritual Health**

Ellen G. White

KNJIGA 1

Sadržaj

PRVA KNJIGA

PREDGOVOR	5
<i>I dio – PROUČAVANJE UMA</i>	
1. Važnost proučavanja uma	7
2. Hrišćanin i psihologija	10
3. Opasnosti u psihologiji	13
4. Duhovni uticaji i um	17
5. Fanatični um	22
6. Zdrava normalnost	26
<i>II dio – OSNOVNI ODNOSI</i>	
7. Bolest koja počinje u umu	30
8. Religija i um	32
9. Tvrđava uma	35
10. Razumijevanje	38
<i>III dio – RAZVOJ UMA</i>	
11. Proučavanje Biblije i um	42
12. Marljivost	46
13. Hrana za um	50
14. Rad i zanimanje	53
15. Emocionalni faktori	57
<i>IV dio – RAZVOJ LIČNOSTI</i>	
16. Prenatalni uticaji	60
17. Nasleđe i okruženje	65
18. Sigurnost u domu	69
19. Roditeljski uticaji	74
20. Atmosfera u domu	79
21. Hristos se bavi umovima	82
22. Škola i učitelj	84
<i>V dio – ŽIVOTNA POKRETAČKA SILA</i>	
23. Ljubav – božanski, vječni princip	92
24. Ljubav u domu	95
25. Ljubav i seksualnost u ljudskom iskustvu	98
26. Bratska ljubav	108
27. Božja ljubav	111
<i>VI dio – SEBIČNOST I SAMOPOŠTOVANJE</i>	
28. Samopoštovanje	115

29. Zavisnost i nezavisnost	118
30. Sebičnost i egocentričnost	122
VII dio – ADOLESCENCIJA I MLADI	
31. Problemi mladih	126
32. Opčinjenost i slijepa ljubav	133
33. Opasnosti s kojima se mladi suočavaju	139
34. Savjest	144
VIII dio – VODEĆA NAČELA U OBRAZOVANJU	
35. Uticaj zapažanja	150
36. Načela motivacije	154
37. Načela proučavanja i obrazovanja	158
38. Ravnoteža u obrazovanju	163
DRUGA KNJIGA	
IX dio – MEĐUSOBNI ODNOS TIJELA I UMA	
39. Neophodnost skladnog djelovanja čitave ličnosti	168
40. Uticaj tijela na um	171
41. Ishrana i um	173
42. Um i zdravlje	178
43. Um i duhovno zdravlje	181
X dio – MENTALNO ZDRAVLJE	
44. Zakoni koji upravljaju umom	186
45. Individualnost	189
46. Međuljudski odnosi	193
47. Mentalna higijena	198
XI dio – EMOCIONALNI PROBLEMI	
48. Krivica	202
49. Žalost	205
50. Nemir i zabrinutost	209
51. Strah	212
52. Depresija	216
53. Sukob – pozitivno i negativno	223
54. Prekomjerno proučavanje	226
55. Patnja	228
56. Gnjev	231
57. Mržnja i osveta	234
58. Vjera	237
XII dio – PROBLEMI U PRILAGOĐAVANJU	
59. Formiranje karaktera	243
60. Sukobljavanje i poistovjećivanje	247

61. Vitalna funkcija Božjeg zakona	250
62. Komunikacija	255
XIII dio – LIČNOST	
63. Mašta	261
64. Navike	265
65. Lijenost	268
66. Emocionalne potrebe	270
67. Narav	274
68. Društveni odnosi	276
69. Odbacivanje	280
70. Kritika	282
71. Sreća	285
XIV dio – MISLI I NJIHOV UTICAJ	
72. Navike mišljenja	290
73. Ispravno razmišljanje	294
74. Sumnja i nedoumice	297
75. Mašta i bolest	301
76. Odlučnost i volja	303
XV dio – LAŽNI SISTEMI TERAPIJE	
77. Lažna nauka	308
78. Kontrola uma nad umom	311
79. Hipnotizam i njegove opasnosti	314
80. Sotonina nauka o samouzdanju	319
XVI dio – NAČELA I NJIHOVA PRIMJENA	
81. Sigurna terapija uma	323
82. Bavljenje naukom	326
83. Gerijatrija	329
XVII dio – PRAKTIČNA PSIHOLOGIJA	
84. Bavljenje emocijama	333
85. Savjetovanje	336
86. Dijeljenje povjerenja	342
87. Psihologija i teologija	344
88. Negativni uticaji na um	348
89. Pozitivni uticaji na um	351
DODATAK A	356
DODATAK B	358
Skraćenice	360
Indeks biblijskih citata	362
Indeks pojmova	366

PREDGOVOR

Za života Elen G. Vajt (1827-1915) psihologija, nauka koja se bavi ljudskim umom, njegovim moćima i funkcijama, bila je u povoju. Ipak kroz njene spise može se nazrijeti prepoznatljiva filozofija u kojoj se jasno oslikavaju određene smjernice u ovoj nauci.

Svrha ove kompilacije je prikupljanje izjava Elen G. Vajt na ovom širokom, važnom i ponekad kontraverznom polju za prikladno proučavanje. Adventisti sedmog dana i drugi sa svojim ubjeđenjem da je Elen G. Vajt pisala pod uticajem Svetog Duha cijene vođstvo na tako vitalnom polju za čitavo čovječanstvo u vrijeme kad se škole psihološke misli razlikuju i mijenjaju.

Zdravost pogleda Elen G. Vajt na područjima fiziologije, ishrane i vaspitanja, kao i na drugim poljima, već se pokazala. Nema sumnje da kako istraživanja u psihologiji i mentalnom zdravlju napreduju, njena reputacija za postavljanje zdravih psiholoških principa još će se više učvrstiti. Posvećenom adventisti ovo djelo, *Um, karakter i ličnost*, daće mnoge odgovore. Sigurni smo da kako se istina bude razvijala, ovdje zauzeti stavovi sve više i više će apelovati na promišljene čitaoce.

U ovim okolnostima povremeno pojavljivanje izraza kao što su «vidjela sam», «pokazano mi je», «upućena sam», ne samo da su razumljivi nego i dobrodošli radi sigurnosti da izloženi koncepti potiču od Onoga koji je oblikovao ljudski um.

Prilikom sastavljanja ovog materijala nije bilo nastojanja da se odvoje oni pasusi koji podržavaju poglede raznih autoriteta na polju vaspitanja i psihologije. Ovdje se ne izlažu nikakvi predubijeđeni pogledi kompilatora, naprotiv, učinjen je napor da se dopusti Eleni Vajt da slobodno predstavi svoje poglede. Ovo se postiglo izvlačenjem iz široke zaostavštine njenih objavljenih spisa, pisanih tokom šest decenija, kako su se pojavljivali u tada štampanim knjigama, pamfletima, hiljadama članaka u časopisima, povezanim rukopisima i prepisci.

Veliki dio kompilacije *Um, karakter i ličnost* predstavlja opšta vodeća načela. Ona su prošarana i nadopunjena materijalima koji sadrže praktične upute i savjete u uspostavljanju odnosa učitelja i učenika, propovjednika i vjernika, ljekara i pacijenta, roditelja i djeteta.

Ovi savjeti koji su uglavnom bili upućeni rukovodiocima, propovjednicima, ljekarima, učiteljima, izdavačima, domaćicama ili omladini, mogu u svom otkrivenju okolnosti i datih uputa, poprimiti nešto od forme istorijskih slučajeva. Pažnju treba usmjeriti na načela koja oni sadrže.

Očigledno Elen Vajt nije pisala kao psiholog. Ona nije koristila uobičajenu terminologiju današnje psihologije. U stvari, čitalac mora sa razumijevanjem pristupiti njenoj upotrebi termina «psihologija», «frenologija», itd. Međutim, upućeni čitalac biće pod dubokim utiskom njenog neobičnog uvida u osnovne principe psihologije koje ove spisi iznose na vidjelo. Konstatacije Elen Vajt o raznim aspektima uma, njegovom vitalnom mjestu u ljudskom iskustvu, njegovim potencijalima, i činocima koji dovode do njegovog optimalnog funkcionisanja kako je izvučeno zajedno u logičnom poretku dopuštaju dodatan izbor posthumno izdatih knjiga Elen Vajt. Ovo nam pomaže da shvatimo šta je čovjek i da razumijemo njegov odnos sa svojim zemaljskim okruženjem, Bogom, i univerzumom.

Prije deset godina, kad je otpočeo ovaj rad na kompilaciji, mislio se da bi ona imala najširi uticaj na one koji se osobito bave studijama na polju mentalnog zdravlja. Otuda, praćen je takav aranžman da ove iskaze načini odmah dostupnim onima koji razmatraju klasifikovana područja. Istražitelj treba razumjeti da dok je učinjen pokušaj da se izbjegne preobilnost koliko je to moguće, nekoliko izjava se ponavlja u različitim

poglavljima iz razloga da bi se mogli naći pod raznim odgovarajućim naslovima. Sada je jasno da je ova kompilacija od vitalnog interesa za sve adventiste i njihove prijatelje, jer svi smo uključeni u bitku za um.

Zadatak kompilatora ograničio se na odabir materijala, stavljajući ga u ono što se čini logičan redosled, i stavljanje naslova koji uvode odabrane predmete. Učinjen je pokušaj da se uključe sve bitne izjave u izloženi predmet, proistekle iz višegodišnje aktivne službe Elen Vajt, stičući tako preimućstvo pristupa datoj tački iz svih uglova i prezentirajući najširi mogući opseg. Čineći tako tu i tamo se ima ponavljanja misli u opštim osnovnim crtama što u neku ruku može zasmetati površnom čitaocu. Međutim, pažljivom proučavaocu biće dobrodošla svaka fraza koja doprinosi predmetu koji se razmatra. Tako je *Um, karakter i ličnost* donekle enciklopedijska knjiga.

Svaki citat nosi sa sobom referencu na izvor u materijalima Elen G. Vajt, omogućujući čitaocu da se u mnogo slučajeva obrati punom originalnom kontekstu ako želi. U interesu očuvanja prostora, umetnute su opšte prihvaćene skraćenice djela Elen G. Vajt, čiji pregled se nalazi na poslednjim stranicama ove kompilacije. U svim slučajevima pridodat je i datum pisanja prve publikacije. Originalni izvori su dati kao primarne reference, i ako su sada dostupni u formi knjige, pojavljuje se odgovarajuća referenca tog izdanja. Kreda u *Biblijskom komentaru Adventista sedmog dana* se prema dodatnim izjavama Elen G. Vajt pojavljuju na kraju svakog toma *Komentara*, ili u tomu 7a *ASD Biblijskog komentara*.

Ograničenost prostora spriječila je unošenje nekih predmeta koji se odnose na um kao npr «ludila», itd., za koje upućujemo čitaoca na *Sveobuhvatni indeks spisa Elen G. White (Comprehensive Index to the Writings of Ellen G. White)*.

Ova kompilacija je pripremljena u uredu za Zostavštinu Elen G. Vajt pod upravom Odbora za Zostavštinu koji je po svojoj volji autorizovala Elen Vajt. Za razliku od najvećeg broja kompilacija materijala Elen G. Vajt, ovaj je prvobitno bio objavljen u privremenoj formi pod naslovom *Smjernice za mentalno zdravlje (Guidelines to Mental Health)*, radi testiranja u učionicama i kritičkog čitanja adventističkih vaspitača, psihologa i psihijatarata. Želja Odbora za zaostavštinu je bila učiniti izvjesnim da su uzete u obzir sve poznate izjave koje se odnose na predstavljene predmete i da je aranžman materijala prihvatljiv.

Povoljan odgovor iz upotrebe u učionicama i drugim mjestima osigurava mjesto ovom djelu sa mnogim drugim posthumnim publikacijama Elen G. Vajt. Kako je sada izdato u dva dijela, ono postaje segment popularne Hrišćanske kućne literature.

U svom sadašnjem obliku ono donekle predstavlja reviziju u odabiru tema i poboljšanjima u poretku pojavljivanja. Naslov «Ljubav i seksualnost u ljudskom iskustvu» je dodat. Dopunjeni su neki dodaci u izvjesnim poglavljima, a određena brisanja eliminisala nepotrebna ponavljanja. Stranice se nastavljaju kroz oba dijela, a Indeks biblijskih navoda i Opšti indeks nalaze se na kraju djela.

Da jasno prikazana slika velikog sukoba između sila dobra i zla za kontrolu ljudskog uma upozori i prosvijetli sve čitaoce i obezbijedi sugestije i pravac za izbor onoga što će dati sigurno vođstvo danas i osigurati buduće nasleđe u životu koji dolazi najozbiljnija je nada

Odbora za zaostavštinu Elen G. Vajt

Vašington, D.C.

22. mart 1977.

I DIO

PROUČAVANJE UMA

1. VAŽNOST PROUČAVANJA UMA

Najdelikatniji posao. – Rad sa umovima najdelikatniji je posao u koji su se ljudi ikad uključili. - 3T 269 (1873) 3

Poznavati zakone koji upravljaju umom i tijelom. – Dužnost je svake osobe, sebe radi i čovječanstva radi, da se informiše o zakonima života i savjesno im se pokorava. Svako se treba upoznati sa najčudesnijim od svih organizama – ljudskim tijelom. Potrebno je razumjeti funkcije različitih organa i njihovu međusobnu zavisnost za zdravo djelovanje svih. Treba proučavati uticaj uma na tijelo i tijela na um, i zakone kojima se rukovode. – MH 128 (1905)

Vježbati i disciplinovati um. – Bez obzira ko ste...Gospod vas je blagoslovio intelektualnim sposobnostima koje se mogu beskrajno usavršavati. Razvijajte svoje talente istrajnom ozbiljnošću. Vježbajte i disciplinujte um proučavanjem, zapažanjem i razmišljanjem. Ne možete se sresti sa Božjim umom dok ne upotrijebite svaku silu. Mentalne sposobnosti će jačati i razvijati se ako radite u strahu Božjem, u poniznosti, i sa ozbiljnom molitvom. Odlučna namjera učiniće čuda. – LS 275 (1915) 4

Potencijal disciplinovanog uma. – Mora se raditi na samodisciplini.... Prosječan um, dobro disciplinovan, izvršiće veći i složeniji posao od najobrazovanijeg uma i najvećih talenata bez samokontrole. – COL 335 (1900)

Rad sa umovima najuzvišeniji zadatak. – Budućnost društva čini mladost današnjice. U njima vidimo buduće učitelje, zakonodavce i sudije, vođe naroda, koji određuju karakter i sudbinu nacije. Kako je dakle važna misija onih koji oblikuju navike i uticaj u životima generacije koja dolazi.

Rad sa umovima najveći je zadatak koji je ikad povjeren ljudima. Roditeljsko vrijeme je suviše vrijedno da bi se trošilo u zadovoljavanju apetita ili trci za bogatstvom ili modom. Bog im je metnuo u šake dragocjenu mladost ne samo da ih osposobe i nađu im korisno mjesto u ovom životu, već i da ih pripreme za nebeske dvorove. – HS 209, 1886. (Te 270)

Korisnost učitelja zavisi o uvježbanosti uma. – Korisnost učitelja zavisi ne toliko od faktičke količine znanja koliko o standardima kojima teži. Pravi učitelj nije ispunjen glupavim mislima, nehatnim raspoloženjem, ili nejasnim pamćenjem. Njegov život je život neprekidnog rasta. U radu takvog učitelja postoji svježina, oživljavajuća sila, koja budi i inspiriše njegove učenike. – Ed 278 (1903)

On će se boriti za najveću mentalnu i moralnu vrsnoću. – Poznavati sebe je veliko znanje. Učitelj koji sebe pravilno cijeni dopustiće Bogu da oblikuje i disciplinuje njegov um. I on će priznati izvor svoje sile.... Samospoznaja vodi poniznosti i vjeri u Boga, ali ona ne zauzima mjesto napora za samousavršavanjem. Onaj ko shvata vlastite nedostatke neće žaliti truda u dosezanju najvećih mogućih standarda fizičkih, mentalnih i moralnih kvaliteta. Niko ko se zadovoljava nižim standardom ne treba imati udijela u obučavanju mladih. – Sp TEd 50, May 15, 1896. (CT 67) 5

Pripreme za vječnost. – U svim vašim poslovima morate djelovati kao domaćin koji se trudi za zemaljski rod. Naizgled on baca svoje sjeme; ali zakopano u zemlji, sjeme klija. Sila živoga Boga daje mu život i vitalnost, i vidi se prvo «trava, potom klas, pa onda ispuni pšenicu u klasu» (Marko 4:28). Proučavaj ovaj čudesni proces. Oh, ima mnogo toga za učenje, za razumijevanje! Ako usavršavamo svoje umove do vrhunca svojih sposobnosti mi ćemo kroz vječnost nastaviti proučavati puteve i djela Božja i znati sve više i više o Njemu. – CT 252 (1913)

Nauka o hrišćanstvu i umu. – Postoji nauka o hrišćanstvu koja treba prevladati – nauka toliko dublja, šira veća, od bilo koje ljudske nauke koliko su nebesa veća od zemlje. Um treba disciplinovati, obrazovati, uvježbavati; jer ljudi moraju činiti službu Bogu na način koji nije u skladu sa urođenim sklonostima. Često se životne pripreme i vaspitanje moraju odbaciti da bi čovjek mogao postati učenik u Hristovoj školi. Srce se mora naučiti da bude postojano u Bogu. Stari i mladi stiču navike i oblikuju misli koje će ih osposobiti da odbiju kušanje. Oni moraju učiti da gledaju gore. Načela Riječi Božje – principe koji su visoki kao nebo i koji vode u vječnost – treba shvatiti u njihovom uticaju na svakodnevni život. Svako djelo, svaku misao, svaku riječ, treba uskladiti sa tim načelima. – CT 20 (1913)

Napredak samo kroz sukob. – Nijedna nauka ne može se izjednačiti sa onom koja se razvija u životu proučavaoca Božjeg karaktera. Oni koji postaju Hristovi sledbenici otkrivaju da su obezbijedeni novi motivi za akciju, da narastaju nove misli, i kao posledica toga moraju nastati nove akcije. Ali oni mogu postići napredak samo kroz borbu, jer postoji neprijatelj koji se uvijek bori protiv njih, nudeći iskušenja koja dušu vode u sumnju i grijeh. Postoje naslijeđene i stečene sklonosti ka zlu koje se moraju nadvladati. Appetit i žudnja moraju se staviti pod kontrolu Svetog Duha. Nema kraja ratovanju s ove strane vječnosti. Ali dok se moraju voditi stalne bitke, moraju se takođe steći dragocjene pobjede; a trijumf nad svojim ja i grijehom je vredniji nego um može procijeniti. – CT 20 (1913)

Dužnost svakog hrišćanina je da razvija um. – Dužnost svakog hrišćanina je da stiče navike reda, temeljitosti i brzine u ispunjavanju zadataka. Nema opravdanja za loš rad na izgradnji ma kojeg karaktera. Kad je neko uvijek uposlen, a rad se nikad ne okončava, to je stoga što um i srce nijesu stupili u dejstvo. Čovjek koji je spor i radi sa gubitkom mora shvatiti da te greške treba ispraviti. On treba vježbati um u planiranju kako najbolje iskoristiti vrijeme za osiguranje najboljih rezultata. Taktičnošću i metodikom neko će postići za pet sati koliko drugi za deset.

Neki koji su zauzeti domaćim poslovima uvijek su u poslu, ne zato što imaju tako mnogo učiniti već što ne planiraju kako da uštede vrijeme. Svojim sporim, otegnutim načinima oni prave puno posla od vrlo malo. Ali svako ko hoće može nadvladati te otežavajuće, usplahirene navike. On mora imati u svom poslu određen cilj. Odredite koliko treba vremena za dati zadatak, i onda usredsredite svaki napor prema izvršenju tog posla u datom vremenu. Vježbanje snage volje učiniće ruke spretnijim. – COL 344 (1903)

Vježbati svaku snagu uma i tijela. – Bog je svakom ljudskom biću dao mozak. On želi da se to upotrijebi u Njegovu slavu.... Mi nemamo preveliku moždanu moć ili sposobnost rezonovanja. Mi trebamo ravijati i vježbati sve snage uma i tijela – ljudskog mehanizma koji je Hristos otkupio – da bi ih mogli što je moguće bolje iskoristiti. Treba da činimo sve što možemo da ojačamo te moći, jer Bogu je ugodno da postanemo što djelotvorniji saradujući sa Njim. – 1 SM 100 (*Propovijed u senatorijumu Sv. Helene*), June 23, 1904.

Kultivisan um mjera čovjeka. – Nikad nemojte misliti da ste dovoljno naučili i da sada možete umanjiti svoje napore. Kultivisan um je mjera za čovjeka. Vaše obrazovanje treba se nastaviti tokom vašeg životnog vijeka; svakodnevno učite i praktično primjenjujte stečeno znanje. – MH 499 (1905)

Upadljiva je sličnost između nekultivisanog polja i neuvježbanog uma. Djeca i mladi već posjeduju u svojim umovima i srcima sjeme pokvarenosti, spremno da iznikne i donese svoju izopačenu žetvu; i potrebni su najveća briga i staranje u razvoju i snabdijevanju uma dragocjenim sjemenom biblijske istine. – RH, Nov 9, 1886 (HC 202)

Sticanje znanja i mentalne kulture. – O pravilnoj upotrebi našeg vremena zavisi nam uspjeh u sticanju znanja i mentalne kulture. Kultivacija razuma ne mora se omesti siromaštvom, skromnim porijeklom ili nepogodnim okruženjem.... Odlučna namjera, istrajna marljivost i brižljivo ekonomisanje sa vremenom omogućiće ljudima da steknu znanje i mentalnu disciplinu koje će ih kvalifikovati za gotovo svako mjesto od uticaja i korisnosti. – COL 343, 344 (1903)

Razumijevanje načina mišljenja od velike vrijednosti u radu sa bolesnima. – Potrebna je velika mudrost u radu sa bolestima nastalim preko uma. Tuga, bolesno srce, obeshrabren um, iziskuju blag tretman.... Saosjećanje i taktičnost često će donijeti veću korist bolesniku od najvještijeg tretmana poduzetog na hladan, indiferentan način. – MH 244 (1905)

Razumijevanje načina mišljenja i ljudske prirode pomažu u djelu spasenja. – Riješite se da postanete onoliko korisni i djelotvorni koliko vas Bog poziva da budete. Budite temeljiti i vjerni čega kod se latite. Obezbijedite sva preimućstva u svom domenu za jačanje intelekta. Neka izučavanje knjiga bude kombinovano sa korisnim fizičkim radom i vjernim staranjem, budnošću i motivacijom koja obezbjeđuje mudrost koja je odozgo. To će vam dati sveobuhvatno obrazovanje. Tako ćete razvijati karakter i zadobiti uticaj nad drugim umovima, što vam omogućava da ih vodite na stazu poštenja i svetosti. – COL 334 (1903)

Mehaničari, zakonodavci, trgovci, ljudi svih zanimanja i profesija obrazuju se da bi postali majstori u svom poslu. Trebaju li Hristovi sledbenici biti manje inteligentni, i dok su predano uposleni Njemu u službi ne biti upućeni u smjernice i sredstva za korištenje? Poduhvat zadobijanja vječnog života je iznad svakog zemaljskog obzira. Da bi vodili duše Isusu, mora postojati znanje o ljudskoj prirodi i mora se proučavati ljudski um. Potrebno je mnogo pažljivije razmišljanje i vatrenija molitva da bi znali kako približiti ljudima i ženama veliki predmet istine. – 4 T 67 (1876)

Oplemenjene sile povećavaju zahtjev za naše služenje. – Kroz nedostatak riješenosti da uzmu učešća u radu i reformi, ljudi mogu postati stereotipni na pogrešnom kursu djelovanja; ili oplemenjujući svoje snage steći sposobnost da čine najbolju službu. Tada će se naći u potražnji ma gdje bili. Biće cijenjeni za sve čega su vrijedni. – COL 344 (1903)

Mi možemo gotovo dostići prednosti anđela. – Gospod je dao čovjeku sposobnost za stalno usavršavanje, i obećao mu svaku moguću pomoć u tom zadatku. Kroz providenje božanske milosti možemo doseći skoro do preimućstva anđela. RH, June 20, 1882. (HC 218)

2. HRIŠĆANIN I PSIHOLOGIJA

10 **Bog je odredio zakone uma.** – Onaj koji je stvorio um i odredio njegove zakone, pobrinuo se i za njegov razvoj u skladu s tim zakonima.* - Ed 41 (1903)

Istinska načela psihologije u Svetom Pismu. – Istinska načela psihologije otkrivena su u Svetim spisima. Čovjek ne poznaje sopstvenu vrijednost. On djeluje u skladu sa svojim neobraćenim temperamentom karaktera zato što ne gleda na Isusa, Začetnika i Svršitelja svoje vjere. Onaj ko dolazi Isusu, ko vjeruje u Njega i uzima ga za primjer, shvata značenje riječi: «Onima dade silu da postanu sinovi Božji....»

Oni koji prolaze kroz iskustvo istinskog obraćenja shvatiće, živo zapažajući, svoju odgovornost prema Bogu u radu na izgradnji vlastitog spasenja sa strahom i drhtanjem, svoju odgovornost da okončaju oporavak od gube grijeha. Takvo iskustvo vodiće ih da se ponizno i vjerno uzdaju u Boga. – MS 121, 1912. (ML 176)

11 **Um posvećen Bogu skladno se razvija.** – Bog uzima ljude kakvi jesu i vaspitava ih sebi za službu ako mu se hoće predati. Duh Božji, primljen u dušu, oživljava sve sposobnosti. Pod vođstvom Svetog Duha um koji je bezrezervno posvećen Bogu skladno se razvija i ojačan je u razumijevanju i ispunjavanju Božjih zahtjeva. Slab, neodlučan karakter se mijenja u čvrst i postojan. Neprekidno posvećenje uspostavlja tako blizak odnos između Isusa i Njegovih učenika da hrišćanin postaje poput svog Učitelja u karakteru. On ima jasnije, šire poglede. Njegova pronicljivost je oštija, njegov sud uravnoteženiji. Na taj način ojačan je životodavnom silom Sunca pravednosti da je sposoban da donosi mnogi rod Bogu na slavu. – GW 285, 286 (1915)

Nauka o čistom hrišćanskom životu. – Nauka o čistom, zdravom, doslednom hrišćanskom životu stiće se proučavanjem Riječi Gospodnje. To je najveće obrazovanje koje jedno zemaljsko biće može steći. To su pouke koje učenici u našim školama trebaju naučiti, kako bi mogli istupiti sa čistim mislima i bistrim umovima i srcima, pripremljeni za uspon na ljestvici progresa i upražnjavanja hrišćanskih vrlina. Ovo je razlog zašto želimo povezanost naših ustanova i senatorijuma sa školama. Tim institucijama treba upravljati u jednostavnosti jevandjelja datog u Starom i Novom Zavjetu. – MS 86, 1905.

12 **Okruženi atmosferom mira.** – Svima koji su pod Božjom obukom potrebni su tihi časovi za zajednicu sa vlastitim srcem, sa prirodom i sa Bogom.... Mi ponaosob moramo čuti Njegov govor srcu. Kad se utiša svaki drugi glas, i u miru čekamo pred Njim, tišina duše čini jasnijim glas Božji. On nam naređuje: «Utolite i poznajte da sam Ja Bog....» Usred gužve i napora intenzivnih životnih aktivnosti onaj ko je tako osvježen biće okružen atmosferom svjetlosti i mira. On će primiti dar i fizičke i mentalne snage. – MH 58 (1905)

Hristova religija djelotvoran lijek. – Sotona je uzročnik bolesti, a Veliki Ljekar ratuje protiv njegovog djela i sile. Bolesti uma svugdje prevladaju.... Nevjernici su se koristili najvećim brojem ovih nesrećnih slučajeva [među kojima su porodične traume, kajanje zbog grijeha, strah od vječnog pakla, i drugo što dovodi do neuravnoteženosti uma] pripisujući ludilo religiji; ali to je teška kleveta za koju će morati odgovarati. Hristova vjera, daleko od toga da bude uzročnikom ludila, jedan je od najdjelotvornijih lijekova protiv njega; jer ona je moćno umirenje za nerve. – 5T 443, 444 (1885)

* PRIMJEDBA: Postoji savršen sklad između Biblije i prave nauke. Psihologija je nauka i proučava um i ljudsko ponašanje.

Ulazak u područje mira. – Kad iskušenja navale na vas, kad brige, teškoće i tama okruže vašu dušu, pogledajte na mjesto gdje ste posljednji put vidjeli svjetlost. Odmarajte se u Hristovoj ljubavi i pod Njegovom zaštitničkom brigom.... Ulazeći u zajednicu sa Spasiteljem, mi ulazimo u područje mira. – MH 250 (1905)

Sve pretjerane brige uklonjene. – Kad ljudi polaze na svakodnevni mukotrpan rad, kao i kad su zaokupljeni molitvom, kad liježu noću, i kad ujutro ustaju, kad bogataš piruje u svojoj palati, ili kad siromah okuplja svoju djecu u oskudnoj kućici, sve to nježno prati nebeski Otac. Nijedna suza nije se prolila koju Bog nije zapazio. Nema osmjeha koji On nije obilježio.

Kad bi u ovo sasvim vjerovali, svaka pretjerana briga bila bi otjerana. Naši životi ne bi bili tako ispunjeni razočarenjem kao sada; jer sve bi, veliko ili malo, bilo stavljeno u Božje ruke koji nije zbunjen mnoštvom briga ili savladan njihovom težinom. Stoga trebamo uživati odmor duše koji je mnogima dugo bio nepoznanica. – SC 86 (1892)

Vježbati dušu disciplinom. – Hrišćani, da li se Hristos otkriva u vama? Moramo raditi na izgradnji zdravih tijela i snažnih umova koja se neće lako iznuriti, umova koji će se nadvisiti do uzroka i posledice svakog učinjenog pokreta. Tada smo na pravom putu da podnesemo teškoće kao dobri vojnici. Potrebni su nam umovi koji mogu uočiti teškoće i nositi se sa njima sa mudrošću koja dolazi od Boga, koji se mogu rvati sa teškim problemima i pobijediti ih. Najteži problem je raspeti sebe, podnijeti teškoće duhovnih iskustava, vježbati dušu strogom disciplinom. To možda neće isprva donijeti najveće zadovoljstvo, ali kasnije će imati za posledicu mir i sreću. – Lt 43, 1899.

Hristos ima moć da okrijepi i obnovi. – I dok Hristos otvara čovjeku nebo, život koji On daje otvara čovjekovo srce k nebu. Grijeh ne samo da nas odvaja od Boga već uništava u ljudskoj duši i želju i sposobnost da Ga upoznamo. Cijelo to djelo zla poništava Hristova misija. On ima silu da ukrijepi i obnovi sposobnosti duše paralizovane grijehom, pomračen um, iskvarenu volju. On nam otvara bogatstva univerzuma, a s Njime je data i sila da se ta blaga prepoznaju i prisvoje. – Ed 28, 29 (1903)

Pod Božjom ili sotonskom kontrolom. – Sotona vrši kontrolu svakog uma koji nije odlučno pod kontrolom Duha Božjeg. – Lt 57, 1895 (TM 79)

Svaki grijeh koji se gaji slabi karakter. – I neka sebi ne laskaju da će se grijesi koje gaje duže vremena moći brzo ostaviti. Nije tako. Svaki grijeh koji se gaji slabi karakter i jača naviku, a rezultat su fizičke, mentalne i moralne izopačenosti. Vi se možete pokajati od zla koje ste činili, i stati na prave staze; ali karakter vašeg uma i vaša prisnost sa zlom otežaće vam razlikovanje između dobra i zla. Kroz formirane loše navike, Sotona će vas iznova napadati. – COL 281 (1900)

Psihološke kvalifikacije učitelja. – Navike i načela učitelja treba smatrati čak od veće važnosti od njegovih knjiških kvalifikacija. Ako je iskren hrišćanin, osjećaće potrebu jednakog interesa za fizičko, metalno, moralno i duhovno vaspitanje svojih učenika.

Da bi vršio pravilan uticaj, on treba da ima savršenu kontrolu nad sobom, i srce obilno ispunjeno ljubavlju prema učenicima, koja će se očitovati u pogledima, riječima i djelima. On treba da ima čvrstinu karaktera, i tada će moći oblikovati umove svojih učenika i istovremeno ih uputiti u nauku. Rano vaspitanje mladih uglavnom oblikuje njihov karakter za život. Oni koji rade sa mladima moraju biti vrlo brižljivi u podsticanju umnih kvaliteta, da bi bolje znali kako da usmjeravaju njegove moći kako bi se one ispoljile na najveću moguću korist. – 3T 135 (1872)

Čovjek postaje novo stvorenje. – Ljudi moraju postati podanici Hristovog carstva. Kroz božansku silu koja im se daje, moraju se vratiti svojoj odanosti. Preko zakona i prirodnih resursa Bog uspostavlja nebesku komunikaciju sa čovjekovim duhovnim životom, koja je u svom djelovanju zagonetna kao dejstvo vjetra (Jovan 3:7, 8). Hristos je objavio: «Moje carstvo nije od ovoga svijeta» (Jovan 18:36). I dok pečati svoje uticaj na zemaljskim vlastima, ne može se oduzeti ni najslabiji otisak od njih bez kvarenja božanskog obličja.

15 Tako je karakter Božjeg djela na ljudskom srcu duhovan i svako ko ga prima postaje novo stvorenje bez uništavanja ili slabljenja neke sposobnosti koju je Bog dao čovjeku. To čisti svaku osobinu pogodnu za vezu sa božanskom prirodom. Ono što je rođeno od Duha je duh, a kad se čovjek rodi odozgo, nebeski mir natapa dušu. – MS 1, 1897. (SpTBC [No. 3] 8, 9)

Dobro isključuje loše. – Roditelji, vi ste jedini koji odlučujete da li će umovi vaše djece biti ispunjeni oplemenjenim mislima ili iskvarenim osjećanjima. Vi ne možete njihove aktivne umove održavati nezaokupljenim, niti možete odstraniti zlo. Samo ulivanjem ispravnih načela možete isključiti pogrešne misli. Sve dok roditelji ne posiju sjeme istine u srca svoje djece, neprijatelj će sijati kukolj. Dobro, jasne upute jedina su preventiva protiv poplave zla koja kvari dobre manire. Istina će štiti dušu od beskrajnih iskušenja koja se moraju presresti. – CT 121 (1913)

Moj je samo jedan dan. – Dan za danom svi mi se moramo uvježbavati, disciplinovati i vaspitavati za korisnost u ovom životu. Samo jedan dan – razmislite o vome – jedan dan je moj. Daću sve od sebe u tom jednom danu. Upotrijebiću svoj dar govora na blagoslov nekom drugom, kao pomoćnik, utješitelj, primjer koji će Gospod moj Spasitelj odobriti. Vježbaću se u strpljenju, ljubaznosti, uzdržljivosti, da bi se mogle u meni danas razviti hrišćanske vrline.

Svako jutro posvetite sebe – dušu, tijelo i duh – Bogu. Utvrdite navike posvećenja i vjerujte sve više i više u svog Spasitelja. Možete s punim povjerenjem vjerovati da vas Gospod Isus voli i želi da rastete do Njegove visine karaktera. On želi da rastete u Njegovoj ljubavi, da napredujete i jačate u svojoj punini božanske ljubavi. Tada ćete steći znanje o najvećoj vrijednosti za vrijeme i za vječnost. – Lt 36, 1901. (HP 227)

16 **Kako se može razviti dobro uravnotežen um.** – Rad je blagoslov. Nemoguće je da uživamo zdravlje bez rada. Sve sposobnosti treba iskoristiti u cilju pravilnog razvoja, i da bi muškarci i žene mogli imati dobro uravnotežene umove. – 3T 154, 155 (1872)

Znanje i nauka moraju se oživotvoriti Svetim Duhom. – Samo kad se dovedu pod punu kontrolu Duha Božjeg čovječiji talenti se korisno ispoljavaju do krajnjih granica. Shvatanja i načela religije prvi su koraci u sticanju znanja i leže na samom temelju istinskog vaspitanja. Znanje i nauka moraju se oživotvoriti Duhom Božjim da bi služili plemenitim ciljevima. Samo hrišćanin može pravilno iskoristiti znanje. Nauka, da bi se potpuno usvojila, mora da se posmatra sa stanovišta religije. Tada bi svi slavili Boga nauke. Srce koje je oplemenjeno milošću Božjom najbolje može shvatiti stvarnu vrijednost obrazovanja. Božje osobine koje se vide u Njegovim stvaralačkim djelima mogu se cijeliti samo kad imamo znanje o Stvoritelju.

Učitelji moraju biti upoznati ne samo sa teorijom istine već moraju posjedovati eksperimentalno znanje o putu svetosti da bi vodili mlade na izvore istine, Jagnjetu Božjem koje je uzelo grijeha svijeta. Znanje je sila na dobro kad se sjedini sa istinskom pobožnošću. duša ispražnjena od svoga ja biće oplemenjena. Hristovo nastavanje u srcu vjerom učiniće nas mudrim u Božjim očima. – MS 44, 1894.

Cijelo biće otvoreno iscjeljujućem posredovanju Neba. – Hristos je izvor života. Ono što mnogima nedostaje je jasnije znanje o Njemu; njima je potrebno strpljivo i ljubazno, ali ozbiljno podučavanje kako se cijelo biće može širom otvoriti za iscjeljujuće posredovanje Neba. Kad svjetlost Božje ljubavi obasja mračne odaje duše, uznemirenost, klonulost i nezadovoljstvo će prestati, i radost i zadovoljstvo dati podstreka umu a zdravlje i energija tijelu. – MH 247 (1905)

17

Blagodati se ne razvijaju u jednom trenutku. – Dragocjene blagodati Svetog Duha se ne razvijaju u jednom trenutku. Hrabrost, duhovna sila, smjernost, nepokolebljiva vjera u Božju moć da spase, stiču se višegodišnjim iskustvom. Životom svetog nastojanja i nepokolebljivom privrženosti pravdi djeca Božja pečate svoju sudbinu. – MH 454 (1905)

3. OPASNOSTI U PSIHOLOGIJI

Sotona proučavalac uma. – Hiljadama godina Sotona je eksperimentisao osobinama ljudskog uma, i dobro ga upoznao. Svojim lukavim postupcima u ovim posljednjim danima on vezuje ljudski um sa svojim vlastitim, ispunjavajući ga svojim mislima, a to djelo vrši na tako varljiv način da oni koji prihvataju njegovo vođstvo ne znaju da su vođeni njegovom a ne svojom voljom. Veliki varalica nada se da tako smete umove ljudi i žena da se ništa ne čuje sem njegova glasa. – Lt 244, 1907. (MM 111)

18

Sotona majstor lukavstva. – Sotona neprekidno nastoji da utiče na ljudske umove svojim lukavstvima. On je obdaren vrhunskim umom, koji mu je dao Bog, ali obesčastio je sve te plemenite sposobnosti suprostavljajući se i ignorišući savjete Najvišega. – ST, Sept 18, 1893 (HC 210)

On dolazi prurušen. – Sotonini planovi i zamisli nameću nam se sa svih strana. Mi moramo zauvijek zapamtiti da nam on dolazi prurušen, prikrivajući svoje motive i karakter iskušenjima. On dolazi u haljinama svjetlosti, naizgled odjeven u odjeću čistog anđela, tako da ne možemo zapaziti da je to on. Treba da budemo veoma obazrivi i brižljivo razmotrimo njegove planove, da ne bi bili prevareni. – MS 34, 1897. (HC 88)

19

Zloupotreba nauke utiče na um. – U ovim danima kad se skepticizam i nevjerstvo često pojavljuju pod plaštom nauke, moramo biti nadasve oprezni. Preko ovih sredstava naš veliki protivnik obmanjuje hiljade i dovodi ih u potčinjenost svojoj volji. Preimućstvo koje stiče od ovih nauka, nauka koje se odnose na ljudski um, je ogromno. Na taj način, kao zmija, neprimjetno se uvlači da pokvari djelo Božje.

Ovaj Sotonin pristup kroz te nauke je dobro osmišljen. Preko kanala frenologije, psihologije i mesmerizma*, on neposrednije pristupa ljudima ovog naraštaja i djeluje sa onom

* PRIMJEDBA: U ovom iskazu koji je objavljen u časopisu «Signes and Times» (Znaci vremena) 6. novembra 1884, g-đa Vajt je izvukla i donekle pojasnila iskaz prvobitno objavljen u RH, Feb 18, 1862, sada i u Svjedočanstvima za Crkvu, Vol 1, str. 290-302.

Pozivanje na frenologiju, psihologiju i mesmerizam, kako je ovdje kombinovano, opisuje način na koji Sotona stiče prednost nad ljudskim umom, može se činiti malo nejasnim onome ko nije blizak literaturi tog vremena i njenom naglasku. Naučni radovi posvećeni psihologiji i liječenju bolesti nosili su oglasne spiskove na poledini informišući javnost o dostupnoj literaturi. Jedno takvo djelo, «Priručnik za liječenje vodom» (The Water Cure

silom koja karakteriše njegove napore blizu svršetka vremena probe. Tako se truju umovi hiljada ljudi i odvođe u nevjerstvo.

20

Dok se vjeruje da jedan ljudski um na tako čudesan način utiče na drugi, Sotona, koji je spreman da iskoristi svako preimućstvo, uvlači se i djeluje na sve strane. I dok se oni koji su se posvetili ovim naukama uzdižu do neba zbog velikih i dobrih djela koja su ih afirmisala, oni malo znaju kakvu silu na zlo odgajaju; ali to je sila koja će još raditi sa znacima i lažnim čudima – sa svakom prevarom nepravde.

Zanemarivanje molitve navodi ljude da se oslanjaju na sebe i sopstvenu snagu i otvara vrata iskušenjima. U mnogim slučajevima mašta se zarobljava naučnim istraživanjem, a ljudima se preko savjesti laska o vlastitoj moći. Nauke koje se bave ljudskim umom veoma se uzdižu. One su dobre same po sebi, ali ih Sotona koristi kao moćna sredstva da obmane i uništi duše. Njegova umjeća se prihvataju kao da su sa Neba i na taj način on prima obožavanje, što godi njegovu ukusu. Svijet, koji pretpostavlja da će mu frenologija i životinjski magnetizam* biti od velike koristi, nikad nije bio tako iskvaren kao sada. Kroz te nauke, uništava se čestitost i polažu temelji spiritizma. – ST, Nov 6, 1884. (2SM 351, 352)

21

Njegovo djelo u skretanju (odvratanju) čovječjeg uma. – Sotona je ušao i postavio se između Boga i čovjeka. Njegovo djelo je u odvratanju ljudskog uma, i on baca svoju tamnu sjenku preko naših puteva tako da ne možemo shvatiti razliku između Boga i moralne tame i pokvarenosti i mnoštva bezakonja koja su u našem svijetu. Dakle šta nam je činiti u vezi sa tim? Hoćemo li dopustiti da tama ostane? Ne.

Postoji jedna sila ovdje za nas koja unosi svjetlost neba u naš mračni svijet. Hristos je bio na nebu, i On će donijeti svjetlost neba, rastjerujući tamu i unoseći svjetlost svoje slave. Tada ćemo vidjeti, usred pokvarenosti i sknavljenja i razvrata, svjetlost neba.

Mi ne moramo ostati u pokvarenosti koja je u ljudskom rodu, i uvijek je imati pred sobom na umu. Mi je ne moramo posmatrati.... Šta da činimo? Šta je naš zadatak? «Vidite kakvu nam je ljubav dao Otac» (1 Jovanova 3:1). – MS 7, 1888.

Lukave insinuacije nasuprot otvorenom, drskom napadu. – Kad Sotona preduzme drzak i otvoren napad na hrišćanstvo, to hrišćanina smjesta dovodi kraj nogu svog Moćnog Oslobodioca, koji jedini može natjerati neprijatelja u bjekstvo. Ali on obično ne postupa tako.

Manual), na 284 strane, koje je 1850 objavila izdavačka kuća «Fowlers&Wells», sadržalo je listu od šezdeset pet različitih djela o fizičkom i mentalnom zdravlju, od kojih su dvadeset tri bile posvećene frenologiji, psihologiji, mesmerizmu i vidovitosti. Ovdje ćemo iznijeti nekoliko djela sa spiska.

«Elementi životinjskog magnetizma» ili «Proces i praktična primjena za ublažavanje ljudskih patnji» 12.50 \$

«Porodične pouke o frenologiji i psihologiji» (platno u jednoj knjizi, bogato ilustrovano) 2.00 \$

«Fascinacija» ili «Filozofija šarmiranja» (Magnetizam). Ilustruje principe života. Ilustrovano. 40\$

«Predavanja o filozofiji mesmerizma i vidovitosti» sa uputima u njene procese i praktičnu primjenu. 25\$

«Psihologija, ili nauka o duši» sa skicama nervnog sistema. Joseph Haddock, MD. 25\$

«Frenologija i Sveto Pismo» (prikaz njihovog sklada). John Pierpont. 12.50\$

«Filozofija električne psihologije» John Bover Dods. 50\$

U knjizi Silvestera Grejema (Sylvester Graham) od 650 stranica, «Predavanja o nauci ljudskog života» (1865), sa «Biografskim dogodovštinama autora», reklamirana su mnoga od ovih istih djela, ovaj put grupisana i razmještena pod naslovima kao: «Radovi na frenologiji», «Liječenje vodom» ili «Vodena kura», «Mesmerizam – psihologija», itd. U vezi sa osam stranica na račun «Života Silvestera Grejema» gotovo čitava jedna strana je posvećena «opisu frenologije». Tako je Elen Vajt pisala o stvarima koje su u to vrijeme bile vrlo dobro poznate javnosti. – *Kompilatori*

On je lukav i zna da je za njega najdjelotvorniji način da postigne svoje zamisli doći jadnom, palom čovjeku u obliku anđela svjetlosti. Tako prerušen on radi na umu da ga odmami sa pravog puta. On je uvijek gajio ambicije da falsifikuje Hristovo djelo i utvrdi vlastitu moć i zahtjeve. On navodi obmanute smrtnike da Hristova djela i čuda objašnjavaju na naučnim principima, i čini da im ona izgledaju kao rezultat ljudske vještine i moći. U mnogim umovima on će na taj način na kraju uništiti svu pravu vjeru u Hrista kao Mesije, Sina Božjeg. – ST, Nov 6, 1884.

Mladi umovi njegov poseban cilj. – Poseban Sotonin zadatak u ovim posljednjim danima je da posvoji umove mladih, pokvari njihove misli, i raspali njihove strasti. Svi moralni činioци su slobodni, i kao takvi moraju se uvesti u pravi tok. – Und MS 93 (HC 337)

Sotona kontroliše um kojim ne upravlja Sveti Duh. – Malo ih vjeruje da je čovječanstvo potonulo tako duboko kao što jeste, ili da je tako potpuno rđavo, tako užasno suprostavljeno Bogu kao što jeste. «Tjelesan (čulan) um je u neprijateljstvu sa Bogom, jer se ne pokorava zakonu Božjem, niti zaista može» (Rimljanima 8:7).

Kad um nije pod direktnim uticajem Duha Božjeg, Sotona ga može oblikovati kako želi. On će ostrastiti sve sile razuma koje kontroliše. On je dijametralno suprostavljen Bogu u ukusima, pogledima, prednostima, simpatijama i antipatijama, izboru stvari i zanimanja; on ne nalazi zadovoljstva u onom što Bog voli ili odobrava, već uživa u onim stvarima koje On prezire; stoga podržava kurs koji je uvredljiv za Njega.

To dovodi do sukoba sa onima koji pokušavaju ići putem Gospodnjim. Oni Škoji se suprostavljaju istinić će nazivati svjetlost tamom, a tamu svjetlošću; dobro zlom, a zlo dobrim. – Lt 8, 1891.

Od Adamovog vremena do sada. – Sotona je bio na kormilu, upravljajući ga dokle je zadobio vlast nad svim ljudskim umovima koji su primili laži kojim je prevarena Eva i zatim iskorištena kao posrednik da namami Adama na grijeh. Sotona održava svoje varljivo djelo na ljudskim umovima od tog dana do sada. – MS 19, 1894.

Oni koji znaju istinu su poseban cilj. – Sotona potajno radi da zbuni umove onih koji znaju istinu dovodeći ih u zabludela osjećanja i pogrešne primjere. Ukoliko se ne pokaju i obrate, oni koji žive podijeljenim životom, javno služeći Gospodu a istovremeno praveći i iznoseći sopstvene planove – planove koji usporavaju djelo za koje je Hristos dao život da ga dovrši – biće prevareni od neprijatelja duša. – Lt 248, 1907.

Sotona odvraća umove kontraverznim predmetima. – On [neprijatelj] uživa kad su umovi skrenuti na bilo koji predmet kojim može ostvariti podjelu osjećanja ili odvesti naš narod u sukob. – MS 167, 1897.

Jedan um gospodari drugim. – Sotona često nalazi moćno sredstvo na zlo u sili kojom jedan ljudski um može vršiti uticaj na drugi ljudski um. Ovaj uticaj je tako zavodljiv da osoba koja se njime oblikuje često nije svjesna njegove sile. Bog mi je naredio da govorim protiv ovog zla. – Lt 244, 1907. (2SM 352)

Sila na dobro, sila na zlo. – Uticaj uma na um, tako snažna sila na dobro kad je posvećen, podjednako je snažan na zlo u rukama onih koji se suprote Bogu. Ovu silu Sotona je koristio u djelu ulivanja zla u umove anđela, i učinio je da sve to izgleda kao da traži dobro za univerzum. Kao pomazani heruvim, Lucifer je bio visoko uzdignut; bio je veoma voljen od strane nebeskih bića, a njegov uticaj nad njima bio je snažan. Mnogi od njih su slušali njegove sugestije i vjerovali njegovim riječima. «I posta rat na Nebu; Mihailo i anđeli Njegovi boriše

22

23

se protiv aždaje; i bori se aždaja i njeni anđeli, i ne nadvladaše, niti im se više nađe mjesta na nebu» (Otkrivenje 12:8). – Lt 114, 1903. (7 BC 973).

Umu jednog čovjeka ne treba vjerovati. – Umu jednog čovjeka i sudu jednog čovjeka nije se smjelo vjerovati, jer bili su u pitanju suviše veliki interesi, i on nije slobodan od ljudskih slabosti i ljudskih pogrešaka.... Ne postoji nijedan čovječiji um tako savršen da nema opasnosti od njegovih polazišta iz pogrešnih pobuda, posmatranja stvari sa pogrešnog stanovišta. – Lt 41, 1891.

Sotona traga za neopreznim umovima. – Sotona vreba da zatekne um u trenutku nepažnje, i tako ga posvaja. Mi ne treba da smo neupućeni u njegove planove, niti trebamo biti nadvladani njegovim zamislima. On je zadovoljan slikama koje ga predstavljaju kao da ima rogove i kopita, jer je inteligentan; jednom je bio anđeo svjetlosti. – MS 11, 1893.

Zli anđeli pokušavaju uništiti čovjekovu volju. – Ako im se dopusti, zli anđeli će obrađivati [osvajati i kontrolisati] umove ljudi sve dok ne izgube vlastitu misao ili volju. – MS 64, 1904.

Jedina sigurnost u otporu. – Naša jedina sigurnost je u nedavanju mjesta đavolu; jer njegove sugestije i ciljevi uvijek su da nas iskvari i odvrti od oslanjanja na Boga. On se preobražava u anđela čistoće da bi mogao, kroz svoja varljiva iskušenja, predstaviti svoje zamisli na takav način da ne možemo razlikovati njegove obmane. Što mu se više predajemo, to će moćnije biti njegove prevare nad nama. Opasno je polemisati ili pregovarati sa njim; jer za svaku prednost koju mu pružamo, on će zahtijevati više.

Naša jedina sigurnost je u odlučnom odbacivanju prvog nagovještaja pretpostavke. Bog nam je dao milost kroz Hristove zasluge dovoljnu da se suprostavimo Sotoni i budemo više nego pobjednici. Protivljenje je uspjeh. «Protivite se đavolu, i pobjeći će od vas.» Protivljenje mora biti odlučno i čvrsto. Mi gubimo sve što smo stekli ako se protivimo danas da bi se predali sutra. – RH, Apr 8, 1880. (HC 95)

Izbjegavanje samopouzdanih djela. – Postoje oni koji se nepromišljeno stavljaju u položaj opasnosti i izlažu iskušenjima, iz kojih traže Božje čudo da ih izvede nepovrijeđene i neokaljane. To su djela samopouzdanja s kojima Bog nije zadovoljan. Sotonino kušanje Spasitelja svijeta da se baci sa vrha hrama bilo je odlučno dočekano i odbijeno. Arhineprijatelj je naveo Božje obećanje kao jemstvo da bi Hrist mogao to učiniti sa sigurnošću na osnovu obećanja. Isus je dočekao ovo kušanje Pismom: «Pisano je,... Ne kušaj Gospoda Boga svojega». Na isti način Sotona podstrekava ljude da idu na mjesta gdje Bog to od njih ne traži, izlažući Sveto Pismo da opravda svoje sugestije. – RH, Apr 8, 1880. (HC 95)

Istinska vjera i pretpostavka. – Božja obećanja nijesu nam data da na njih brzopleto polažemo pravo, da nas štite dok nepromišljeno srljamo u opasnost, kršeći prirodne zakone ili zanamarujući mudrost i rasuđivanje koje nam je Bog stavio na raspolaganje. To nije prava vjera već pretpostavka (uobrazilja)....

Sotona nam pristupa sa svjetovnom čašću, bogatstvom, i zadovoljstvima života. Ta iskušenja su prilagođena ljudima svih položaja i poziva, odvodeći ih od Boga da služe više sebi nego svom Stvoritelju. «Sve ovo daću tebi», rekao je Sotona Hristu. «Sve ovo daću tebi», govori Sotona čovjeku. «Sav ovaj novac, ovu zemlju, svu ovu moć, slavu i bogatstvo daću tebi»; a čovjek je opčinjen, prevaren i podmuklo odmamljen u propast. Ako se prepustite svjetovnosti srca i života, Sotona je zadovoljan. – Lt 1a, 1872. (HC 93)

Zli anđeli ili Božji anđeli kontrolišu ljudske umove. – Zli anđeli ili Božji anđeli kontrolišu umove ljudi. Naši umovi se predaju Božjoj kontroli ili kontroli sila tame; i biće bolje da se

danas zapitamo gdje stojimo – da li pod krvlju poprskanom zastavom Kneza Emanuela ili pod crnim barjakom sila tame. – MS 1, 1890 (6BC 1120)

Samo ako se predamo. – Sotona ne može doticati um ili intelekt ukoliko mu ga ne predamo. – MS 17, 1893. (6 BC 1105)

Neophodan jasan uvid. – Neophodan je jasan duhovni vid da bi prepoznali razliku između kukolja i pšenice, između Sotonine nauke i nauke Riječi istine. Hristos, Veliki Ljekar, došao je na naš svijet da da zdravlje, mir i savršenstvo karaktera svima koji Ga primaju. Njegovo jevanđelje ne sastoji se od spoljašnjih metoda i djela kroz koja se zla nauka može predstaviti kao veliki blagoslov pokazavši se nakon toga velikim prokletstvom. – Lt 130, 1901. (HC 109)

Molitva će odoljeti protiv Sotone. – Molitva vjere je velika sila jednog hrišćanina i sigurno će odoljeti protiv Sotone. Ovo je razlog zašto on uliva sumnju da nam molitva nije potrebna. On mrzi ime Isusa, našeg Zastupnika; i kad mu ozbiljno dolazimo za pomoć, Sotonina vojska je uzburjana. Ako zanemarujemo upražnjavanje molitve, to dobro služi njegovom cilju, jer tada se spremnije prihvataju njegova lažna čuda. Kad nije uspio iskušati Hrista, on postavlja svoja kušanja pred čovjeka. – 1T 296 (1862)

4. DUHOVNI UTICAJI I UM

Religija i zdravlje. – Lična vjera od najveće je važnosti. Jovan je pisao Gaju: «Ljubazni, želio bih iznad svega da možeš napredovati i biti zdrav, kao što je tvojoj duši dobro» (3 Jovanova 2). Tjelesno zdravlje uveliko zavisi od zdravlja duše; stoga bilo da jedete ili pijete, ili drugo šta činite, činite sve na slavu Božju. Lična vjera otkriva se ponašanjem, riječima i djelima. Ona podstiče rast do krajnjeg savršenstva i polaže pravo na hvalu Gospodnju. «Da budete ispunjeni u Njemu» (Kološanima 2:10). – Lt 114, 1901.

Čista vjera donosi spokojstvo, staloženost i snagu. – Čista i neokaljana vjera nije osjećaj, već činjenje djela milosti i ljubavi. Ova vjera je neophodna za zdravlje i sreću. Ona ulazi u oskrnavljeni hram duše i bičem izgoni grešne uljeze. Zauzevši presto, ona sve posvećuje svojim prisustvom, osvjetljavajući srce sjajnim zracima Sunca pravednosti. Ona otvara prozore duše ka nebu, puštajući svjetlost Božje ljubavi. S njom dolaze spokojstvo i staloženost. Fizička, mentalna i moralna snaga raste, zato što atmosfera neba kao živa, djelotvorna sila ispunjava dušu. Hristos se useljava unutra, nada slave. – RH, Oct 15, 1901 (WM 38)

Bog je izvor života i radosti. – Bog je izvor života i svjetlosti i radosti u univerzumu. Kao sunčevi zraci, kao bujice vode koje teku sa živog izvora, blagoslovi dolaze od Njega za sva Njegova stvorenja. I gdje god je život od Boga u srcima ljudi, on će se izliti na druge u ljubavi i blagoslovima. – SC 77 (1892)

Sve prima život od Boga. – Sva stvorena bića žive voljom i silom Božjom. Ona su primaoci života od Sina Božjeg. Ma koliko sposobni i talentovani, ma kako bile velike njihove sposobnosti, oni se iznova ispunjavaju životom od Izvora svega života. On je izvor, vrelo života. Jedino Onaj koji ima besmrtnost, koji nastava u svjetlosti i životu, mogao je reći: «Imam vlast položiti svoj život, i imam vlast opet ga uzeti». – MS 131, 1897. (5BC 1113)

Sotona koristi uticaj uma na um. – Zbačen sa neba Sotona je uspostavio svoje carstvo na ovom svijetu, i otada neumorno nastoji da odvuče ljudska bića od njihove vjernosti Bogu. On koristi istu silu koju je koristio na nebu – uticaj uma na um. Ljudi postaju kušaći svoje braće. Gaje se snažna, iskvarena sotonska osjećanja, i ona vrše prinudnu, neodoljivu silu. Pod uticajem tih osjećanja, ljudi se međusobno povezuju u društva (saveze), u trgovačke unije i u tajna udruženja. U svijetu su na djelu sile koje Bog neće još dugo tolerisati. – Lt 114, 1903.

Svrha Sotoninih proučavanja je iskorištavanje sila za sebične ciljeve. – Sotona ima mreže i klopke, kao lovačke zamke, pripremljene da duše uhvate u zamku. Svrha njegovog proučavanja je da ljudi iskorišćavaju svoje Bogom date moći za sebične ciljeve umjesto da ih potčine proslavljanju Boga. Bog je postavio ljude za djelo koje će im donijeti mir i radost i predočiti im vječnu dobit; ali Sotona želi da usredsredimo svoje napore na ono što nam ne koristi, na ono što je propadljivo. – RH, Sept 1, 1910. (HC 200)

Prestup nije donio novi poredak sila i strasti. – Ne mislimo da je od Adamovog prestupa Bog dao ljudskim bićima novi poredak snaga i strasti, jer onda bi izgledalo da se Bog umiješao da usadi grešne sklonosti u ljudski rod. Hristos je otpočeo svoje djelo obraćenja čim je čovjek napravio prestup, da bi kroz poslušnost Božjem zakonu i vjeru u Hrista opet zadobili Božje obličje. – MS 60, 1905.

Svako mora izabrati jednu od dvije zastave. – To je velika borba. To su dvije velike sile suprotstavljene jedna drugoj, Knez Božji, Isus Hrist, i knez tame, Sotona. Odigrava se otvoreni sukob. Postoje samo dvije grupe na svijetu, i svako ljudsko biće svrstaće se pod jednom od dvije zastave, zastavom kneza tame ili zastavom Isusa Hrista. – Lt 38, 1894.

Grieh obuhvata cijelo biće. – Grieh obuhvata cijelo biće, a tako djeluje i milost. – Lt 8, 1891.

Ćudljivo srce je to što odvlači sposobnosti duše. Svi koji izučavaju nauku o spasenju moraju biti pokorni učenici u Hristovoj školi, kako bi hram duše bio mjesto za nastavanje Najvišega. Ako hoćemo učiti od Hrista, duša se mora isprazniti od svih svojih taštih stvari, da bi Hristos mogao utisnuti svoje obličje u duši. – Lt 5, 1898. (HC 105)

Krst daje pravi nivo ljudskom umu. – Šta daje pravi nivo ljudskom umu? Golgotski krst. Gledanjem na Isusa, Začetnika i Svršitelja naše vjere, sve želje za proslavljanjem sebe polažu se u prašinu. Tada dolazi, dok gledamo gore, duh samoponiznosti koji uzdiže skromnost i smjernost uma. Dok posmatramo krst, osposobljeni smo da vidimo divnu pripravu koju je donio svakom vjerniku. Bog u Hristu... ako se pravilno sagleda, donijeće ravnotežu ljudskom uzdizanju i ponosu. Neće biti samouzvisivanja, već istinska skromnost. – Lt 20, 1897. (HC 114)

Čovjek je upotpunjen u Hristu. – Hristos je doveo svoje učenike u živu zajednicu sa sobom i Ocem. Kroz rad Svetog Duha na ljudskom umu, čovjek se ispunja u Hristu Isusu. Zajednica sa Hristom omogućuje lanac jedinstva koji imamo jedni sa drugima. Ova zajednica je najubjedljiviji dokaz svijetu o Hristovoj veličini i snazi, Njegovoj moći da ukloni grijeh. – MS 111, 1903. (5BC 1148)

Samo Bog može uzdići čovjeka do moralnog dostojanstva. – Vrijednost čovjeka kako ga Bog cijeni je kroz zajednicu sa Hristom, jer Bog je Jedini koji može uzdići čovjeka na ljestvici moralnog dostojanstva kroz Hristovu pravednost. Svjetska čast i svjetska veličina samo su one vrijednosti koje im je čovjekov Stvoritelj dodijelio. Njihova mudrost je ludost, njihova snaga slabost. – Lt 9, 1873. (HC 149)

Sebičnost i njeni plodovi. – Sebičnost je bit izopačenosti, i zato što su se ljudska bića predala njenoj sili, vidljiva je danas u svijetu suprotnost vjernosti Bogu. Narodi, porodice i pojedinci ispunjeni su željom usredsređivanja na sebe. Čovjek žudi da vlada nad svojom sabraćom. Odvajajući se u svom egoizmu od Boga i svoje sabraće, on slijedi svoje neobuzdane sklonosti. On radi kao da dobro drugih zavisi od njihove potčinjenosti njegovoj pomoći. – RH, June 25, 1908. (CS 24)

Pobjeda se može zadobiti. – Kroz oplemenjivanje pravih načela, čovjek može zadobiti pobjedu nad sklonostima ka zlu. Ako je poslušan Božjem zakonu, osjećanja se više ne izopačuju i krive, sposobnosti se više ne kvare i slabe iskorištavanjem na objektima koji su tipični u odvođenju od Boga. U i kroz milost koju je Nebo dalo, riječi, misli i snage mogu se očistiti; može se oblikovati novi karakter, a uniženje grijeha nadvaladati. – MS 60, 1905.

Kolebljiv um početak iskušenju. – Početak predavanja iskušenju je u grijehu dopuštanja umu da se koleba, nedostatak veće vjere u Boga. Sotona uvijek čeka na priliku da Boga predstavi u pogrešnom svjetlu i privuče um zabranjenim stvarima. Ako može, on će usredsrediti um na svjetovne stvari. On će nastojati da uzbuđi osjećanja, izazove strasti, pobudi ljubav prema onome što nije za vaše dobro; ali vi trebate držati svaku emociju i čežnju pod kontrolom, u mirnoj potčinjenosti razumu i savjesti. Tada Sotona gubi moć da kontroliše um.

Zadatak na koji nas Hristos poziva je zadatak progresivne pobjede nad zlom u našem karakteru. Prirodne sklonosti moraju se nadvladati.... Moraju se pobijediti apetit i strasti, i volja se mora potpuno staviti na Hristovu stranu. – RH, June 14, 1892. (HC 87)

Niko ne treba očajavati zbog naslijeđenih sklonosti. – Sotona je uvijek spreman da prevari i zavede. On koristi sve čarolije da odmami ljude na širok put neposlušnosti. On radi da pomete misli sa pogrešnim osjećanjima i uklanja orjentire postavljajući lažne natpise na putokazima koje je Bog postavio da označi pravi put. Zato se te zle sile bore da odbiju svaki zrak svjetlosti od duše za koju su nebeska bića postavljena da vrše službu, vode, straže i kontrolišu one koji će biti nasljednici spasenja. Niko ne treba očajavati zbog naslijeđenih sklonosti ka zlu, ali kad Duh Božji osvjedoči o grijehu, grešnik se mora pokoriti, priznati i ostaviti zlo. Vjerni stražari bdiju da usmjere duše na prave staze. – MS 8, 1900. (6BC 1120)

Učesnici u grijehu preko udruženja. – Duša koja je dovedena u zabludu pogrešnim uticajima i postala učesnik u grijehu kroz udruživanje sa drugima, čineći nasuprot misli i karakteru Božjem, ne treba očajavati. «Jer takav nam trebaše poglavar sveštenečki: svet, bezazlen, čist, odvojen od grešnika, i koji je bio više nebesa» (Jevrejima 7:26). Hristos nije samo sveštenik i posrednik za naše grijeha, već i žrtva. On je prinio sebe jednom za sve. – Lt 11, 1897.

Sotonin posao je da obeshrabri, Hristov da probudi nadu. – Nemojte ni za trenutak prihvatiti Sotonina iskušenja kao da u skladu sa vašim vlastitim umom. Okrenite se od njih kao što biste od samog neprijatelja. Sotonin posao je da obeshrabri dušu. Hristovo djelo je da ispuni srce vjerom i nadom. Sotona nastoji da oslabi našu vjeru. On nam govori kako su naše nade izgrađene na lažnim pretpostavkama a ne na sigurnoj, nepromjenljivoj riječi Onoga koji ne može iznevjeriti. – MS 31, 1911. (HC 85)

Lijek za sve vrste iskušenja. – Postoji lijek za sve vrste iskušenja. Mi nijesmo prepušteni sebi da izborimo bitku protiv svoga ja i grešne prirode svojom ograničenom snagom. Isus je moćan pomoćnik, podrška koja nikad ne izostaje.... Niko ne mora pasti ili se obeshrabriti kad je obezbijeđena tako obilna priprava za nas. – RH, Apr 4, 1884. (HC 88)

Hristova krv jedini lijek. – Jehovin zakon je veoma opsežan. Isus...je otvoreno objavio svojim

³³ učenicima da se ovaj sveti Božji zakon može prekršiti čak i mislima, osjećanjima i željama, isto kao riječju i djelom. Srce koje iznad svega voli Boga neće ni na koji način težiti da ograničava Njegova pravila do najmanjeg mogućeg zahtjeva, već će poslušna, lojalna duša radosno vršiti potpuno duhovnu pokornost kad se zakon sagleda u svoj duhovnoj sili. Tada će se zapovijesti odomaćiti u duši u svojoj stvarnoj sili. Grijeh će izgledati veoma odvratn... Nema više samopravednosti, samouvažavanja, samoproslavljanja. Samouvjerenost je iščezla. Duboko osvjedočenje u grijeh i odvratnost samom sebi je ishod, i duša u beznadežnom osjećaju opasnosti dolazi i hvata se za krv Jagnjeta Božjeg kao svoj jedini lijek. – Lt 51, 1888. (HC 140)

Dočekivanje kušačevog izazova. – Sotona će vam doći govoreći: «Ti si grešnik». Ali ne dopustite mu da ispuni vaš um mislima da vas zato što ste grešni Bog odbacuje. Kažite mu: «Da, ja sam grešnik, i zato mi je potreban Spasitelj. Potreban mi je oprostaj i otpust grehova, a Hristos kaže da ako mu dolazim neću poginuti. U pismu koje mi je uputio čitam: 'Ako priznajemo grijehe svoje, vjeran je i pravedan da nam oprost naše grijehe, i očisti nas od svake nepravde.' (1 Jovanova 1:9). Vjerovaću riječi koju mi je On ostavio. Biću poslušan Njegovim zapovijestima». Kad vam Sotona govori da ste izgubljeni odgovorite: «Da, ali Isus je došao da traži i spase ono što je izgubljeno. Što je veći moj grijeh, veća je i moja potreba za Spasiteljem». – Lt 98b, 1896.

Skrenuti pažnju sa zbrke na Božja djela. – Bog poziva svoja stvorenja da skrenu pažnju sa zbrke i neprilika oko sebe i dive se Njegovim djelima. Nebeska tijela vrijedna su posmatranja. Bog je načinio na korist čovjeku, i dok proučavamo Njegova djela, anđeli Božji biće uz nas da nam rasvijetle umove i čuvaju ih od sotonskih prevara. – MS 96, 1899. (4BC 1145)

³⁴ **Šta čini vjera.** – Prava vjera oplemenjuje um, profinjuje ukus, posvećuje sud, i čini sopstvenika sudionikom čistoće i svetosti Neba. Ona anđele dovodi bliže i sve više i više nas odvaja od duha i uticaja ovoga svijeta. Ona ulazi u sva životna djela i odnose i daje nam «duh zdravog razuma», a rezultat je sreća i mir. – ST, Oct 23, 1884. (CH 629, 630)

Povećanje intelektualnih sposobnosti. – Kao u Danilovom slučaju, u istoj srazmjeri u kojoj se razvio duhovni karakter, porasle su intelektualne sposobnosti. – RH, Mar 22, 1898. (4BC 1168)

Poboljšanje fizičkog zdravlja. – Kad um postane inteligentan i volja se stavi na Hristovu stranu, fizičko zdravlje čudesno će se poboljšati. – *Medical Missionary, Nov. Dec, 1892.* (CH 505)

Činjenje dobra najbolji lijek. – Svijest o ispravnom djelovanju najbolji je lijek za bolesno tijelo i um. Poseban Božji blagoslov koji počiva na primaocu u zdravlju i snazi. Čovjek čiji um je miran i zadovoljan u Bogu na putu je k zdravlju. Svijest da je oko Gospodnje nad nama i da je Njegovo uho otvoreno za naše molitve zaista je zadovoljstvo. Saznanje da imamo nepogrešivog prijatelja kojemu možemo povjeriti sve tajne duše sreća je koju riječi nikad ne mogu izraziti. – ST, Oct 23, 1884. (CH 628)

³⁵ **Isusova ljubav okružuje dušu miomirisnom atmosferom.** – Duše onih koji vole Isusa biće okružene čistom, miomirisnom atmosferom. Ima onih koji kriju svoju duhovnu glad. Njima puno znači nježna riječ ili ljubazan pozdrav. Darove neba, koje je Bog slobodno i izdašno ponudio, treba da poklanjamo svima koji ulaze u sferu našeg uticaja. Tako otkrivamo ljubav koja je rođena odozgo i koja će rasti dok se izdašno koristi na blagoslov drugima. Na taj način mi proslavljamo Boga. – MS 17, 1899. (HC 231)

Rezultati jednog trenutka nepromišljenosti. – Jedna brana uklonjena iz savjesti, popuštanje

jednoj zloj navici, prosto zanemarivanje visokih zahtjeva dužnosti, može biti početak puta obmane koja će vas odvesti na nivo onih koji služe Sotoni, dok za to vrijeme ispovijedate ljubav prema Bogu i Njegovom djelu. Trenutak nepromišljenosti, jedan pogrešan korak, mogu skrenuti čitav tok vašeg života u pogrešnom smjeru. – 5T 398 (1885)

Bog ne čini čudo da omete žetvu. – Gospod nam šalje upozorenja, savjete i opomene kako bi mogli imati priliku da ispravimo svoje greške prije nego što postanu naša druga priroda. Ali ako odbijamo da se popravimo, Bog se ne miješa da neutrališe tendencije našeg djelovanja. On ne čini čudo da posijano sjeme ne naraste i donese plodove.

Čovjek koji jasno ispoljava drsko nevjerstvo ili ravnodušnu indiferentnost prema božanskoj istini samo žanje plodove koje je sam posijao. Takvo će biti iskustvo mnogih. Oni sa stoičkom indiferentnošću slušaju istine koje su jednom pokrenule njihove duše. Oni su posijali nemar, ravnodušnost i otpor prema istini; i takvi su plodovi koje žanju. Hladnoća leda, čvrstina gvožđa, neprobijna, neosjetljiva priroda kamena – sve to nalazi svoju kopiju u karakterima mnogih koji ispovijedaju hrišćanstvo.

Tako je Gospod otvrdnuo srce faraonu. Bog je govorio egipatskom caru Mojsijevim ustima, dajući najizrazitije dokaze o božanskoj moći; ali monarh je tvrdoglavo odbijao svjetlost koja ga je vukla na pokajanje. Bog nije poslao natprirodnu silu da otvrdne srce buntovnom caru, ali kad je faraon odbio istinu, Sveti Duh ga je napustio, i on je ostao u tami i nevjerstvu koje je odabrao. Upornim odbijanjem uticaja Svetog Duha, ljudi se otcjepljuju od Boga. On nema u rezervi još moćne sile da rasvijetli njihove umove. Nijedno otkrivenje Njegove volje ne može ih doseći u njihovom nevjerstvu. – RH, June 20, 1882. (3BC 1151)

Oblikujmo naše okruženje umjesto da ono oblikuje nas. – Postoje zla koja čovjek može umanjiti ali ih nikad ne može ukloniti. On treba nadvladavati prepreke i oblikovati svoje okruženje umjesto da ono oblikuje njega. On ima prostora da razvija svoje talente u unošenju reda i sklada iz zbrke. U ovom poslu on može imati božansku pomoć ako je traži. On nije prepušten u borbi sa iskušenjima i probama svojoj vlastitoj sili. Može se osloniti na pomoć Onoga koji je silan. Isus je ostavio carske dvorove Neba i stradao i umro na svijetu uniženom grijehom da bi naučio čovjeka kako da prođe kroz životne probe i nadvlada svoja iskušenja. To je uzor za nas. – 5T 312 (1885)

Bog želi da obnovi um. – Smeće sumnjivih principa i navika treba počistiti. Gospod želi da obnovi um i ispuni srce blagom istine. – MS 24, 1901. (HC 106)

Razborito postupati sa različitim umovima. – Svi mi treba da proučavamo karakter i način na koji možemo znati kako da razborito postupamo sa raznim umovima, kako bi svoja najbolja nastojanja usmjerili na to da im pomognemo da poprave razumijevanje Božje Riječi i istinskog hrišćanskog života. Mi trebamo s njima čitati Bibliju i odvlačiti im umove od svjetovnih stvari ka vječnim interesima. Dužnost Božje djece je da budu Njegovi misionari, i da se izjednačavaju sa onima kojima je potrebna pomoć. Ako neko posrće pod iskušenjima, njegov slučaj treba pažljivo razmotriti i mudro voditi; jer u pitanju je njegov vječni interes, a riječi i postupci u tom zadatku mogu biti miris života na život ili smrti na smrt. – 4T 69 (1876)

Nesavitljivo načelo obilježje Isusovih učenika. – Nepokolebljivo načelo obilježavaće put onih koji sjede kraj Isusovih nogu i uče od Njega. – RH, June 20, 1882. (HC 160)

5. FANATIČNI UM*

³⁸ **Fanatici i fanatizam će pritiskati.** – Mi živimo u vremenu kad će sve faze fanatizma nalaziti mjesta među vjernicima i nevjernicima. Sotona će ući, govoreći laži u licemjerju. Sve što može izmisliti da obmane muškarce i žene biće predočeno. – Lt 121, 1901. (MM 114)

Kako to Sotona čini. – Otkrivamo u svom iskustvu da ako Sotona ne može držati duše vezane u haldnoj indiferentnosti, on će pokušati da ih gurne u vatru fanatizma. Kad Duh Gospodnji dolazi među Njegov narod, neprijatelj koristi svaku priliku da takođe radi na raznim umovima i navodi ih da miješaju vlastite osobenosti karaktera sa djelom Božjim. Tako uvijek postoji opasnost dopuštanja sopstvenom duhu da se miješa sa djelom i da se čine nerazumni pokreti. Mnogi nose vlastito djelo koje su sami zamislili i koje nije pokrenuo Bog. – Lt 34, 1889. (Slično u 5T 644)

³⁹ **Rezultat gajenja štetnih sklonosti.** – Postoje neki koji neće čuti. Dugo su izabirali da slijede sopstveni put i vlastitu mudrost, dugo su gajili štetno nasleđe i kultivisali sklonosti karaktera, tako da su postali slijepi i nijesu u stanju da daleko vide. Njihova načela su izopačena, lažni standardi uzdignuti, ukusi takvi da ne nose potpis Neba.... Rijetki se hvale Gospodom kao narod koji čini pravdu i ne zaboravlja uredbu svog Gospoda. – MS 138, 1902.

Gubitak zdravog mentalnog stanovišta. – Oni koji se uhvate u Sotoninu zamku ne dolaze do zdravog mentalnog odnosa. Oni su zbunjeni, sami sebi važni, sami sebi dovoljni. Oh, s kakvom žalošću Gospod gleda na njihove uobražene riječi taštine. Oni se razmeću u ponosu. Neprijatelj to posmatra iznenađen kako ih je lako zarobio. – Lt 126, 1906.

Lažna poniznost. – Mnogo namještene, lažne poniznosti zapaža se među onima koji se deklariraju kao hrišćani. Neki se, riješeni da pobijede sebe, postavljaju što je moguće niže; ali oni čine pokušaj samo u svojoj sopstvenoj sili, i sledeći talas veličanja ili laskanja nosi ih izvan vidokruga. Oni se ne žele potpuno potčiniti Bogu i On ne može raditi preko njih.

Ne uzimajte bilo kakve slave za sebe. Ne radite sa podijeljenim umom, pokušavajući da služite Bogu i sebi u isto vrijeme. Držite sebe van vidokruga. Neka vaše riječi vode umorne i natovarene k Isusu, milostivom Spasitelju. Radite kao da gledate Onoga koji vam je tu pri ruci, spreman da vam da snagu za službu. Vaša jedina sigurnost je u potpunosti zavisnosti od Hrista. – RH, May 11, 1897.

⁴⁰ **Preveliki izliv ushićenih osjećanja.** – Neki nijesu zadovoljni sastancima dok ne dožive upečatljive i srećne trenutke. Oni rade na tome i uzdižu uzbudljivost osjećanja. Ali uticaj takvih skupova nije koristan. Kad isčezne sreća ushićenih osjećanja, oni tonu dublje nego su bili prije sastanka jer njihova sreća ne dolazi sa pravog izvora. Najkorisniji skupovi za duhovno napredovanje su oni koje karakterišu svečanost i duboka potreba srca; kad svako traži da pozna sebe i ozbiljno, u dubokoj poniznosti, želi učiti od Hrista. – 1T 412 (1864)

Neobične pojave. – Ovim fanatizmom kakav smo u posljednje vrijeme imali u Kaliforniji u osobitim pojavama i polaganju prava na izgonjenje đavola, Sotona nastoji da prevari ako je moguće i izabrane. Te osobe, polažući pravo da imaju posebnu poruku za naš narod, međusobno će se optuživati da su nadvladani zlim duhom. Zatim nakon molitve objaviće da

* PRIMJEDBA: *Webster definiše fanatizam kao 'pretjerani entuzijazam' ili 'nerazumno oduševljenje' – *Kompilatori*

je đavo izbačen. Rezultat njihovog djela svjedoči o njegovom karakteru. Naređeno mi je da kažem našem narodu da Gospod nije bio u tim neobičnim manifestacijama već da će te pojave zavesti duše do njihove propasti ukoliko se ne upozore, a biblijska istina biće izopačena. – Lt 12, 1909.

Prirodno ratoborni. – Neki ljudi su prirodno ratoborni. Oni ne mare da li su usaglašeni sa svojom braćom ili ne. Vole da ulaze u sukob, vole se boriti za svoje određene ideje; ali trebali bi se okaniti toga, jer to ne razvija hrišćanske blagodati. Radite svom svojom silom da odgovorite na Hristovu molitvu da Njegovi učenici jedno budu, kao što je On jedno sa Ocem. Nijedna duša nije sigurna ukoliko se svakodnevno ne uči od Hrista, Njegovoj blagodati i poniznosti.

U svom radu ne postupajte diktatorski, ne budite strogi, neprijateljski nastrojeni. Propovijedajte Hristovu ljubav, i to će otopiti i ukrotiti srca. Nastojte da budete od jedne misli i jednog suda sa svojom braćom i govorite isto. Ti razgovori o podjelama zato što svi nemaju iste ideje koji se prezentiraju vašem umu nijesu Božje djelo već neprijateljsko. Iznosite jednostavnu istinu, ono u čemu se možete složiti. Govorite o jedinstvu, nemojte biti uskogradi i tašti; neka se vaš um širi. – MS 111, 1894.

41

Slijedenje sopstvenih standarda. – Mnogo, mnogo njih vjeruje svojoj vlastitoj pravednosti. Oni postavljaju standarde za sebe i ne pokoravaju se Hristovoj volji niti mu dopuštaju da ih obuče u haljine Njegove pravednosti. Oni oblikuju karakter po sopstvenoj volji i željama. Sotona je veoma zadovoljan njihovom vjerom. Oni pogrešno predstavljaju savršeni karakter – Hristovu pravednost. Sami prevareni, oni varaju druge. Njih Bog ne prihvata. Oni su skloni da vode druge duše na krive staze. Oni će na kraju primiti platu sa velikim varalicom, Sotonom. – MS 138, 1902.

Reakcija fanatika. – Prije nekoliko godina, čovjek po imenu N. iz Red Blafa, Kalifornija, došao je k meni da mi preda poruku.... Mislio je da je Bog zaobišao sve vodeće radnike i njemu dao poruku. Pokušala sam da mu ukažem da je u zabludi.... Kad smo mu iznijeli naše razloge i izložili mu stvar da je bio u krivu, na njega je došla velika sila, i ispustio je nekakav glasan krik.... Imali smo mnogo problema s njim; njegov um postao je neuravnotežen, i smješten je u duševnu bolnicu. – Lt 16, 1893. (2SM 64)

Kako dočekati fanatika. – Bog poziva svoje sluge da proučavaju Njegovu misao i volju. Kad vam ljudi dođu sa svojim čudno zamišljenim teorijama, ne ulazite s njima u sukob, već potvrdite ono što znate. «Pisano je», to neka bude vaše oružje. Postoje ljudi koji će pokušavati da ispletu konce svojih lažnih teorija. Hvala Bogu što ima i onih koji se poučavaju od Njega i koji znaju šta je istina. – Lt 191, 1905.

Paziti na iskaze i stanovišta. – Ovo je vrijeme kad moramo biti vrlo budni i pažljivo čuvati karakter djela koje se vrši. Neki će nastojati da unesu lažne teorije i dolaziće sa lažnim porukama. Sotona će pokrenuti ljudske umove da stvaraju fanatizam u našim redovima. Vidjeli smo nešto od ovoga 1908 godine. Gospod želi da se Njegov narod pažljivo kreće, pazeći na tvrdnje i stanovišta. Sotona će koristiti lična stanovišta i osobenosti da izazove uzbuđenje i radiće na ljudskim umovima da prevari. – Lt 12, 1909.

42

Izbjegavati merila ljudskih zamisli. – Nove i čudne stvari stalno će iskrsavati da odvedu Božji narod u lažno uzbuđenje, vjerska otkrića i neobična ostvarenja; ali naš narod ne treba se potčiniti ma kakvim mjerilima ljudskih zamisli koja će stvoriti sukob na svim linijama. – MS 167, 1897.

Čuvati se «nove», «čudesne», tzv napredne svjetlosti. – Duša mi je opterećena jer znam šta je pred nama. Ući će svaka moguća prevara da utiče na one koji nemaju svakodnevnu, živu vezu sa Bogom. Sotonini anđeli su mudri na zlo, i oni će kreirati ono što će neki proglasiti naprednom svjetlošću i objaviti kao novo i čudesno; ipak dok u određenoj mjeri ta poruka može biti istina, ona će biti pomiješana sa ljudskim zamislima i učiće nauci ljudskih zapovijesti. Ako je ikad bilo vrijeme kad trebamo stražiti i moliti se sa stvarnom ozbiljnošću, to je sada.

Mnoge naizgled dobre stvari treba pažljivo razmotriti s mnogo molitve; jer to su varljivi izumi neprijatelja u cilju odvođenja duša na stazu koja je vrlo blizu puta istine da će je biti teško razlikovati od prave. Ali oko vjere može zapaziti da se odvaja, iako gotovo jedva primjetno, od prave staze. Isprva može izgledati nepobitno ispravna, ali posle izvjesnog vremena primjetno je da se puno odvaja od puta koji vodi u svetost i nebo. Braćo moja, upozoravam vas da hodite pravim stazama, da ne bi skrenuli van puta. – Und MS 111

⁴³ **Fanatizam je teško ugasiti.** – Fanatizam, jednom pokrenut i neugušen, teško je ugasiti baš kao požar koji obuhvata zgradu. Oni koji su unijeli i pospješili svoj fanatizam 'svetost tijela' daleko bi bolje radili svjetovni posao, jer svojim nedoslednim kursom djelovanja obesčašćuju Gospoda i izlažu opasnosti Njegov narod. Mnogi takvi pokreti pojaviće se u ovom vremenu kad Gospodnje djelo treba stajati uzdignuto, čisto, neukaljano praznovjerjem i bajkama. Mi trebamo stražiti, održavati blisku vezu sa Hristom, da ne bi bili prevareni Sotoninim zamislima. – GCB, Apr 23, 1901. (2SM 35)

Prefinjene teorije koje ispunjavaju um. – Sotona nastoji na mnogo načina da upravo oni koji trebaju prenositi poruku budu zaokupljeni prefinjenim teorijama koje on čini naizgled tako značajnim i važnim kao da ispunjavaju čitav um; i dok misle da su zakoračili u divna iskustva, oni idoliziraju nekoliko ideja, i njihov uticaj je štetan i vrlo malo doprinosi Gospodnjoj strani.

Neka svaki poslanik učini ozbiljne napore da ustanovi šta je Hristova misao. Ima onih koji biraju mjesta iz Božje Riječi, a takođe i iz Svjedočanstava, izdvajajući paragrafe ili rečenice koje mogu iskoristiti u prilagođavanju svojim zamislima, i oni se zadržavaju na njima i dograđuju vlastite stavove dok ih Bog ne vodi. Sve ovo zadovoljava neprijatelja. Mi ne treba da nepotrebno zauzimamo kurs koji će stvarati razlike ili nesklad. Ne treba da stvaramo utisak da ako se naše osobene zamisli ne slijede, da je to zbog nedostatka razumijevanja vodstva.

⁴⁴ U Hristovim poukama ima mnogo predmeta na osnovu kojih možete govoriti, a zagonetke koje ni vi ni vaši slušaoci ne možete razumjeti ili objasniti bolje je ostaviti. Dajte samom Gospodu Isusu Hristu mjesta da podučava; dopustite mu da uticajem svog Duha otvori vrata razumijevanju čudesnog plana spasenja. – MS 111, 1894.

Okrenite se od negativne strane (savjet jednom propovjedniku). – Kad bi mogao vidjeti rezultat stalne preokupacije ka negativnoj strani, kao što godinama činiš u manjoj ili većoj mjeri, imao bi bolje razumijevanje Spasiteljevih riječi zapisanih u 18 glavi jevanđelja po Mateju. Učenici su došli Isusu sa pitanjem: «Ko je najveći u carstvu nebeskom? A Isus dozva k sebi malo dijete, i postavi ga sred njih, i reče: zaista vam kažem, ako se ne obratite i postanete kao mala djeca, nećete ući u carstvo nebesko. Koji se dakle ponizi kao dijete ovo, onaj je najveći u carstvu nebeskome. I koji primi takvo dijete u ime moje, mene prima. I koji sablazni jednoga od ovih malih koji vjeruju mene, bolje bi mu bilo da se objesi kamen

vodenični o vratu njegovu, i da potone u dubinu morsku. Teško svijetu od sablazni! Jer je potrebno da dođu sablazni; ali teško onom čovjeku kroz koga dolazi sablazan» (Mat. 18:1-7).

Brate moj, odbaci sve zle misli. Ponizi srce pred Bogom. Tada pošto ti se otvore oči, nećeš više stajati na negativnoj strani. «Ako te ruka tvoja ili noga tvoja sablažnjava, odsijeci je i baci od sebe: bolje ti je ući u život hromu ili kljastu, negoli s dvije ruke i dvije noge da te bace u oganj vječni» (Matej 18:8). Odsijeci štetne osobine, ma koliko ljudskoj prirodi bilo bolno da to učini. «I ako te oko tvoje» - tako oštro da zapazi nešto za kritikovanje ili suprostavljanje – «sablažnjava, izvadi ga i baci od sebe, jer bolje ti se jednim okom u život ući, nego s dva oka da te bace u pakao ognjeni» (9 stih). – Lt 93, 1901.

Vjera nadvladava negativizam. – Imaćemo uspjeha ako istupimo u vjeri, riješeni da razumno obavimo Božji zadatak. Ne smijemo dopustiti sebi da nas ometaju ljudi koji vole stajati na negativnoj strani, pokazujući vrlo malo vjere. Božje misionarsko djelo izniče ljudi velike vjere i ono će pouzdano rasti u sili i produktivnosti. – Lt 233, 1904.

Opasnost od individualne nezavisnosti. – Uvijek su postojali u crkvi oni koji neprekidno teže individualnoj nezavisnosti. Oni izgledaju nesposobni da shvate da nezavisnost duha teži da navede čovjeka da ima suviše povjerenja u sebe i vjeruje u vlastiti sud više nego što poštuje savjet i visoko cijeni sud svoje braće, naročito onih na dužnostima koje je Bog postavio za vođstvo Njegovog naroda. Bog je zavještao svojoj Crkvi naročitu vlast i silu tako da niko nema opravdanja za nipodaštavanje i preziranje, jer koji tako čini prezire glas Božji. – AA 163, 164 (1911)

Mir koji se otkriva u njegovanju skromnosti. – Duša nalazi odmor u njegovanju skromnosti i poniznosti srca. Hristov mir nikad se ne nalazi tamo gdje vlada sebičnost. Duša ne može rasti u milosti kad je usmjerena na sebe i ponosita. Isus je preuzeo na sebe poziciju koju čovjek mora zauzeti da bi Hristov mir mogao nastaviti u srcu. Oni koji su se ponudili Hristu da budu Njegovi učenici moraju se svakodnevno odricati sebe, moraju uzeti krst i slijediti Isusov trag. Oni moraju ići tamo gdje vodi Njegov primjer. – Lt 28, 1888.

Vrlina hrišćanske učtivosti. – Pavle, iako u načelu postojan kao stijena, ipak je uvijek pazio na svoju učtivost. On je bio oduševljen životnim stvarima i nije bio bezobziran u pogledu svoje odgovornosti u ophođenju i dužnu učtivost u društvenom životu. Čovjek Božji nije progutao čovjeka društva. – Lt 25, 1870. (HC 236)

Neki ljudi govore na neprijatan, neučtiv način koji vrijeđa osjećanja drugih, a zatim se opravdavaju govoreći: «To je moj stil; uvijek kažem baš ono što mislim», i uzdižu ovu svoju zlu crtu karaktera kao vrlinu. Njihovo neučtivo ponašanje treba odlučno ukoriti. – RH, Sept 1, 1885. (HC 229)

Tvorac poziva da se dočeka svaki oblik fanatizma. – Godine 1844 morali smo dočekivati fanatizam na sve strane, ali uvijek mi je dolazila riječ: velik talas uzbuđenja je štetan za djelo. Idite Hristovim tragom. Dobila sam poruke da dočekujemo svaki oblik fanatizma. Upućena sam pokažem narodu da je pod talasom uzbuđenja izvršeno neobično djelo. Ima onih koji koriste priliku za unošenje praznovjerica. Tako se zatvaraju vrata za objavljivanje zdrave nauke. – Lt 17, 1902.

Opasnost koja se približava. – Kako se bliži kraj, neprijatelj će raditi svom svojom silom da unese fanatizam među nas. Njega raduje da vidi adventiste sedmog dana kako idu u takve krajnosti da ih svijet žigoše kao fanatike. Naređeno mi je da na ovu opasnost upozorim vođstvo i članstvo. Naš zadatak je da učimo muškarce i žene da grade na pravom temelju, da

nastave hoditi na onom jasnom «ovako govori Gospod». – GW 316 (1915)

Um pod kontrolom jednog oblika fanatizma. – Jasno sam govorila vezano za opasnu nauku koja uči da jedna osoba prepusti svoj um kontroli druge osobe. Ovo je đavolska nauka.

To je odlika fanatizma s kojim smo se sreli 1845. Tada nijesam znala šta je to značilo, ali bila sam pozvana da iznesem najusrdnije svjedočanstvo protiv bilo čega te vrste. – Lt 130 ½, 1901.

Gajiti nepristrasan, optimistički pogled. – Nema razloga da svoje oči zadržavamo na greškama, žalostimo se i jadikujemo, i gubimo dragocjeno vrijeme i prilike u oplakivanju zabluda drugih.... Ne bi li bilo ugodnije Bogu da zauzmemo nepristrasno gledište i vidimo koliko duša služi Bogu i odbija iskušenja, proslavljajući ga i odajući mu čast svojim talentima i intelektom? Ne bi li bilo bolje da posmatramo divnu, čudesnu Božju silu u preobražavanju jadnih, uniženih grešnika, koji su bili puni moralne prljavštine, a koji su se tako preobrazili da imaju karakter sličan Hristovom? – Lt 63, 1893. (HC 248)

6. ZDRAVA NORMALNOST

48 Izvor istinske sreće. – Postoje osobe sa bolesnom maštom kojima je religija tiranin koji vlada njima kao sa gvozdеноm palicom. Takvi stalno žale nad svojom izopačenošću i uzdišu nad mogućim zlom. Ljubav ne nastava u njihovim srcima; na licu im je uvijek tmuran izraz. Njima smeta bezazlen smijeh mladih ili kog drugog. Oni smatraju svaju rekreaciju ili zabavu grijehom i misle da um stalno mora biti dotjeran do strogog, ozbiljnog nivoa. Ovo je jedna krajnost.

Drugi misle da um uvijek mora biti napregnut u izmišljanju novih zgoda i zabava da bi stekao zdravlje. Oni se uče da zavise od uzbuđenja, i nespokojni su bez njega. To nijesu pravi hrišćani. Oni idu u drugu krajnost.

Istinska načela hrišćanstva otvaraju pred svima izvor sreće, visinu i dubinu, dužinu i širinu koje su neizmjerne. Hristos u nama je izvor vode koja teče u život vječni. To je **49** nepresušan izvor sa kojeg hrišćanin može piti do mile volje i neiscrpan bunar. – 1T 565, 566 (1867)

Oduševljenje koje brzo nestaje. – Mi ne trebamo ohrabrivati duh entuzijazma koji za neko vrijeme donosi oduševljenje ali ubrzo nestane, ostavljajući obehrabrenje i depresiju. Nama je potreban Hleb života koji dolazi sa neba da da život duši. Proučavajte Božju Riječ. Nemojte da vas osjećanja kontrolišu. Svi koji rade u Gospodnjem vinogradu moraju naučiti da osjećanja nijesu vjera. Ne traži se da uvijek budemo u stanju uzvišenosti. Ali potrebno je da imamo čvrstu vjeru u Božju Riječ kao tijelo i krv Hristovu. – Lt 17, 1902. (Ev 138)

Ni hladna pravovjernost (ortodoksnost) ni bezbrižni liberalizam. – Napredak reforme zavisi od jasnog prepoznavanja osnovnih istina. Dok, s jedne strane, postoje opasne zablude u uskogrudoj filozofiji i teškoj, hladnoj pravovjernosti, s druge strane prijeti velika opasnost u bezbrižnom liberalizmu. Temelj svake tekuće reforme je Božji zakon. Mi treba da u jasnim, određenim crtama predstavimo potrebu poslušnosti ovom zakonu. Njegova načela moraju se izložiti pred narod. Ona su vječna i nepromjenljiva kao sam Bog. – MH 129 (1905)

Potrebni dobro uravnoteženi umovi. – U poslanicima je puno kazano o razumnoj vjeri. To nas uči o neophodnosti opreza. Mi ne moramo unositi u svoje iskustvo vlastite sklonosti i grube crte karaktera. To će pogrešno predstaviti dragocjena, uzvišena, plemenita načela istine i odvesti druge u zabludu. Zdravost (ispravnost) u vjeri podrazumijeva puno više nego što mnogi shvataju. To znači ispraviti svaku grešku koja postoji u našim mislima i postupcima, da ne bi pokvarili Božju Riječ.

Sada postoji potreba za dobro uravnoteženim umovima, zdravim, korisnim hrišćanima. Mnogi od onih koji se izjašnjavaju za Hrista imaju bolesno iskustvo. Oni ne mogu podnijeti ništa neugodno. Oni gube prisebnost ako primijete da su na neki način omalovaženi ili povrijeđeni, ako njihova braća nijesu bila nježna prema njima onako kako oni misle da trebaju biti. Veliki Ljekar bi ih, svojim beskonačnim znanjem, obnovio do moralnog zdravlja; ali takav pacijent odbija da uzme recept koji On nudi. Ove osobe mogu zakratko primijeniti Riječ Božju na svoj slučaj, ali oni ne postaju izvršioци te Riječi. Ubrzo potpadaju pod uticaje koji odgovaraju njihovim prirodnim ukusima i neutrališu sve što su stekli. – RH, July 28, 1896.

Oplemenjivati sve sposobnosti. – Ako se neke sposobnosti koriste zarad zanemarivanja drugih, Božja zamisao nije potpuno ostvarena u nama, jer sve sposobnosti su povezane i u velikoj mjeri zavise jedna o drugoj. Čovjek ne može biti dobro iskorišćen bez sveobuhvatnog djelovanja, tako da se uravnoteženost pažljivo očuva. Ako se sva pažnja i snaga uzmjere ka jednom talentu, dok drugi miruju, napredak je snažan u jednom pravcu i vodi u krajnost, jer se ne oplemenjuju sve snage. Neki umovi su zakržljali i nijesu pravilno razvijeni i uravnoteženi. Svi umovi nijesu podjednako sklopljeni. Nalazimo razne umove; neki su jaki na izvjesnim područjima i vrlo slabi na drugima. Ovi nedostaci, tako očiti, ne moraju i ne treba da postoje.

Ako oni koji ih posjeduju jačaju slabe tačke u svom karakteru kultivacijom i ispoljavanjem, one će postati jake. – 3T 33 (1872)

Staviti sve snage uma u pogon. – Treba sve snage uma staviti u upotrebu i razvijati da bi muškarci i žene imali dobro uravnotežene umove. Svijet je pun jednostranih muškaraca i žena koji su postali takvi zato što su oplemenjivali jednu grupu svojih talenata dok su druge zakržljale usled neaktivnosti.

Vaspitanje najvećeg broja mladih je pogrešno. Oni prekomjerno uče, dok zanemaruju ono što se odnosi na praktičan poslovni život. Muškarci i žene postaju roditelji bez razmatranja svojih sposobnosti, i njihovo potomstvo tone dublje na skali ljudske manjkavosti nego su bili oni sami. Tako se ljudski rod brzo degeneriše.

Stalna primjena izučavanja, kao što se škole sada vode [1872], onesposobljava mlade za praktičan život. Ljudski um hoće akciju. Ako nije aktivan u pravom smjeru, biće u pogrešnom. Da bi sačuvali uravnoteženost uma, rad i učenje trebaju biti objedinjeni u školama. – 3T 152, 153 (1872)

Metode usavršavanja dostupne svima. – Mladi ljudi koji hoće da budu ljudi od razumijevanja, koji cijene intelektualne sposobnosti koje im je Bog dao, trebaju ih oplemenjivati krajnje pažljivo. Rad proširuje ove sposobnosti, i ako se kultura srca ne zanemari, karakter će biti dobro uravnotežen. Sredstva za usavršavanje dostupna su svima. Zato neka niko ne razočara Učitelja kad dođe da traži rod ne donoseći ništa sem lišća. Odlučna namjera, posvećena Hristovom milošću, učiniće čuda. – MS 122, 1899.

Tijelo, um, srce, pod Božjom kontrolom. – Onaj ko istinski voli i boji se Boga, trudeći se sa jedinim ciljem da tvori Njegovu volju, staviće svoje tijelo, svoj um, svoje srce, svoju dušu,

svoju snagu, u službu Bogu. Tako je bilo sa Enohom. On je hodio sa Bogom.... Oni koji su odlučili učiniti Božju volju svojom vlastitom moraju služiti i ugađati Bogu u svemu. Tada će karakter biti usklađen i dobro uravnotežen, dosledan, pun vedrine i iskren. – Lt 128, 1897. (HP 190)

Sposobnosti uma upravljaju tijelom. – Pravo vaspitanje uključuje cijelo biće. Ono uči pravilnom iskorištavanju naših sposobnosti. Ono nam omogućava da najbolje iskoristimo mozak, kostur i mišiće tijela, um i srce. Sposobnosti uma, kao više sile, moraju upravljati carstvom tijela. Prirodni prohtjevi i strasti moraju se podrediti kontroli savjesti i duhovnim uticajima. Hristos stoji na čelu čovječanstva, i Njegova namjera je da nas vodi, u službi Njemu, uzvišenim i svetim stazama čistoće. Čudesnim dejstvom Njegove milosti, bićemo ispunjeni u Njemu. – MH 398, 399 (1905)

52

Dobro razvijeni umovi i široki karakteri. – Božji radnici moraju nastojati da budu svestrani ljudi, tj da imaju širinu karaktera, da ne budu ljudi od jedne ideje, stereotipni u jednom načinu rada, koji ulaze u kolotečinu ustaljenih šema, i nesposobni su da zapaze i osjete da njihove riječi i zastupanje istine moraju varirati u odnosu na vrstu ljudi među kojima rade i okolnostima s kojima se susreću. Svako treba neprekidno nastojati na valjanom razvoju uma i nadvladavanju neuravnoteženosti karaktera. Ovo mora biti vaš stalni predmet proučavanja, ako želite stvarati korisne, uspješne radnike. – Lt 12, 1887. (Ev 106)

Banalnosti, beznačajne stvari čine da um zakržlja. – U um svakog učenika treba utisnuti misao da je obrazovanje pogrešno ukoliko razum ne nauči da prihvata istine božanskog otkrivenja i ukoliko srce ne prihvati učenja Hristovog jevanđelja. Učenik koji umjesto širokih načela Božje Riječi, prihvata opšte zamisli i vrijeme i pažnju posveti u prihvatanju banalnosti, trivijalnih stvari, otkriće da um postaje zakržljao i oslabljen. On gubi moć rasta. Um se mora vježbati da shvati važnost istina koje se tiču vječnog života. – RH, Nov 11, 1909. (FE 536)

Umove ne treba pretrpavati beskorisnim stvarima. – Obrazovanje, kao što se danas primjenjuje u školama [1897], je jednostrano i stoga pogrešno. Kao iskupljenici Sina Božjeg, mi smo Njegovo vlasništvo, i svako se treba obučavati u Hristovoj školi. U našim školama treba izabrati mudre učitelje. Učitelji moraju raditi sa ljudskim umovima, i odgovorni su Bogu da utisnu u njih nužnost poznanja Hrista kao ličnog Spasitelja. Ali niko ne može pravilno vaspitavati Božju otkupljenu svojinu ukoliko i sam nije naučen u Hristovoj školi kako da podučava.

53

Moram vam reći iz svjetlosti koju mi je Bog dao, da znam da je puno vremena i novca potrošeno na sticanju znanja koje je bezvrijedno za učenike; jer ono ih ne osposobljava da pomognu svojim drugovima u oblikovanju karaktera koji će ih osposobiti za zajednicu sa svetima i anđelima u višoj školi. Umjsto pretrpavanja mladih umova gomilom stvari koje su neumjesne i u mnogo slučajeva nikad im neće biti od neke koristi, treba uvesti praktičnu nastavu. Vrijeme i novac se troši u sticanju beskorisnog znanja. Um treba pažljivo i mudro podučavati da se oslanja na biblijsku istinu. Glavni cilj vaspitanja treba biti sticanje znanja o tome kako možemo proslaviti Boga, čije smo vlasništvo stvaranjem i otkupljenjem. Ishod obrazovanja treba biti osposobljenost da razumijemo glas Božji....

Kao grane Rodne Loze, Božja Riječ predstavlja jedinstvo u različitosti. U njoj postoji savršeno, nadljudsko, zagonetno jedinstvo. Ona sadrži božansku mudrost, i temelj je svakog pravog obrazovanja; ali odnos prema ovoj Knjizi bio je ravnodušan.

Sada, kao nikada prije, treba da shvatimo pravu vještinu vaspitanja. Ako propustimo

da to razumijemo, nikad nećemo zadobiti mjesto u carstvu Božjem. «A ovo je život vječni, da poznaju Tebe jedinoga istinoga Boga, i koga si poslao Isusa Hrista» (Jovan 17:3). Ako je ovo cijena neba, ne treba li naše obrazovanje voditi ovim smjernicama? – *Christian Educator*, Aug, 1897.

Postavljanje gvozdene vlasti nad drugima obesčašćuje Boga. – Bog neće opravdati ma koju zamisao putem koje čovjek hoće i u najmanjoj mjeri da vlada ili ugnjetava svoju braću. Čim čovjek počne postavljati gvozdeni autoritet za druge ljude, on obesčašćuje Boga i dovodi u opasnost sopstvenu dušu i duše svoje braće. – 7T 181 (1902)

Neophodno je uravnotežiti razne umove. – Imamo skup raznih umova, različitog obrazovanja, i različito obučeni, i ne očekujmo da će se svaki um sliti u isti kalup; ali pitanje je: da li smo mi te grane nakalemili na Čokot? To je ono što tražimo i želimo pitati kako učitelje tako i učenike. Želimo da znamo da li smo zaista nakalemljeni na Čokot. Ako jesmo, možemo imati različite manire, različite stilove, i različite izraze. Vi možete posmatrati stvari s jedne tačke gledišta, i da imamo ideje koje se međusobno razlikuju što se tiče Svetog Pisma, ne u suprotnosti sa njima, ali naše ideje mogu varirati. Moj um može težiti smernicama koje su mu najbliskije, a drugi može razmišljati i zauzeti stav prema svojim crtama karaktera, i sagledati vrlo dubok interes tamo gdje ga drugi ne vide. – MS 14, 1894.

Isop, kedar i palma. – U svim Gospodnjim zamislima ne postoji ništa ljepše od Njegovog plana davanja muškarcima i ženama različitih darova. Crkva je Njegov vrt, ukrašen raznim drvećem, biljem i cvijećem. On ne očekuje od isopa da dostigne razmjere kedra, niti da se maslina pruži do visine ponosite palme. Mnogi su samo neznatno vjerski i intelektualno obučeni, ali Bog ima zadatak za ovu grupu ako hoće raditi u poniznosti, vjerujući u Njega. – Lt 122, 1902. (Ev 98, 99)

Karakteristični kao cvijeće. – Od beskrajne raznolikosti biljaka i cvijeća možemo naučiti važnu pouku. Svi cvjetovi nijesu isti po obliku i boji. Neki imaju iscjeljujuća svojstva. Neki uvijek mirišu. Ima hrišćana koji misle da im je dužnost da svakog drugog hrišćanina načine sličnim sebi. Ovo je čovjekov plan, ne Božji. U Božjoj crkvi ima mjesta za karaktere različite kao cvijeće. U Njegovoj duhovnoj bašti postoje razni oblici cvijeća. – Lt 95, 1902. (Ev 99)

Moći uma i tijela – dar Božji. – Božji zahtjevi moraju se dovesti kući – u savjest. Muškarci i žene moraju biti svjesni dužnosti samosavlađivanja, potrebe za čistoćom, slobodom od svakog izopačenog prohtjeva i iskvarene navike. Oni treba da su impresionirani činjenicom da su sve njihove moći uma i tijela dar Božji i da ih treba sačuvati u najboljem mogućem stanju za Njegovu službu. – MH 130 (1905)

Bog želi skladne karaktere. – Bog kara ljude zato što ih voli. On hoće da budu jaki u njegovoj sili, da imaju dobro uravnotežene umove i skladne karaktere, i tada će biti primjeri Božjem stadi, vodeći ga pravilno i uzorno bliže nebu. Tada će izgraditi sveti hram za Boga. – MS 1, 1883. (ISM 48)

II DIO

OSNOVNI ODNOSI

7. BOLESTI KOJE POČINJU U UMU*

⁵⁹ **Premalo razmišljanja spada u uzročne faktore.** – Premalo razmišljanja spada u uzroke koji leže u osnovi smrtnosti, bolesti i degeneracije, koja danas postoji čak i u najcivilizovanijim i pogodnim zemljama za život. Ljudski rod se kvvari. – MH 380 (1905)

Devet desetina bolesti proizvodi se u umu. – Bolesti uma svugdje prevladaju. Devet desetina bolesti od kojih ljudi pate imaju uporište u umu. Možda neki porodični problem, kao rak, izjeda samu dušu i slabi životne snage. Kajanje zbog grijeha ponekad potkopava tjelesni sklop i dovodi do neuravnoteženosti uma. Takođe postoje pogrešne doktrine, kao ona o vječnom paklu i beskrajnom mučenju zlih, koje su, dajući preuveličane i izopačene poglede o Božjem karakteru, proizvele isti rezultat na osjetljivim umovima. – 5T 443 (1885)

⁶⁰ **Um utiče na tijelo.** – Odnos koji postoji između uma i tijela vrlo je blizak. Kad se utiče na jedno, drugo saosjeća. Stanje uma utiče na zdravlje fizičkog sistema. Ako je um slobodan i srećan, što potiče iz svijesti o ispravnom postupanju i osjećaja zadovoljstva u usrećivanju drugih, to stvara vedrinu koja se odražava na čitav sistem, uzrokujući slobodniju cirkulaciju krvi i jačanje cijelog tijela. Blagoslov Božji je iscjeljujuća sila, i oni koji su izdašni u donošenju dobrobiti drugima zapaziće čudesan blagoslov u srcu i životu. – CTBH 13 (CH 28; vidi takođe 4T 60, 61)

Dobro hranjen i zdrav mozak. – Mozak je organ i instrument uma, i kontroliše cijelo tijelo. Da bi ostali djelovi sistema bili zdravi, mora biti zdrav mozak. A da bi mozak bio zdrav, krv mora biti čista. Ako se krv ispravnim navikama u jelu i piću održava čistom, mozak se pravilno hrani. – MS 24, 1900. (MM 291)

Dalekosežni uticaj mašte. – Bolest se ponekad proizvodi i često veoma pogoršava putem mašte. Mnogi su doživotni invalidi a mogli bi biti zdravi samo kad bi tako mislili. Mnogi zamišljaju da svako neznatno izlaganje uzrokuje bolest, i rđav ishod se proizvodi zato što se očekuje. Mnogi umiru od bolesti čiji uzrok je potpuno imaginaran. – MH 241 (1905)

⁶¹ **Električna sila mozga oživljava sistem.** – Treba naglasiti uticaj uma na tijelo, kao i tijela na um. Električna sila mozga, koja se sprovodi mentalnom aktivnošću, oživljava čitav sistem, i na taj način je od neprocjenjive pomoći u odolijevanju bolestima. Ovo treba razjasniti. Snagu volje i važnost samokontrole, oboje u očuvanju i obnovljenju zdravlja, depresivne i čak razorne posledice ljutnje, nezadovoljstva, sebičnosti ili nečistoće, i s druge strane čudesnu, životodavnu silu koja se otkriva u vedrini, nesebičnosti, blagodarnosti, takođe treba prikazati. – Ed 197 (1903)

Neki su bolesni zato što im nedostaje snaga volje. – Na svojim putovanjima srela sam mnoge koji su zaista patili preko svoje mašte. Nedostajala im je snaga volje da se uzdignu i pobijede bolest tijela i uma; i stoga su bili držani u ropstvu patnjama....

* Vidi naslov br. 75, «Mašta i bolest»

Često sam se okretala od bolesničke postelje tih ljudi koji su sami sebe načinili invalidima, govoreći sebi: umiranje zbog sitnica, umiranje zbog nehata, bolest koju niko do oni sami ne može liječiti. – HR, Jan 1871. (MM 106, 107)

Važnost zdravog uma u zdravom tijelu. – Mentalna i moralna snaga je zavisna o fizičkom zdravlju. Djeca se moraju učiti da sva zadovoljstva i povlastice treba žrtvovati ako štete zdravlju. Ako se djeca nauče samoodricanju i samokontroli biće mnogo srećnija nego ako bi im se dopustilo da se odaju svojim željama za zadovoljstvom i ekstravagantnošću u odijevanju....

Dobrom zdravlju, bistrom umu i čistom srcu ne pridaje se prvenstvena važnost u porodicama. Mnogi roditelji ne vaspitavaju svoju djecu za korisnost i dužnost. Ona su razmažena i sklona popustljivosti tako da im je samoodricanje postalo gotovo nemoguće. Ona nijesu učena da uspješnom hrišćanskom životu prethodi razvoj zdravog uma u zdravom tijelu što je od najveće važnosti. – RH, Oct 31, 1871.

Djeca koja se prerano izlažu teškom pritisku. – Izvjesno je da je u učionicama postavljen temelj za razne vrste bolesti. Ali, što je još osobitije, najdelikatniji od svih organa, mozak, često se neprekidno ranjava prevelikim naporima.... Tako su životi mnogih bili žrtvovani ambicioznim majkama. Od one djece koja su očito imala dovoljno snažan sklop da prežive ovakve postupke, ima mnogo onih koji posledice toga nose kroz život. Nervna sila mozga biva tako oslabljena da nakon što zađu u zrelo doba nemoguće im je da izdrže veći mentalni napor. Snaga nekih delikatnih organa mozga izgleda istrošena. Ne samo što se fizičko i mentalno zdravlje djece ugrožava preranim slanjem u školu, već su oni gubitnici i sa moralne tačke gledišta. – HL 43, 44, 1865. (2SM 436)

Bolest se ponekad uzrokuje usredsređenošću na sebe. – Mnogi su fizički, mentalno i moralno oboljeli zato što im je pažnja gotovo uvijek usmjerena prema samima sebi. Oni su se mogli spasti učmalosti zdravom vitalnošću mlađih i različitih umova i nemirnom dječjom energijom.

Malo njih shvata koristi od brige, odgovornosti i iskustva koje djeca unose u porodicu.... Kuća bez djece je pusto mjesto. Srca ukućana su u opasnosti da postanu sebična, da žele samo svoje vlastito spokojstvo, i uzimaju u obzir samo sopstvene želje i udobnost. Oni sebi pribavljaju saosjećanje ali vrlo malo ga daju drugima. Briga i ljubav prema djeci uklanja ono ružno iz naše prirode, čini nas nježnijima i saosjećajnijima, i utiče na razvoj plemenitijih elemenata našeg karaktera. – 2T 647 (1871)

Depresivna osjećanja škode zdravlju. – Dužnost je svih da razvijaju vedrinu umjesto nadnošenja nad tugom i nevoljama. Mnogi na ovaj način ne samo što se unesrećuju već žrtvuju zdravlje i sreću bolesnoj mašti. Postoje stvari u njihovom okruženju koje nijesu prihvatljive, i njihov izraz lica uvijek je tmuran i jasnije od riječi izražava nezadovoljstvo. Ta depresivna osjećanja od velike su štete njihovom zdravlju, jer ometanjem procesa varenja ona se sukobe sa ishranom. Dok žalost i zabrinutost ne mogu izliječiti najmanje zlo, mogu napraviti veliku štetu; ali vedrina i nada, dok osvjetljavaju staze drugih, «život su onima koji ih nalaze, i zdravlje čitavom njihovom tijelu» (Priče Solomonove 4:22). – ST, Feb 12, 1885.

U radu sa bolesnima, proučavati umove.* – U liječenju bolesnika, posledice mentalnog uticaja ne treba previdati. Ispravno korišten, ovaj uticaj pruža jedno od najdjelotvornijih sredstava u borbi sa bolešću. – MH 241 (1905)

* Vidi naslov br. 42, «Um i zdravlje»

Bolest proizvedena u umu. – Brojne bolesti koje nanose bol čovječanstvu imaju korijen u umu i jedino se mogu izliječiti zdravom obnovom uma. Ima mnogo više ljudi nego se može i zamisliti koji su mentalno bolesni. Bolesti srca čine mnoge potištenim i uzrokuju lošu probavu, jer mentalna bolest ima paralizirajući uticaj na probavne organe. – 3T 184 (1872)

Hristos liječi. – Postoji bolest duše koju nijedan melem ne može ublažiti, niti lijek izliječiti. Molite se za njih, i dovedite ih Isusu Hristu. – MS 105, 1898. (WM 71)

Atmosfera koja donosi zdravlje i vedrinu. – Iznad svega roditelji trebaju okružiti djecu atmosferom vedrine, učtivosti i ljubavi. Dom u kojem nastava ljubav i gdje ona nalazi izraza u pogledima, riječima, postupcima, mjesto je gdje anđeli uživaju boraviti. Roditelji, neka svjetlost ljubavi, vedrine i sreće uvijek ispunjava vaša srca, i neka njen slatki uticaj prodiere u dom. Pokazujte ljubazan, trpeljiv duh, i podstičite to isto u svojoj djeci, unapređujući sve one blagodati koje će ozariti život u domu. Atmosfera koja se stvara na taj način biće djeci ono što je vazduh i sunčeva svjetlost biljnom svijetu, pospješujući zdravlje i snagu umu i tijelu. – CT 115 (1913)

8. RELIGIJA I UM*

⁶⁵ **Hristova ljubav oživljava cijelo biće.** – Ljubav koju Hristos razastire kroz čitavo biće je životvorna sila. Svaki vitalni organ – mozak, srce, nervi – dotaknut je tim lijekom. Njome se najuzvišenije snage bića pokreću na aktivnost. Ona dušu oslobađa krivice i tuge, nemira i zabrinutosti, koje razara životne snage. S njom dolaze spokojstvo i mir. Ona u duši utiska radost koju ništa zemaljsko ne može uništiti – radost u Svetome Duhu – iscjeljujuću, životodavnu radost. – MH 115 (1905)

Hristov zadatak je izlječenje onih koji su slomljena srca. – Božja iscjeljujuća sila kruži prirodom. Ako se drvo posiječe, ako je ljudsko biće ranjeno ili slomilo neku kost, priroda odmah počinje popravljati štetu. Čak i prije postojanja potrebe, iscjeliteljska sredstva su spremna; i čim se neki ud povrijedi, sve snage se usredsređuju na posao obnove. Tako je i u duhovnom carstvu. Prije nego je grijeh stvorio potrebu, Hristos je obezbijedio lijek. Svaka duša koja se predaje kušanju je ranjena, udarena od strane neprijatelja; ali gdje god je grijeh, tu je i Spasitelj. Hristov zadatak je da iscijeli slomljene u srcu, da propovijedi oslobođenje zarobljenima, ... da otpusti sužnje (Luka 4:18). – Ed 113 (1903)

⁶⁶ **Spasiteljev recept za mentalne i duhovne bolesti.** – Riječi našeg Spasitelja: hodite k Meni... i daću vam odmor (Matej 11:28), recept su za izlječenje fizičkih, mentalnih i duhovnih bolesti. Iako je čovjek navukao patnje na sebe vlastitim pogrešnim djelovanjem, On ga posmatra sa sažaljenjem. U Njemu može naći pomoć. On će učiniti velike stvari onima koji vjeruju u Njega. – MH 115 (1905)

* Vidi naslov br. 43, «Um i duhovno zdravlje»

Jevanđelje nasuprot nauci i literaturi. – Nauka i literatura ne mogu unijeti svjetlost u pomračene ljudske umove kao što može slavno jevanđelje Sina Božjeg. Jedino Sin Božji može izvršiti veliki zadatak rasvjetljavanja duše. Nije čudo što Pavle uzvikuje: «Jer se ne stidim jevanđelja Hristova: jer je sila Božja na spasenje svakom koji vjeruje» (Rimljanima 1:16). Hristovo jevanđelje postaje lično obilježje u onima koji vjeruju i čini ih živim poslanicama, znanim i čitljivim svim ljudima. Na ovaj način pobožnost prelazi na mnoštvo. Nebeski umovi su sposobni da razlikuju prave elemente veličine u karakteru, jer samo se dobrota cijeni kao produktivna kod Boga. – RH, Dec 15, 1891. (FE 199, 200)

Samo jevanđelje može izliječiti zla koja su prokletstvo društva. – Jedini lijek za grijeh i jad ljudi je Hristos. Samo jevanđelje Njegove milosti može izliječiti zla koja bacaju prokletstvo na društvo. Nepravda bogatih prema siromašnima, mržnja siromašnih prema bogatima, podjednako imaju korjen u sebičnosti, i mogu se iskorijeniti samo kroz potčinjenost Hristu. Jedino On sebičnom grešnom srcu daje novo srce ljubavi. Neka Hristove sluge propovijedaju jevanđelje Duhom poslatim sa neba i rade na dobrobit ljudima kao On što je činio. Tada će se pokazati takvi rezultati u blagoslovima i uzdizanju čovječanstva kakve je potpuno nemoguće proizvesti ljudskom silom. – COL 254 (1900)

Savršenstvo je moguće postići samo kroz skladan razvoj. – Razvoj uma je dužnost koju imamo prema sebi, društvu i Bogu. Ali mi nikad ne trebamo izmišljati načine za razvijanje intelekta po cijenu morala i duhovnosti. Krajnje savršenstvo mentalnih i moralnih sposobnosti može se postići samo skladnim razvojem tih sposobnosti. – CT 541 (1913)

Božanski uticaj mijenja um. – U ovoj paraboli žena je stavila kvasac u brašno. Bilo je to neophodno da zadovolji potrebu.... Tako božanski kvasac obavlja svoj zadatak.... Um se mijenja, sposobnosti stavljaju u pokret. Čovjeku se ne daju nove sposobnosti, nego se posvećuju one koje ima. Savjest, do ovog časa mrtva, je probuđena. Ali čovjek ne može sam izvršiti tu promjenu. Ona se može izvršiti samo Svetim Duhom....

Kad naše umove kontroliše Božji Duh, shvatićemo pouku kojoj nas uči ova parabola o kvascu. Oni koji otvaraju srca da prime istinu shvatiće da je Riječ Božja najveće sredstvo u preobražaju karaktera. – RH, July 25, 1899.

Jevanđeoska istina daje postojan cilj. – Svako od nas treba da ima dubok uvid u učenja Božje Riječi. Naši umovi moraju biti pripremljeni da izdrže svaku probu i odbiju svako iskušenje, bilo da dolazi spolja ili iznutra. Mi moramo znati zašto vjerujemo, kako vjerujemo, zašto smo na Gospodnjoj strani. Istina mora stražiti u našim srcima, spemna da da znak za uzbunu i pozove nas na akciju protiv svakog neprijatelja. Sile tame će otvarati svoju prikrivenu vatru na nas, i svako ko je ravnodušan i bezbrižan, ko se vezao za svoje zemaljsko blago, i ko se ne stara da razumije Božje postupanje sa Njegovim narodom, biće gotova žrtva Nijedna sila sem poznanja istine kao što je Isusu ne može nas uvijek činiti postojanim; ali sa njom čovjek može goniti hiljadu, i natjerati u bjekstvo dva puta deset hiljada. – RH, Apr 29, 1884. (HC 332)

Predajući sebe Hristu dobijamo mir. – Čitava naša budućnost počiva na našem ličnom djelu u otvaranju srca za primanje Kneza mira. Naši umovi mogu naći mir i odmor u i kroz predanje sebe Hristu, u kome je stvaran mir. Obezbeđujući taj mir, tu utjehu, tu nadu koje On nudi vašoj duši, srce će vam se razveseliti u Bogu našem Spasitelju za veliku i divnu nadu koja vam je predočena kao osobi koja priznaje Veliki Dar. Tada ćete biti toliko zahvalni da ćete hvaliti Boga za tu veliku ljubav i milost koju je izlio na vas.

Gledajte na svog Pomoćnika, Isusa Hrista. Poželite mu dobrodošlicu, i prizovite Njegovo milostivo prisustvo. Vaš um iz dana u dan će se obnavljati, i vaša je prednost da prihvatite mir i odmor, uzdignutost nad brigama, i hvalite Boga za te blagoslove. Ne podižite barijere od nepoželjnih stvari da zadržite Isusa dalje od svoje duše. Promijenite svoj glas, ne jadikujte; izrazite hvalu za veliku Hristovu ljubav koju je pokazao prema vama i još uvijek pokazuje. – Lt 294, 1906.

Nastavanje u Hristu daje podstreka. – Ako dopustimo svojim mislima da se više bave Hristom i nebeskim svijetom, naći ćemo snažan podstrek i podršku u vođenju Gospodnjih bitaka. Ponos i ljubav prema svijetu izgubiće svoju silu dok posmatramo slavu te bolje zemlje koja će uskoro biti naš dom. Pored Hristove privlačnosti, sve zemaljske atrakcije izgledaće malo vrijedne. – RH, Nov 15, 1887.

Znanje učvršćuje um i dušu. – Ono što nam je potrebno je znanje će učvrstiti um i dušu, koje će nas učiniti boljim muškarcima i ženama. Vaspitanje srca od daleko je veće važnosti od prostog izučavanja knjiga. Dobro je, čak i nužno imati znanje o svijetu u kojem živimo; ali ako ne uzimamo u obzir vječnost, načinićemo grešku koja se nikad neće moći ispraviti. – MH 450 (1905)

Um i duhovno ratovanje. – Naša napredak u moralnoj čistoći zavisi o ispravnom mišljenju i ispravnom djelovanju. «Ne pogani čovjeka što ulazi u usta; nego što izlazi iz usta ono pogani čovjeka». «Jer iz srca izlaze zle misli, ubistva, preljube, kurvarstva, krađe, lažna svjedočanstva, hule na Boga. I ovo je što pogani čovjeka» (Matej 15:11, 19, 20).

Zle misli uništavaju dušu. Božja preobražavajuća sila mijenja srca, profinjuje i čisti misli. Sve dok se ne učine određeni napori da se misli usmjere na Hrista, milost se ne može otkriti u životu. Um se mora uključiti u duhovno ratovanje. Svaka misao mora se potčiniti i dovesti u poslušnost Hristu. Svaka navika mora se dovesti pod Božju kontrolu. – Lt 123, 1904

Preokupacija uma, zaštita protiv zla. – Kao zaštita protiv zla, preokupacija uma dobrom je vrednija od nebrojenih barijera zakona i discipline. – Ed 213 (1903)

Pokvarena mašta proizvodi tamu. – Ako oko uma pazi na uzvišenost tajne pobožnosti, na prednost duhovnog blaga nad svjetovnim, cijelo tijelo biće puno svjetlosti. Ako je mašta izopačena privlačnošću svjetskog sjaja i raskoši, dok dobitak izgleda po Božjoj volji, čitavo tijelo biće puno tame. Kad se umne moći koncentrišu na zemaljsko blago, one se unižavaju i umanjuju. – RH, Sep 18, 1888.

Um usmjeren Tvorcu, ne samouzvisivanju. – Kad bi se ovom načelu [radu Bogu na slavu] posvetila pažnja koju njegova važnost zahtijeva, nastale bi radikalne promjene u nekim od postojećih metoda vaspitanja. Umjesto pozivanja na ponos i sebične ambicije, raspaljujući takmičarski duh, učitelji bi nastojali da probude ljubav prema dobroti, istini i ljepoti – podstaknu želju za uzvišenim.... Umjesto usmjerenja na proste zemaljske standarde ili podstaknutošću željom za samouzdisanjem, što dovodi do zakržljaliosti i uniženja, um bi se upravio ka Tvorcu, da ga upozna i postane nalik Njemu. – PP 595, 596 (1890)

Živa voda nasuprot isprovaljivanim bunarima. – Isus zna potrebe duše. Sjaj, bogatstvo i čast ne mogu zadovoljiti dušu. «Ko je žedan neka dođe k Meni i pije». Bogati, siromašni, visoki, niski, svi su podjednako dobrodošli. On obećava da će rasteretiti natovareni um, utješiti žalosne, i dati nadu potištenima.

Mnogi od onih koji su slušali Isusa žalili su nad svojim iznevjerenim nadanjima, mnogi hranili tajnu tugu, ili tražili da zadovolje nemirnu čežnju za svjetskim stvarima i hvalom od

ljudi; ali kad su sve to stekli, otkrili su da su se samo trudili da dosegnu provaljeni zdenac, iz kojeg nijesu mogli ugasiti žeđ. Stajali su usred sjaja radosnog prizora, nezadovoljni i tužni.

Taj iznenadni poklič, «ako je ko žedan», pokrenuo ih je iz tužnog razmišljanja, i dok su slušali riječi koje su uslijedile, umovi su im se razgoreli novom nadom. Sveti Duh je izlagao simboliku pred njih dok nijesu uvidjeli u njoj ponudu neprocjenjivog dara spasenja. – DA 454 (1898)

Neophodno jedinstvo božanskog i ljudskog. – Duh snabdijeva silom koja krijepi duše koje se bore u svim opasnostima – usred neprijateljstva rođaka, mržnje svijeta, i shvatanja vlastite nesavršenosti i pogrešaka. Apsolutno je neophodno jedinstvo božanskih i ljudskih napora, bliska veza na početku, kraju i uvijek sa Bogom, izvorom sve snage. – RH, May 19, 1904. (HC 151)

71

9. TVRĐAVA UMA

Prestonica tijela. – Svaki tjelesni organ je načinjen da služi umu. Um je prestonica tijela. – 3T 136 (1872)

72

Um kontroliše cijelog čovjeka. Svi naši postupci, dobro ili zlo, imaju izvor u umu. Um je taj koji služi Bogu i sjedinjuje nas sa nebeskim anđelima. Ipak mnogi provedu život a da se ne opamete u odnosu na kovčeg koji sadrži ovo blago. – SpTEd 33, May 11, 1896. (FE 426)

Mozak kontroliše tijelo. – Danas ima puno invalida koji će to uvijek ostati jer se ne mogu osvjedočiti da njihovo iskustvo nije vjerodostojno. Mozak je prestonica tijela, sjedište svih nervnih snaga i mentalnog dejstva. Nervi koji potiču iz mozga kontrolišu čitavo tijelo. Pomoću moždanih nerava, mentalne impresije prenose se na sve nerve u tijelu kao telegrafskim žicama, i oni kontrolišu suštinske akcije svakog dijela sistema. Svi organi za kretanje rukovode se saopštenjima koja primaju iz mozga. – 3T 69 (1872)

Moždani nervi koji održavaju vezu sa čitavim sistemom samo su sredstvo putem kojeg Nebo može komunicirati sa čovjekom i uticati na njegov unutrašnji život. – 2T 347 (1870)

73

Sposobnosti zapažanja na meti Sotone.* – Sotona dolazi čovjeku sa svojim iskušenjima kao anđeo svjetlosti, kao što je došao Hristu. On je radio na tome da dovede čovjeka u stanje moralne i fizičke slabosti kako bi ga mogao savladati iskušenjima a onda trijumfovati nad njegovom propašću. I bio je uspješan u kušanju čovjeka da se oda apetitu, bez obzira na posledice. On dobro zna da je čovjeku nemoguće da ispunjava obaveze prema Bogu i svojim bližnjima dok slabi sposobnosti koje mu je Bog dao. Mozak je prestonica tijela. Ako se sposobnosti opažanja umrtve kroz neumjerenost ma koje vrste, vječne stvari se ne primjećuju. – RH, Sep 8, 1874. (MYP 236)

Tiranija navika. – Snaga ili slabost uma veoma je povezana sa našom korisnošću na ovom svijetu i sa našim konačnim spasenjem. Neznanje koje prevladuje u odnosu na Božji zakon u našoj fizičkoj prirodi je žalosno. Neumjerenost ma koje vrste je kršenje zakona našeg bića. slaboumnost prevladuje do zastrašujućih razmjera. Grijeh se čini privlačnim pokriven

* Vidi naslov br. 35, «Uticao zapažanja»

svjetlošću koju je Sotona bacio preko njega, i on je vrlo zadovoljan što može zadržavati hrišćanski svijet u njihovim svakodnevnim navikama pod tiranijom običaja, kao neznabošce, i dopuštanju apetitu da vlada njima. – RH, Sep 8, 1874. (MYP 237)

Čuvanje tvrđave. – Svako treba spoznati potrebu čuvanja moralne prirode, opasane stalnom budnošću. Kao vjerni stražari, oni trebaju čuvati tvrđavu duše, nikad ne pomišljajući da mogu za trenutak smanjiti budnost. Sp TPH 65, Sept 8, 1874. (CH 411)

74 **Pravilno uvježban um se ne koleba.** – Um se mora uvježbavati kroz svakodnevne probe u navikama vjernosti, u osjećaju zahtjeva pravde i dužnosti iznad naklonosti i zadovoljstva. Umovi uvježbani na taj način neće se kolebati između ispravnog i pogrešnog, kao što se trska ljulja na vjetru, nego čim dileme iskrсну pred njima, odmah će shvatiti koje načelo je sadržano i instinktivno izabrati pravo bez dužeg razmatranja stvari. Oni su lojalni zato što su se uvježbavali u navikama vjernosti i istini. – 3T 22 (1872)

Nazaštićena tvrđava. – Gledanjem mi se mijenjamo. Iako načinjen po Božjem obličju, čovjek može tako obučiti svoj um da mu grijeh koji je jednom bio nepoželjan postane ugodan. Dok prestaje da straži i moli se, on prestaje čuvati tvrđavu, srce, i odaje se grijehu i bezakonju. Um se unižava, i nemoguće ga je uzdići iz pokvarenosti dok se obučava da podjarmljuje moralne i intelektualne moći i dovodi ih pokornost pukim strastima. Mora se voditi stalan rat protiv čulnog uma; i moramo se ispomagati oplemenjujućim uticajem Božje milosti koja će privući um gore i navići ga razmišlja o čistim i svetim stvarima. – 2T 479 (1870)

Izvor vode života ili smrti. – «Mislite o onome što je gore, a ne što je na zemlji» (Kološanima 3:2). Srce je čovjekova tvrđava. Iz njega teku izvori života ili smrti. Dok se srce ne očisti, čovjek je nesposoban da ima bilo kakav udio u zajednici svetih. Ne zna li Istražitelj srca koji se zadržavaju u grijehu, ne mareći za svoje duše? Ne postoji li svjedok za najtajnije stvari u životu svijetu nas?

Bila sam prinuđena da slušam riječi koje su govorili neki muškarci ženama i djevojkama – riječi laskanja, riječi koje varaju i zavode. Sotona koristi sve ove načine da razori duše. Neki od vas su tako bili njegovi posrednici; i ako je to tako, srećete se s time na sudu. Anđeo je rekao o ovoj grupi: «Njihova srca nikad se nijesu predala Bogu. Hristos nije u njima. Istina nije tu. Njeno mjesto zaposjednuto je grijehom, prevarom i lažima. Božjoj riječi se nije vjerovalo i postupalo po njoj». – 5T 536, 537 (1889)

Spokojstvo, samopopustljivost, sigurnost – izdajice unutar zidina. – Kad su se Izraelci našli u stanju spoljašnjeg mira i sigurnosti, tada su navedeni na grijeh. Oni su propustili da uvijek pred sobom imaju Boga, zanemarili su molitvu i pothranjivali duh samouvjerenosti. Spokojstvo i samopopustljivost ostavili su tvrđavu duše nezaštićenom, i unižavajuće misli našle su ulaz. To su bile izdajice unutar zidina koje su porušile uporište načela i predale Izrael sotonskoj sili.

Na taj način Sotona još uvijek nastoji da izazove propast duše. Dugo pripeman proces, nepoznat svijetu, odvija se u srcu prije nego se hrišćanin preda otvorenom grijehu. Um se ne spušta odjednom iz čistoće i svetosti ka izopačenosti, pokvarenosti i bezakonju. Potrebno je vrijeme da se ono što je načinjeno po obličju Božjem unizi do okrutnog i sotonskog. Gledanjem mi se mijenjamo. Odavanjem nečistim mislima čovjek može tako vaspitati svoj um da mu grijeh koji je jednom bio odvratan postane poželjan. – PP 459 (1890)

Duvan paralize osjećajnost. – Duvan, ma u kom se obliku koristio, odražava se na tjelesni sklop. To je spori otrov. On utiče na mozak i paralize osjetljivost tako da um ne može jasno

razlikovati duhovne stvari, a naročito one istine koje imaju tendenciju ispravljanja ove štetne navike.

Oni koji konzumiraju duvan u bilo kojem obliku nijesu čisti pred Bogom. U takvoj štetnoj navici nemoguće im je da proslave Boga u svojim tijelima i duhu koji su Njegovi. I dok upotrebljavaju lagane i sigurne otrove koji im uništavaju zdravlje i unižavaju umne sposobnosti, Bog ih ne može prihvatiti. On im može biti milostiv dok se odaju ovoj škodljivoj navici neupućeni u štetnost koju im pričinjava, ali kad se to pitanje izloži pred njima u pravoj svjetlosti, tada su krivi pred Bogom ako se nastave odavati ovom ružnom prohtjevu. – 4SG 126 (1864)

Robovi alkoholu i drogama. – Na sve strane Sotona nastoji da zavede mlade na stazu propasti; i ako mu jednom uspije da ih povede tim putem, požuruje ih stranputicom vodeći ih iz jedne raskalašnosti u drugu sve dok žrtve ne izgube osjećaj savjesti i nestane straha Božjeg ispred njihovih očiju. Oni su sve manje i manje samoudržani. Odaju se konzumiranju vina i alkohola, duvana i opijuma i prelaze iz jednog stepena uniženosti u drugi. Oni su robovi prohtjevima. Savjete koje su nekada poštovali sada preziru. Oni zauzimaju nadmen stav i razmeću se slobodom dok su sluge pokvarenosti. Misle da su slobodni dok robuju sebičnosti, unižavajućim prohtjevima i razvratu. – ST, June 22, 1891. (Te 274)

Sotonino oružje. – Odavanje tjelesnim strastima vojuje na dušu. Apostol Pavle se na najimpresivniji način obraća hrišćanima: «Molim vas stoga, braćo, milosti Božje radi, da date tjelesa svoja u žrtvu živu, svetu, prihvatljivu Bogu» (Rimljanima 12:1). Ako je tijelo prožeto alkoholom i prljavštinom duvana, ono nije sveto i prihvatljivo Bogu. Sotona zna da ne može biti, i iz tog razloga usmjerava svoja iskušenja na pitanje ljudskih prohtjeva, kako bi ih podredio tim sklonostima i tako radio na njihovoj propasti. – RH, Sep 8, 1874.

Odlučujući faktor strasti i apetit. – Kad razumni muškarci i žene parališu svoje moralne snage kroz neumjerenost bilo koje vrste, oni su, u mnogim svojim navikama, samo malo iznad neznabožaca. Sotona neprekidno odvlači ljude od spasonosne svjetlosti ka običajima i modi, nepoštovanju fizičkog, mentalnog i moralnog zdravlja. Veliki protivnik zna da ako su strasti i apetit predominantni, tjelesno zdravlje i snaga uma se žrtvuju na oltaru samozadovoljavanja, i čovjek se dovodi do brze propasti. Ako rasvijetljen um drži uzde, kontrolišući životinjske sklonosti i držeći ih u podređenosti moralnim snagama, Sotona dobro zna da je njegova moć da nadvlada svoji iskušenjima vrlo mala. – RH, Sep 8, 1874. (MYP 237)

Šta je moglo biti. – Da su roditelji u prethodnim generacijama, uz odlučnu namjeru, držali tijelo u pokornosti umu, i da nijesu dopustili razumu da dopadne ropstvu životinjskim strastima, u ovom vijeku bilo bi različito ustrojstvo bića na zemlji. – HL (drugi dio) 38, 1865. (2SM 431, 432)

Izbor kontrole uma ili tijela. – Svaki učenik treba da razumije odnos između zdravog življenja i uzvišenog razmišljanja. Na svakom od nas počiva odluka da li će naše živote kontrolisati um ili tijelo. Mladi moraju, svako za sebe, napraviti izbor koji će oblikovati njihov život; i ne trebaju žaliti truda da shvate sile s kojima moraju imati posla i uticaje koji oblikuju njihove karaktere i sudbinu. – Ed 202 (1903)

Učiti ljude. – Izložite pred ljude potrebu odbijanja iskušenja odavanja prohtjevima. Tu mnogi griješe. Objasnite koliko su um i tijelo blisko povezani i predstavite potrebu njihovog održavanja u najboljem stanju. – *Cirkularno pismo ljekarima i evanđelistima, 1910 (CH 543)*

10. RAZUMIJEVANJE

⁷⁸ **Zadatak koji zahtijeva pronicljivost i utančano raspoznavanje.** – Najosjetljiviji i najopasniji zadatak ikad povjeren smrtnicima je rad sa umovima. Oni koji su angažovani u ovom poslu moraju biti pronicljivi i imati istančane moći raspoznavanja.

Istinska nezavisnost uma je element potpuno različit od ishitrenosti. Takav kvalitet nezavisnosti koji vodi u obazrivost, molitvu, proračunato mišljenje, nije lako pokoriti, ukoliko dokazi nijesu dovoljno snažni da je izvjesno da griješimo. Ova samostalnost držaće um mirnim i nepromjenljivim usred mnoštva zabluda koje prevlađuju, i voditi do odgovornih stavova i pažljivog i svestranog razmatranja dokaza i neće se kolebati usled uticaja drugih ili okruženja, formirati zaključke bez razumnog, temeljnog poznavanja ukupnih prilika. – 3T 104, 105 (1872)

Precizan zadatak. – Pošto je čovjek tako skupo zadobio Nebo, po cijenu Božjeg dragog Sina, koliko pažnje treba propovednicima, učiteljima i roditeljima u radu sa dušama koje dolaze pod njihov uticaj. Rad sa umovima je delikatan zadatak, i treba mu prići sa strahom i drhtanjem.

⁷⁹ Vaspitači mladih moraju imati savršenu samokontrolu. Strašna je greška razoriti uticaj na ljudsku dušu nestrpljivošću da bi očuvali pretjerano dostojanstvo, jer to može biti način za gubljenje duše za Hrista. Umovi mladih mogu se tako izopačiti nepromišljenim rukovođenjem da se učinjena šteta nikad ne može sasvim popraviti. Hristova vjera mora imati vladajući uticaj na vaspitavanje i obučavanje mladih.

Spasitelj primjer samoodricanja, svekolike ljubaznosti i ljubavi koja dugo trpi predstavlja ukor nestrpljivim propovjednicima i učiteljima. On pita ove nagle instruktore: «Da li je ovo način na koji se postupa sa onima za koje sam dao život? Zar nemate veće razumijevanje o beskonačnoj cijeni koju sam platio za njihovo iskupljenje?» – 4T 419 (1880)

Ljekar se suočava sa svim vrstama umova. – Dr _____ treba svakodnevno nastojati da domeće svom fondu znanja, oplemenjuje učtivost i profinjuje manire.... Treba imati na umu da opšti sa svim vrstama umova i da se utisci koje ostavlja na druge protežu na druge prilike i odražavaju na Institut [Sanatorijum u Batl Kriku]. – 3T 183, 184 (1872)

Potrebno strpljenje i mudrost. – Propovjednici moraju paziti da ne očekuju previše od onih koji još uvijek lutaju u tami zabluda. Oni moraju valjano obavljati zadatak, oslanjajući se na Hrista da će podariti umovima koji to traže misteriozni, oživljavajući uticaj Svetog Duha, znajući da bez toga njihov rad bio neuspješan. Oni trebaju biti strpljivi i mudri u radu sa umovima, imajući na umu raznolikost okolnosti koje su razvile tako različite crte karaktera u ljudima. Oni se takođe trebaju čuvati da njihovo ja ne stekne prevlast a Hristos bude izostavljen. – GW 381 (1915)

⁸⁰ **Hristova ljubav nalazi svoj put.** – Samo Onaj koji čita srca zna kako dovesti ljude do pokajanja. Jedino nam Njegova mudrost može podariti uspjeh u dopiranju do izgubljenih. Vi možete zauzeti krut stav misleći «svetiji sam od tebe»; i bez obzira koliko je ispravno vaše rezonovanje ili kako su istinite vaše riječi, one nikad neće dotaći srca. Hristova ljubav manifestovana u riječima i djelima naći će svoj put do duše, dok neprekidno ponavljanje pravila ili argumenata ne bi ništa postiglo. – MH 163 (1905)

Saosjećajno i sa ljubavlju. – Nije svako pogodan da popravlja zabludjele. Oni nemaju mudrosti da pravilno postupaju ljubeći milost. Oni nijesu skloni uvidjeti nužnost miješanja ljubavi i nježnog saosjećanja sa vjernim opomenama. Neki su uvijek nepotrebno strogi i ne osjećaju neophodnost primjene apostolskog savjeta: «I tako razlikujući jedne milujte (saosjećajte sa njima); a druge strahom izbavljajte i iz ognja vadite» (Juda 22, 23). – 3T 269, 270 (1872)

Nagao čovjek ne treba raditi sa umovima. – Nedostatak čvrste vjere i razlikovanje svetih stvari treba smatrati dovoljnim razlogom za uskraćivanje prava povezanosti sa Božjim djelom. Isto tako, popustljivost nagloj naravi, oštar, zapovjednički duh, otkriva da se njegov imalac ne treba postavljati na mjesta gdje će biti pozvan da rješava teška pitanja koja se tiču Božjeg nasleđa.

Nagao čovjek ne treba imati udijela u radu sa ljudskim umovima. Ne može se imati povjerenja u njega da uobličava stvari koje se tiču onih koje je Hristos otkupio po beskonačnoj cijeni. Ako preuzme odgovornost da rukovodi ljudima, on će povrijediti i raniti njihove duše, jer nema istančan pristup, nježnu saosjećajnost koju daje Hristova blagodat. Njegovo vlastito srce treba da omekša, da se potčini Svetom Duhu; kameno srce ne može biti mesno srce. – SpT Series A, No. 5, p. 18, 1896. (TM 261)

Kvaliteti potrebni u razumijevanju umova (savjet jednom literarnom evanđelisti). – U ovom poslu postoji više poteškoća nego u nekim drugim oblastima, ali naučene pouke, stečeni takt i disciplina, osposobiće vas za druga polja korisnosti, gdje možete propovijedati dušama. Oni koji loše nauče svoje pouke, koji su neobazrivi i žestoki u pristupu ljudima, pokazaće isti nedostatak takta i vještine u radu sa umovima kad stupe u poslanje. – *Manual for Canvassers*, 41, 42, 1902. (CM 34)

Suočavanje sa impulsivnošću, nestrpljivošću, ponosom i samovrednovanjem. – Rad sa ljudskim umovima najdelikatniji je zadatak ikad povjeren smrtnicima, i učiteljima je potrebna stalna pomoć Božjeg Duha da bi ga mogli valjano obavljati. Među mladima koji pohađaju školu otkriće se velika raznolikost karaktera i vaspitanja. Učitelj će se sresti sa impulsivnošću, nestrpljivošću, sebičnošću, pretjeranim samovrednovanjem. Neki od mladih živjeli su u uslovima samovoljnog ograničavanja i okrutnosti, što je u njima razvilo duh upornosti (svojepravosti) i prkosne neposlušnosti. Sa drugima se postupalo kao sa ljubimcima, kojima su previše popustljivi roditelji dozvoljavali da slijede vlastite sklonosti. Mane su opravdavane sve dok se karakter nije deformisao. – CT 264 (1913)

Potrebno strpljenje, taktičnost i mudrost. – Da bi uspješno radili sa ovim različitim umovima učitelji trebaju ispoljiti veliku taktičnost i finoću u ponašanju, kao i čvrstinu u upravi. Često će se ispoljavati neprijateljstvo pa i prezir prema odnosnim propisima. Neki će ispoljavati svoju dovitljivost u izbjegavanju kazni, dok će drugi pokazivati nepromišljenu ravnodušnost prema posledicama prestupa. Sve to poziva na strpljivost i vladanje sobom i mudrost od strane onih kojima se povjerava vaspitanje ovih mladih. – CT 264 (1913)

Kurs koji može ostaviti nepopravljive ožiljke i rane. – Učitelj može imati dostatno obrazovanje i znanje u naučnim oblastima da podučava, ali da li se pokazalo da ima taktičnosti i mudrosti u radu sa ljudskim umovima? Ako učitelji nemaju Hristove ljubavi koja nastava u njihovim srcima, oni nijesu pogodni da nose ozbiljne odgovornosti koje se polažu na one koji vaspitavaju mlade. Propustivši da sami steknu više obrazovanje, oni ne znaju kako postupati sa ljudskim umovima. Njihova vlastita nepotčinjena srca bore se protiv kontrole; i

81

82

potčiniti savitljive umove i karaktere djece takvoj disciplini znači ostaviti na um ožiljke i rane koje se nikad neće ukloniti. – CT 193 (1913)

Potrebno najfinije raspoznavanje. – Gospod mi je na mnogo načina i više puta predstavio sa koliko pažnje treba postupati sa mladima – da je potrebno najfinije raspoznavanje u radu sa umovima. Svako ko radi na vaspitanju i obuci mladih treba živjeti vrlo blizu Velikog Učitelja, da poprimi Njegov duh i način rada. Moraju se dati pouke koje će uticati na njihove karaktere i životno djelo. – GW 333 (1915)

Bitan lični element. – U svakom pravom učenju bitan je lični element. Hristos je u svom učenju radio pojedinačno sa ljudima. Ličnim kontaktom i druženjem On je obučavao Dvanaesticu. Često je lično, čak samo jednom slušaocu, davao svoje najdragocjenije upute. On je otvorio svoje najbogatije riznice poštovanom rabinu na noćnom sastanku na Maslinskoj gori, prezrenoj ženi kraj sihenskog bunara; jer u tim slušaocima On je prepoznao prijemčiva srca, otvoren um, prijemčiv duh. Za Hrista čak ni mnoštvo koje je često preplavljivalo Njegove puteve nije bilo bezoblična masa ljudskih bića. On se direktno obraćao svakom umu i pozivao svako srce. On je posmatrao lica svojih slušalaca, zapažajući najmanju promjenu izraza lica, brz pogled koji daje odgovor, što je govorilo da je istina doprla do duše; i to je izazivalo u Njegovom srcu treptaje blagonaklone radosti. – Ed 231 (1903)

Prekomjerni rad onemogućava rad sa drugima. – Sami učitelji moraju posvetiti odgovarajuću pažnju zakonima zdravlja, kako bi očuvali vlastite snage u najboljem mogućem stanju i kako primjerom tako i pravilom mogli izvršiti ispravan uticaj na svoje učenike. Učitelj čije su fizičke moći već oslabljene bolešću ili pretjeranim radom treba pokloniti posebnu pažnju zakonima života. On treba odvojiti vrijeme za rekreaciju. Ne treba preuzimati na sebe odgovornosti izvan svog posla u školi, koje bi ga tako fizički i mentalno iznurile i dovele do neuravnoteženosti nervnog sistema; jer u tom slučaju bio bio onesposobljen da radi sa umovima i ne bi bio u stanju pravilno prosuđivati o sebi i svojim učenicima. – CTBH 83, 1890. (FE 147)

Razumijevanje različitih potreba. – Pokazano mi je da ljekari u našem Institutu moraju biti muškarci i žene od vjere i duhovnosti. Oni se moraju uzdati u Boga. Ima mnogo onih koji dolaze u Institut koji su vlastitom popustljivošću navukli na sebe svakovrsne bolesti.

Ova grupa ne zaslužuje saosjećanje koje neprekidno traži. Ljekarima je bolno da posvete vrijeme i snagu ovoj grupi, koja je fizički, mentalno i moralno unižena.

Ali postoji i grupa onih koji su, budući u neznanju, živjeli kršeći prirodne zakone. Oni su neumjerenom radili i neumjerenom se hranili zato što je bio običaj da čine tako. Neki su pretrpjeli mnogo toga od raznih ljekara ali nije im bilo bolje, već nesporno gore. Dugo su bili odvojeni od posla, od društva i od svojih porodica; i došli su u Zdravstveni Institut kao u svoje posljednje utočište sa nekom podsvjesnom nadom da mogu naći olakšanje.

Ovoj grupi potrebno je saosjećanje. S njima se mora postupati sa najvećom nježnošću, i posvetiti pažnja da im se razjasne zakoni njihovog bića da bi vladajući sobom izbjegli patnju i bolest – kaznu usled kršenja prirodnih zakona. – 3T 178 (1872)

Istinu ne treba iznositi u svako vrijeme. – Vrlo je malo onih koji se kreću u svjetovnom društvu i koji posmatraju stvari sa svjetovne tačke gledišta, koji su spremni da se suoče sa činjenicama u odnosu na njih same koje im se izlažu. Istinu ipak ne treba iznositi u svako vrijeme. Postoji prikladno vrijeme i prilika da se govori kad riječi neće biti uvredljive. Ljekari se ne trebaju preopterećivati i njihov nervni sistem iznurivati, jer ovakvo stanje tijela nije pog-

odno da umiri umove, ojača nerve i obodri i usreći duh. – 3T 182 (1872)

Hristos ima razumijevanja. – Onaj koji je preuzeo čovječanstvo na sebe zna kako se saosjeća sa patnjama ljudskog roda. Ne samo što Hristos poznaje svaku dušu, i naročite potrebe i iskušenja te duše, već poznaje i sve okolnosti koje tište dušu i dovode je u zabunu. Njegova ruka je ispružena sa sažaljivom nježnošću prema svakom djetetu koje pati. Oni koji najviše stradaju imaju Njegovo najveće saosjećanje i sažaljenje. Njega dotiču osjećanja naših nemoći, i On želi da položimo svoje brige i probleme kraj Njegovih nogu i tu ih ostavimo. – MH 249 (1905)

Razumijevanje donosi bliskiji odnos sa Hristom. – Dobra djela su plod koji Hristos traži da donesemo – ljubazne riječi, djela milosrđa, nježnosti za siromašne, one koji u oskudici, ožalošćene. Kad srca saosjećaju sa srcima natvorenim obeshrabrenjem i žalošću, kad ruka dijeli onima u oskudici, kad se goli obuku, strancu poželi dobrodošlica u vašem domu, anđeli dolaze vrlo blizu, i kao odgovor na Nebu se čuje muzika.

Svako djelo pravde, milosti i milosrđa stvara melodije na Nebu. Otac sa svog prestola posmatra one koji čine ova djela milosti i ubraja ih u svoje najdragocjenije blago. «I oni će biti moji, govori Gospod nad vojskama, u onaj dan kad skupim svoje dragulje» (Malahija 3:17). Svako djelo milosti prema onima u oskudici, onima koji pate, posmatra se kao da je učinjeno Isusu. Kad pomažete siromašnima, saosjećate sa ožalošćenima i potlačenima i pomažete sirotima, vi dovodite sebe u bliskiji odnos sa Isusom. – 2T 25 (1868)

Hristos poziva na nježnost i saosjećajnost. – Isitinsko saosjećanje između čovjeka i njegovih bližnjih je znak raspoznavanja onih koji ljube i boje se Boga od onih koji zaboravljaju na Njegov zakon. Koliko je velika ljubav koju je Hristos izrazio dolaskom na ovaj svijet žrtvujući svoj život za svijet koji umire! Njegova vjera vodila je u istinski medicinsko-misionarski rad. On je bio iscjeljujuća sila. «Milosti hoću, a ne priloga», rekao je On. Ovo je test koji Veliki Začetnik istine koristi da se razazna prava vjera od lažne. Bog želi da Njegovi medicinsko-misionarski radnici postupaju sa nježnošću i saosjećanjem koje bi Hristos pokazao da je na našem svijetu. – SpTMM 8, 1893. (MM 25)

Zbir životne sreće. – Oplemenjen um je veliko bogatstvo; ali bez omekšavajućeg uticaja naklonosti i posvećene ljubavi nije od najveće vrijednosti. Potrebne su nam riječi i djela nježnog obzira prema drugima. Mi možemo pokazati hiljadu malih pažnji u prijateljskim riječima i umilnim pogledima, što će se zauzvat odraziti na nama samima. Nepromišljeni hrišćani svojim zapostavljanjem drugih pokazuju da nemaju zajednicu sa Hristom. Nemoguće je biti u zajednici sa Hristom a ipak biti neljubazan prema drugima i zaboravljati na njihova prava. Mnogi veoma čeznu za prijateljskom naklonošću.

Bog je svakom od nas dao vlastiti identitet, koji se ne može stopiti u drugi; ali naše pojedinačne karakteristike biće manje istaknute ako smo zaista Hristovi i Njegova volja naša. Naši život mora se posvetiti dobru i sreći drugih, kao što je bio život našeg Spasitelja. Mi trebamo biti nesebični, uvijek motreći na prilike – čak i u malom – da iskažemo zahvalnost za blagoslove koje smo primili od drugih i iščekivati mogućnosti da razvedrimo druge, osvijetlimo i olakšamo njihovu žalosti i bremena djelima nježne dobrote i malim izrazima ljubavi. Ove brižljive ljubaznosti, počevši od naših porodica i šire izvan porodičnog kruga, pomažu da zadobijemo suštinu životne sreće; dok zanemarivanje ovih malenkosti sabira životnu gorčinu i tugu. – 3T 539, 540 (1875)

III DIO

RAZVOJ UMA

11. PROUČAVANJE BIBLIJE I UM

⁸⁹ **Temelj svih studija.** – Riječ Božja treba biti temelj svih studija, a riječi otkrivenja, pažljivo proučene, utvrđene i ojačati kako razum tako i srce. Potrebna je kultivacija intelekta da bi mogli razumjeti otkrivenje Božje volje za nas. Oni koji su poslušni Njegovim zapovijestima, ne mogu to prenebregnuti. Bog nam nije sposobnosti uma da ih posvetimo jeftinim i površnim zanimanjima. – MS 16, 1896.

Snaga načela. – Primljene istine Biblije uzdići će um i dušu. Da se Božja Riječ cijeni kao što bi trebalo, i mladi i stari imali bi unutrašnju čestitost, snagu načela, koja bi ih osposobila da odbiju kušanje. – MH 459 (1905)

Jedini istinski vodič. – Blisko upoznavanje Svetog Pisma izoštrava moći zapažanja i utvrđuje dušu protiv Sotoninih napada. Biblija je duhovni mač koji nikad neće zatajiti u borbi protiv neprijatelja. Ona je jedini pravi vodič u svim pitanjima vjere i života. Razlog zašto Sotona ima tako veliku kontrolu nad umovima i srcima ljudi je to što Božju Riječ nijesu učinili svojim savjetnikom, i sve svoje puteve podvrgli njenom testu. Biblija nam pokazuje koji kurs trebamo slijediti da bi postali naslednici slave. – RH, Jan 4, 1881. (HC 31)

Definisano uzvišenije obrazovanje. – Ne može se steći više obrazovanje od onog koje je dato prvim učenicima, i koje nam je otkriveno kroz Božju Riječ. Steći veće obrazovanje znači bezuslovno slijediti ovu Riječ, ići Hristovim stopama, ispoljavati Njegove vrline. To znači napustiti sebičnost i posvetiti život u službi Bogu.

Uzvišenije obrazovanje poziva na nešto veće, nešto božanstvenije od pukog znanja koje se stiče iz knjiga. To znači lično, iskustveno poznanje Hrista; znači oslobađanje od ideja, navika i praksi koje su stečene u školi princa tame a koje se suprote lojalnosti Bogu. To znači nadvladavanje svojeglavosti, ponosa, sebičnosti, svjetovnih ambicija i nevjerstva. To je poruka oslobođenja od grijeha. – CT 11, 12 (1913)

Inspiracija umu. – U Božjoj Riječi um nalazi predmete za najdublje razmišljanje, najveću pažnju. Kroz nju možemo imati zajednicu sa patrijarsima i prorocima i slušati glas Vječnoga dok govori sa ljudima. Tu možemo vidjeti Veličanstvo Neba kako se ponizio da postane naša zamjena i sigurnost, da se sam izbori sa silama tame i zadobije pobjedu u našu korist. Smjerno razmatranje tema poput ovih ne može a da ne omekša, očisti i oplemeni srce, i istovremeno nadahne um novom snagom i krjepkošću. – CT 52, 53 (1913)

⁹¹ **Ona otkriva svrhu života.** – Ono što nas navodi da cijenimo Bibliju iznad svih drugih obzira je to što je u njoj ljudima otkrivena Božja volja. Tu se možemo učiti cilju našeg stvaranja i načinima na koje se taj cilj može postići. Mi se učimo kako mudro unaprijediti sadašnji život i kako osigurati buduću. Nijedna druga knjiga nije u stanju da zadovolji znatiželjnost uma ili želje srca. Sticanjem znanja Božje Riječi i poklanjanem pažnje tom znanju, ljudi se mogu uzdići iz najnižih dubina degeneracije i postati sinovi Božji, drugovi bezgrešnih anđela. – CT 53, 54 (1913)

Parabole koje utiču na um i bude ga. – Bog je zamislio da se naši umovi budu pod utiskom Njegovih svetih parabola koje će ga probuditi i podučiti. On se htio suprostaviti pokušajima da se razdvajanja nauke i biblijskog hrišćanstva. On želi da stvari u prirodi koje zaokupljaju naše misli privuku pažnju i utisnu nebeske istine u um. – YI, May 6, 1897.

Biblija bez premca. – Kao vaspitna sila Biblija je bez premca. Ništa ne može dati snagu svim sposobnostima kao izvanredne istine otkrivenja dok ih proučavamo i prihvatamo. Um se postepeno prilagođava predmetima kojima se bavi. Ukoliko je zaokupljen samo površnim stvarima, odvojen od velikih i uzvišenih tema, postaće zakržljao i slab. Ako se od njega nikad ne zahtijeva da se uhvati u koštac sa teškim problemima ili se napregne da shvati važne istine, nakon izvjesnog vremena izgubiće moć rasta. – 5T 24 (1882)

Prihvatiti je jednostavnom vjerom. – Bog želi da čovjek vježba svoje moći rezonovanja, a proučavanje Biblije će ojačati i uzdići um kao nijedno drugo. To je najbolja kako mentalna tako i duhovna vježba za ljudski um. Ipak trebamo se čuvati od uzdizanja uma koji je podređen slabosti i nemoći ljudskog roda na nivo božanstva.

Da ne bismo Svete Spise zatamnili našem razumijevanju tako da se ni najjasnije istine ne mogu shvatiti, moramo imati jednostavnost i vjeru malog djeteta, spemni da učimo i molimo za pomoć Svetog Duha. Osjećaj Božje sile i mudrosti i naše sposobnosti da shvatimo Njegovu veličinu, nadahnuće nas poniznošću, i otvaraćemo Njegovu Riječ kao da ulazimo u Njegovu prisutnost, sa svetim strahopoštovanjem. Kad prilazimo Bibliji, um mora priznati autoritet superiorniji od njega samog, a srce i razum moraju se pokloniti velikom JA SAM. – 5T 703, 704 (1889)

Ne treba proučavati ništa što pomračuje Božju Riječ. – Isus Hristos je naše duhovno mjerilo. On otkriva Oca. Mozgu ne treba davati ništa za hranu što dovodi um u bilo kakvu zabunu ili ga pomračuje u odnosu na Riječ Božju. Nikakva lakomislena nepažnja ne smije se pokazati u odnosu na kultivaciju srca. Um mora biti spreman da cijeni Hristovo djelo i riječi, jer On je došao s neba da probudi želju i da podari hljeb života svima koji čeznu za duhovnim znanjem. – MS 15, 1898.

Sveto Pismo priznaje čovjekov moralni izbor. – Kad istražujemo Riječ Božju, pored nas su anđeli koji bacaju blistave zrake svjetlosti na njene svete stranice. Sveto Pismo se obraća čovjeku kao onom koji ima moć izbora između dobra i zla; ono mu govori upozoravajući, opominjući, preklinjući, ohrabrujući. Um se mora vježbati na uzvišenim istinama Božje Riječi, ili će oslabiti.... Mi moramo istraživati za sebe i učiti se razlozima naše vjere upoređujući pismo sa pismom. Uzmite Bibliju, i na koljenima molite Boga da vam rasvijetli um. – RH, Mar 4, 1884.

Najplemenitiji razvoj uma. – Da se Biblija proučavala kako treba, ljudi bi bili intelektualno jači. Predmeti izloženi u Riječi Božjoj, oplemenjena jednostavnost njenih izraza, plemenite teme koje predočava umu, razvijaju sposobnosti u čovjeku koje se drugačije ne bi razvile. U Bibliji je otvoreno neograničeno polje za maštu. Učenik će izaći nakon razmatranja njenih velikih tema, iz zajednice sa njenim uzvišenim zamislama, čistiji i uzdignutiji u mislima i osjećanjima nego da je proveo vrijeme u čitanju nekog djela prosto ljudskog porijekla, da ne govorimo o onima bezvrijednog karaktera.

Mladi umovi propuštaju da dostignu najplemenitiji razvoj kad zanemare najveći izvor mudrosti – Riječ Božju. Razlog zašto imamo tako malo ljudi dobrog uma, stabilne i čvrste vrijednosti je u nedostatku straha Božjeg, ljubavi prema Bogu, i što načela vjere nijesu unijeta

u život kako bi trebalo. – CTBH 126, 1890. (FE 165)

Potruga za njenim skrivenim blagom. – Biblija, upravo ovakva kakva jeste, treba biti naš vodič. Ništa ne može tako proširiti um i ojačati razum kao proučavanje Biblije. Nijedno drugo proučavanje neće tako uzdignuti dušu i dati snagu sposobnostima kao proučavanje živih proročanstava. Umovi hiljada poslanika jevanđelja su zakržljali zato što su dopustili da se zadržavaju na banalnostima, i nijesu se vježbali u traženju skrivenog blaga Riječi Božje. Kad se um podredi proučavanju Božje Riječi, razumijevanje se povećava i razvijaju se veće moći za shvatanje uzvišene i oplemenjujuće istine.

Prema karakteru stvari s kojima je blizak, um će zakržaljati ili se proširiti. Ako um nije uzdignut da jača i ne teži stalnom naporu i traženju da shvati istine upoređujući pismo sa pismom, izvjesno je da će postati ograničen i izgubiti svoju finoću. Mi treba da usmjerimo svoje umove na zadatak traganja za istinama koje ne leže odmah na površini. – RH, Sep 28, 1897.

Biblija pravilno usmjerava život. – Cijela Biblija je otkrivenje slave Božje u Hristu. Prihvaćena vjerom i poslušnošću, ona je moćno sredstvo u preobražaju karaktera. Ona je velik stimulan, pokretačka sila koja oživljava fizičke, mentalne i duhovne moći i usmjerava život ispravnim kanalima.

Razlog zašto mladi, a čak i oni koji su u zrelim godinama, tako lako srljaju u iskušenje i grijeh je što ne proučavaju Riječ Božju i razmišljaju o tome kako bi trebalo. Nedostatak čvrstine, odlučne snaga volje, koje se manifestuju u životu i karakteru, posledica je zanemarivanja svetih uputa Božje Riječi. Oni ne ulažu ozbiljne napore da usmjere um ka onom što pobuđuje čiste, svete misli, i ne odvrćaju ga od onoga što je nečisto i lažno. – MH 458 (1905)

Ona otkriva pravila za svet život. – Gospod nam je, u svojoj velikoj milosti, otkrio u Svetom Pismu Njegova pravila svetog življenja, Njegove zapovijesti i Njegove zakone. On nam govori da se klonimo grijeha; On nam objašnjava plan spasenja i pokazuje put u Nebo. Kad bi se pokoravali Njegovoj naredbi «istražite Pisma», niko ne bi bio neupućen u te stvari.

Stvaran napredak duše u vrlini i božanskom znanju postiže se putem plana dopunjavanja – stalnim dometanjem blagodati koju je Hristos obezbijedio svojom beskonačnom žrtvom donoseći svima to blago. Mi jesmo ograničeni, ali moramo imati osjećaj neograničenosti.

Um se mora upraviti da posmatra Boga i Njegov čudesni plan spasenja. Duša će se tako uzdići iznad bezvrijednih stvari i zadržati na onome što je vječno.

Misao da smo na Božjem svijetu i u prisustvu velikog Stvoritelja univerzuma, koji je načinio čovjeka po sopstvenom obličju, uzdići će um na šira, veća polja za razmišljanje nego neka izmišljena priča. Misao da nas Božje oko posmatra, da nas On voli i da je toliko brinuo za palog čovjeka da je dao svog dragog ljubljenog Sina da nas iskupi da ne bi poginuli, je velika, i ko god otvara srce da prima i posmatra ove velike teme, nikad se neće zadovoljiti beznačajnim, uzbudljivim predmetima. – RH, Nov 9, 1886.

Novo srce znači nov um. – Riječi «daću vam novo srce» znače «daću vam novi um». Ova promjena srca uvijek je praćena jasnom koncepcijom hrišćanske dužnosti, razumijevanjem istine. Jasnoća našeg sagledavanja istine biće srazmjerna našem razumijevanju Riječi Božje. Onaj ko Svetom Pismu posvećuje punu pažnju, uz molitvu, steći će jasno razumijevanje i zdrav sud, a okrećući se Bogu doseći i veći stepen inteligencije. – RH, Nov 10, 1904.

Ne treba neredovno čitati. – Nijesmo na sigurnom ako Svetim Spisima pristupamo neredovno čitajući njihove stranice.... Zadržite um na velikom zadatku koji je postavljen pred njim, i

proučavajte sa odlučnim interesovanjem da bi mogli shvatiti božansku istinu. Oni koji ovako rade biće iznenađeni kad otkriju dokle um može dosegnuti. – YI, June 29, 1893. (HC 35)

Vježbanje pamćenja pomaže umu. – Um se mora obuzdavati i ne smije mu se dopuštati da luta. Treba ga vježbati da se zadržava na Svetim Spisima i na plemenitim, uzvišenim temama. Djelove Pisma, čak čitava poglavlja, koja možda znate napamet, treba ponoviti kad Sotona dođe sa svojim kušanijima. Pedeset osma glava knjige proroka Isaije korisna je za ovu svrhu. Opašite dušu zidom ograničenja i uputa koji su dati nadahnućem Duha Božjeg.

Kad Sotona navodi um da se bavi zemaljskim i čulnim, najefikasnije ga je odbiti sa onim «pisano je...». Kad sugeriše sumnju, kao to da li smo zaista narod koji Bog vodi i koji kroz probe i ispite On priprema da opstane u onaj dan, budite spemni da dočekate njegove insinuacije izlaganjem jasnih dokaza iz Riječi Božje da je ovo ostatak koji drži zapovijesti Božje i vjeru Isusovu. – RH, Apr 8, 1884.

Proučavanje Biblije proizvodi dobro uravnotežene umove. – Oni koji su pod obukom Svetog Duha biće sposobni inteligentno učiti Riječ. Kada se pristupa proučavanju sa ozbiljnom molitvom za vodstvo Svetog Duha i punim predanjem srca koje treba posvetiti kroz istinu, ispuniće se sve što je Hristos obećao. 96

Rezultat takvog proučavanja Biblije biće dobro uravnoteženi umovi; jer će fizičke, mantalne i moralne snage biti skladno razvijene. Neće biti slabosti u duhovnoj spoznaji. Razumijevanje će biti brže, osjetljivost probuđena, savjest istančana, sklonosti i osjećanja pročišćeni, stvorena bolja moralna atmosfera i stečena nova snaga za odbijanje iskušenja. – SpTEd 27, June 12, 1896. (FE 433, 434)

Protivotrov za otrovne insinuacije. – Kad se um opremi biblijskom istinom, njena načela hvataju dubok korjen u duši, a sklonosti i ukusi postaju ovjenčani istinom i nema želje za lošom, uzbuđljivom literaturom koja slabi moralne moći i razara sposobnosti koje je Bog dao na korist. Biblijsko znanje daje protivotrov za otrovne insinuacije primljene kroz neoprezno čitanje. – RH, Nov 9, 1886. (HC 202)

Zaštita od praznovjerja. – Kad bi učenja Svetog Pisma vršila vladajući uticaj u našim životima, kad bi se um i srce podredili njenoj obuzdavajućoj sili, zla koja sada postoje u crkvama i porodicama ne bi našla mjesta.... Učenja Riječi Božje moraju kontrolisati um i srce, da bi porodični život mogao demonstrirati silu Božje blagodati.... Bez Biblije bili bismo zbunjeni lažnim teorijama. Um bi bio podređen tiraniji praznovjerja i laži. Ali pošto posjedujemo autentičnu istoriju početka svijeta, ne trebamo se opterećivati ljudskim pretpostavkama i nerealnim teorijama. – RH, Nov 10, 1904. 97

Ona poboljšava sposobnosti rezonovanja. – Ako se um zaokupi zadatkom proučavanja Biblije radi obaviještenosti, sposobnosti rezonovanja će se poboljšati. Kad se proučavaju Sveti Spisi um se širi i postaje uravnoteženiji od onog koji je zaokupljen sticanjem opštih informacija iz knjiga koje nemaju veze sa Biblijom. Nijedno znanje nije tako čvrsto, tako dosledno i dalekosežno kao ono stečeno iz proučavanja Riječi Božje. To je temelj svakog pravog saznanja.

Biblija je kao izvor. Što ga više posmatrate to izgleda dublji. Velike istine svete istorije posjeduju zadivljujuću snagu i ljepotu i dalekosežne su kao vječnost. Nijedna nauka nije ravna nauci koja otkriva Božji karakter.

Mojsije, koji je bio naučen svoj egipatskoj mudrosti, ipak je rekao: «Gle, učio sam vas uredbama i zakonima, kao što mi zapovijedi Gospod Bog moj, da biste tako tvorili u zemlji u

koju idete da je naslijedite. Držite dakle i izvršujte ih, jer je to mudrost vaša i razum vaš pred narodima, koji će kad čuju sve ove uredbe reći: samo je ovaj velik narod mudar i razuman» (5 Mojsijeva 4:5, 6). – RH, Feb 25, 1896. (FE 393)

Obdarite sposobnosti snagom. – Zašto se ova knjiga – to dragocjeno blago – ne uzdiže i cijeni kao vrijedan prijatelj. Ona je naša mapa na olujnom moru života. Ona je naš vodič koji nam pokazuje put do vječnih stanova i karakter koji moramo imati da bi ih naselili. Nema knjige za čitanje koja će tako uzdići i ojačati um kao proučavanje Biblije. Um će tu otkriti teme najuzvišenijeg karaktera koje će podstaći njegove moći. Ne postoji ništa što bi obdarilo snagom sve naše sposobnosti kao kad ih dovodimo u kontakt sa izvanrednim istinama otkrivenja. Napor da shvatimo i procijenimo te velike misli razvija um. Mi možemo duboko
98 kopati u rudniku istine i skupljati dragocjeno blago koje će obogatiti dušu. Tu se možemo naučiti pravom putu u život i sigurnom putu u smrt. – RH, Jan 4, 1881. (HC 31)

Proučavanje Biblije proširuje um. – Biblija je naš vodič sigurnim stazama koje vode u vječni život. Bog je nadahnuo ljude da napišu ono što će za nas predstavljati istinu, što će privući, i što će, ako se upražnjava, omogućiti primaocu da stekne moralnu snagu u rangu sa najobrazovanijim umovima. Umovi svih koji Riječ Božju grade predmetom proučavanja biće prošireni. Daleko više od ma kakvih drugih studija njen uticaj može da poveća moći razumijevanja i obdaru svaku sposobnost novom snagom. Ona dovodi um u kontakt sa širokim, plemenitim načelima istine. Ona dovodi cijelo nebo u blisku vezu sa ljudskim umovima, dajući mudrost, znanje i razumijevanje. – YI, Oct 13, 1898. (SD 70)

Biblija Jehovino otkrivenje. – Kroz sva vremena ova Knjiga stoji kao Jehovino otkrivenje. Ljudskim bićima povjerena su božanska proročanstva da budu sila Božja. Istine Riječi Božje nijesu puki osjećaj, već izrazi Najvišega. Onaj ko te istine unese u svoj život postaje u svakom pogledu novo stvorenje. Ali nijesu mu date nove mentalne moći, već uklonjena tama koja je kroz neznanje i grijeh pomračivala razumijevanje. – RH, Nov 10, 1904.

12. MARLJIVOST*

99 **Napori i dostignuća.** – Ono što zadobija pobjede je naporno izučavanje, težak trud, istrajna marljivost. Ne traćite sate, ni trenutke. Rezultati rada – ozbiljnog, vjernog truda – vidjeće se i cijiniti. Oni koji žele imati jače umove mogu ih zadobiti marljivošću. Um kad se koristi raste u sili i učinkovitosti. On postaje snažniji napornim razmišljanjem. Onaj ko najmarljivije koristi svoje mentalne i fizičke moći postići će najveće rezultate. Sve snage bića jačaju djelovanjem. – RH, Mar 10, 1903.

Steći najveću moguću sposobnost. – Pravi cilj vaspitanja treba pažljivo razmotriti. Bog je svakom dao sposobnosti i snage, da bi mu ih vratio uvećane i unaprijeđene. Sve Njegove darove koji nam dati treba iskoristiti u najvećem stepenu. On traži da svako od nas oplemeni svoje moći i stekne najveću moguću sposobnost na korist, kako bi mogli vršiti plemenito

* Vidi naslov br. 65, «Lijenost»

djelo za Boga i na blagoslov čovječanstva. Svaki dar koji imamo, bilo da je to mentalna sposobnost, novac, ili uticaj, je od Boga, tako da možemo kazati sa Davidom: «Sve dolazi od Tebe, i od Tvoga Ti dasmo» (1 Dnevnika 29:14). – RH, Aug 19, 1884. (FE 82)

Istančani mentalni kvaliteti nijesu rezultat slučaja. – Istinski uspjeh u bilo kojoj oblasti djelanja nije rezultat prilika, slučaja ili sudbine. To je djelo Božje promisli, nagrada vjere i razboritosti, snage i istrajnosti. Prefinjeni mentalni kvaliteti i visok moral nijesu rezultat slučaja. Bog daje prilike, i uspjeh zavisi od njihovog korištenja. – PK 486 (1917)

Ono što nam je potrebno je mentalna kultura. – Mentalna kultura je ono što nam je potrebno kao narodu i što moramo imati da bi se suočili sa zahtjevima ovoga vremena. Siromaštvo, skromno porijeklo i nepovoljno okruženje ne moraju omesti kultivaciju uma. Mentalne sposobnosti moraju se držati pod kontrolom volje a umu ne dopuštati da luta ili se zbuni raznim predmetima u isto vrijeme i tako postane beskoristan.

U ovim studijama iskrsavaće poteškoće, ali one nikad ne nestaju kroz obeshrabrenje. Istražujte, proučavajte i molite se; dočekajte svaku poteškoću odlučno i snažno; pozovite snagu volje i sveto strpljenje u pomoć, a onda još ozbiljnije kopajte sve dok dragulj istine ne iskrsne pred vas, jasan i divan, i samim tim dragocjeniji zbog teškoća koje su prethodile njegovom nalaženju.

Nemojte zatim stalno vezivati za ovu jednu tačku, usmjeravajući na to svu energiju uma i neprekidno je namećući pažnji drugih, već uzmite drugi predmet i pažljivo ga razmotrite. Na taj način tajna za tajnom će se otkrivati vašem razumijevanju. Ovim putem zadobićete dvije vrijedne pobjede. Ne samo što ćete steći korisno saznanje, već će vježbanje uma povećati mentalnu čvrstinu i moć. Ključ otkriven u razrješavanju jedne misterije može takođe otvoriti druge riznice znanja dosad neotkrivene. – 4T 414 (1880)

Zakon uma. – Zakon je uma da se sužava ili širi prema dimenzijama stvari s kojima je blizak. Mentalne moći izvjesno će postati ograničene a volja izgubiti sposobnost shvatanja dubljih značenja Riječi Božje ukoliko se snažno i uporno ne uključuju u zadatak traganja za istinom. Um će se proširiti ako je uposlen u istraživanju odnosa biblijskih predmeta, upoređujući pismo sa pismom, i duhovno sa duhovnim. Idite ispod površine; najbogatije riznice misli čekaju na vještog i marljivog učenika. – RH, July 17, 1888. (MYP 262)

Prizvati u akciju pritajene moći. – U običnom životu postoje mnogi radnici koji strpljivo ispunjavaju krug svojih svakodnevnih zadataka, nesvjesni pritajenih moći koje bi ih, pokrenute na akciju, smjestile među velikim svjetskim vođama. Potreban je dodir vješte ruke da probudi i razvije ove uspavane sposobnosti. Takvi su bili ljudi koje je Isus povezo sa sobom i dao im preimućstvo trogodišnje obuke pod svojim vlastitim nadzorom. Nijedan metod izučavanja u rabinskim školama ili filozofskim dvoranama nije se po vrijednosti mogao izjednačiti sa ovim. – CT 511 (1913)

Mnogi su mogli biti intelektualni džinovi. – Mnogi od naših radnika mogli su danas biti intelektualni džinovi da se nijesu zadovoljili nižim nivoom već bili marljivi i dopustili mislima i istraživačkom duhu da oru u dubinu. Mnogi naši mladi su u opasnosti propuštanja da rastu do punog rasta muškaraca i žena u Hristu Isusu. Oni smatraju da imaju dovoljan stepen znanja i razumijevanja predmeta, i pošto ne vole proučavati neće da oru dublje kako bi stekli sva blaga koja je moguće zadobiti. – Lt 33, 1886.

Neophodna samodisciplina. – Bog zahtijeva uvježbavanje mentalnih sposobnosti. Njih treba tako kultivisati da možemo, ako je neophodno, izložiti istinu pred najvećim zemaljskim

silama na slavu Božju. Isto tako, potrebna je svakodnevna preobražavajuća sila Božja na srcu i karakteru. Svako ko polaže pravo da bude dijete Božje mora ispoljiti samodisciplinu; jer to je način da se um i volja dovedu u potčinjenost umu i volji Božjoj. Odlučna disciplina u djelu Gospodnjem učiniće više od rječitosti i najbriljantnijih talenata. Posvećen i dobro uvježban um završiće veći posao od najobrazovanijeg uma i najvećih talenata koji su bez samokontrole. – RH, July 28, 1896.

Anđeli čuvaju razborite umove. – Nebeski anđeli... na zadatku su čuvanja razboritih umova, i njihova moć je veća od moći sila tame. Postoje umovi koji se bave svetim stvarima a nijesu u bliskoj vezi sa Bogom i koji ne razlikuju Duh Božji. Ukoliko ih Njegova milost ne preobrazi u obličje Hristove suštine, Njegov Duh će ih napustiti kao što voda napušta šupalj sud. Njihova jedina nada je da traže Gospoda svim svojim umom, srcem i dušom. Tada će se zaista boriti za savršenstvo. Sotona će prisvojiti maštu i privrženost ako mu date priliku. – MS 11, 1893.

Zahtijevaju se najposvećenije ambicije. – «Dosta ti je moja blagodat» (2 Korinćanima 12:9) jemstvo je Velikog Učitelja. Prihvatite nadahnuće Riječi, i nikad, nikad ne izražavajte sumnju i nevjerstvo. Budite srčani. Nema polovične službe u čistoj i neokaljanjoj vjeri. «Ljubi Gospoda Boga svojega svim srcem svojim svom dušom svojom i svim umom svojim i svom snagom svojom» (Marko 12:30). Zahtijeva se najposvećenija ambicija od onih koji vjeruju Riječi Božjoj. – SpTEd 30, June 12, 1896. (CT 360)

103

Stojte u svojoj Bogom datoj ličnosti (osobenosti). – Bog nam je dao sposobnost da mislimo i djelujemo, i pažljivim postupanjem, tražeći mudrost od Njega, vi postajete sposobni nositi bremena. Ostanite u svojoj Bogom datoj osobenosti. Ne budite sjenka nekog drugog. Očekujte da će Gospod raditi sa vama, pomoću vas i kroz vas. – MH 498, 499 (1905)

Kvarni snet svijeta (savjet jednom poslaniku koji je volio špekulisati). – Vi ste čovjek koji ne bi trebao biti učitelj istine. Trebalo bi da ste daleko ispred onoga gdje ste sada u iskustvu i poznanju Boga. Vi biste trebali biti čovjek od razumijevanja, jer Bog vam je dao intelektualne sposobnosti koje su predisponirane najvećoj kultivaciji. Da ste se odrekli svoje sklonosti ka špekulisanju, da ste radili u suprotnom smjeru, sada biste bili sposobni vršiti prihvatljivu službu za Boga.

Da ste pravilno kultivisali svoj um i koristili svoje moći Bogu na slavu, bili biste potpuno kvalifikovani da nosite poruku upozorenja svijetu. Ali svjetovni snet (bolest biljaka – prim. prev.) tako je zahvatio vaš um da je ostao neposvećen. Vi niste kultivisali sposobnosti koje bi vas učinile uspješnim duhovnim radnikom u djelu Božjem. Vi možete sprovesti djelo vaspitanja svog uma u ispravnim smjernicama. Ako se sada ne urazumite u odnosu na istinu, krivica će biti posve vaša. – Lt 3, 1878.

Istupite pouzdano. – Željela bih da tvoje ambicije budu posvećene ambicije tako da te anđeli Božji mogu nadahnuti srcem svetom revnošću, vodeći te da pouzdano istupiš naprijed i čineći te sjajnim i blistavim vidjelom. Tvoje sposobnosti zapažanja će narasti u snazi i svježini ako čitavo svoje biće – tijelo, dušu i duh – posvetiš izvršenju svog zadatka. Učini sve što možeš, u i kroz milost Hristovu, da dostigneš visoko mjerilo postavljeno pred tobom. Ti možeš biti savršen u svojoj sferi kao što je Bog savršen u Njegovoj. Nije li Hristos objavio: «Budite vi dakle savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski» (Matej 5:48)? – Lt 123, 1904.

104

Kultivisati sve snage. – On želi da neprekidno rastemo u svetosti, sreći i korisnosti. Svako ima sposobnosti koje se moraju smatrati svetim darovima, cijeniti kao Gospodnji darovi i

pravilno koristiti. On želi da mladi kultivišu sve snage svog bića i uključe sve sposobnosti ka aktivnom ispoljavanju. On želi da uživaju u svemu što je korisno i dragocjeno u ovom životu, budu dobri i čine dobro, gomilajući nebesko blago za budući život. – MH 398 (1905)

Prilike dostupne svima. – Postoje prilike i preimućstva dostupna svima da ojačaju moralne i duhovne moći. Um se može proširiti i oplemeniti, i treba ga usmjeriti na ono nebesko. Naše snage moraju se do kraja kultivisati, ili ćemo propustiti da dostignemo Božji standard.

Ukoliko on [um] ne seže ka Nebu, postaće lak plijen sotonskom iskušenju u uvlačenju u svjetske projekte i pothvate koji nemaju naročitu vezu sa Bogom. Sav zanos i posvećenje, bezrezervna energičnost i grozničava želja podređuju se ovom poslu, a đavo posmatra i smije se ljudskom naporu i istrajnoj borbi radi cilja koji nikad neće ostvariti, koji uvijek izmiče. Ali ukoliko je u stanju da ih zadrži zavedene nekom neosnovanom zabludom gdje će da ulože snagu mozga, kostiju i mišića na predmete koje neće nikada shvatiti, on je zadovoljan, jer su snage uma, koje pripadaju Bogu, na koje On polaže pravo, skrenute sa pravog cilja, pravih predmeta. – Lt 17, 1886.

Neprijatelj ne smije omesti svakodnevni napredak. – Odlučite se da dostignete visok i svet standard, postavite visoko svoj cilj; radite s ozbiljnom namjerom kao što je činio Danilo, pouzdano i istrajno, i ništa što neprijatelj može učiniti neće omesti svakodnevni napredak. Bez obzira na nezgode, promjene, zbrku, vi možete stalno napredovati u mentalnoj svježini i moralnoj moći. Niko ne mora biti neupućen ukoliko to sam ne izabere. Znanje treba stalno sticati; to je hrana za um. Sa nama koji čekamo Hristov dolazak treba da stoji riješenost da nećemo živjeti ovaj život na gubitničkoj strani sukoba, već u razumijevanju duhovnih dostignuća. Budite Božji narod, na dobitničkoj strani.

Znanje je dostupno svima koji ga žele. Bog je zamislio da um bude snažniji, razmišljanje dublje, punije, jasnije. Hodajte sa Bogom kao što je Enoh činio; neka On bude vaš Savjetnik i napredak će biti neminovan. – Lt 26d, 1887.

Oslonite se na Boga i istupite naprijed. – Bog je dao čovjeku razum, i darovao ga sposobnostima za napredak. Zato se čvrsto oslonite na Njega, odbacujući površnost, zabavu i svaku nečistoću. Nadvladajte sve mane karaktera.

Mada postoji prirodna sklonost prema silaznom kursu, postoji i sila koja će se sjediniti sa čovjekovim ozbiljnim naporima. Njegova snaga volje imaće protivnu tendenciju. Ako se udruži sa ovom božanskom pomoći, on može odbiti glas kušača. Ali Sotonina iskušenja usklađuju se sa njegovim nastranim, grešnim sklonostima i podstiču ga na grijeh. Sve što treba činiti je da slijedi vođstvo Isusa Hrista koji će mu izravno kazivati šta da radi. Bog vas poziva sa svog nebeskog prijestola, pokazujući vam krunu besmrtno slave, i zapovijeda vam da se borite u dobroj borbi vjere i strpljivo učestvujete u trci. Svakog trenutka vjerujte u Boga. On će vas vjerno voditi naprijed. – Lt 26d, 1887.

Božji visoki ideal za Njegovu djecu. – Božji ideal za Njegovu djecu veći je nego što najveći ljudski um može dostignuti. Sličnost Bogu je cilj koji treba postići. Pred učenicom se nalazi otvorena staza neprekidnog napretka. On mora da postigne jedan cilj, da dosegne jedan standard, koji uključuje sve dobro, čisto i plemenito. On će napredovati onoliko brzo i onoliko daleko koliko je to moguće u svakoj grani istinskog znanja. Ali njegovi napori biće usmjereni ka ciljevima koji su onoliko veći od pukih sebičnih i zemaljskih interesa koliko su nebesa veća od zemlje. – Ed 18, 19 (1903)

105

106

13. HRANA ZA UM

107 *Mudar napredak nasuprot izopačenosti.* – Bog nam je dao talente za mudro usavršavanje, ne za zloupotrebu. Vaspitanje je samo priprema fizičkih, intelektualnih i moralnih snaga za najbolje izvršavanje svih dužnosti u životu. Nezdravo čitanje daje pogrešno vaspitanje. Moć izdržljivosti i snaga i aktivnost mozga mogu se umanjiti ili uvećati prema načinu na koji su uposleni. – 4T 498 (1880)

Zdrava hrana za um. – Čisto zdravo čitanje biće za um ono što je zdrava hrana za tijelo. Tako ćete postati jači da odbijete iskušenje, steknete ispravne navike, i djelujete po pravim načelima. – RH, Dec 26, 1882. (SD 178)

Čuvati avenije duše. – Mi imamo zadatak da odbijemo iskušenje. Oni koji neće da padnu kao žrtva sotonskih zamisli moraju dobro čuvati avenije duše; moraju izbjegavati čitanje, gledanje ili slušanje onoga što sugeriše nečiste misli.

108 Umu ne treba dopustiti da nasumice luta po svakom predmetu koji predlaže neprijatelj duša. «Zapregnite bedra uma svojega», govori apostol Petar, «budite trijezni... ne vladajući se po prvim željama u svom neznanju, nego po Svecu koji vas je pozvao, i vi budite sveti u svemu življenju» (1 Petrova 1:13-15)

Pavle kaže: «Što god je istinito, štogod je pošteno, štogod je pravedno, štogod je čisto, štogod je ljubazno, štogod je od dobra glasa; i ako ima još neka vrlina, i ako ima koja pohvala, to mislite» (Filibljanima 4:8). Ovo zahtijeva ozbiljnu molitvu i neprekidnu pažnju. Moramo se potpomoći stalnim uticajem Svetog Duha koji će privući um gore, i naviknuti ga da se bavi čistim i svetim stvarima. Takođe se moramo dati na marljivo proučavanje Riječi Božje. «Kako će mladić očistiti svoj put? Vladajući se po Tvojim riječima». «Riječ Tvoju», kaže psalmista, «sakrio sam u srcu svom da Ti ne grijeshim» (Psalam 119:9, 11). – PP 460 (1890)

Karakter se otkriva izborom onoga što čitamo. – Priroda nečijeg vjerskog iskustva otkriva se karakterom knjiga koje bira za čitanje u trenucima odmora. Da bi imali zdrav um i zdrava vjerska načela, mladi moraju živjeti u zajednici sa Bogom kroz Njegovu Riječ. Skrećući pažnju na put spasenja kroz Hrista, Biblija je naš vodič u jedan uzvišeniji, bolji život. Ona sadrži najzanimljiviju i najpotpuniju istoriju i biografiju koja je ikad napisana. Oni čija se mašta nije iskvarila čitanjem izmišljotina, otkriće da je Biblija najinteresantnija od svih knjiga. – YI, Oct 9, 1902. (MYP 273, 274)

109 *Neke knjige zbunjuju um.* – Veliki broj knjiga složenih po zemaljskim knjižarama više zbunjuju um nego što pomažu razumijevanju. Ipak ljudi troše velike svote novca u nabavljanju takvih knjiga, i provode godine u njihovom proučavanju, dok im je dostupna Knjiga koja sadrži Riječi Onoga koji je Alfa i Omega mudrosti. Vrijeme provedeno u proučavanju ovih knjiga moglo se bolje iskoristiti u sticanju znanja o Onome čije pravo poznanje znači vječni život. Samo oni koji stiču ovo znanje na kraju će čuti riječi: «Vi ste ispunjeni u Njemu» (Kološanima 2:10). – (Pamflet) *Words of Counsel, 1903.* (CH 369)

Konfuzno shvatanje. – Kad se Riječ Božja napusti radi knjiga koje odvođe od Boga tako da se pomete razumijevanje vezano za načela carstva nebeskog, obrazovanje se izopačuje. Ukoliko učenik nema čistu mentalnu hranu, potpuno odvojenu od tzv. višeg obrazovanja, koje je pomiješano sa nevjerničkim stavovima, neće biti u stanju istinski poznavati Boga. Samo

oni koji saraduju sa Nebom u planu spasenja mogu znati šta znači istinsko vaspitanje u svojoj jednostavnosti. – CT 15 (1913)

Tiranska moć nevjerničkih autora (riječi anđela tumača). – Ljudski umovi se lagano opčinjaju Sotoninim lažima; i ta djela proizvode odbojnost prema razmatranju Riječi Božje, koja ako se primi i cijeni osigurava primaocu vječni život. Vi ste stvorenja navike i zapamtite da ispravne navike donose blagoslove vašem vlastitom karakteru i imaju uticaj na dobro na druge; a loše navike, kad se jednom učvrste, vrše despotsku moć i zarobljavaju umove. Da nikad niste pročitali ni jednu riječ iz tih knjiga Ščiji autori su nevjernici! danas bi bili sposobni da daleko bolje razumijete Knjigu koja je, iznad svih drugih knjiga, vrijedna proučavanja i koja jedina daje ispravne ideje u odnosu na više obrazovanje. – 6T 162 (1900)

Površno čitanje proizvodi bolesnu maštu. – Postoje mnogi među našim mladima koje je Bog obdario superiornim sposobnostima. On im je dao najbolje talente; ali njihove moći su oslabljene, njihovi umovi zbunjeni i oslabljeni, i godinama ne rastu u milosti i poznavanju razloga naše vjere, zato što su zadovoljavali sklonost ka čitanju priča. Njima je teško da kontrolišu sklonost ka takvom površnom čitanju kao što je pijanici teško odoljeti opojnom piću.

110

Oni bi danas mogli biti povezani sa našim izdavačkim kućama i biti uspješni radnici u vođenju knjiga, pripremi rukopisa za štampu, ili vršenju korekture; ali njihovi talenti su se izopačili do mentalne dispepsije (loša probava – prim. prev.), i zato su nepodesni za bilo kakav odgovoran položaj. Mašta je bolesna. Oni žive nerealnim životom. Nijesu sposobni za praktične životne dužnosti, i što je najžalosnije, izgubili su svaki užitek u čitanju «čvrstog» materijala.

Oni su zalučeni i opčinjeni upravo onakvom hranom za um kao što su veoma uzbuđljive priče sadržane u «Čiča Tominoj kolibi». Ta knjiga služila je svojevremeno na dobro onima kojima je bilo potrebno probuđenje u odnosu na njihove lažne zamisli o ropstvu; ali mi se nalazimo na samoj granici vječnom svijeta, gdje takve priče nijesu potrebne u pripremi za vječni život. – 5T 518, 519 (1889)

Knjige koje slabe um. – Ljubavne i bezvrijedne priče, uzbuđljive bajke, čine još jednu grupu knjiga koja je prokletstvo svakom čitaocu. Autor može pridavati značaj dobrom moralu i kroz svoje djelo utkati vjerska osjećanja, pa ipak u najvećem broju slučajeva Sotona se samo obukao u odjeću anđela da bi što efektivnije obmanuo i opčinio. Um je u velikoj mjeri pod uticajem onoga čime se hrani. Čitaoci lakomislenih, uzbuđljivih bajki, postaju nesposobni za dužnosti koje su pred njima. Oni žive nerealnim životom i nemaju želju da istražuju Sveto Pismo, da se hrane nebeskom manom. Um je oslabljen i gubi moć poimanja velika pitanja dužnosti i sudbine. – 7T 165 (1902)

111

Izmišljotine i senzualne misli. – Mentalna hrana u kojoj oni [čitaoci izmišljotina] nalaze zadovoljstvo ima štetne posledice, i vodi u nečiste i senzualne misli. Osjećala sam iskrenu žalost za te duše kad sam razmišljala koliko gube zanemarivanjem prilika da steknu znanje o Hristu, ka kome je usmjerena naša nada u vječni život. Koliko dragocjenog vremena su izgubili u kojem su mogli proučavati Uzor istinske dobrote. – CTBH 123, 1890. (MYP 280)

Um tone do imbecilnosti (riječi upozorenja jednoj nesposobnoj domaćici). – Godinama je vaš um bio kao potok koji žubori, gotovo ispunjem kamenjem i korovom, voda koja se beskorisno rasipa. Da su vaše moći bile pod kontrolom viših ciljeva sada ne biste bili invalid. Uobrazili ste da se morate odavati ćudljivim prohtjevima i pretjeranom čitanju.

Vidjela sam noćnu lampu kako gori u vašoj sobi dok ste bili udubljeni u čitanje neke fascinantne priče, stimulišući tako već prenapet mozak. Ovakvim kursom umanjivali ste svoj oslonac na život i slabili fizički, mentalno i moralno. Neredovnost je stvorila nered u vašem domu, i ako se nastavi, uzrokuje da vam um utone u imbecilnost. Vaša Bogom data proba je zloupotrijebljena, vaše Bogom dato vrijeme protraćeno. – 4T 498 (1880)

Mentalna opijenost. - Čitaoci bezvrijednih, uzbudljivih priča postaju nesposobni za dužnosti praktičnog života. Oni žive u jednom nestvarnom svijetu. Posmatrala sam djecu kojima je bilo dopušteno da čitaju takve priče. Bilo da su u kući ili napolju, bili su umorni, sanjivi, nesposobni da se preusmjere na bio šta sem najvećih banalnosti. Razmišljanje i razgovor o vjeri bio je potpuno stran njihovim umovima. Kultivacijom prohtjeva ka senzualnim pričama, mentalni ukus se izopačuje, i um nije zadovoljan ukoliko se ne hrani ovom nezdravom hranom. Nijesam se mogla sjetiti prikladnijeg imena za one koji se odaju takvom čitanju od mentalnih pijanica. Navika neumjerenog čitanja ima učinak na mozak sličan onom koji neumjerenost u jelu ili piću ima na tijelo. – CT 134, 135 (1913)

Pretjerana popustljivost koja je grijeh. – Pretjerana popustljivost u jelu, piću, spavanju ili razmišljanju je grijeh. Skladno, zdravo uzajamno dejstvo svih snaga tijela i uma razultira u sreći.... Snage uma trebaju se vježbati na temama koje se tiču vječnih interesa. To će biti vodič k zdravlju tijela i uma. – 4T 417 (1880)

Preopterećenost uma. – Učeniku koji želi objediniti dvogodišnji rad u jednoj godini ne treba dopustiti da sprovede tu svoju zamisao. Preduzeti dvostruki zadatak za mnoge znači preopterećenost uma i zapostavljanje fizičke vježbe. Nije razumno pretpostaviti da um može upiti prekomjerno snabdijevanje mentalnom hranom; i to je isto tako veliki grijeh kao pretovariti probavne organe. – CT 296 (1913)

Ipitujte takođe mentalnu hranu. – Najbolje je za svaku dušu da pažljivo istraži kakva mu se mentalna hrana servira za jelo. Kad vam dođu oni koji vole razgovarati i koji su naoružani i pripralni reći «prokažite da prokažemo», zastanite i razmislite da li će taj razgovor biti na duhovno okrepljenje, da li će duhovno djelovati, kako bi u duhovnom opštenju mogli jesti tijelo i piti krv Sina Božjega. «Kad dođete k Njemu, kao kamenu živu, koji je, istina, od ljudi odbačen, ali od Boga izabran i pribran» (1 Petrova 2:4). Ove riječi puno kazuju.

Mi ne treba da smo brbljivci ili spletkaroši ili potkazivači; mi ne treba da nosimo lažno svjedočanstvo. Bog nam je zabranio da učestvujemo u trivijalnim, glupavim razgovorima, u ismijavanju, zadirkivanju, ili govorenju kakvih praznih riječi. Moraćemo Bogu položiti račun o onome šta govorimo. Bićemo izvedeni pred sud zbog svojih nepromišljenih riječi koje nijesu bile na dobro govorniku ili slušaocu. Zato govorimo svi riječi koje će služiti kao pouka. Zapamtite da ste u Božjem djelu. Ne dopustite da se jeftini, glupi razgovor ili pogrešna načela miješaju sa vašim hrišćanskim iskustvom. – MS 68, 1897. (FE 458)

Žena čiji su pogledi izopačili srce. – Sestra _____ iako posjeduje odlične prirodne kvalitete odvučena je od Boga od strane svojih nevjernih prijatelja i rođaka, koji ne vole istinu i nemaju razumijevanja za žrtvu i samoodricanje koje se mora podnositi istine radi. Sestra _____ nije osjećala važnost odvajanja od svijeta, kao što nalaže zapovijest Božja. Ono što su gledale njene oči i slušale njene uši izopačilo joj je srce. – 4T 108 (1876)

Glasovi, pogledi i uticaji koji demorališu. – Ima razloga za duboku zabrinutost s vaše strane za djecu koju će dočekivati iskušenja na svakom koraku. Nemoguće im je da izbjegnu kontakt sa rđavim društvom.... Oni će posmatrati prizore, slušati glasove, i biti podređeni uticajima

koji demoraliziraju, i koji će, ukoliko se potpuno ne zaštite, neprimjetno ali sigurno iskvartirati srce i izobličiti karakter. – *Pacific Health Journal, June, 1890. (AH 406)*

Neka društva su kao spori otrov. – Kad bi moj glas mogao doprijeti do roditelja po čitavoj zemlji, upozorila bi ih da ne popuštaju željama svoje djece u izabiranju drugova ili društava. Malo roditelja uzima u obzir da mladi daleko spremnije primaju štetne utiske nego božanske impresije; stoga njihovo društvo treba biti najprikladnije za rast u milosti i za istinu otkrivenu u Riječi Božjoj koja se treba utvrditi u srcu.

114

Ako su djeca sa onima čiji razgovor počiva na nevažnim, zemaljskim stvarima, njihovi umovi doći će do istog nivoa. Ako slušaju nejasno izlaganje vjerskih načela i potcjenjivanje naše vjere, ako lukave primjedbe dopru do njihovih ušiju, to će im usmjeriti umove i oblikovati karaktere.

Ako su im umovi ispunjeni pričama, bilo istinitim ili izmišljenim, nema mjesta za korisne informacije i naučna saznanja koja bi ih trebala zaokupiti. Kakvu pustoš je ova ljubav prema štetnom čitanju načinila u umu! Kako je uništila načela jednostavnosti i istinske pobožnosti na kojima počiva skladan karakter. To je poput laganog otrova unijetog u sistem, koji prije ili kasnije otkriva svoje gorke efekte. Kad se na um u mladosti ostavi pogrešan utisak, utisnut je znak, ne na pijesku već na čvrstoj stijeni. – 5T 544, 545 (1889)

Oči upravljene na Hrista. – Kad je Hristos uzeo na sebe ljudsku prirodu, On je čovječanstvo vezao sa sobom uzicom ljubavi koju nikad ne može prekinuti nijedna sila ukoliko sam čovjek tako ne izabere. Sotona nam stalno predstavlja privlačnosti da bi nas naveo da prekinemo tu vezu – da izaberemo da se odvojimo od Hrista. To je mjesto gdje trebamo stražiti, boriti se i moliti, da nas ništa ne privuče da izaberemo drugog gospodara; jer uvijek smo slobodni da to učinimo. Ali upravimo oči na Hrista, i On će nas sačuvati. Gledajući na Isusa mi smo sigurni. Ništa nas ne može istrgnuti iz Njegove ruke. Stalno posmatrajući Njega, «preobražavamo se u to isto obličje iz slave u slavu kao od Gospodnjeg Duha» (2 Korinćanima 3:18). – SC 72 (1892)

14. RAD I ZANIMANJE

Zakon poslušne akcije. – Sva nebeska bića u neprekidnoj su aktivnosti, a Gospod Isus, u svom praktičnom životu, dao je primjer svakom čovjeku. Bog je ustanovio na nebesima zakon poslušne akcije.* Tiho ali neprimjetno, objekti Njegovog stvaranja obavljaju svoj određeni zadatak. Okean je u stalnom pokretu. Prolječna trava, «koja danas jeste a sutra se u peć baca», vrši svoju zadaću, odijevajući polja ljepotom. Vjetar raznosi lišće, a ipak ne vidi se ruka koja ga dotiče. Sunce, mjesec i zvijezde su korisni i slavni u ispunjavanju svoje misije. I čovječiji um i tijelo stvoreni su po Božjem obličju, i on mora biti aktivan da bi ispunio svoj zadatak i našao svoje mjesto. Čovjek ne treba biti beskoristan. Besposlenost je grijeh. – Lt 103, 1900. (SpT Series B, No. 1, pp 29, 30)

115

* NAPOMENA: Zakon poslušne akcije vrijedan je pažljivog proučavanja. Akcija ne samo da doprinosi fizičkom zdravlju već nas dovodi u sklad sa drugima i sa univerzumom.

Mašinerija tijela mora obavljati svoj zadatak. – Proučavajte Gospodnji plan u odnosu na Adama, koji je bio stvoren čist, svet i zdrav. Adamu je nešto dato da radi. On je koristio organe koje mu je Bog dao. Nije mogao biti besposlen. Mozak mu je morao raditi, ne na mehanički način, kao prosta mašina. Kroz sva vremena mašinerija tijela nastavlja svoj posao; srce kuca, vršeći svoj određeni zadatak kao parna mašina, nagoneći svoju tamnocrvenu struju neprekidno u sve djelove tijela. Akcija se širi čitavom živom mašinom. Svaki organ mora obavljati svoj određeni zadatak. Ako se produži fizička neaktivnost, sve više se smanjuje aktivnost mozga. – Lt 103, 1900.

Rad na otvorenom prostoru. – Čitav sistem iziskuje osvježavajući uticaj aktivnosti na otvorenom. Nekoliko sati svakodnevnog fizičkog rada obnovilo bi tjelesnu svježinu i odmorilo i relaksiralo um. – 4T 264, 265 (1876)

Vazduh, vazduh, dragocjeno dobro neba koje svako može imati, blagosloviće vas osvježavajućim uticajem ukoliko mu ne onemogućite pristup. Dočekajte ga dobrodošlicom, gajite ljubav prema njemu, a on će donijeti dragocjeno umirenje nervima. Vazduh mora neprekidno cirkulisati da bi bio čist. Uticaj čistog, svježeg vazduha podstiče zdravu cirkulaciju krvi kroz sistem. On osvježava tijelo i čini ga snažnim i zdravim, dok se u isto vrijeme njegov uticaj neosporno osjeća na umu, dajući mir i spokojstvo. On otvara apetit, poboljšava probavu, i pospješuje zdrav i sladak san. – 1T 702 (1868)

Neaktivnost uzrok bolesti. – Neaktivnost je izdašan uzrok bolesti. Rad ubrzava i ujednačava cirkulaciju krvi, ali u besposlenosti krv slobodno ne cirkuliše, i ne događaju se promjene u njoj tako neophodne za život i zdravlje. Koža takođe postaje neaktivna. Nečistoća se ne luči kao što bi bio slučaj da se cirkulacija ubrzavala vježbanjem, koža održavala u zdravom stanju, a pluća hranila sa puno čistog, svježeg vazduha. Ovakvo stanje sistema stavlja dvostruko breme na ograne za izlučivanje, a bolest je posledica. – MH 238 (1905)

Razborito usklađivanje zanimanja. – Ispravno i umjereno fizičko vježbanje, kad se snaga koristi a ne zloupotrebljava, pokazaće se kao djelotvoran pomoćni činilac. – Und MS 90

Spriječiti prekomjerni rad uma. – Fizički rad neće spriječiti kultivaciju razuma. Daleko od toga. Preimućstva stečena fizičkim radom uravnotežiće čovjeka i zaštititi um od prekomjernog rada. Napor će doći na mišiće i donijeti olakšanje umornom mozgu. Ima mnogo apatičnih, beskorisnih djevojaka koje smatraju da ne pristoji damama da uzmu učešća u aktivnom poslu. Ali njihovi karakteri suviše su prozirni da prevare razumnu osobu u odnosu na svoju stvarnu bezvrijednost....

Nema potrebe za krhkim, bespomoćnim, nakindurenim, izvještačenim stvarima, jer to ne čini jednu damu. Potrebno je zdravo tijelo za zdrav razum. Fizičko zdravlje i praktično poznavanje svih neophodnih dužnosti domaćice nikad neće biti prepreka za pravilno razvijen intelekt; oboje je vrlo važno za damu. – 3T 152 (1872)

Bez vježbanja um ne može ostati u zdravom stanju. – Za zdravog mladog čovjeka, naporan, ozbiljan rad jača mozak, kosti i mišiće; i to je nužna priprema za težak posao ljekara. Bez takvog rada um ne može biti u dobrom radnom stanju. On se ne može napreći za snažnu, brzu akciju koja će dati širinu njegovim moćima. On postaje neaktivan. Ti mladi nikad, nikad neće postati ono što je Bog zamislio da budu. Oni su napravili odviše mjesta za neaktivnost da postaju kao ustajala voda. Atmosfera koja ih okružuje ispunjena je moralnom apatijom. – Lt 103, 1900.

Mentalni napor je ograničen kad se zapostavi rad. – Oni koji su zaposleni stalnom mentalnom aktivnošću, bilo u proučavanju ili propovijedanju, trebaju odmor i promjenu. Ozbiljan učenik stalno zamara mozak, često zanemarujući fizičku vježbu, i kao rezultat toga tjelesne moći su oslabljene a mentalni napor ograničen. Na taj način učenik propušta da obavi zadatke koji su se mogli završiti da je mudro postupao. – GW 173 (1915)

Ujednačiti mentalni i fizički napor. – Kad se ujednači opterećenost mentalnih i fizičkih snaga, osvježiće se um učenika. Ako je bolestan, fizički rad često pomaže sistemu da se vrati u normalno stanje. Kad studenti napuštaju koledž, treba da su boljeg zdravlja i da imaju bolje razumijevanje zakona života nego kad su ušli u njega. Zdravlje treba savjesno čuvati kao i karakter. – CTBH 82, 83, 1890. (CG 343)

Vježbanje iscjeliteljski činilac. – Kad invalidi nemaju ništa što bi im zaokupilo vrijeme i pažnju, misli im se usmjeravaju na njih same, a bolest se pogoršava i razdražljivost raste. Oni se puno bave svojim rđavim osjećanjima dok ne počnu misliti gore o sebi nego što stvarno jeste i da su potpuno nesposobni da nešto učine.

U svim ovim slučajevima, pravilno usmjeren fizički rad bio bi djelotvoran iscjeliteljski činilac. U nekim slučajevima to je neophodno za povratak zdravlja. Volja će pratiti rad ruku, i ono što je ovim invalidima potrebno je probuđena volja. Kad je volja uspravna, mašta postaje nenormalna, i nemoguće je odbiti bolest. – MH 239 (1905)

Neaktivan sistem je opasan sistem. – Neaktivan sistem je opasan u svakom pogledu. Ideja da oni koji su preopterili svoje mentalne i fizičke snage, ili koji su tjelesno i umno iznureni moraju prestati sa aktivnostima da bi povratili zdravlje, velika je zabluda. Ima slučajeva kad potpun odmor suzbija ozbiljnu bolest, ali u slučaju hroničnih invalida, to je rijetko neophodno. – Und MS 90

Neaktivnost veliko prokletstvo za najveći broj invalida. – Neaktivnost je najveće prokletstvo koje može doći na invalide. Ova istina naročito važi za one čiji su problemi uzrokovani ili pogoršani nečistim navikama.

Lagana uposlenost u pravcu korisnog rada, dok to ne iznuruje um i tijelo, ima zdrav uticaj na oboje. Ona jača mišiće, poboljšava cirkulaciju, donosi invalidu zadovoljstvo u saznanju da da nije potpuno beskorisan na ovom zaposlenom svijetu. On će isprva malo moći uraditi, ali uskoro će otkriti da mu snaga raste, a shodno tome porašće i učinak.

Ljekari često savjetuju svojim pacijentima da krenu na prekookeansko putovanje, idu ne neki mineralni izvor, ili posjete razna mjesta radi promjene klime, kako bi povratili zdravlje, dok u devet od deset slučajeva kad bi umjereno jeli i latili se ugodnog, zdravog zanimanja, bilo bi im bolje i uštedjeli bi vrijeme i novac. – Und MS 90 (Vidi MH 240)

Rad mora biti sistematičan (savjet jednoj majci invalidu). – Gospod vam je dao da izvršite zadatak koji On ne namjerava obaviti za vas. Vi morate djelovati iz načela, u skladu sa prirodnim zakonom, bez obzira na osjećanja. Počnite da radite po svjetlosti koju vam je Bog dao. Možda nećete moći sve ovo obaviti odjednom, ali možete mnogo učiniti postepeno istupajući u vjeri, vjerujući da će Bog biti vaš pomoćnik, da će vas ojačati.

Možete se vježbati u šetnji i ispunjavanju dužnosti koje zahtijeva lagan rad u vašoj porodici i ne zavisiti toliko od drugih. Svijest da možete raditi povećaće vam snagu. Kad bi vam ruke bile uposlenije a mozak manje zauzet planiranjem za druge, porasla bi vam fizička i mentalna snaga. Mozak vam nije besposlen, ali nema odgovarajućeg rada od strane drugih tjelesnih organa.

Rad, od odlučujućeg preimućstva za vas, treba sistematizovati i usmjeriti na oslabljene organe kako bi ojačali kroz upotrebu. Liječenje pokretima [masaža] je velika prednost za grupu pacijenata koji su suviše slabi za vježbanje. Ali za one bolesnike koji se na to oslanjaju, čineći sebe zavisnim, dok zanemaruju da njihovi mišići sami vježbaju, velika je greška. – 3T 76 (1872)

Sadašnja poplava pokvarenosti rezultat zloupotrebe uma i tijela. – Poplava pokvarenosti koja se razliva našim svijetom rezultat je pogrešnog korištenja i zloupotrebe ljudske mašinerije. Muškarci, žene i djeca trebaju se učiti da rade svojim rukama. Tada mozak neće biti preopterećen na štetu čitavog organizma. – Lt 145, 1897.

Uspšenost uma i tijela sprečava nečiste misli. – Srazmjerna uposlenost umnih i tjelesnih snaga spriječiće sklonost ka nečistim mislima i djelima. Učitelji ovo moraju razumjeti. Oni trebaju vaspitavati učenike da čiste misli i djela zavise od smjera kojim idu njihova proučavanja. Savjesna djela zavise od savjesnog razmišljanja. Bavljenje poljoprivrednim poslovima i raznim drugim aktivnostima je čudesna zaštita protiv neumjesnog opterećivanja mozga. Nijedan muškarac, žena ili dijete koji propuštaju da koriste moći koje im je Bog dao ne mogu sačuvati zdravlje. Oni ne mogu savjesno držati Božje zapovijesti. Oni ne mogu najviše voljeti Boga i bližnjega svoga kao samoga sebe. – Lt 145, 1897.

121

Svakodnevni fizički rad. – Data mi je svjetlost da kad bi naši propovjednici više fizički radili, požnjeli bi blagoslove zdravlja... Ono što je stvarno potrebno za fizičko zdravlje i mentalnu čistoću je neki fizički rad tokom dana. Tako se krv iz mozga usmjerava na druge djelove tijela. – Lt 168, 1899. (Ev 660, 661)

Svaki učenik treba raditi. – Svaki učenik treba jedan dio dana posvetiti aktivnom poslu. Tako će se formirati navike marljivosti i podstaći duh sampouzdanja, a mladi biti zaštićeni od mnogih zala i unižavajućih navika koje su najčešće rezultat dokonosti. Ovo je u skladu sa primarnim ciljem vaspitanja, jer podstrekavajući aktivnost, marljivost i čistoću, mi dolazimo u sklad sa Stvoriteljem. – PP 601 (1890)

Fizička kao i vjerska obuka koja se praktikovala u jevrejskim školama može se korisno primijeniti. Vrijednost takve obuke se ne cijeni. Postoji uska veza između uma i tijela, i da bi se dosegao visok moralni standard i intelektualno znanje, zakoni koji kontrolišu naše fizičko biće moraju se poštovati. Da bi osigurali jak, dobro uravnotežen karakter, i mentalne i fizičke snage moraju se vježbati i razvijati. Koje izučavanje može biti važnije za mlade od onog koje se bavi ovim čudesnim organizmom koji nam je Bog povjerio, i zakonima pomoću kojih se može očuvati zdravim? – PP 601 (1890)

Fizički rad daje život. – Kad je tijelo neaktivno, krv sporo teče, a mišići se smanjuju i slabe.... Fizički rad, svjež vazduh i sunčeva svjetlost – blagoslovi koje je Nebo bogato izlilo na sve – dali bi život i snagu mnogim iznurenim invalidima....

122

Rad je blagoslov a ne prokletstvo. Marljiv rad čuva mnoge, mlade i stare, od zamki onoga koji «traži nesreću besposlenim rukama». Neka se niko ne stidi od posla, jer pošten rad oplemenjuje. Dok su ruke uposlene najobičnijim zadaćama, um može biti ispunjen uzvišenim i svetim mislima. – YI, Feb 27, 1902. (HC 223)

15. EMOCIONALNI FAKTORI

Poslušnost Bogu oslobađa od ljudskih strasti i težnji. – Poslušnost Bogu znači slobodu od ropstva grijehu, oslobođenje od ljudskih strasti i težnji. Čovjek može stati kao pobjednik nad sobom, nad vlastitim sklonostima, poglavarima i vlastima, «upraviteljima tame ovoga svijeta», i «duhovima pakosti ispod neba». – MH 131 (1905)

123

Emocije treba kontrolisati pomoću volje.* – Vaš dio je da stavite svoju volju na Hristovu stranu. Kad predate svoju volju On vas smjesta prisvaja i čini u vama da hoćete i učinite kako je Njemu ugodno. Vaša priroda dolazi pod kontrolu Njegovog Duha. Čak su vam i misli Njemu podređene.

Ako ne možete kontrolisati svoje težnje i emocije kao što želite, možete kontrolisati svoju volju, i tako će se dogoditi potpuna promjena u vašem životu. Kad pokorite svoju volju Hristu, vaš život je sakriven sa Hristom u Bogu. Ona je povezana sa silom koja je iznad svih poglavarstava i vlasti. Vi imate snagu od Boga koja vas drži u Njegovoj sili; i moguć vam je novi život, život vjere. – MS 121, 1898. (ML 318)

124

Emocije kontrolisati razumom i savješću. – Moć istine treba biti dovoljna da podupre i utješi u svim nedaćama. Ona omogućuje imaoću da trijumfuje nad tugom kad Hristova religija otkriva svoju pravu vrijednost. Ona dovodi prohtjeve, strasti i emocije pod kontrolu razuma i savjesti, i disciplinuje misli da teku zdravim kanalom. Tada jezik neće biti ostavljen da obesčašćuje Boga izrazima grešnog jadikovanja. – 5T 314 (1885)

Tvorenje Božje volje nasuprot osjećanjima i emocijama (savjet jednom mladiću). – Nijesu vaša osjećanja, vaše emocije ono što vas čini djetetom Božjim, već tvorenje Božje volje. Pred vama je koristan život ako hoćete činiti volju Božju. Tada možete stati u svojoj Bogom datoj muževnosti, kao primjer dobrih djela.

Tada ćete biti u stanju držati pravila discipline umjesto što ih kršite. Tada ćete moći održavati red umjesto što ga prezirete i podstičete neredovnost života vlastitim kursom djelovanja.

Kažem vam u strahu Božjem: znam šta možete biti ako se stavite na Božju stranu. «Mi smo Bogu pomagači» (1 Korinćanima 3:9). Vi možete izvršiti svoj zadatak za vrijeme i vječnost na takav način da će izdržati probu suda. Hoćete li pokušati? Hoćete li se sada odlučno okrenuti? Vi ste predmet Hristove ljubavi i posredništva. Hoćete li se sada pokoriti Bogu i pomoći onima koji su postavljeni kao stražari da čuvaju interese Njegovog djela, ili ih ožalostiti i obeshrabriti? – 5T 515, 516 (1889)

Nespokojstvo i nezadovoljstvo uklonjeni (poziv čovjeku na prekretnici). – Kad dođete da primite Hrista kao svog ličnog Spasitelja, desiće se primjetna promjena u vama; bićete obraćeni, i Gospod Isus će svojim Svetim Duhom biti uz vas. Tada više neće biti nespokojstva, nemira i nezadovoljstva koje vas prati.

125

Vi volite govoriti. Kad bi vaše riječi bile takve da proslavljaju Boga, ne bi bilo grijeha u njima. Ali vi ne shvatate mir, odmor i zadovoljstvo u službi Bogu. Vi izvjesno nijeste obraćen čovjek koji tvori Božju volju, stoga ne možete osjetiti životodavni, okrepljujući uticaj Svetog Duha.

* Vidi naslov br. 76, «Odlučnost i volja»

Kad odlučite da ne možete biti hrišćanin i još uvijek raditi kako vam se sviđa, kad shvatite da morate pokoriti svoju volju Božjoj volji, tada se možete poistovjetiti sa Hristovim pozivom: «Hodite k meni svi koji ste umorni i natovareni, i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe i naučite se od mene; jer ja sam krotak i smjieran u srcu, i naći ćete odmor dušama svojim. Jer jaram je moj blag, i breme je moje lako» (Matej 11:28-30). – MS 13, 1897.

Kontrola unutrašnjih emocija. – Vi možete biti radosni ako dovedete čak i svoje misli u podređenost Hristovoj volji. Ne oklijevajte, već pažljivo istražujte svoja srca i svakodnevno umirite svome ja.

Možda ćete se zapitati: kako mogu gospodariti sopstvenim postupcima i kontrolisati moje unutrašnje emocije?

Mnogi koji ne priznaju ljubav Božju kontrolišu svoj duh u znatnoj mjeri bez pomoći naročite Božje milosti. Oni kultivišu samokontrolu. Ovo zaista predstavlja ukor onima koji znaju da mogu od Boga dobiti snagu i milost a ipak ne ispoljavaju blagodati Duha. Hristos je naš uzor. On je bio krotak i ponizan. Učite se od Njega i podražavajte Njegov primjer. Sin Božji je bio bezgrešan. Mi moramo težiti ovom savršenstvu i pobijediti kao On što je pobijedio da bi sjeli Njemu s desne strane. – 3T 336 (1873)

126 **Emocije su promjenljive kao oblaci.** – No hoćemo li čekati dok ne osjetimo da smo očišćeni? Ne; Hristos je obećao da «ako priznajemo svoje grijehe, vjeran je i pravedan da nam oprostí naše grijehe, i očisti nas od svake nepravde» (1 Jovanova 1:9). Imate potvrdu od Boga kroz Riječ Božju. Ne morate očekivati čudesne emocije prije nego uzvjerujete da vas je Bog čuo; osjećanja ne treba da budu vaš kriterij, jer emocije su promjenljive kao oblaci. Morate imati nešto čvrsto za temelj svoje vjere. Riječ Gospodnja je riječ besgranične sile na koju se možete osloniti, a On je kazao: «Ištitite i daće vam se». Pogledajte na Svetinju. Nije li Isus rekao da je On vaš zastupnik? Nije li On rekao da ako zatražite što u Njegovo ime, to ćete i primiti? Ne smijete zavisiti od sopstvene dobrote ili dobrih djela. Oslonite se na Sunce pravедnosti vjerujući da je Hristos uzeo vaše grijehe i pripisao vam svoju pravédnost. – ST, Dec 12, 1892. (1SM 328)

Emocije nijesu sigurna zaštita. – Osjećanja su često prijeverna, emocije nijesu sigurna zaštita; jer one su promjenljive i podložne spoljnim prilikama. Mnogi su obmanuti oslanjanjem na senzacionalne utiske. Proba je u sledećem: šta **činite** za Hrista? Kakve žrtve podnosite? Kakve pobjede zadobijate? Savladani duh sebičnosti, suzbijeno iskušenje da se zanemari dužnost, uskraćenje čežnje, i voljna, radosna poslušnost Hristovoj volji su daleko veći dokazi da ste dijete Božje od grčevite pobožnosti i emotivne vjere. – 4T 188 (1876)

127 **Hrišćani se ne trebaju potčinjavati emocijama.*** – Božja djeca ne trebaju se podrediti osjećanjima i emocijama. Kad se kolebaju između nade i straha, Hristovo srce se ranjava; jer On im je nesumnjiv dokaz svoje ljubavi.... On želi da izvršavaju zadatak koji im je povjerio; tada će im srca postati u Njegovim rukama kao svete harfe, iz kojih će svaki dodir odašiljati hvalu Onome koji je poslat od Boga da uzme grijehe svijeta. – Lt 2, 1914. (TM 518, 519)

* Vidi Dodatak A, str. 807, «Savjet jednoj depresivnoj sredovječnoj ženi», i Dodatak B, str. 811, «Bezuslovna vjera nema veze sa pomjenama emotivne atmosfere»

Hristos daje vlast nad prirodnim sklonostima. – Hristos je došao na ovaj svijet i živio po Božjem zakonu da bi čovjek mogao imati savršenu vlast nad prirodnim sklonostima koje kvare dušu. Ljekar duše i tijela daje pobjedu nad nepomirljivim strastima. On je sve pripremio kako bi čovjek mogao imati puninu karaktera. – MH 130, 131 (1905)

Ushićenost osjećanja nije dokaz obraćenja. – Sotona navodi ljude da misle da zato što su osjetili ushićenost osjećanja kako su obraćeni. Ali njihovo iskustvo se ne mijenja. Njihova djela su ista kao i ranije. Njihovi životi ne pokazuju dobar rod. Oni se često i dugo mole i stalno se pozivaju na osjećanja koja su za to vrijeme imali. Ali oni ne žive nov život. Oni su obmanuti. Njihovo iskustvo ne ide dublje od osjećanja. Oni grade na pijesku, i kad naiđu protivni vjetrovi, njihova kuća biće zbrisana. – YI, Sept 26, 1901. (4BC 1164)

Osjećanja nemira ponekad su dobra. – Osjećanja nemira i čežnje za domom ili usamljenosti mogu biti za vaše dobro. Vaš nebeski Otac kani da vas nauči da nađete u Njemu prijateljstvo, ljubav i utjehu koja će zadovoljiti vaše najozbiljnije nade i želje.... Vaša jedina sigurnost i sreća je u držanju Hrista za svog stalnog savjetnika. Vi ne možete biti srećni u Njemu ako nijeste imali drugog prijatelja na ovome svijetu. – Lt 2b, 1874. (HC 259)

Gospod želi da pokrene misli. – Hristos posmatra ljude tako zauzete svjetovnim brigama i poslovnim pothvatima da nemaju vremena da se upoznaju sa Njim. Njima je nebo strano mjesto, jer su ga izgubili iz vida. Bez prisnosti sa nebeskim stvarima, oni se umaraju slušajući o njima. Mrsko im je da usredsrede misli na potrebu spasenja, dajući prednost zabavama. Ali Gospod želi da im pokrene umove, ne bi li se uhvatili za vječne istine. On je ozbiljan sa njima. Vrlo, vrlo skoro svi će ga poznavati, željeli to ili ne. – MS 105, 1901.

Ne treba se udubljivati u samoispitivanje emocija. – Nije mudro gledati na sebe i proučavati sopstvene emocije. Ako tako činimo, neprijatelj će izložiti poteškoće i iskušenja koja slabe vjeru i ruše hrabrost. Pažljivo proučavati svoje emocije i otvoriti put osjećanjima znači pothranjivati sumnju i zaplesti se u nepravilike. Mi se moramo okrenuti od sebe ka Isusu. – MH 249 (1905)

IV DIO

RAZVOJ LIČNOSTI

16. PRENATALNI UTICAJI

¹³¹ **Važnost prenatalnog uticaja.** – Učinak prenatalnog uticaja mnogi roditelji posmatraju kao pitanje od malog značaja; ali nije takav odnos Neba. Poruka koju je poslao anđeo Božji, dvaput ponovljena na najsvečaniji način, pokazuje da to zavređuje naše najbrižnije razmišljanje. – MH 372 (1905)

Duh zadovoljstva utiče na potomstvo. – Svaka žena koja treba da postane majka, kakvo god da je njeno okruženje, treba stalno podsticati srećno, vedro, zadovoljno duševno stanje, znajući da će za sve njene napore u tom pravcu biti desetostruko nagrađena kako u fizičkom tako i u moralnom stanju njenog potomstva. I to nije sve. Navikom se može naučiti vedrom razmišljanju, i na taj način podstaći zdravo stanje uma i odraziti duh vlastite sreće na svoju porodicu i one s kojima se druži.

Njeno zdravlje će se u znatnoj mjeri poboljšati. Emisija života dobiće snagu, krv neće sporo teći, kao što bi se dogodilo da se preda potištenosti i klonulosti duha. Njeno mentalno i moralno zdravlje krije se svježinom njenog duha. – RH, July 25, 1899. (CH 79)

¹³² **Materinska osjećanja oblikuju narav nerođenog djeteta.** – Majčine misli i osjećanja imaju snažan uticaj na nasleđe koje prenosi svom djetetu. Ako dopusti da joj se misli bave vlastitim osjećanjima, ako se odaje sebičnosti, ako je svadljiva i sitničava, narav njenog djeteta potvrdiće te činjenice. Na taj način mnogi su kao bebe primili gotovo nesavladive sklonosti ka zlu. – ST, Sept 13, 1910. (Te 171)

Ako je majka nepokolebljivo odana pravim načelima, ako je umjerena i skona samoodricanju, ako je ljubazna, blaga i nesebična, ona može dati svom djetetu te iste dragocjene crte karaktera. – MH 373 (1905)

Prenatalni uticaj mira. – Osoba koja očekuje da postane majka treba držati svoju dušu u ljubavi Božjoj. Njen um mora biti u miru; mora se odmarati u ljubavi Isusovoj, izvršavajuće riječi Hristove. Ona mora zapamtiti da je majka Bogu pomagač. – ST, Apr 9, 1896. (AH 259)

Otac se mora upoznati sa fizičkim zakonima. – Snaga majke mora se nježno čuvati. Umjesto trošenja snage u iscrpljujućem radu, njen napor i bremena treba smanjiti. Često je domaćin i otac neupoznat sa fizičkim zakonima koje bi trebao razumjeti za dobrobit svoje porodice. Zauzet borbom za život, ili sklon gomilanju bogatstva i pritisnut brigama i poteškoćama, on dopušta da na ženu i majku padnu bremena koja preopterećuju njenu snagu u najkritičnijem periodu i uzrokuju slabost i bolest. – MH 373 (1905)

¹³³ **Djeca lišena mentalne prilagodljivosti.** – Ako je majka lišena staranja i udobnosti koju treba imati, ako je dopustila da iscrpi svoju snagu prekomjernim radom ili zabrinutošću i neraspoloženjem, njena djeca biće lišena životne snage i mentalne prilagodljivosti i krjepkosti koju treba da naslijede. Bilo bi mnogo bolje da joj se priušti vedar i spokojan život, da se

zaštiti od oskudice, rada koji umara i opterećujuće brige, i omogućiti se djeci da naslijede dobar sklop kako bi mogla voditi životnu bitku vlastitom energijom i snagom. – MH 375 (1905)

Potrebe majke ne smiju se zanemariti. – Majčine fizičke potrebe ne treba ni u kom slučaju zanemariti. Dva života zavise o njoj, i treba se pažljivo odnositi prema njenim željama, njene potrebe izdašno zadovoljiti. Ali u ovom vremenu iznad svega drugog treba izbjegavati, u ishrani ili nekom drugom pravcu, bilo šta što bi umanjilo njenu fizičku ili mentalnu snagu. Zapovijesću samog Boga, ona je pod najsvečanijom obavezom da ispoljava samokontrolu. – MH 373 (1905)

Odgovornost žene. – Žene koje su od načela i koje su dobro upućene neće odstupati od jednostavnosti u ishrani u ovom vremenu [trudnoći] različitom od svih drugih. One će uzeti u obzir da još jedan život zavisi o njima i biće pažljive u svim svojim navikama, a posebno u ishrani. – 2T 382 (1870)

Nedužno potomstvo strada. – Bolesna djeca se rađaju zbog udovoljavanja apetitu od strane roditelja. Sistem ne zahtijeva raznolikost hrane kojom se um bavi. Velika je zabluda misliti da ono što je na umu mora biti u stomaku, i to žene hrišćanke trebaju odbaciti. Ne treba dozvoliti mašti da kontroliše potrebe sistema. Oni koji ukusu dopuštaju da gospodari platiće kaznu prestupa zakona svog bića. I stvar se tu ne završava; njihovo nedužno potomstvo takođe će stradati. – 2T 383 (1870)

Nerazumni savjetnici podstičaće majku da udovoljava svakoj želji i porivu kao nečem bitnom za dobrobit njenog potomstva. Takav savjet je pogrešan i štetan. Zapovijesću samog Boga majka je pod najsvečanijom obavezom da ispoljava samokontrolu. Čiji glas ćemo slušati – glas božanske mudrosti ili glas ljudskog praznovjerja? – ST, Feb 26, 1902.

134

Trudnica mora formirati navike samoodricanja. – Majka koja je pristao učitelj za svoju djecu, prije porođaja mora formirati navike samoodricanja i samokontrole; jer ona im prenosi vlastite osobine, vlastite snažne ili slabe crte karaktera. Neprijatelj duša puno bolje razumije ovo pitanje od mnogih roditelja. On na majku donosi iskušenja, znajući da ako ga ne odbije, kroz nju će uticati i na dijete. Majčina jedina nada je u Bogu. Njemu može pribjeći za milost i snagu. Neće uzalud tražiti pomoć. On će je osposobiti da potomstvu prenese kvalitete koji će im pomoći da uspiju u ovom životu i zadobiju vječni život. – ST, Feb 26, 1902. (CD 219)

Osnova ispravnog karaktera. – Osnova ispravnog karaktera u budućem čovjeku učvršćuje se navikama striktnosti umjerenosti kod majke prije rođenja njenog djeteta.... Ne treba se neodgovorno odnositi prema ovoj pouci. – GH, Feb, 1880. (AH 258)

Čovječanstvo stenje pod teretom nagomilanog zla. – Čovječanstvo stenje pod teretom nagomilanog zla zbog grijehova prethodnih generacija. Ipak gotovo i ne razmišljajući ili brinući, muškarci i žene današnje generacije odaju se neumjerenosti u jelu i piću, i tako ostavljaju, kao nasleđe sledećoj generaciji, bolest, oslabljen razum i ukaljan moral. – 4T 31 (1876)

Nezasite strasti i nesvete želje prenose se na mlade. – Oba roditelja prenose vlastite karakteristike, mentalne i fizičke, sklonosti i strasti, na svoju djecu.... Oni koji piju alkohol i korisnici duvana mogu prenijeti, i prenose, svoje nezasite strasti, svoju uspaljenu krv i nadražene nerve, na svoju djecu. Razvratnici često zavještavaju svoje nesvete želje, a čak i odvratne bolesti, kao nasleđe svom potomstvu. I kako djeca imaju manje sile da odbiju iskušenja nego su imali njihovi roditelji, tendencija pada svakog naraštaja sve je veća. – PP 561 (1890)

135

Po pravilu, svaki neumjeren čovjek koji odgaja djecu prenosi svoje sklonosti i zle želje svom potomstvu. – RH, Nov 21, 1882. (Te 170)

Samsonov prenatalni život uredio je Bog. – Riječi izgovorene Manojevoj ženi sadrže istinu koju bi današnje majke trebale dobro proučiti. Obraćajući se ovoj majci, Gospod je govorio svim zabrinutim i žalosnim majkama onog vremena i svim majkama narednih naraštaja. Da, svaka majka može razumjeti svoju dužnost. Ona može znati da će karakter njene djece zavisiti mnogo više od njenih navika prije porođaja i ličnih napora nakon porođaja nego o spoljašnjim prednostima ili nemogućnostima. – ST, Feb 26, 1902. (CD 218)

Bog je imao važan zadatak za obećano Manojevu dijete, i ono što mu je osiguralo kvalifikacije nužne za taj zadatak bile su navike majke i djeteta tako brižljivo uređene... Dijete će biti privrženo dobru ili zlu prema navikama svoje majke. Ona sama mora biti pod kontrolom načela i ispoljavati umjerenost i samoodricanje ako želi sreću svom djetetu. – CTBH 38, 1890. (Te 90)

Uključeni i otac i majka. – I očevi i majke uključeni su u ovu obavezu, i oni takode moraju ozbiljno tražiti božansku milost kako bi njihov uticaj bio takav da ga Bog može odobriti. Pitanje svakog oca i majke treba biti: šta činimo djetetu koje će se roditi? Mnogi se prema učinku prenatalnog uticaja olako odnose; ali upute poslate sa Neba ovim jevrejskim roditeljima, i dvaput ponovljene na najjasniji i najsvečaniji način, pokazuju kako na ovo pitanje gleda Stvoritelj. – ST, Feb 26, 1902.

Vlastiti roditeljski pečat prenesen na djecu. – Roditelji... popuštanjem jačaju svoje životinjske strasti. I kad se one učvrste, moralne i intelektualne sposobnosti slabe. Duhovno se pretvara u brutalno, životinjsko. Djeca se rađaju sa veoma razvijenim životinjskim sklonostima, dobijaju roditeljski vlastiti pečat karaktera.... Moć mozga je oslabljena, a memorija oštećena.... Grijesi roditelja pokazaće se na njihovoj djeci zato što su im dali pečat sopstvenih poriva i strasti. – 2T 391 (1870)

Sotona nastoji da oskvrni umove. – Pokazano mi je da Sotona nastoji da unizi umove onih koji se sjedinjuju u braku, kako bi utisnuo svoje vlastito mrsko obličje na njihovu djecu....

On znatno lakše može oblikovati njihovo potomstvo nego je mogao roditelje, jer može tako kontrolisati umove roditelja da kroz njih utisne vlastiti pečat karaktera njihovoj djeci. Tako se mnogo djece rađa sa životinjskim strastima kojima uveliko robuju dok su moralne sposobnosti vrlo slabo razvijene. – 2T 480 (1870)

Treba razumno kontrolisati broj djece. – Oni koji povećavaju broj svoje djece, ako se pozivaju na razum, a znaju da fizička i mentalna slabost mora biti njihovo nasleđe, prestupnici su ostalih šest propisa Božjeg zakona.... Oni su sudionici u povećanju degeneracije ljudskog roda i doprinose da društvo tone dublje, nanoseći na taj način štetu bližnjima. Ako se Bog tako odnosi prema pravima bližnjeg, ne vodi li računa o bliskijem i svetijem odnosu? Ako ni vrabac ne pada na zemlju a da On to ne zapazi, neće li uzeti u obzir i djecu rođenu na ovom svijetu, bolesnu fizički i mentalno, koja u većoj ili manjoj mjeri pate čitavog života? Neće li pozvati roditelje da polože račun, one kojima je dao moći rezumijevanja, za odbacivanje uzvišenih osobina i robovanje strastima, dok, kao rezultat toga, pokoljenja moraju nositi žig njihove fizičke, mentalne i moralne izopačenosti? – HL (2 dio) 30, 1865. (2SM 424)

Prenesena oslabljena moć. – Muškarci i žene koji su slabi i bolesni često u svojim bračnim vezama gaje sebične misli samo o vlastitoj sreći. Oni nijesu ozbiljno razmotrili to pitanje sa stanovišta plemenitih, uzvišenih načela, razmišljajući o onome šta očekuju od svog

potomstva, već slabili moć tijela i uma, što ne uzdiže društvo već čini da tone još dublje. – HL (2 dio) 28, 1865. (2SM 423)

Bolest prelazi sa generacije na generaciju. – Bolesni muškarci često su zadobijali ljubav očito zdravih žena, i zato što su se voljeli, osjećali su se savršeno slobodnim za brak.... Da su oni koji su tako stupili u bračni odnos bili i sami zabrinuti, grijeh ne bi bio tako velik. Njihovo potomstvo je osuđeno na patnje zbog bolesti koja im je prenesena. Tako se bolest ovjekovječuje sa naraštaja na naraštaj.... Oni su nametnuli društvu jedan oslabljen rod, i dali svoj udio u kvarenju čovječanstva; prenoseći bolest kroz nasleđe, i gomilajući tako ljudske patnje. – HL (2 dio) 28, 1865. (2SM 423)

Faktor razlike u godinama. – Sledeći uzrok manjkavosti sadašnjeg naraštaja u fizičkoj snazi i moralnoj vrijednosti je u tome što muškarci i žene sa velikom razlikom u godinama stupaju u brak.... U mnogim slučajevima potomstvo takvih zajednica, gdje se životne dobi bitno razlikuju, nema dobro uravnotežene umove. Njima takođe nedostaje i fizička snaga. U takvim porodicama često se manifestuju različite, osobene i često mučne crte karaktera. Oni često prerano umiru, a oni koji zađu u zrelo doba, u mnogo slučajeva, degradirani su u fizičkoj i mentalnoj snazi i moralnoj vrijednosti.

Tako je ova kategorija bića došla na svijet kao breme društvu. Njihovi roditelji odgovorni su u velikoj mjeri za razvoj karaktera svoje djece, koji se prenosi sa generacije na generaciju. – HL (2 dio) 29, 30, 1865. (2SM 423, 424)

Bog nas smatra odgovornim za prenatalnu nebrigu. – Žene nijesu uvijek slijedile naloge razuma umjesto poriva. One nijesu u većoj mjeri osjećale odgovornosti koje počivaju na njima da zasnuju vezu koja neće utisnuti na njihovo potomstvo nizak stepen morala i strasti za udovoljavanjem unižavajućim prohtjevima po cijenu zdravlja, čak i života. Bog ih smatra uveliko odgovornim za fizičko zdravlje i moralne karakteristike koje se tako prenose na buduće naraštaje....

Puno njih iz ove grupe stupalo je u brak i ostavilo potomstvu u nasleđe mrlje vlastite fizičke slabosti i izopačenog morala. Zadovoljavanje životinjskih strasti i čulnost obilježili su karakter njihovog potomstva, koje se unižavalo iz generacije u generaciju, povećavajući ljudsko ništavilo do zastrašujućeg stepena i ubrzavajući propadanje čovječanstva. – HL (2 dio) 27, 28, 1865. (2SM 422, 423)

Roditelji oblikuju djecu. – Ono što su roditelji sada, to će u znatnoj mjeri biti i djeca. Fizičko stanje roditelja, njihove sklonosti i prohtjevi, mentalne i moralne karakteristike, u većoj ili manjoj mjeri reprodukuju se na njihovu djecu. – MH 371 (1905)

Oblikovanje društva i budućnosti. – Što su plemenitiji ciljevi, veći mentalni i duhovni darovi, i bolji razvoj fizičkih moći roditelja, bolje će biti životne predispozicije koje daju svojoj djeci. Kultivisanjem onoga što je najbolje u njima, roditelji vrše uticaj u oblikovanju društva i uzdizanju budućih naraštaja....

Kroz odavanje apetitu i strastima njihove moći su oslabile, i milioni su propali za ovaj svijet i onaj koji će doći. Roditelji trebaju upamtiti da im se djeca moraju suočiti sa ovim iskušenjima. Znatno prije rođenja djeteta, treba da počnu pripreme koje će ih osposobiti da vode uspješnu borbu protiv zla.

Posebna odgovornost počiva na majci. Ona čijom se krvlju dijete hrani i izgrađuje fizički sklop, prenosi mu takođe mentalne i duhovne uticaje koji oblikuju um i karakter. – MH 371, 372 (1905)

138

139

Roditelji daju djeci vlastiti pečat karaktera. – Roditelji daju djeci vlastiti pečat karaktera; i ako su neke crte nepravilno razvijene kod jednog djeteta, a drugo otkriva različite faze karaktera koje su neprijatne, ko treba biti strpljiviji, uzdržaniji i ljubazniji od roditelja? Ko da bude ozbiljan kao oni u kultivisanju dragocjenih blagodatni karaktera kod svoje djece otkrivenih u Hristu Isusu?

140 Majke ni upola ne cijene svoje privilegije i mogućnosti. One izgleda ne shvataju da mogu u najvećem smislu biti misionari, Božji saradnici u pomaganju djeci da izgrade skladan karakter. To je veliko breme zadatka koji im je dao Bog. Majka je Božji posrednik u hristijanizaciji svoje porodice. – RH, Sept 15, 1891.

Odgovornost roditelja za prenatalni uticaj. – Prvi veliki cilj koji treba postići u vaspitanju djece je zdravost konstitucije koja će u velikoj mjeri pripremiti put za mentalno i moralno vaspitanje. Fizičko i moralno zdravlje su usko povezani. Kakva enormna težina odgovornosti počiva na roditeljima kad uzmemo u obzir da kurs koji su slijedili prije rođenja svoje djece ima mnogo zajedničkog sa razvojem karaktera djece nakon rođenja. – HL (2 dio) 32, 1865. (2SM 426)

Šta činiti u vezi sa ovim. – Roditelji mogu na svoju djecu prenijeti sklonosti koje će otežati zadatak vaspitanja i obuke te djece da budu strogo umjerena i imaju čiste i zdrave navike. Ako im se prenesu prohtjevi za nezdravom hranom, nadražujućim sredstvima i narkoticima kao nasleđe od roditelja, kakva strašna odgovornost počiva na roditeljima da se suprostave zlim sklonostima koje su dali djeci! Koliko ozbiljnosti i truda roditelji trebaju unijeti u izvršavanju svoje dužnosti, u vjeri i nadi, prema nesrećnom potomstvu! – 3T 567, 568 (1875)

141 **Dan obračuna za roditelje.** – Kad se roditelji i djeca susretnu na konačnom obračunu, kakav će to biti prizor! Hiljade djece koja su bila robovi apetitu i unižavajućim porocima, čiji životi su pretrpjeli moralni brodolom, stajće licem u lice sa roditeljima koji su ih načinili takvima kakvi jesu. Ko sem roditelja mora ponijeti ovu strašnu odgovornost? Da li je Gospod iskvario te mlade? Oh, ne! Ko je, dakle, počinio to strašno djelo? Nijesu li to bili roditeljski grijesi preneseni na djecu u izopačenom apetitu i strastima? I nije li to djelo dovršeno od strane onih koji su propustili da ih obuče prema uzoru koji je Bog dao? Kao što je sigurno da postoje, svi ti roditelji biće preispitani pred Bogom. – CTBH 76, 77, 1890. (FE 140, 141)

Potrebno više od ljudske mudrosti. – Roditelji trebaju upamtiti da im se djeca moraju sukobiti... sa iskušenjima. Znatno prije rođenja djeteta trebaju otpočeti pripreme koje će ih osposobiti da biju uspješnu bitku protiv zla. – MH 371 (1905)

Srećni su oni čiji životi odražavaju božansko. – Srećni su oni roditelji čiji životi su istinski odraz božanskog, tako da obećanja i zapovijesti Božje bude u djetetu zahvalnost i poštovanje; roditelji koji su nježni, pravedni i trpeljivi prenose djetetu ljubav, pravednost i trpeljivost Božju, i koji učeći dijete da ih voli, da im vjeruje i pokorava se, istovremeno ga uče da ljubi, vjeruje i sluša svog Oca na nebesima. Roditelji koji dodjeljuju djetetu takav dar, daruju ga blagom dragocjenijim od bogatstva svih vjekova – blagom trajnim kao vječnost. – MH 375, 376 (1905)

17. NASLEĐE I OKRUŽENJE

Moć nasleđa. – Razmotrite moć nasleđa, uticaj zlih društava i okruženja, moć pogrešnih navika. Treba li se čuditi da pod takvim uticajima mnogi postaju degradirani? Trebamo li se čuditi što su spori da odgovore na napore za njihovo uzdizanje? – MH 168 (1905)

142

Djeca često nasleđuju sklonosti. – Po pravilu djeca nasleđuju sklonosti i tendencije svojih roditelja i oponašaju njihov primjer, tako da grijeh roditelja upražnjavaju djeca iz generacije u generaciju. Tako se zlo i Hamovo nepoštovanje Boga reprodukovalo na potomstvu, donoseći prokletstvo brojnim pokoljenjima....

S druge strane, kako je bogato nagrađeno Simovo poštovanje oca; i kakva se loza slavni sveti ljudi pokazala u njegovom potomstvu! – PP 118 (1890)

Majke se trebaju informisati o zakonima nasleđa. – U prošlim naraštajima, da su se majke informisale u odnosu na zakone svog bića, razumjele bi da će se snaga njihovog sklopa, kao i moralna finoća i mentalna sposobnost u velikoj mjeri pokazati na njihovom potomstvu. Njihovo neznanje u odnosu na ovaj predmet, u koji je toliko toga uključeno, predstavlja zločin. – HL (2 dio) 37, 1865. (2SM 431)

143

Bolest prenesena sa roditelja na djecu. – Od pada u grijeh kroz naredne naraštaje, ta tendencija je stalno rasla. Bolest se prenosila sa roditelja na djecu, naraštaj za naraštajem. Čak su i djeca u kolijevci stradala od nesreća uzrokovanih roditeljskim grijesima.

Mojsije, prvi historičar, daje sasvim određen izvještaj o društvenom i individualnom životu u ranom razdoblju svjetske historije, ali ne nalazimo nijedan zapis da je neko dijete rođeno slijepo, gluvo, sakato ili maloumno. Nije zabilježen nijedan primjer prirodne smrti u ranom djetinjstvu, maloljetničkoj dobi, ili prvoj muževnosti.... Bila je rjetkost da sin umre prije oca pa je takav slučaj smatran vrijednim zapisati: «I umrije Aran prije Tare oca svojega...» Patrijarsi od Adama do Noja, uz nekoliko izuzetaka, živjeli su gotovo po hiljadu godina. Od tada prosječna dužina života je padala.

U vrijeme prvog Hristovog dolaska čovječanstvo se već bilo tako degenerisalo da su ne samo stari već srednjovječni i mladi ljudi dovođeni iz svih gradova Spasitelju da ih iscijeli od njihovih bolesti. – CTBH 7, 8, 1890. (CD 117, 118)

Djeca moraju izbjegavati loše navike roditelja. – Bolest nikad ne dolazi bez uzroka. Put se priprema i bolest poziva nepoštovanjem zakona o zdravlju. Mnogi trpe posledice prestupa svojih roditelja. Dok ne snose odgovornost za ono što su činili njihovi roditelji, njihova je dužnost da ustanove šta predstavlja a šta ne kršenje zakona o zdravlju. Oni trebaju izbjegavati loše navike svojih roditelja i ispravnim življenjem staviti se u bolji položaj. – MH 234 (1905)

144

Grijesi predaka ispunjavaju svijet bolešću. – Naši preci zavještali su nam navike i strasti koje svijet ispunjavaju bolešću. Grijesi roditelja, kroz izopačene prohtjeve, sa strašnom silom prenose se na djecu do trećeg i četvrtog koljena. Loša ishrana mnogih generacija, nazajazljivost i navike samopopustljivosti tih ljudi, napunile su naša sirotišta, naše zatvore, naše ludnice. Neumjerenost u pijenju kafe i čaja, vina, piva, ruma i brendija kao i upotreba duvana, opijuma i drugih narkotika, rezultirali su velikom mentalnom i fizičkom degeneracijom koja je u stalnom porastu. – RH, July 29, 1884. (CH 49)

Naslijeden prohtjev za alkoholom. – Za neke osobe nikako nije bezbjedno imati vino ili jabukovaču u kući. Oni su naslijedili prohtjeve za alkoholom koje im Sotona neprekidno

nameće. Ako popuste iskušenju, neće se zaustaviti, jer apetit bučno zahtijeva popuštanje i zadovoljava se do njihove propasti. Mozak je paralisiran i pomračen; razum više ne vlada, a oni su zarobljenici strasti. – 5T 356, 357 (1885)

Posledice upotrebe duvana prelaze na djecu. – Upotreba duvana među djecom i mladima pričinjava neizrecivu štetu. Nezdrave navike prošlih naraštaja prelaze na današnju djecu i mlade. Mentalna nesposobnost, fizička slabost, rastrojani nervi i neprirodne težnje, prenose se kao nasleđe sa roditelja na djecu. Djeca nastavljaju sa istim navikama i tako one rastu i vjekovječe zle posledice. Iz toga, ne u maloj mjeri, proističe fizičko, mentalno i moralno propadanje koje poziva na uzbunu. – MH 328, 329 (1905)

145 **Djeca nasleđuju sklonosti.** – Djeca nasleđuju sklonosti ka zlu, ali takođe imaju mnoge dobre crte karaktera. Njih treba jačati i razvijati, dok tendenciju ka zlu treba pažljivo suzbijati i potiskivati. Djeci ne treba nikad laskati jer laskanje je otrov za njih; ali roditelji moraju pokazati posvećen, nježan obzir prema njima, zadobijajući tako njihovo povjerenje i ljubav. – RH, Jan 24, 1907.

Prikladne riječi pohvale. – Kad majka može uputiti riječi pohvale za dobro vladanje svoje djece, treba to učiniti. Ona ih ohrabruje riječima odobravanja i pogledima ljubavi. To će biti kao sunčeva svjetlost djetinjem srcu i vodi kultivaciji samopoštovanja i samosvijesti karaktera. – 3T 532 (1889)

Naprasitost se ponekad nasleđuje. – Neki imaju plahu narav koja im je prenesena, i vaspitanje u djetinjstvu nije ih naučilo samokontroli. Uz ovu naprasitu narav, često se udružuju zavist i ljubomora. – 2T 74 (1868)

Sotona koristi prednost naslijeđene slabosti. – Nemoguće nam je u svojoj sili odreći bučne zahtjeve naše pale prirode. Kroz ovaj kanal Sotona donosi iskušenja na nas. Hristos je znao da će neprijatelj dolaziti svakom ljudskom biću koristeći prednost naslijeđene slabosti i svojim prevarnim insinucijama uhvatiti u zamku sve čija vjera nije u Bogu. I prolazeći kroz oblast kojom čovjek mora putovati, naš Gospod je pripremio put da pobijedimo. Nije Njegova volja da se nalazimo u nepovoljnom položaju u sukobu sa Sotonom.... «Ne bojte se», kaže On, «Ja nadvladam svijet» (Jovan 16:33). – DA 122, 123 (1898)

146 **Obraćanje mijenja naslijeđene sklonosti.** – Istinsko obraćenje mijenja naslijeđene i kultivisane sklonosti ka zlu. Vjera Božja je čvrst materijal, sastavljen od bezbrojnih končića i protkan taktičnošću i znanjem. Samo mudrost koja dolazi od Boga može upotpuniti taj materijal. Ima jako puno odjeće koja isprva lijepo izgleda, ali ona ne može izdržati probu. Ona se odapira. Boje nijesu postojane. Pod ljetnjom toplinom ona izbljedi i nestane. Ta odjeća ne može podnijeti grubo pranje. – Lt 105, 1893. (6BC 1101)

Ne moramo biti zarobljenici nasleđa. – Pitanje koje treba razmotriti je: imamo li Hristove osobine? Izgovori su bezvrijedni. Sve okolnosti, svi prohtevi i strasti, moraju biti sluge bogobojažljivom čovjeku, a ne da vladaju njime. Hrišćanin ne mora da bude zarobljenik nekog nasleđa ili kultivisane navike ili sklonosti. – SpT Series A, No. 9, p 56, 1897. (TM 421)

Anđeli pomažu u borbi sa svakom sklonošću. – Anđeli su uvijek prisutni ondje gdje su najpotrebniji. Oni su sa onima koji moraju izboriti najteže bitke, s onima koji se moraju boriti protiv sklonosti i nasleđa, čije okruženje je najmanje ohrabrujuće. – RH, Apr 16, 1895. (ML 303)

Vjera čisti naslijeđene mane. – Oni koji sa jasnim razumijevanjem Svetog Pisma posmatraju krst, koji istinski vjeruju u Isusa, imaju siguran temelj za svoju vjeru. Oni imaju onu vjeru ko-

ja radi kroz ljubav i čisti dušu od svih naslijeđenih i stečenih mana. – 6T 238 (1900)

Dalekosežne posledice okruženja. – Mi živimo u atmosferi sotonske sile. Neprijatelj će isplesti mrežu razuzdanosti oko svake duše koja nije zaklonjena Hristovom milošću; ali ako se čuvamo od neprijatelja i održavamo ravnotežu samokontrole i čistoće, zavodnički duhovi neće imati uticaja na nas. Oni koji ne čine ništa da ohrabre kušanje imaće snage da se suprostave kad ono naiđe, ali oni koji se zadržavaju u atmosferi zla naći će se krivim ako budu savladani i izgube doslednost. U budućnosti vidjeće se dobri razlozi za upozorenja u odnosu na zavodničke duhove. Tada će se zapaziti sila Hristovih riječi: «Budite, dakle, savršeni kao što je savršen Otac vaš koji je na nebesima» (Matej 5:48). – CT 257 (1913)

147

Lotove kćeri propale usled zlog okruženja. – Lot je kratko boravio u Sigoru. Tu je prevladavalo bezakonje kao u Sodomu, i plašio se da ostane, da grad ne bi bio uništen. Nedugo zatim, Sigor je spaljen, kao što je Bog kanio da učini. Lot se uputio prema planinama i nastanio u pećini, odvojen od svega onoga čemu se usudio da podredi svoju porodicu – uticaja zlog grada. Ali čak i ovdje ga je pratilo prokletstvo Sodoma. Grešno ponašanje njegovih kćeri bilo je posledica zlog društva tog mjesta. Njegova moralna pokvarenost bila se tako uvukla u njihove karaktere da nijesu bile u stanju praviti razliku između dobra i zla. Lotovi jedini potomci, Moavci i Amonci, bili su zla idolopoklonička plemena, pobunjenici protiv Boga i ogorčeni neprijatelji Njegovog naroda. – PP 167, 168 (1890)

Izbjegavati zla društva. – Malo ljudi shvata važnost izbjegavanja, koliko je to moguće, svih društava neprijateljski nastrojenih prema vjerskom životu. U izboru svog okruženja malo njih uzima duhovni napredak kao primaran obzir.

Roditelji se sele sa svojim porodicama u gradove zato što zamišljaju da je tamo lakše živjeti nego na selu. Djeca, ne imajući šta da rade kad nijesu u školi, stiču ulično vaspitanje. Od zlih društava stiču navike poročnosti i raskalašnosti. Roditelji sve to vide; ali potrebna je žrtva da bi ispravili svoju zabludu, i oni ostaju tu gdje jesu sve dok Sotona ne zadobije punu kontrolu nad djecom. Bolje je žrtvovati ma koji svjetovni obzir nego dovesti u opasnost dragocjene duše koje su vam povjerene. – 5T 232 (1882)

148

Nastavati u atmosferi Neba. – Mi se trebamo rukovoditi istinskom teologijom i razboritošću. Naše duše moraju se okružiti atmosferom Neba. Muškarci i žene moraju paziti na sebe; moraju neprekidno stražiti, ne dopuštajući da našu izraza riječi i djela koja bi poslužila na zlo. Onaj ko se izjašnjava kao Hristov sledbenik mora paziti na sebe, držati se čistim i neokaljanim mišlju, riječju ili djelom. Njegov uticaj na druge mora biti oplemenjujući. Njegov život mora odražavati blistave zrake Sunca pravednosti. – CT 257, 258 (1913)

Skonosti u djetinjstvu oblikuju sudbinu. – U vrlo ranoj dobi djeca postaju podložna nemoralnim uticajima, ali roditelji koji se smatraju hrišćanima izgleda ne shvataju zlo vlastitog kursa kojim se rukovode. Oh, kad bi mogli shvatiti da sklonosti koje dijete stiče u najranijim godinama daju smjer karakteru i oblikuju sudbinu za vječni život ili za vječnu smrt! Djeca su podložna moralnim i duhovnim utiscima, i ona koja su mudro podučavana u djetinjstvu mogu ponekad griješiti, ali ona neće zalutati. – ST, Apr 16, 1896 (CG 198)

Velika odgovornost roditelja. – Roditelji su u velikoj mjeri odgovorni za prirodu karaktera svoje djece. Oni treba da teže skladu u simetriji. Malo je dobro uravnoteženih umova zato što su roditelji nemarni u odnosu na dužnost stimulanja slabih crta karaktera i gušenja zlih. Oni ne uzimaju na um da su pod najsvečanijom obavezom da prate sklonosti svakog djeteta, da im je dužnost da nauče djecu ispravnim navikama i pravim putevima razmišljanja. – 5T 319 (1885)

149

Početi u djetinjstvu. – Roditeljski zadatak oko djeteta mora početi u djetinjstvu, kako bi moglo primiti ispravan pečat karaktera prije nego svijet stavi vlastiti žig na njihov um i srce. – RH, Aug 30, 1881. (CG 193)

Važnost prve tri godine života. – Majke, obavezne ste da pravilno disciplinujete svoju djecu tokom prve tri godine njihova života. Ne dopustite im da formiraju svoje želje i prohtjeve. Prve tri godine su vrijeme za savijanje mladog izdanka. Majke moraju shvatiti važnost ovog perioda. Tada se postavlja temelj. – MS 64, 1899. (CG 194)

Prvih sedam godina veoma su bitne za formiranje karaktera. – Ne može se pridati prevelika važnost ranom podučavanju djece. Pouke koje dijete uči tokom prvih sedam godina života imaju veći učinak na oblikovanje njegovog karaktera nego sve čemu se uči u kasnijim godinama. – MS 2, 1903. (CG 193)

Prve pouke rijetko se zaboravljaju. – Bebe, djeca, ili mladi ne bi smjeli slušati netrpeljive riječi od oca, majke, ili kog drugog člana domaćinstva; jer oni vrlo rano primaju utiske u životu, i onakvi kakvim ih roditelji čine danas, oni će biti sutra, i narednog dana, i sledećeg. Prve pouke utisnute na dijete rijetko se zaboravljaju.

Utisci načinjeni u ranoj životnoj dobi zapažaju se u kasnijim godinama. Oni se mogu zakopati ali rijetko izbrisati. – MS 57, 1897. (CG 193, 194)

Rani fizički razvoj. – Tokom prvih šest-sedam godina djetinjeg života naročita pažnja mora se pokloniti njegovom fizičkom vježbanju, prije nego intelektu. Nakon ovog perioda, ako je fizička konstitucija dobra, treba posvetiti pažnju i jednom i drugom. Rano djetinjstvo proteže se do šest ili sedam godina. Do kraja ovog perioda djecu treba ostaviti kao male jaganjce da trčkaraju oko kuće ili u dvorištu, u svježini njihova duha, slobodne od brige i problema.

150

Roditelji, posebno majke, trebaju biti jedini učitelji tih mladih umova. Ne treba ih vaspitavati iz knjiga. Djeca su uglavnom željna znanja iz prirode. Oni će postavljati pitanja o onome što vide i čuju, a roditelji trebaju iskoristiti priliku da ih poduče i strpljivo odgovore na njihove male zahtjeve. Oni na ovaj način mogu steći prednost nad neprijateljem i utvrditi umove svoje djece sijući dobro sjeme u njihova srca, ne ostavljajući mjesta da se ukorijeni zlo. Majčine ljubazne upute u nježnoj dobi ono je što treba djeci u oblikovanju karaktera. – HL (2 dio) 44, 1865. (2SM 437)

Posebna briga za prvo dijete. – Prvo dijete treba podučavati sa velikom pažnjom, jer ono će vaspitavati ostale. Djeca rastu prema uticajima koji ih okružuju. Ako ih vode oni koji su glasni i bučni, ona postaju bučna i gotovo nepodnošljiva. – MS 64, 1899. (CG 27)

Različite životne prilike za različitu djecu. – Ima neke djece kojoj je potrebno strpljivija disciplina i ljubaznije podučavanje nego drugoj. Oni su primili u nasleđe crte karaktera koje ne obećavaju dobro, i zbog toga im je potrebno više saosjećanja i ljubavi. Istrajnim radom ova ćudljiva djeca mogu se pripremiti za mjesto u Učiteljevom djelu. Oni možda imaju nerazvijene moći, koje će ih, kad se probude, osposobiti da popune mjesta daleko ispred onih od kojih se više očekivalo. – CT 115, 116 (1913)

Navike se rijetko mijenjaju u kasnijem životu. – Ono što dijete gleda i sluša ostavlja duboke tragove na nježni um, koje nikakve kasnije okolnosti u životu ne mogu sasvim izbrisati. Intelekt se sada oblikuje i sklonosti primaju upute i snagu. Ponavljanje postupaka u određenom pravcu stvara navike. One se mogu promijeniti ozbiljnom vježbom u docnijem životu, ali rijetko se mijenjaju. – GH, Jan, 1880. (CG 199, 200)

Zdravi uticaj ljubaznosti. – Pod uticajem smjernosti, ljubaznosti i dobrote, stvara se atmosfera koja iscjeljuje a ne razara. – Lt 320, 1906. (ML 152)

18. SIGURNOST U DOMU

Ljudska ljubav treba se približiti božanskoj ljubavi. – Bračna zajednica može se pouzdano zasnovati samo u Hristu. Ljudska ljubav mora crpjeti snagu iz božanske ljubavi.⁶ Samo gdje Hristos vlada može bitisati duboka, istinska, nesebična ljubav. – MH 358 (1905)

Dostizanje Božjeg ideala. – Muškarci i žene mogu doseći Božji ideal za sebe ako uzmu Hrista za pomoćnika. Ono što ljudska mudrost ne može učiniti, postići će Njegova milost za one koji mu se predaju u vjeri i ljubavi. Njegovo providenje može sjediniti srca vezama koje su nebeskog porijekla. Ljubav neće biti puka razmjena nježnih i laskavih riječi. Nebeski razboj plete nježnu a ipak čvršću tkaninu nego što su to u stanju zemaljski razboji. Rezultat toga nije neotporni materijal već nešto što će se nositi i izdržati probu. Srce će se vezati za srce zlatnim karikama ljubavi koja traje. – MH 362 (1905)

Odmjeravati sva mišljenja u planiranju braka. – Neka oni koji planiraju brak mjere svako mišljenje i prate razvoj karaktera osobe s kojom namjeravaju sjediniti svoju životnu sudbinu. Neka svaki korak prema bračnoj zajednici odlikuju skromnost, jednostavnost, iskrenost, i ozbiljna namjera da se ugoditi Bogu i Njemu da čast. Brak ima uticaja na kasniji život na ovom svijetu i onom koji dolazi. Iskreni hrišćanin neće praviti planove koje Bog ne može odobriti. – MH 359 (1905)

Stvarno jedinstvo iziskuje dugogodišnji trud. – Ma kako pažljivo i mudro stupili u brak, malo je parova potpuno sjedinjeno kad se obavi ceremonija vjenčanja. Pravo jedinstvo u braku donosi kasnije višegodišnje nastojanje. – MH 359, 360 (1905)

Romantična maštanja se gube. – Kad život sa svojim bremenom teškoća i briga dočeka tek vjenčani par, zanesenost kojom mašta često obavija brak nestaje. Muž i žena jedno drugom proučavaju karakter što je bilo nemoguće u prethodnom druženju. To je najkritičniji period u njihovom iskustvu. Sreća i korisnost čitavog njihovog budućeg života zavisi od kursa koji se sada zauzima. Često jedno kod drugoga uočavaju nesumnjive slabosti i mane, ali srca čija je ljubav sjedinjena zapaziće i uzvišene osobine koje su takođe do tada bile nepoznate. Neka svako traži prije svega dobre osobine a ne mane. Često naše vlastito stanovište, atmosfera kojom se okružujemo, ono što je određuje šta će druga osoba otkriti u nama.

Postoje mnogi koji izražavanje ljubavi smatraju slabošću, i drže se rezervisano što odbija druge. Ovaj duh sprečava protok saosjećanja. Kad se društveni i plemeniti porivi guše, oni venu, a srce postaje utučeno i hladno. Moramo se paziti ove greške. Ljubav ne može dugo opstati bez izraza. Neka srce koje je povezano sa vama ne gladuje zbog nedostatka ljubaznosti i saosjećanja. – MH 360 (1905)

Podsticati ljubav plemenitijim ciljevima. – Neka svako rađe daje ljubav nego je zahtijeva. Njegovajte ono što je najplemenitije u vama, i buditi brzi u prepoznavanju dobrih osobina jedno u drugom. Svijest da ste cijenjeni čudesan je podstrek i zadovoljstvo. Saosjećanje i poštovanje

⁶ Vidi V dio, «Životna pokretačka sila»

ohrabruje težnju za uzvišenošću, a sama ljubav raste kad se podstiče plemenitijim ciljevima. – MH 361 (1905)

Individualnost ne treba nestati. – Ni muž niti žena ne smiju utopiti svoju individualnost u onoj drugoj. Svako ima ličan odnos sa Bogom. Svako ga treba pitati: Šta je ispravno? Šta je pogrešno? Kako mogu najbolje ispuniti svrhu života? Neka izobilje vaše ljubavi teče ka Onome koji je dao život za vas. Neka vam Hristos bude prvi, posljednji i najbolji u svemu. Dok vaša ljubav prema Njemu postaje dublja i jača, ljubav koju imate jedno prema drugom se pročišćava i biva snažnija. – MH 361 (1905)

Mi imamo vlastitu individualnost, i individualnost žene nikad ne smije utonuti u muževljevu. Bog je naš Stvoritelj. Mi smo Njegovi stvaranjem i iskupljenjem. Potrebno je da sagledamo koliko možemo vratiti Bogu, jer On nam daje razum, i želi da upotrijebimo ove najdragocjenije darove na slavu Njegovom imenu. – MS 12, 1895.

Potpuna potčinjenost pripada samo Isusu. – Bog traži da žena uvijek pred sobom ima strah i slavu Božju. Potpunu pokornost duguje samo Gospodu Isusu Hristu, koji ju je otkupio kao svoje dijete po beskonačnoj cijeni svog života.... Njena individualnost ne smije se utapati u individualnost njenog muža, jer ona je Hristova svojina. – Lt 18, 1891. (AH 116)

155

Ne smije se gajiti misao da je zajednica greška. – Iako mogu iskrsnuti poteškoće, problemi i obeshrabrenje, neka ni muž ni žena ne misle da je njihova zajednica greška ili iznevjerena nada. Odlučite da jedno drugom budete sve što je moguće. Nastavite sa pređašnjim pažnjama. Na svaki način hrabrite se međusobno u vođenju životne borbe. Planirajte da usrećite jedno drugo. Ljubav neka bude obostrana, uzdržljivost obostrana. Tada će brak, umjesto kraja ljubavi, biti kao da je na samom početku ljubavi. Toplina iskrenog prijateljstva, ljubav koja spaja srca, predokus je radosti Neba. – MH 360 (1905)

Odnos kontrolisan razumom. – Oni koji poštuju bračni odnos kao jednu od Božjih svetih ustanova, rukovođeni Njegovim svetim propisima, kontrolisaće se naložima razuma. Oni će pažljivo razmotriti ishod svakog preimućstva koje pruža bračni odnos. Takvi će osjećati da su njihova djeca dragulji koje im je Bog povjerio na čuvanje, da disciplinom otklone hrapave površine iz njihove prirode, kako bi se mogao pokazati njihov sjaj. Oni će pod najsvečanijom obavezom osjećati potrebu takvog oblikovanja njihovog karaktera da mogu činiti dobro u životu, blagosloviti druge svojom svjetlošću, učiniti boljim svijet svojim življenjem u njemu, i konačno biti osposobljeni za uzvišeniji život, jedan bolji svijet, da se zauvijek svijetle u Božjoj i Jagnjetovoj prisutnosti. – HL (2 dio) 48, 1865.

Dobro organizovana porodica. – Porodica treba biti dobro organizovana. Otac i majka zajedno trebaju razmotriti svoje odgovornosti. Zajedno trebaju raditi za najveće dobro svoje djece. Među njima ne smije biti nesklada. Oni nikad ne trebaju u prisustvu djece kritikovati planove jedno drugom, ili izlagati sumnji sud jednoga. Ako je žena neiskusna, ona treba pokušati da otkrije gdje njen rad stvara poteškoće njenom mužu dok radi na spasenju djece. A muž treba podržati napore svoje žene, mudro je savjetujući i hrabreći sa ljubavlju. – RH, July 8, 1902.

156

Roditelji moraju vladati sobom. – Roditelji koji bi da uspješno vladaju svojim porodicama moraju prvo vladati sobom. Ako hoće da slušaju samo ugodne riječi u porodici, oni smiju dopustiti da djeca slušaju samo ugodne riječi sa njihovih usana. Posijano sjeme donijeće odgovora-rajuću žetvu. Roditelji imaju svečan, svet zadatak u vaspitanju djece propisom i primjerom. Oni su obavezni Bogu da mu predstave svoju djecu sposobnu da rano prime

znanje o tome šta znači biti sledbenik Isusa Hrista. Ako oni koji tvrde da su biblijski hrišćani imaju djecu koja nemaju ljubavi i straha Božjega, u najvećem broju slučajeva to je zato što primjer roditelja nije bio ispravan. Posijano je lažno, patvoreno sjeme koje je donijelo žetvu u korovu i trnju. – MS 59, 1900.

Ljubazne riječi i osmjesi za porodicu. – Nije nam samo prednost već i dužnost da njegujemo ljubaznost, da imamo Hristov mir u srcu, i kao mirotvorci i Hristovi sledbenici sijemo dragocjeno sjeme koje će proizvesti žetvu u vječni život. Oni koji se izjašnjavaju kao Hristovi sledbenici mogu imati dobre i korisne osobine; ali karakteri su im veoma iskvareni neljubaznom, razdražljivom, grubom, osuđivačkom naravi. Muž ili žena koji gaje sumnju i nepovjerenje stvaraju svađu i razdor u domu. Nijedno od njih ne treba čuvati ljubazne riječi i osmjehe samo za strance, a u domu ispoljavati razdražljivost, oduzimajući tako mir i zadovoljstvo. – Lt 34, 1894. (HC 179)

Treba izbjegavati vulgarne riječi. – Očevi i majke, muževi i žene, preklinjem vas, ne odavajte se niskim mislima i vulgarnom govoru. Neučtiv razgovor, niske šale, nedostatak uljudnosti u porodičnom životu, ostavlja traga na vama, i ako se često ponavljaju, to postaje druga priroda. Dom je suviše sveto mjesto da se kalja vulgarnošću, senzualnošću i osuđivanjem. Ima Svjedok koji objavljuje: «Znam tvoja djela». Neka ljubav, istina, ljubaznost i uzdržljivost budu biljke koje će se gajiti u bašti srca. – Lt 18b, 1891.

Nikad ne ispoljavati grubost ili neljubaznost. – Ispoljavate li ikad grubost, neljubaznost i neučtivost u porodičnom krugu? Ako pokazujete neljubaznost u svom domu, bez obzira kako uzvišeno bilo vaše zanimanje, vi kršite Božje zapovijesti. – RH, Mar 29, 1892.

Prijatelji se nikad ne miješaju u porodični život (savjet jednom mladiću). – Prema porodičnom krugu treba se odnositi kao prema svetom mjestu, simbolu Neba, ogledalu u kojem se odražava naš lik. Mi možemo imati prijatelje i poznanike ali oni se ne trebaju miješati u porodični život. Potrebno je stvoriti snažan osjećaj pripadnosti koji daje osjećaj spokojsva, mira i povjerenja.

Ali tvoje druženje sa drugim ženama i djevojkama bilo je izvor iskušenja za njih, navodeći ih da daju sebi za slobodu i prekorače ograničenje koje bračni odnos nameće svakom muškarcu i ženi. Ti to ne zapažaj, ali tvoja ljubav prema zabavi i duh koji si podsticao nije uticao na druge sa svetošću bračnog odnosa.

Praktičan porodični život velika je proba karaktera. Nježnom promisli u domu, ispoljavanjem strpljenja, dobrote i ljubavi, čovjek određuje svoj karakter. – Lt 17, 1895.

Žene čeznu za riječima ljubavi. – Mnoge žene čeznu za riječima ljubavi i ljubaznosti i uobičajenim izrazima pažnje i učtivosti od strane svojih muževa koji su ih izabrali za životne saputnice. Koliko nevolja i kakva plima zla i nesreće bi se izbjeglo kad bi muškarci, a takođe i žene, nastavili da gaje poštovanje, pažnju i ljubazne riječi uvažavanja i male životne pažnje koje ljubav održavaju živom i za koje su osjećali da su neophodne u zadobijanju svog izabranog saputnika.

Kad bi muž i žena samo nastavili da kultivišu te pažnje koje hrane ljubav, bili bi srećni u međusobnom druženju i imali posvećujući uticaj na porodicu. Imali bi u sebi mali svijet sreće i ne bi željeli izlaziti u ovaj svijet zarad novih privlačnosti i objekata ljubavi. Mnoge žena su oboljele i prerano umrle zbog pomanjkanja riječi ohrabrenja, saosjećanja i ljubavi iskazanih malim pažnjama i riječima. – Lt 27, 1872.

Muž može zatvoriti vrata bolesti. – Muž treba pokazati veliko zanimanje za svoju porodicu. Naročito mora biti nježan prema osjećanjima slabe žene. On može zatvoriti vrata mnogim bolestima. Ljubazne, nježne i ohrabrujuće riječi pokazaće se djelotvornijim od lijekova. One će donijeti podstreka potištenom i obeshrabrenom srcu, a sreća i radost unijeti u porodicu ljubaznim postupcima i ohrabrujućim riječima naplatiće desetostruko taj napor.

Muž treba zapamtiti da glavica bremena podučavanja djece počiva na majci, da ona ima puno posla u oblikovanju njihovih umova. Ovo treba da izazove njegova najnježnija osjećanja, i on treba pažljivo olakšati njena bremena. On je treba ohrabriti da se osloni na njegovu veliku ljubav, i upraviti njen um ka Nebu, gdje se nalazi snaga i mir i konačan odmor za umorne.

159 On ne smije namršten ulaziti u svoj dom, već svojim prisustvom unijeti radost u porodicu i ohrabrivati svoju suprugu da gleda na Boga i vjeruje u Njega. Zajedno se mogu pozvati na Božja obećanja i unijeti Njegove bogate blagoslove u porodicu. Neljubaznost, nezadovoljstvo i gnjev zatvaraju vrata Isusu. Vidjela sam da anđeli Božji bježe od kuće gdje ima neljubaznih riječi, razdražljivosti i svađe. – 1T 306, 307 (1862)

Muž je glava domaćinstva. – Muž i otac je glava domaćinstva. Žena od njega očekuje ljubav, saosjećanje i pomoć u vaspitanju djece; i to je pravo. Djeca su njegova koliko i njena, i on je podjednako zainteresovan za njihovo dobro. Djeca očekuju od oca podršku i vođstvo; on mora imati pravilno shvatanje života, uticaja i društva koje ih okružuje, i iznad svega treba se rukovoditi ljubavlju i strahom Božjim i učenjem Njegove riječi, kako bi stope svoje djece mogao usmjeriti pravim putem. – MH 390 (1905)

Žena drug mužu. – Sam Bog je dao Adamu društvo. On mu je pripremio druga – pomoćnika koji mu odgovara – nekog ko je bio prikladan za saradnika i ko je mogao biti jedno s njim u ljubavi i saosjećanju. Eva je stvorena od Adamovog rebra, što znači da nije trebalo da vlada nad njim kao glava, niti da bude gažena pod njegovim nogama kao potčinjena, već da stoji uz njega kao jednaka, bude voljena i šticeana. Dio čovjeka, kost njegovih kostiju, i tijelo njegova tijela, ona je bila njegovo drugo ja, što pokazuje blisku zajednicu i nježnu privrženost koja treba postojati u ovom odnosu. – PP 46 (1890)

160 **Kako stvoriti mir u porodičnom krugu.** – Kad muž posjeduje plemenitost karaktera, čistoću srca, uzvišenost uma, koje svaki pravi hrišćanin treba da ima, to će se ispoljiti u bračnom odnosu.... On će nastojati da očuva svoju ženu u zrdavlju i vedrini. Nastojće da govori utješne riječi, da stvara atmosferu mira u krugu porodice. – MS 17, 1891. (AH 228)

Muževi trebaju proučavati Uzor i nastojati da saznaju šta znače simboli izloženi u Poslanici Efescima, odnos koji Hristos ima prema Crkvi. Muž mora biti kao Spasitelj u svojoj porodici. Hoće li on stajati u svojoj plemenitosti, Bogom datoj muževnosti, uvijek nastojeći da uzvisi svoju ženu i djecu? Hoće li širiti oko njih atmosferu čistoće i topline? Neće li usrdno gajiti ljubav Isusovu, učinivši je trajnim načelom u svom domu, kao što prisvaja svoje pravo na autoritet? – MS 17, 1891. (AH 215)

Muž ne smije istrajavati na svom stavu po svaku cijenu. – Nije dokaz muškosti kod supruga da konstantno ostaje pri svom stavu kao glava porodice. Neće mu porasti poštovanje dok navodi Sveto Pismo da podrži svoje pravo na autoritet. On neće postati veći muškarac ako traži od žene, majke svoje djece, da postupa po njegovim planovima kao da su nepogrešivi.

Gospod je načinio čovjeka za glavu ženi da bi je štitio; on je spona porodice koja povezuje članove, kao što je Hristos glava Crkve i Spasitelj tog čudesnog tijela. Neka svaki

muž koji tvrdi da ljubi Boga pažljivo proučava Božje zahtjeve u odnosu na svoj položaj. Hristov autoritet ispoljavao se u mudrosti, u svakoj dobroti i blagosti; neka tako i muževi ispoljavaju svoju silu i oponašaju veliku Glavu Crkve. – Lt 18b, 1891. (AH 215)

Žena treba radosno pomagati mužu da održi dostojanstvo. – Pokazano mi je takođe da često ima velikih propusta od strane žene. Ona na ulaže ozbiljne napore da kontroliše vlastiti duh i usreći dom. Često ima razdražljivosti i nepotrebnog nezadovoljstva s njene strane. Muž dolazi kući s posla umoran i opterećen, i susreće se sa natmurenim licem umjesto vedrih, ohrabrujućih riječi. On je samo ljudsko biće, i njegova ljubav prema ženi se hladi, on gubi porodičnu ljubav, staza mu je pomračena a hrabrost uništena. On teži samopoštovanju i onom dostojanstvu koje Bog zahtijeva od njega da održi.

161

Muž je glava porodice, kao što je Hristos glava Crkve; i svaki kurs kojim žena može težiti da umanjí njegov uticaj i spusti ga sa tog dostojanstvenog, odgovornog položaja, nije ugodan Bogu. Dužnost je žene da potčinjava svoje želje i volju mužu. Njeno dostojanstvo neće se umanjiti kad se pokorava onome koga je izabrala za svog savjetnika i zaštitnika. Muž treba održavati svoj položaj u porodici sa smjernošću, ali i sa odlučnošću. – 1T 307, 308 (1862)

Čovjek je društveno biće. – Među svim stvorenjima koja je Bog sazdao na zemlji, nije bilo nijednog ravnog čovjeku. I Bog reče: «Nije dobro da je čovjek sam; na mu načinim druga prema njemu» (Postanje 2:18). Čovjek nije načinjen da nastava u samoći, on je društveno biće. Bez društva, prekrasni prizori i ugodna zanimanja Edema ne bi donijeli savršenu sreću. Čak ni zajednica sa anđelima ne bi mogla zadovoljiti njegovu želju za saosjećanjem i društvom. Nije bilo nikog iste prirode da voli i bude voljen. – PP 46 (1890)

Sklad u domu moguć samo Božjim Duhom. – Mi moramo imati Duha Božjeg, ili nikad nećemo postići sklad u domu. Žena će, ako ima Hristova duha, pažljivo govoriti; kontrolisaće svoj duh, biće krotka, pa ipak neće se osjećati robinjom već drugom svog muža. Ako je muž sluga Božji, on neće gospodariti nad svojom ženom; neće biti samovoljan i puno zahtijevati. Mi ne možemo gajiti ljubav u domu sa previše brige; jer je dom, ako u njemu nastava Duh Gospodnji, prototip Neba. – Lt 18, 1891. (AH 118)

Najvažniji unutrašnji krug. – Sve naše moći treba upotrijebiti za Hrista. To je dug koji svako od nas ima prema Bogu. U oblikovanju odnosa sa Hristom, obnovljen čovjek se samo vraća na svoj prvobitno određen odnos sa Bogom. On je Hristov predstavnik, i uvijek treba stražiti i moliti se. Njegove dužnosti leže oko njega, blizu i daleko. Prva njegova dužnost je prema djeci i najbližim srodnicima. Ništa ga ne može opravdati od zanemarivanja unutrašnjeg kruga radi većeg spoljašnjeg.

162

Na dan konačnog obračuna od očeva i majki tražiće se odgovor vezano za njihovu djecu. Roditelji će biti upitani šta su činili i govorili da osiguraju spasenje duša za koje su preuzeli odgovornost donošenja na svijet. Da li su zapostavili svoje jaganjce, prepuštajući ih brizi stranaca? Očevi i majke, dopuštate li svojoj djeci da rastu u nečistoći i grijehu? Velika dobra učinjena drugima ne mogu poništiti dug prema Bogu da se starate za svoju djecu. Na prvom mjestu je duhovno blagostanje vaše porodice. Povedite ih sa sobom do krsta, postupajući s njima kao da morate polagati račun. – MS 56, 1899.

19. RODITELJSKI UTICAJI

¹⁶³ **Pod kontrolom božanskih principa.** – Na roditeljima počiva najsvetija obaveza da vaspitavaju svoju djecu u strahu i ljubavi Božjoj. U domu treba čuvati najčistiji moral. Mora se učiti striktnoj poslušnosti biblijskim zahtjevima. Učenja Riječi Božje moraju kontrolisati um i srce kako bi se u porodičnom životu mogla pokazati sila Božje blagodati. Svi članovi porodice trebaju biti «kao stupovi prekrasno izrađeni u dvoru» (Psalam 144:2) uz pomoć božanskih načela i propisa. – RH, Nov 10, 1904.

Roditelji moraju razumjeti djecu. – Roditelji ne smiju zaboraviti na svoje djetinjstvo, koliko su čeznuli za saosjećanjem i ljubavlju i kako su se nesrećno osjećali kad su ukoravani i kuđeni. Oni opet moraju biti mladi u svojim osjećanjima i spustiti svoje umove da razumiju potrebe svoje djece. Ipak, oni treba sa odlučnošću, pomiješanom sa ljubavlju, zahtijevati poslušnost od svoje djece. Roditeljska riječ mora se bezuslovno poštovati. – 1T 388 (1863)

¹⁶⁴ **Bog je odredio stazu.** – Anđeli Božji posmatraju djecu sa najdubljim interesovanjem da vide kakav karakter razvijaju. Da je Hristos postupao sa nama kao što mi najčešće postupamo jedni sa drugima i sa svojom djecom, spotakli bi se i pali u krajnje obeshrabrenje. Vidjela sam da Isus poznaje naše slabosti i da je sam dijelio naše iskustvo u svemu osim grijeha; stoga je za nas pripremio stazu prikladnu našoj snazi i sposobnosti, i poput Jakova, lagano uporedo putovao sa djecom dokle su mogla izdržati, kako bi nas mogao pothranjivati utjehom svog društva i biti nam vječni vodič. On ne prezire, zanemaruje ili izdvaja djecu iz stada. On nam nije zapovijedio da odemo i napustimo ih. On nije tako žurio da nas ostavi sa našom djecom. Oh, ne; već je poravnao put u život, čak i za djecu. A od roditelja se traži da ih u Njegovo ime vode uskom stazom. Bog nam je odredio stazu prema snazi i sposobnosti djece. – 1T 388, 389 (1863)

Razdražljivost treba suzbijati. – Roditelji, kad se osjetite razdražljivim, nemojte činiti tako velik grijeh kao što je trovanje čitave porodice sa ovom opasnom iritiranošću. U takvim prilikama postavite udvojenu stražu nad sobom i riješite u svom srcu da ne vrijeđate svojim usnama, da ćete govoriti samo ugodne, vesele riječi. Kažite sebi: «Neću kvariti sreću svoje djece riječima netrpeljivosti». Tako kontrolišući sebe vi ćete ojačati. Vaš nervni sistem neće biti tako osjetljiv. Bićete osnaženi pravim načelima. Svijest da ste vjerno ispunili svoju dužnost će vas ojačati. Anđeli Božji rado će se vašim naporima i pomoći vam.

¹⁶⁵ Kad osjećate nestrpljenje, vi suviše često mislite da je uzrok u vašoj djeci, i grдите ih kad to ne zaslužuju. Drugi put mogu uraditi baš to isto, i sve će biti prihvatljivo i u redu. Djeca znaju, registruju i osjećaju sve nepravilnosti, i nijesu uvijek ista. Ponekad su donekle spremna da se susretnu sa promjenljivim ponašanjem, a u drugim prilikama su nervozna i razdražljiva, i ne mogu podnijeti ukor....

Neki roditelji su nervoznog temperamenta, i kad su premoreni radom ili opterećeni brigama, oni ne čuvaju mirno stanje uma, već ispoljavaju prema onima koji bi im trebali biti najdraži na zemlji nestrpljivost i nedostatak snošljivosti, što nije ugodno Bogu i navlači tamu na porodicu. Djecu, u njihovim nevoljama, treba često utješiti nježnim saosjećanjem. Uzajamna ljubaznost i trpeljivost načiniće dom rajem i privući svete anđele u porodični krug. – 1T 386, 387 (1863)

Paralizovani umovi roditelja. – Mi imamo neka saznanja o Sotoninom načinu rada i koliko je uspješan u tome. Iz onoga što mi je pokazano, on je paralizovao umove roditelja. Oni su spori posumnjati da njihova sopstvena djeca mogu biti u krivu i grešna. Neka od ove djece izjašnjavaju se kao hrišćani, a roditelji spavaju, ne plašeći se opasnosti, dok umovi i tijela njihove djece propadaju.

Neki roditelji čak i ne brinu da li su djeca sa njima dok su u domu Božjem. Mlade djevojke posjećuju skupove i može biti sjede sa svojim roditeljima, ali češće su u pozadini mjesne crkve. One imaju naviku da se izgovaraju da napuste dom. Momci ovo razumiju i izlaze prije ili poslije djevojaka, i onda, kad se sastanak završi, prate ih kući. Roditelji nijesu mudri u ovome. I opet, nakon izgovora za šetnju, momci i djevojke se skupljaju na vašarima ili nekim drugim osamljenim mjestima, i tamo se igraju i dobro zabavljaju, bez iskusnog oka nad sobom koje bi ih upozorilo. – 2T 481, 482 (1870)

Ishrana i roditeljski uticaji. – Da su roditelji zdravo živjeli, zadovoljavajući se jednostavnim ishranom, sačuvani bi bili mnogi izdaci. Otac ne bi bio obavezan da radi više nego što može da bi zadovoljio potrebe svoje porodice. Jednostavan način ishrane ne bi uticao na pretjerano uzbuđenje nervnog sistema i životinjskih strasti, što uzrokuje mrzovolju i razdražljivost. Da je uzimao samo jednostavnu hranu, njegova glava bila bi bistra, nervi postojani, želudac u zdravom stanju, i sa čistim sistemom ne bi izgubio apetit, i sadašnji naraštaj bio bi u puno boljem stanju nego što jeste.

Ali čak i sada, u ovom poznom periodu, nešto bi se moglo učiniti da se poboljša naše stanje. Neophodna je umjerenost u svemu. Umjeren otac neće se žaliti ako nema velik izbor na stolu. Zdrav način života unaprijediće stanje u porodici u svakom pogledu i dati vremena supruzi i majci da se posveti svojoj djeci.

Veliki predmet proučavanja sa roditeljima biće na koji način mogu najbolje vaspitati svoju djecu da budu na korist na ovom svijetu i za nebo nakon toga. Oni će biti zadovoljni da vide svoju djecu urednu, skromno ali ukusno obučenu, slobodnu od ukrašavanja i kinđurenja. Oni će ozbiljno nastojati da vide kako im djeca posjeduju unutrašnji nakit, ukras skromnog i tihog duha koji je od velike vrijednosti u Božjim očima. – HL (2 dio) 45, 1865. (2SM 437, 438)

Otac stub porodice. – Otac hrišćanin je stub svoje porodice (house-band na eng. – prim. prev.), vezujući je bliže Božjem prestolu. Njemu nikad nije u interesu da mu djeca sustanu. Otac koji u porodici ima dječake ne treba te nestašne mladiće potpuno prepustiti brizi majke. To je preveliko breme za nju. On treba da bude njihov drug i prijatelj. Mora se truditi da ih čuva od rđavog društva. Za majku može biti teško da ispoljava samokontrolu. Ako muž primijeti da slabost njegove supruge dovodi u opasnost sigurnost djece, on mora glavnicu tereta preuzeti ne sebe, čineći sve što je u njegovoj moći da dječake vodi Bogu. – RH, July 8, 1902.

Majka ne smije tragati za uzbuđenjima. – Majke koje imaju zadatak vaspitavanja mladih umova i oblikovanja karaktera kod svoje djece, ne trebaju tražiti svjetska uzbuđenja da bi bile raspoložene i srećne. One imaju važan životni zadatak, i nedopustivo je da provode vrijeme na beskoristan način. Vrijeme je jedna od važnih stvari koje nam je Bog povjerio i za koje će nas pozvati na odgovornost. Traćenje vremena je traćenje razuma. Umne moći su predisponirane uzvišenoj kultivaciji. Dužnost je majki da kultivišu umi očuvaju čistoću srca. One treba da unapređuju svako sredstvo koje im stoji na raspolaganju radi svojeg intelektualnog i moralnog napretka kako bi se osposobile da unapređuju umove svoje djece.

One koje su sklone da budu u društvu uskoro će osjećati nespokojstvo ukoliko ne odlaze u posjete ili primaju posjetioce. Takve nemaju moć prilagođavanja prilikama. Neophodne, svete kućne obaveze izgledaju im banalne i nezanimljive. One nemaju ljubavi prema samoispitivanju i samodisciplini. Um je gladan raznih uzbudljivih prizora svjetovnog života; djeca se zapostavljaju zbog tih sklonosti; a anđeo zapisničar piše: «Nevjerni sluga». Božja zamisao je da naši umovi ne budu beskorisni već čine dobro u ovom životu. – 3T 146, 147 (1872)

Majka dojilja treba čuvati srećno stanje. – Karakter djeteta takođe je više ili manje pod uticajem ishrane koju prima od majke. Koliko je stoga važno da majka, dok doji svoju bebu, očuva srećno stanje uma, imajući savršenu kontrolu nad vlastitim duhom. Čineći tako, djetinja hrana se ne šteti, a miran, pribran kurs kojemu majka teži u postupanju sa svojim djetetom znači mnogo u oblikovanju uma bebe. Ako je beba nervozna ili malo uzrujana, majčin pažljiv, lagan postupak imaće umirujući i pravilan uticaj, a zdravlje djeteta osjetno će se poboljšati. – RH, July 25, 1899. (CH 80)

Majka treba nastojati da bude pribrana. – Što je mirniji i jednostavniji život djeteta, fizički i mentalni razvoj biće uspješniji. U svakom momentu majka treba težiti tišini, miru i pribranosti. Puno beba je do krajnosti sklono nervnom uzbuđenju, i majčin nježan, lagan način postupanja imaće umirujući uticaj koji će biti od neizrecive koristi za dijete. – MH 381 (1905)

Osjetljivo dijete ne treba ranjavati nezainteresovanošću. – Mala djeca vole društvo. Oni se uopšte ne mogu sama zabaviti, i majka osjeća da je djeci dok su u kući uglavnom mjesto u prostoriji gdje se ona bavi. Tada ih može nadgledati i ispravljati sitne nesuglasice kad je potrebno; popravljati rdave navike ili pokazivanje sebičnosti i strasti, i usmjeravati im umove pravim putem. Djeca se raduju dok misle da je majka zadovoljna njima i da joj mogu ugoditi, i savršeno im je prirodno da je pitaju za savjet u svojim malim nedoumicama.

Majka ne treba ranjavati srce svog osjetljivog djeteta ravnodušno se odnoseći prema problemu ili odbijajući da se uznemirava tim malim stvarima. Ono što je malo za majku, njima je veliko. Riječ usmjerenja, ili upozorenja, u pravo vrijeme često će se pokazati od velike vrijednosti. Pogled odobravanja, riječ ohrabrenja i molitve od majke, često će unijeti svjetlost u njihova mlada srca za cijeli dan. – HL (2 dio) 46, 47, 1865. (2SM 438, 439)

Postupati blago sa mališanima. – Majke, postupajte blago sa svojim mališanima. Hristos je nekada bio malo dijete. Njega radi poštuju djecu. Gledajte na njih kao na svetu obavezu, ne popuštajući im previše, mazeći ih ili čineći ih idolom, već ih učite da žive čistim, plemenitim životom. Oni su Božja svojina; On ih voli i poziva vas da sarađujete s Njim kako bi im se pomoglo da izgrade savršene karaktere. – ST, Aug 23, 1899. (AH 280)

Vaše dijete je Božja svojina. – Sestro moja, može li te iznenaditi da tvoja kćerka ima malo povjerenja u majčinu riječ? Vaspitavala si je da bude nepovjerljiva; i Gospod je ožalošćen što vidi jedno od svojih malih odvedeno na pogrešnu stazu od strane svoje majke. *Tvoje dijete nije tvoja svojina; ne možeš postupati s njom kako se tebi sviđa, jer ona je Gospodnje vlasništvo.* Ispoljavaj odmjerenu, istrajnu kontrolu nad njom; uči je da pripada Bogu. Takvim vaspitanjem izrašće da bude na blagoslov onima oko sebe. Ali biće neophodno oštro, jasno zapažanje da bi suzbila njenu sklonost da vlada nad vama objema, da ima sopstvenu volju i put, i čini što joj se sviđa. – Lt 69, 1896.

Vesela narav i prijatno raspoloženje. – Učite svoju djecu još u kolijevci samoodricanju i samokontroli. Učite ih da uživaju u ljepotama prirode i korisnom zanimanju radi uvježbavanja svih snaga uma i tijela. Vaspitavajte ih da su zdrave konstitucije i dobrog morala, da imaju

veselu narav i budu prijatno raspoložena. Učite ih da je odavanje iskušenju slabost i zlo; odbiti ga plemenito je i muški. – CT 127 (1913)

Majke su primjer. – Ako majke žele da im kćeri uđu u ženstveno doba sa zdravim tijelom i očuvanim karakterom, one moraju vlastitim življenjem dati primjer, čuvajući se pomodarstva svog vremena koje uništava zdravlje. Na hrišćanskim majkama počiva odgovornost koju one ne shvataju. One trebaju tako vaspitavati svoju djecu kako bi mogla imati čvrsto načelo i moralno zdravlje u ovom vremenu pokvarenosti. – MS 76, 1900.

Kad je želja djeteta zakon. – U nekim porodicama želja djeteta je zakon. Daje mu se sve što poželi. Sve što mu se ne sviđa, ohrabruje se da mu se ne sviđa. Popušta mu se s namjerom da se usreći, ali to ga samo čini nestrpljivim i nezadovoljnim. Popuštanje je iskvarilo njegov apetit pa mu ne prija zdrava, jednostavna hrana i obično provođenje vremena; samozadovoljavanje je dovelo do poremećaja njegovog karaktera za vrijeme i za vječnost. – RH, May 10, 1898.

Sotona nastoji kontrolisati dječje umove. – Roditelji, vi znate za neke podsticaje kojima Sotona pokušava odvesti vašu djecu u bezumlje. On radi svom silom da ih zavede. Sa odlučnošću o kojoj mnogi i ne sanjaju on nastoji da zadobije kontrolu njihovih umova i obezvrijedi zapovijesti Božje u njihovim životima. – MS 93, 1909.

Roditelji treba da vežu djecu k svojim srcima. – Ne dopustite da vas djeca vide natmurene. Ako popuste iskušenju, i nakon toga to uvide i pokaju se zbog greške, oprostite im onako izdašno kao što se nadate da će vama oprostiti vaš Otac na nebesima. Nježno ih podučavajte i privežite za svoje srce. To je kritičan period za djecu. Pojaviće se razni uticaji oko njih da ih odvoje od vas, kojima se morate suprostaviti. Učite ih da vam se povjeravaju. Dopustite im da vam povjere svoja iskušenja i radosti. Podstičući ovo, spašćete ih od brojnih zamki koje Sotona priprema njihovim neiskusnim stopama.

Ne budite samo strogi prema svojoj djeci, zaboravljajući na vlastito djetinjstvo, i da su oni samo djeca. Ne očekujte od njih da budu savršeni i ne pokušavajte ih odjednom napraviti muškarcima i ženama. Čineći tako zatvorite pristup koji bi u protivnom imali k njima, i to će ih navesti da otvore vrata štetnim uticajima i drugi će otrovati njihove mlade umove prije nego i budete svjesni opasnosti. – 1T 387 (1863).

Postojana ujednačena disciplina. – Sreća svakog djeteta može se osigurati postojanom, ujednačenom disciplinom. Djetinje najbolje vrline sadržane su u skromnosti i poslušnosti – u uhu koje je pažljivo da sasluša riječi uputstva, u htjenju nogu i ruku da polaze i rade na stazi dužnosti. Istinska dobrota djeteta vratiće mu se čak i ovom životu.

Rana mladost je vrijeme za proces obučavanja, ne samo da bi dijete moglo postati najuslužnije i napunjeno milosrđa i istine u ovom životu, već da bi osiguralo mjesto pripremljeno u nebeskom domu za sve koji su istiniti i poslušni. U našem vaspitavanju svoje djece i obuci djece drugih osvjedočili smo se da oni nikad manje ne vole svoje roditelje ili staratelje zato što ih obuzdavaju od činjenja zla. – RH, May 10, 1898.

Isus je pokazivao osobitu ljupkost naravi. – Kao dijete, Isus je pokazivao osobitu ljupkost naravi. Njegove ruke uvijek su spremno služile drugima. Ispoljavao je strpljenje koje ništa nije moglo poremetiti i pravičnost koja nikad ne žrtvuje poštenje. Čvrst u načelu kao stijena, Njegov život je otkrio blagodat nesebične učtivosti.

Sa dubokom ozbiljnošću Isusova majka je pratila razvoj Njegovih moći i zapazila otisak savršenosti na Njegovom karakteru. Sa zadovoljstvom je nastojala da podstakne taj

svijetao, prijemčiv um. Posredstvom Svetog Duha dobila je mudrost da saraduje sa nebeskim posrednicima u razvoju ovog djeteta, koje je moglo priznati samo Boga kao svog Oca. – DA 68, 69 (1898)

¹⁷² **Preokupacija uma isključuje niske misli.** – Edukujte sposobnosti i ukuse vaših najmilijih; nastojte da zaokupite njihove umove tako da ne bude mjesta za niske, kvarne misli ili porive. Hristova milost je jedini protivotrov ili preventiva od zla. Vi možete izabrati, ako hoćete, da li će umovi vaše djece biti zaokupljeni čistim, neiskvarenim mislima ili zlima koje svugdje prevladavaju – ponosu i zaboravu njihova Iskupitelja. – Lt 27, 1890. (CG 188)

Okruženi zidom koji nije lako srušiti. – Svaki hrišćanski dom treba imati pravila; a roditelji trebaju, svojim riječima i svojim vladanjem, dati djeci dragocjen živi primjer onoga što bi željeli da budu. Čistoća u govoru, i istinska hrišćanska učtivost trebaju se neprekidno upražnjavati. Neka ne bude nikakvih podsticaja na grijeh, niti zlih nagađanja ili rđavih riječi.

Učite djecu i omladinu da poštuju sami sebe, da budu iskreni prema Bogu, vjerni načelu, učite ih da poštuju i pokoravaju se Božjem zakonu. Tada će ova načela kontrolisati njihov život i iznosiće se u njihovom druženju sa drugima. Oni će ljubiti bližnjega svoga kao sami sebe. Stvaraće čistu atmosferu koja će uticati na slabe duše i ohrabrivati ih na putu koji vodi svetosti i nebu. Neka svaka pouka bude uzvišenog, oplemenjujućeg karaktera, a izvještaji u nebeskim knjigama biće takvi da se ne posramite na sudu.

Djeca koja primaju ovu vrstu uputa neće biti teret, uzrok zabrinutosti u našim ustanovama - vaspitnim, medicinskim, izdavačkim, itd; već će biti snaga, potpora onima koji nose odgovornost. Biće pripremljeni da zauzmu povjerljive položaje a pravilom i primjerom neprekidno pomagati drugima da čine dobro. Oni čija moralna osjećanja nijesu otupjela ¹⁷³ cijeniće ispravna načela i upražnjavati ih. Pravilno će cijiniti svoj doprinos i najbolje iskoristiti svoje fizičke, mentalne i moralne moći.

Takve duše trajno se utvrđuju protiv iskušenja; one se okružuju zidom koji nije lako srušiti. Svi takvi karakteri su, uz Božji blagoslov, svjetlonoše; njihov uticaj teži uzdizanju drugih za praktičan hrišćanski život. Um može biti tako uzdignut da božanske misli i shvatanja budu prirodne kao disanje. – Lt 74, 1896.

20. ATMOSFERA U DOMU

Uticaji iz doma zahvataju društvo. – Srce zajednice, crkve i nacije je domaćinstvo. Blagostanje društva, uspjeh crkve, prosperitet nacije, zavise od uticaja u domu. – MH 349 (1905)

Djelotvorna sredstva za oblikovanje karaktera. – Bog je zamislio da zemaljske porodice budu simbol nebeske porodice. Hrišćanski domovi, zasnovani i vođeni prema Božjem planu, su među Njegovim najdjelotvornijim sredstvima za oblikovanje hrišćanskog karaktera i za napredak Njegovog djela. – 6T 430 (1900)

Bogosluženje u domu. – Imala sam pobožne roditelje koji su na sve načine nastojali da nas upoznaju sa našim nebeskim Ocem. Svakog jutra i svake večeri imali smo porodičnu molitvu. Pjevali smo hvalu Bogu u našem domaćinstvu. Bilo nas je osmoro djece u porodici, i naši roditelji koristili su svaku priliku da nas navedu da predamo srca Isusu. – MS 80, 1903.

Što je veće jedinstvo veći je uticaj. – Što su članovi porodice tješnje povezani u svom poslu u domu, to će uzvišeniji i od veće pomoći biti uticaj koji otac, majka, sinovi i kćeri vrše izvan doma. – Lt 189, 1903. (AH 37)

Čvrsti autoritet. – Autoritet se mora održavati sa čvrstom ozbiljnošću, ili će ga mnogi primiti sa porugom i prezirom. Takozvana nježnost, laskanje i popuštanje, koje roditelji i staratelji pokazuju prema djeci jedno je od najvećih zala koje može doći na njih. U svakoj porodici neophodna je čvrstina, odlučnost i pozitivni zahtjevi. – PK 236 (1917)

Dom očigledna pouka. – Bog bi htio da naše porodice simboliziju nebesku porodicu. Neka ovo roditelji i djeca svakodnevno imaju na umu, ophodeći se jedni prema drugima kao članovi Božje porodice. Tada će njihovi životi biti takvog karaktera da će davati svijetu očiglednu pouku o tome kakva može da bude porodica koja ljubi Boga i drži Njegove zapovijesti. Hristos će biti proslavljen; Njegov mir, milost i ljubav ispuniće porodični krug kao skupocjen miris. – RH, Nov 17, 1896. (AH 17)

Načelo mira. – Nikakva razdražljivost ne zapaža se u domu ako se Hristovo načelo mira ispoljava u vašoj duši. Nema nikakve neljubaznosti. Tu nema grubih i oštrih riječi. Zašto? Zato što vjerujemo i istupamo kao članovi Carske porodice, djeca Nebeskog Cara, vezani za Isusa Hrista najснаžnijom sponom ljubavi – onom ljubavi koja kroz vjeru radi i čisti dušu. Volite Isusa i budite neprekidno u poslu nadvladavanja svake sebičnosti, budite blagoslov, utjeha, snaga i potpora dušama koje je On iskupio svojom krvlju.

Ne mogu shvatiti zašto ozbiljnije ne nastojimo unijeti Hristov mir u svoju porodicu nego što činimo za one koji nemaju živu vezu sa nama; ali ako imamo vjeru u domu, ona će se proširiti izvan njega. Imaćete je svugdje. Nosićete je sa sobom u crkvu. Možete je ponijeti sa sobom i kad odlazite na posao. Ona će biti s vama gdje god bili. Ono što nam je potrebno je religija u domu. Ono što nam nedostaje je načelo mira koje će kontrolisati naš duh, naš život i karakter hristolikim životom koji je On dao kao primjer. – MS 36, 1891.

Ljubav koja se otkriva u akciji. – Iz svakog hrišćanskog doma treba da sija sveta svjetlost. Ljubav se treba otkriti u akciji. Ona se treba pokazati u svim odnosima u domu, manifestujući se u ljubaznosti, skromnosti, nesebičnoj učtivosti. Ima domova gdje se ovo načelo sprovodi – domova gdje se služi Bogu i gdje vlada najiskrenija ljubav. Jutrom i

večerom iz ovih domova uzdižu se molitve k Bogu kao slatki tamjan, a Njegova milost i blagoslov spuštaju se na moliocce kao jutarnja rosa. – PP 144 (1890)

Hrišćanstvo u domu svugdje blista. – Napor da učinimo dom onim što bi trebao biti – simbol doma na nebu – priprema nas za rad u višoj sferi. Vaspitanje primljeno pokazivanjem nježnog međusobnog obzira osposobljava nas da znamo kako doprijeti do srca kojima je potreban dodir načela prave vjere. Crkvi je potrebna sva oplemenjujuća duhovna sila koja se može steći, da bi se sačuvali svi, posebno mlađi članovi Gospodnje porodice. Istina koja zaživi u domu stvara potrebu za nesebičnim radom izvan njega. Onaj ko živi hrišćanskim životom u domu biće blistava i sjajna svjetlost svugdje. – ST, Sept 1, 1898. (AH 38, 39)

Uzdizanje čovječanstva počinje u domu. – Obnova i uzdizanje čovječanstva počinje u domu. Zadatak roditelja je u osnovi svakog drugog. Društvo se sastoji od porodica, i ono je onakvo kakvim ga čine glave porodica. Iz srca su «izvori života» (Priče Solomunove 4:23). – MH 349 (1905)

¹⁷⁷ **Stvari koje dom čine privlačnim.** – Lijepi maniri, veseo razgovor i djela ljubavi vezaće srca djece za roditelje nježnim nitima ljubavi i učiniti više za privlačnost doma od najoriginalnijih ukrasa koji se mogu kupiti zlatom. – ST, Oct 2, 1884. (ML 200)

Čistota u domu. – Red je prvi zakon neba, i Gospod želi da domovi Njegovog naroda reprezentuju red i sklad nebeskih dvorova. Istina nikad ne stavlja svoja fina stopala na stazu nečistote. Istina ne čini muškarce i žene prostim, grubim ili neurednim. Ona uzdiže sve koje je prihvataju na visok nivo. Pod Hristovim uticajem nastavlja se djelo stalnog profinjavanja...

Onaj koji je bio tako određen da djeca Izraelova gaje navike čistote neće dozvoliti nikakvu nečistotu u domovima svog naroda danas. Bog sa negodovanjem gleda na nečistoću bilo koje vrste. Kako ga možemo pozvati u svoje domove ukoliko sve nije uredno i čisto? – RH, June 10, 1902. (CH 101)

Mjesto stanovanja. – Vi možete ostaviti svojoj djeci bolje nasleđe od ma kakvog bogatstva, a to je dar zdravog tijela i uma i plemenitog karaktera. Oni koji shvataju šta čini istinski usp-jeh u životu biće mudri savjetnici. Oni će imati u vidu ono najbolje u životu u izboru doma.

Umjesto boravka na mjestu gdje se samo ljudska djela mogu zapaziti, gdje prizori i zvuci obično navode na zle misli, gdje metež i zbrka donose umor i nemir, idite tamo gdje možete posmatrati djela Božja. Otkrijte odmor duhu u ljepoti i miru prirode. Neka oko počiva na zelenim poljima, šumama i brdima. Posmatrajte plavo nebo, nezamračeno gradskom prašinom i dimom, i udišite osvježavajući vazduh neba. Idite tamo gdje možete, izvan pometnje i raskalašnosti gradskog života, praviti djeci društvo, gdje ih možete učiti znanju o Bogu preko Njegovih djela i obučavati ih životu neporočnosti i korisnosti. – MH 366, 367 (1905)

¹⁷⁸ **Lijep namještaj ne čini dom.** – Četiri zida i skupocjen namještaj, somotski ćilimi, elegantna ogledala i krasne slike ne čine «dom» ukoliko nedostaju saosjećanje i ljubav. Ta sveta riječ ne pripada raskošnim kućama gdje su radosti domaćeg života nepoznate...

U stvari udobnost i blagostanje djece su posljednje o čemu se misli u takvom domu. Majka, koja svo vrijeme posvećuje izlascima i sastancima kao zahtjevima pomodarskog društva, zapostavlja svoju djecu. Njihovi umovi su neuvježbani; oni stiču loše navike i postaju nestrpljivi i nezadovoljni. Ne nalazeći zadovoljstva u vlastitom domu, već samo neugodna ograničenja, oni se odvajaju iz porodičnog kruga čim je to moguće. Oni srljaju u ovaj veliki svijet sa malo volje, neobuzdani uticajem porodice i nježnim savjetom iz doma. – ST, Oct 2, 1884. (AH 155)

Prigovaranje otvara vrata za Sotonu. – Očevi i majke, budite oprezni. Neka vaš razgovor u domu bude ugodan i ohrabrujući. Govorite uvijek ljubazno, kao u Hristovoj prisutnosti. Neka ne bude prigovaranja ni optuživanja. Riječi te vrste ranjavaju dušu. Prirodno je za ljudska bića da govore oštre riječi. Oni koji se prepuštaju ovoj sklonosti otvaraju vrata da Sotona uđe u njihova srca i učini ih brzim u zapažanju pogrešaka i zabluda drugih. Bave se njihovim propustima, zapažaju se nedostaci, i izgovaraju riječi koje uzrokuju nedostatak povjerenja u onoga ko daje sve od sebe da ispuni svoju dužnost kao Božji saradnik. Često se sije sjeme nepovjerenja jer neko misli da je morao biti privilegovan a nije. – Lt 169, 1904.

Uticaj roditeljskih mana. – Za neke ljude izgleda sasvim prirodno biti mrzovoljan, sebičan, sitničav i ohol. Oni nikad nijesu naučili pouku o samokontroli i ne obuzdavaju svoja nerazumna osjećanja, dopuštajući da posledice budu kakve jesu. Takvi ljudi se raduju kad vide drugove bolesne i očajne a njihova djeca nose osobenosti njihovih vlastitih neprijatnih crta karaktera. – HL (2 dio) 36, 1865. (2SM 430)

Anđele ne privlači nesložan dom. – Anđele ne privlači dom gdje nesloga prevladava. Neka očevi i majke prekinu sa svim prigovorima i gundanjem. Neka vaspitavaju djecu da govore ugodne riječi, riječi koje donose svjetlost i radost. Nećemo li sada pristupiti porodičnoj školi kao Hristovi učenici? Unesimo praktičnu pobožnost u dom. Tada vidite da li riječi koje govorite uzrokuju radost.

Roditelji, započnite djelo milosrđa u crkvi u svom domu, upravljajući sobom tako da djeca vide da saradujete sa nebeskim anđelima. Uvjerite se da se obraćate svaki dan. Uvježbavajte sebe i svoju djecu za vječni život u carstvu Božjem. Anđeli će vam biti moćni pomagači. Sotona će vas kušati, ali ne popuštajte. Ne govorite nijednu riječ koja bi neprijatelju mogla dati prednost. – MS 93, 1901.

Molba za veće gostoprimstvo. – Čak i među onima koji se izjašnjavaju kao hrišćani, malo se ispoljava istinsko gostoprimstvo. Među našim narodom mogućnost da se pokaže gostoprimstvo ne cijeni se kako treba, kao prednost i blagoslov. Ukupno uzevši, premalo je društvenosti, malo sklonosti da se načini mjesta za još dvoje ili troje u porodičnom krugu bez zadržki ili isticanja. Neki se izgovaraju da je to «previše problematično». Ne bi bilo tako kad biste rekli: «Nijesmo obavili posebne pripreme, ali ste dobrodošli u ovome što imamo». Neočekivani gost cijeni dobrodošlicu daleko više od najbrižljivijih priprema. – 6T 343 (1900)

Šta čini srećan dom. – Ugodni glasovi, nježni maniri i iskrena ljubav koji nalaze izraza u svim postupcima, zajedno sa marljivošću, urednošću i štednjom, čine čak i kolibu najsrećnijim domom. Stvoritelj gleda na takav dom sa odobravanjem. – ST, Oct 2, 1884. (AH 422)

Njegovanje istinske otmenosti. – Postoji velika potreba za kultivacijom istinske otmenosti i prefinjenosti u domu. To je moćno svjedočanstvo u prilog istine. U kome god se pojavi, vulgarnost jezika i prostota vladanja ukazuju na kvarno srce. Istina nebeskog porijekla nikad ne unižava primaoca, ne čini ga prostim i grubim. Istina je omekšavajuća i profinjujuća u svom uticaju. Kad se primi u srce, ona mlade čini obazrivim i učtivim. Hrišćanska učtivost se prima samo pod djelovanjem Svetog Duha. Ona se ne sastoji iz prvidne naklonosti ili izvještačene uglađenosti, u klanjanju i glupavim osmjesima. Ovo je vrsta učtivosti koju imaju ljudi iz svijeta, ali oni su lišeni istinske hrišćanske uglađenosti.

Istinska uglađenost, prava učtivost, stiže se samo iz praktičnog poznavanja Hristovog jevandelja. Istinska učtivost, prava uljudnost, je ljubaznost koja se pokazuje prema svima, velikim ili malim, bogatim ili siromašnim. – MS 74, 1900. (AH 422, 423)

21. HRISTOS SE BAVI UMOVIMA

¹⁸¹ **Hristovo učenje treba biti vodič.** – Hristovo učenje, poput Njegova saosjećanja, obuhvata svijet. Nikad ne može biti okolnosti u životu, kriza u ljudskom iskustvu, koje nijesu predviđene u Njegovom učenju i za koje ta načela nemaju pouku. Riječi Kneza učitelja otkrivaju se kao vodič Njegovim saradnicima sve do kraja vremena. – Ed 81, 82 (1903)

On se izjednačavao sa interesima svojih slušalaca. – On je učio na način koji je kod njih stvarao osjećaj potpunosti Njegovog poistovjećivanja sa njihovim interesima i radostima. Njegove upute bile su tako direktne, Njegove ilustracije tako prikladne, Njegove riječi tako privlačne i pune života, da su slušaci bili očarani. – MH 24 (1905)

On razumije skriveni rad ljudskog uma. – Onaj koji je platio beskonačnu cijenu da iskupi ljude sa nepogrešivom tačnošću čita sve skrivene radnje ljudskog uma i zna kako izravno da postupi sa svakom dušom. U postupanju sa ljudima, On ispoljava ista načela koja se manifestuju u svijetu prirode. – SpT Series A, No. 3, p 17, 1895. (TM 189, 190)

¹⁸² **On radi preko mirnih, redovnih zakona koje je sam uspostavio.** – Bog radi preko mirnih, redovnih zakona koje je sam uspostavio. To važi i na duhovnom području. Sotona neprekidno nastoji da proizvede efekte naglim i naprasitim udarima, ali Isus nalazi pristupa umovima stazom najprisnijeg druženja. On je remetio koliko je to najmanje bilo moguće njihov uobičajeni tok misli, nenadnim akcijama ili propisanim pravilima. On je počasvovao čovjeka svojim povjerenjem, i tako ga vratio njegovom dostojanstvu. On je predstavio stare istine u novoj i dragocjenoj svjetlosti. Tako je kad je imao samo dvanaest godina zapanjio doktore zakona svojim pitanjima u hramu. – MS 44, 1894. (Ev 139, 140)

Uvijek okružen mirom. – Njegovo nježno saučešće počivalo je sa iscjeljujućim dodirima na umorna i uznemirena srca. Čak i usred vreve ljutih neprijatelja bio je okružen atmosferom mira. Ljepota Njegovog izraza lica, ljupkost Njegovog karaktera, i iznad svega, ljubav izražena u pogledu i tonu, privlačili su k Njemu sve koji nijesu bili otvrdnuli u nevjerstvu. Da nije bilo privlačnog, saosjećajnog duha koji se odražavao u svakom pogledu i riječi, On ne bi privlačio veliko mnoštvo kao što je činio. Ožalošćeni koji su dolazili k Njemu osjećali su da On povezuje svoje interese sa njihovim kao vjeran i nježan prijatelj, i željeli su saznati više o istinama koje je učio. Nebo je bilo bliže. Oni su čeznuli da budu u Njegovom prisustvu da bi utjeha Njegove ljubavi mogla stalno biti s njima. – DA 254, 255 (1898)

Njegov život bio je skladan. – U svom životu Isus iz Nazareta razlikovao se od svih drugih ljudi. Čitav Njegov život odlikovao se nesebičnom dobronamjernošću i ljepotom svetosti. U Njegovim grudima bitisala je najčistija ljubav, oslobođena svake mrlje sebičnosti i grijeha.

¹⁸³ Njegov život bio je savršeno skladan. On je jedini istinski uzor dobrote i savršenstva. Od početka Njegove službe ljudi su počeli jasnije shvatati Božji karakter.

Sve do vremena Hristovog prvog dolaska, ljudi su služili okrutnim, despotskim bogovima. Čak je i um Jevreja bio dosegnut kroz strah a ne ljubav. Hristova misija na zemlji bila je da otkrije ljudima da Bog nije despot već nebeski Otac, pun ljubavi i milosti prema svojoj djeci. – MS 132, 1902.

On nije bio lišen topline i vedrine. – Postoje mnogi koji imaju pogrešnu zamisao o Hristovom životu i karakteru. Oni misle da je bio lišen topline i vedrine, da je bio strog, ozbiljan i

neveseo. U mnogo slučajeva čitavo vjersko iskustvo obojeno je ovim mračnim pogledima. – SC 120 (1892)

Neograničene mogućnosti u svakom ljudskom biću. – U svako ljudsko biće On je usadio neograničene mogućnosti. On je gledao u ljudima ono što bi mogli postati, preobraženi Njegovom milošću – u «krasoti Gospoda Boga našega» (Psalam 90:17). Posmatrajući ih sa nadom, On je nadahnjivao nadom. Dočekujući ih sa povjerenjem, On je nadahnjivao povjerenje. Otkrivajući u sebi čovjekov istinski ideal, On je budio želju i vjeru za takvim postignućem. U Njegovom prisustvu prezrene i pale duše shvatale su da su još uvijek ljudi i čeznule da se dokažu vrijednim Njegovog obzira. U mnogim srcima koja su izgledala mrtva za bilo šta sveto probuđeni su novi podsticaji. Mnogim očajnicima otvorena je mogućnost novog života. – Ed 80 (1903)

Njegovo srce izvor života. – Često se kaže da je Isus plakao, ali da nikad nije znao za osmjeh. Naš Spasitelj zaista je bio Čovjek bola i upoznat sa žalošću, jer je otvarao srce svakim jadima ljudi. Ali iako je je Njegov život bio pun samoodricanja i zasjenjen patnjom i brigom, Njegov duh nije bio slomljen. Njegovo lice nije nosilo izraz žalosti i tuge već uvijek mir i spokoj. Njegovo srce bilo je izvor života, i gdje god da je išao nosio je odmor i mir, radost i zadovoljstvo. – SC 120 (1892)

184

Hristos nikad nije bio nagao. – Hristos je prikazao u vlastitom životu svoja božanska učenja. Revnost ga nikad nije navela da bude nagao. On je pokazivao doslednost bez svojeglavosti, dobronamjernost bez slabosti, nježnost i saosjećanje bez sentimentalnosti. Bio je veoma društven, pa ipak imao je rezervisano dostojanstvo koje nije podsticalo neprikladnu familijarnost. Njegova umjerenost nikad nije vodila u fanatizam ili asketizam. On se nije prilagođavao ovom svijetu; ipak nije bio ravnodušan prema potrebama najmanjih između ljudi. On je bio svjestan potreba svih. – MS 132, 1902. (Ev 636)

Takt za dočekivanje umova sa predrasudama. – Njegove poruke milosti bile su prilagođene slušaocima. On je znao kako «progovoriti zgodnu riječ umornome» (Isaija 50:4); jer blagodat se izlivala sa Njegovih usana tako da je mogao voditi ljude na najprivlačniji način do riznica istine. On je imao takta da dočeka nabijedene umove i iznenadi ih ilustracijama koje su im privlačile pažnju. – DA 254 (1898)

On se spustio do dubina ljudskog jada. – On je proputovao svim stazama gdje su ljudi zastranjivali. On se spustio do najvećih dubina ljudskog jada i ništavnosti. – Lt 50, 1897.

On se bori protiv Sotonine sile nad umom. – On – Hristos - je vidio moć, varljivu Sotoninu silu nad ljudskim umovima, i obavezao se [založio se] da dođe na ovu zemlju. On je odložio svoju carsku odoru, skinuo svoju carsku krunu, napustio visoki zapovjednički položaj, sišao sa prestola svoje slave kao vrhovni komandant na čitavom Nebu, i zaogrnuo svoje božanstvo ljudskom prirodom, da bi ljudsko moglo dotaći ljudsko. Zato je On dolazio ovdje. On je sišao dolje na našu zemlju da uzme na sebe ljudsku prirodu, da prođe kroz svaku probu, sve nevolje i iskušenja kojima je čovjek okružen, i ovdje se borio sa svim iskušenjima, prošavši područje gdje je Adam bio pao, kako bi mogao iskupiti taj sramni propust i Adamov pad.

185

U ljudskoj prirodi, kao naša zamjena, naša sigurnost, On se uhvatio upravo za tu nadu da je naša privilegija imati je, a to je beskonačna sila. Kroz ovo, naš Spasitelj je nadvladao neprijateljeva iskušenja i zadobio pobjedu. Zašto? Da se niko iz ljudske porodice ne mora spoticati na putu koji vodi u vječni život. Zato što je prošao njime prije nas, On zna svaku prepreku, svaku poteškoću s kojom se svaka duša na licu zemaljskom mora susresti. On to

zna, i stoga na Njegovom krštenju, kad je uputio svoju molbu nebu, ta molitva je direktno presjekla Sotoninu paklenu sjenku koja pada na vašu stazu, i vjera je ušla «iza najdalje zavjese» (Jevrejima 6:19). – MS 18, 1895.

On pomaže tražiocu u ispoljavanju vjere. – Hristos je znao svaku pomisao njenog uma [žene koja je dotakla Njegovu odjeću] i uputio se tamo gdje je stajala. On je razumio njenu veliku potrebu, i pomogao joj da ispolji vjeru. – MH 60 (1905)

Božansko znanje može postati ljudsko znanje. – Božansko znanje može postati ljudsko znanje. Svaki propovjednik treba pažljivo proučavati Hristov način učenja. Oni moraju shvatiti Njegove pouke. Nema jednog u dvadeset koji zaista poznaju ljepotu, stvarnu srž Hristove službe. Oni to moraju otkriti. Tada će postati sudionici bogatog roda Njegovih učenja. Oni će ih tako potpuno uplesti u vlastiti život i praksu da će ideje i principi koje je Hristos unosio u svoje pouke biti uneseni i u njihovo učenje. Istina će procvjetati i donijeti najplemenitiju vrstu roda. I srce samog radnika će goreti; da, biće zapaljeno životvornim duhovnim životom koji ulivaju u umove drugih. – MS 104, 1898.

Dočekati različite umove. – Svako ko se izjašnjava kao dijete Božje treba imati na umu da kao misionar dolazi u kontakt sa svim vrstama ljudi. Ima ugladenih i prostih, skormnih i ponositih, vjernih i skeptičnih, obrazovanih i neobrazovanih, bogatih i siromašnih. Ti različiti umovi ne mogu se jednako tretirati; ipak svima je potrebna ljubaznost i saosjećanje. Uzajamnim kontaktom naši umovi primaju učtivost i finoću. Mi zavisimo jedni od drugih, i tijesno smo povezani vezama ljudskog bratstva. – MH 495, 496 (1905)

Um postaje jedno sa Njegovim umom. – Kad se pokorimo Hristu, srce se sjedinjuje sa Njegovim srcem, volja se stapa sa Njegovom voljom, um postaje jedno sa Njegovim umom, misli se pokoravaju Njemu; mi živimo Njegov život. To znači biti odjeven u odjeću Njegove pravednosti. Tada dok nas Gospod posmatra On ne vidi od smokvina lišća, niti golotinju i izopačenost grijeha, već sopstvenu odjeću pravednosti, koje je savršena poslušnost Jehovinom zakonu. – COL 312 (1900)

22. ŠKOLA I UČITELJ

Buđenje mentalnih moći. – Pravo vaspitanje nije nametanje uputa nespremnom i neprijemčivom umu. Moraju se probuditi mentalne moći, podići interesovanje. Za ovo je obezbijeden Božji metod učenja. onaj koji je stvorio um i uspostavio njegove zakone, pobrinuo se za njegov razvoj u skadu sa njima.

U domu i svetinji, preko stvari u prirodi i umjetnosti, u radu i svetkovinama, u svetim građevinama i spomenicima, nebrojenim sistemima, obredima i simbolima, Bog je davao Izraelu pouke ilustrujući Njegova načela i čuvajući sjećanje na svoja čudesna djela. Tada, kad se stvorila potreba, date upute ostavile su utisak na um i srce. – Ed 41 (1903)

Dati vaspitanju životvornu energiju. – Nije najveći zadatak vaspitanja prosto prenijeti znanje, već dati onu životvornu energiju koja se prima kroz kontakt uma sa umom i duše sa dušom. Samo život može roditi život. – DA 250 (1898)

Najveći razvoj mentalnih moći. – Ispravno je za mlade da osjećaju kako moraju doseći najveći razvoj svih mentalnih moći. Mi ne trebamo ograničavati obrazovanje kad Bog ne

postavlja granice. Ali naša dostignuća biće beskorisna ako ne služe Bogu na slavu i za dobro čovječanstva. Nije dobro pretrpati um studijama koje zahtijevaju pojačan napor a ne donose korist u praktičnom životu. – MH 449, 450 (1905)

Opasnosti nekih škola. – Mnogo mladih izlazi iz vaspitnih ustanova moralno uniženo i sa oslabljenim fizičkim moćima, bez znanja o praktičnom životu i sa malo snage za ispunjavanje dužnosti.

Dok sam posmatrala ova zla, pitala sam se: moraju li naši sinovi i kćeri postati moralni i fizički slabiji da bi stekli obrazovanje u tim školama? Ne mora biti tako; nema potrebe za tim, kad bi učitelji i učenici bili vjerni zakonima prirode, koje su takođe Božji zakoni. Treba aktivirati sve snage uma i tijela da bi mladi mogli postati snažni, uravnoteženi muškarci i žene. – ST, June 29, 1882. (FE 71)

O vaspitanju se mora voditi računa. – Um će biti istog karaktera kao ono čime se hrani, žetva iste prirode kao posijano sjeme. Ne pokazuju li dovoljno ove činjenice neophodnost pažnja od najranijih godina na vaspitanje mladih? Ne bi li bilo bolje za mlade da rastu u neznanju u odnosu na ono što je opšte prihvaćeno kao obrazovanje nego da postanu bezobzirni prema istini Božjoj? – 6T 194 (1900)

Božji odnos prema čovjeku mora biti jasan. – Od najveće je važnosti da svako ljudsko biće kojem je Bog dao moć razuma shvati svoj odnos prema Bogu. Za njegovo sadašnje i vječno dobro je da se pita na svakom koraku: da li je ovo put Gospodnji?... Moramo se najozbiljnije pozvati na svako ljudsko biće da uporedi svoj karakter sa Božjim zakonom, mjerilom karaktera za sve koji će ući u Njegovo carstvo i postati građani nebeske države. – MS 67, 1898.

Najveće obrazovanje. – Nauka o čistom, cjelovitom, doslednom hrišćanskom životu dostižna je proučavanjem Riječi Gospodnje. To je najveće obrazovanje koje zemaljska bića mogu steći. To su pouke koje učenici u našim školama trebaju izučavati kako bi mogli istupiti sa čistim mislima, bistrim umovima i srcima, pripremljenim da se uspnu stepenicama napretka, i ispoljavaju hrišćanske vrline. – MS 86, 1905.

Navike učitelja vrše uticaj. – Načela i navike učitelja treba smatrati od veće važnosti od njegovih obrazovnih kvalifikacija. Ako je učitelj iskreni hrišćanin, osjetiće potrebu podjednakih interesa u fizičkom, mentalnom i duhovnom vaspitanju svojih učenika. Da bi vršio pravilan uticaj on mora savršeno vladati sobom, a njegovo srce mora biti ispunjeno dubokom ljubavi prema učenicima, koja se zapaža u njegovim pogledima, riječima i postupcima. On treba da ima čvrstinu karaktera; i tada će moći oblikovati umove svojih učenika, kao i uputiti ih u nauku.

Rano vaspitanje mladih uglavnom oblikuje njihov karakter za život. Oni koji rade sa mladima trebaju biti vrlo pažljivi u izazivanju sposobnosti uma da bi mogli bolje znati kako usmjeriti njihove moći i da bi se mogle ispoljiti na najbolji način. – RH, July 14, 1885.

Izazvati uzvišene osobine uma. – Najveća pažnja treba se posvetiti vaspitanju mladih upućujući ih na razne načine kako bi se ispoljile uzvišene i plemenite snage uma. Roditelji i učitelji u školama su svakako nekvalifikovani da vaspitavaju djecu kako treba ako prvo oni nijesu naučili pouke samokontrole, strpljenja, snošljivosti, blagosti i ljubavi. Kako je važan položaj roditelja, staratelja i učitelja! Malo je onih koji shvataju najbitnije potrebe uma i kako usmjeravati razvoj intelekta, razvoj misli i osjećanja mladih. – RH, July 14, 1885.

Učitelji moraju biti nadahnuti Svetim Duhom. – Rad sa ljudskim umovima najdelikatniji je zadatak koji se može vršiti, a učitelji moraju biti nadahnuti Duhom Božjim kako bi bili u stanju da valjano obavljaju svoj posao. – MS 8, 1885.

Izlaženje na kraj sa propustima. – Nikad ih ne vaspitavajte reklamirajući greške i propuste nekog učenika, jer će smatrati da je vrlina iznositi zablude drugih. Nikad ne ponizujte nekog učenika izlažući njegove slabosti, pogreške i grijeha pred školom: ne možete efikasnije otvrdnuti njihova srca i učvrstiti ih u zlu nego čineći tako. Razgovarajte i molite se sa njim nasamo, i pokažite prema njemu istu nježnost koju je Hristos pokazao prema vama koji ste učitelji. Nikad ne ohrabrujte jednog učenika da kritikuje i govori o zabludama drugog. Prikrijte mnoštvo grijeha na svaki mogući način slijedeći Hristov način liječenja. Ova vrsta vaspitanja biće blagoslov, donoseći korist u ovom životu i pružajući se u buduću besmrtni život. – MS 34, 1893.

Potpuno osposobljeni za rad sa ljudskim umovima. – Svakom učitelju potrebno je Hristovo prisustvo u srcu vjerom i da posjeduje istinski duh samoodricanja, samopožrtvovanja Hrista radi. Neko može imati dovoljno obrazovanje i znanje u nauci da podučava, ali može li se ustanoviti ima li takta i mudrosti da radi sa ljudskim umovima? Ako Hristova ljubav ne nastava u srcima instruktora, oni nijesu podesni za dovođenje u vezu sa djecom, niti da ponesu ozbiljne odgovornosti koje se polažu na njih – vaspitanja djece i omladine. Njima nedostaje uzvišenije obrazovanje i obuka, oni ne znaju kako postupati sa ljudskim umovima. Postoji duh njihove vlastite nepokornosti, srca koja se bore za kontrolu, i potčiniti osjetljive umove i karaktere djece takvoj disciplini znači ostaviti ožiljke i rane na um koje se nikad neće izbrisati.

Ako učitelj ne osjeća odgovornost i brigu koje uvijek treba otkrivati u radu sa ljudskim umovima, njegovo vaspitanje je u nekim slučajevima bilo vrlo oskudno. Obuka u porodičnom životu štetno se odrazila na karakter, i žalosno je da se ovaj oštećeni karakter i rukovođenje reprodukuje u djeci koja su dovedena pod njegovu kontrolu. – CEd 145, 1893. (FE 260, 261)

Odgovornosti nijesu za neiskusne. – Crkvena škola u Batl Kriku (Battle Creek) važan je dio vinograda koji treba kultivisati. Potrebni su dobro uravnoteženi i skladni karakteri kod učitelja u svim pravcima. Nemojte davati ovaj posao u ruke mladih žena i muškaraca koji ne znaju postupati sa ljudskim umovima. Pogrešno je ostaviti djecu i mlade pod njihovim nadzorom....

U radu sa djecom i mladima sreću se raznovrsni karakteri. Njihovi umovi su prijemčivi. Bilo što poput nepromišljenog, naprasitog istupa od strane učitelja može odjeći njegov uticaj na dobro nad učenicima kojima daje okosnicu obrazovanja. I hoće li ovakvo vaspitanje biti za sadašnje dobro i za buduće vječno dobro djece i mladih? – MS 34, 1893.

Savjet jednom naprasitom učitelju. – Svaki učitelj ima vlastite osobene crte karaktera koje mora nadzirati da ga Sotona ne bi upotrijebio kao svog posrednika u uništavanju duša svojim neposvećenim crtama karaktera. Jedina sigurnost za učitelja je da se svakodnevno uči u Hristovoj školi, Njegovoj skromnosti, Njegovoj poniznosti srca; tada će svoje ja biti skriveno u Hristu, i on će pokorno nositi Hristov jaram i imati u vidu da radi sa Njegovim nasleđem.

Moram konstatovati da mi je pokazano da nijesu uvijek korišćene najbolje metode u postupanju sa zabludama i pogreškama učenika, i rezultat je bio da su duše dovedene u opasnost a neke izgubljene. Zla narav u učitelju, nerazumni pokreti i samodostojanstvo obavili su zlo djelo. Ne postoji nijedan oblik zla, svjetovnosti ili pijanstva koji će se pogubnije odraziti

na karakter, trujući dušu i sijući zla koja nadvladavaju dobro, nego kad ljudske strasti nijesu pod kontrolom Duha Božjeg. Potaknuta (probuđena) i raspirena žestina nikad se neće okajati.

Koliko izgubljenih sinova je odvojeno od carstva Božjeg prljavim karakterom onih koji polažu pravo da budu hrišćani. Ljubomora, zavist, ponos, nedobronamjerna osjećanja, samopravednost, sklonost ka provociranju, razmišljanje o zlu, bezdušnost, hladnoća, nedostatak saosjećanja – to su atributi Sotone. Učitelji će se sretati sa ovim u karakterima učenika. Strašno je s tim imati posla, ali u svom nastojanju da izbaci ova zla, radnik u mnogim slučajevima razvija slične osobine koje kvare dušu onoga s kime radi. – Lt 50, 1893.

Potreban dobro uravnotežen um. – Učitelji koji rade u ovom dijelu Gospodnjeg vinograda moraju biti pribrani, držati svoju narav i osjećanja pod kontrolom i u podređenosti Svetom Duhu. Oni treba da daju dokaza da imaju, ne jednostrano iskustvo, već dobro uravnotežen um, skladan karakter. – CT 191 (1913)

Važna riješenost za usavršavanjem. – Prednosti učitelja mogu biti ograničene time što ne posjeduje visoke književne kvalifikacije kakve su možda poželjne; pa ipak ako ima pravi uvid u ljudsku prirodu, ako gaji iskrenu ljubav prema svom poslu, ako cijeni njegovu veličinu i značaj i posjeduje riješenost za usavršavanjem; ako želi raditi ozbiljno i predano, razumjeće potrebe svojih učenika, i inspirisati ih svojih saosjećajnim, progresivnim duhom da ga slijede u nastojanju da ih povede naprijed i prema gore. – Ed 279 (1903)

Umne sposobnosti ne treba koristiti polovično. – Važno je da imamo srednje škole i akademije.... Iz zemlje i inostranstva pristiže mnogo urgentnih poziva za radnicima. Mladi muškarci i žene, oni srednjovječni, u stvari svi koji su u stanju da se uključe u Gospodnju službu, treba da uprave umove u naporu da se pripreme za udovoljavanje tim pozivima. Iz svjetlosti koju mi je Bog dao, znam da ne koristimo sposobnosti uma ni upola marljivo kao što bi trebalo u naporu da se osposobimo za veću korisnost. – CT 209 (1913)

Kombinovati prirodno sa duhovnim i težiti najvećim dostignućima. – Prirodno i duhovno moraju se kombinovati u izučavanjima naših škola. Poljoprivredna djelatnost ilustruje biblijske pouke. Zakoni kojima se zemlja pokorava otkrivaju činjenicu da je ona pod upravljačkom silom beskonačnog Boga. Ista načela odvijaju se kroz duhovni i prirodni svijet. Odvojiti Boga i Njegovu mudrost od sticanja znanja znači imati nepotpuno, jednostrano obrazovanje, lišeno svih onih spasonosnih osobina koje čovjeku daju silu, tako da nije sposoban zadobiti besmrtnost kroz vjeru u Hrista. Autor prirode je autor Biblije. Stvaranje i hrišćanstvo imaju jednog Boga.

Svi koji se uključuju u sticanju znanja trebaju nastojati da dostignu najveći opseg progresa. Neka se razvijaju onoliko brzo i onoliko daleko koliko mogu; neka njihovo polje izučavanja bude široko koliko mogu obuhvatiti njihove moći, čineći Boga svojom mudrošću, držeći se Onoga koji je beskonačan u znanju, koji može obznaniti tajne skrivene vjekovima, koji može riješiti najteže probleme za umove koji vjeruju u Onoga koji jedini ima besmrtnost i nastava u svjetlosti kojoj ni jedan čovjek ne može pristupiti. Živi svjedok za Hrista, koji nastoji da pozna Gospoda, poznaće da su mu izlasci uređeni kao zora. «Što čovjek posije ono će i požnjeti» (Galatima 6:7). Poštenjem i marljivošću, uz odgovarajuće staranje o tijelu, primjenjujući sve sile uma u sticanju znanja i mudrosti u duhovnim stvarima, svaka duša može biti ispunjena u Hristu, koji je savršeni uzor kompletnog čovjeka. – SpTEd April 22, 1895. (FE 375, 376)

Pravilne pouke ne mogu uticati na umove koji ne poznaju istinu Božje Riječi. – Ali palo čovječanstvo neće razumjeti. Nauka o prirodi pretpostavlja da kontroliše Boga prirode. Ispravne pouke ne mogu ostaviti traga na umovima onih koji ne poznaju istinu Riječi Božje. Kad se srce i um podrede Bogu, kad se čovjek želi podučiti kao malo dijete, nauka o vaspitanju otkriće se u Riječi Božjoj. Više obrazovanje ovoga svijeta pokazalo se kao farsa. Kad učitelji i učenici siđu sa svojih štakai stupe u Hristovu školu da uče od Njega, razumno će govoriti o višem obrazovanju zato što će shvatiti da je to znanje koje osposobljava ljude da razumiju suštinu nauke. – MS 45, 1898.

Potrebna vizuelna pomagala. – Korištenje očiglednih pouka, tabli, mapa i slika pomoći će u objašnjavanju ovih [duhovnih] pouka i urezati ih u pamćenje. Roditelji i učitelji trebaju neprekidno težiti savršenijim metodama. – Ed 186 (1903)

Izbjegavati preveliku raznolikost mentalne hrane. – Bog bi želio da mentalne sposobnosti budu čiste. Ali često se previše raznolike hrane daje umu. Nemoguće je o njoj voditi odgovarajuću brigu i pravilno je iskoristiti. Mozak treba osloboditi svakog nepotrebnog tereta. Samo studije koje će biti od najveće koristi ne samo ovdje već i u budućem životu, koje će obezbijediti najbolju obuku za tijelo i dušu, prenijeće se u vječnost. – MS 15, 1898.

Proučavanje i praktičan život. – Nije dobro pretrpati um onom vrstom studija koje zahtijevaju intenzivnu primjenu i napor a koje ne koriste u praktičnom životu. Obrazovanje ove vrste biće gubitak za učenika, jer te mu studije oduzimaju želju i sklonost za proučavanjem koje bi ga osposobilo za korisnost i omogućile da ispuni određene mu odgovornosti kao Božjeg saradnika u pomaganju onima kojima je to potrebno pravilom i primjerom da osiguraju besmrtnost. – MS 15, 1898.

Potreba za praktičnom obukom. – Studiranje latinskog i grčkog jezika od daleko je manjeg značaja nama, svijetu, i Bogu od cjelovitog proučavanja i upotrebe čitave ljudske mašinerije. Grijech je proučavati knjige koje zanemaruju kako se zbližiti sa različitim granama korisnosti u praktičnom životu. Izučavanje nekih od tih knjiga je gubljenje vremena. Kad je fizička mašinerija neopterećena to vodi povećanoj aktivnosti mozga. On postaje đavolska radionica. Život koji ne poznaje dom u kojem živimo nikada ne može biti sveobuhvatan život. – Lt 103, 1897.

Udžbenici i obrasci mišljenja.⁷ – Svečanim glasom Govornik je nastavio: «Nalaziš li kod tih [nevjernih] autora ono što možeš preporučiti kao bitno u istinskom višem obrazovanju? Usuđuješ li se preporučiti njihova učenja studentima koji ne poznaju njihov pravi karakter? Pogrešne navike mišljenja, kad se jednom usvoje, postaju despotska sila koja veže um čeličnim zagrljajem. Da mnogi koji su prihvatili i čitali te knjige iste nikad nijesu ni vidjeli već umjesto njih prihvatili riječi Božanskog Učitelja, bili bi u daleko većoj prednosti u odnosu gdje su sada u poznanju božanskih istina Riječi Božje, koje ljude umudruju na spasenje. Te knjige odvele su hiljade tamo gdje je Sotona odveo Adama i Evu – u spoznaju koju im je Bog bio zabranio da imaju. Preko njihovih učenja, učenici se okreću od Riječi Božje ka bajkama». – RH, Mar 12, 1908.

Opsežna biblijska načela moraju kontrolisati zamisli.⁸ – U um svakog učenika treba utisnuti misao da je obrazovanje pogrešno ukoliko razum ne nauči da prisvaja istine božanskog

⁷ Vidi naslov br. 17, «Hrana za um»

⁸ Vidi naslov br. 11, «Proučavanje Biblije i um»

otkrivenja i ukoliko srce ne prihvata učenja jevanđelja Hristovog. Učenik koji, umjesto opsežnih načela Riječi Božje, prihvata opšte zamisli i dopusti da vrijeme i pažnja budu obuzeti banalnim, trivijalnim pitanjima otkriće da mu je um postao zakržljao i oslabljen; on će izgubiti moć rasta. Um se mora uvježbavati u razumijevanju važnih istina koje se tiču vječnog života. – Lt 64, 1909.

Nabolje korištenje djelova koji sačinjavaju ljudsku mašineriju. – Da su učitelji naučili pouke koje bi Gospod htio da uče, ne bi bilo onih učenika čije račune neko mora plaćati ili onih koji napuštaju koledž sa velikim dugom za sobom. Vaspitači ne obavljaju ni pola svog posla kad znaju da neki mladić mora posvetiti godine primjeni učenja iz knjiga, ne nastojeći da zaradi sredstva da plati svoje troškove, a ipak ne čini ništa po tom pitanju. Treba ispitati svaki slučaj, obavijestiti se sa interesovanjem i ljubaznošću o svakom mladiću, i razjasniće se njihova finansijska situacija. 197

Jedna od studija koja se postavlja kao najvrednija pred njim treba biti uvježbavanje Bogom datog razuma u skladu sa njegovim fizičkim moćima, glavom, tijelom, rukama i nogama. Pravilna iskorištenost samog čovjeka je najvrednija je pouka koja se može naučiti. Mi ne treba da se bavimo samo umnim radom i tu se zaustaviti, ili činiti fizičke napore i tu stati; već moramo najbolje iskoristiti različite djelove koji sačinjavaju ljudsku mašineriju – mozak, kosti i mišiće, tijelo, glavu i srce. Nijedan čovjek nije sposoban za službu koji ne razumije kako ovo činiti. – Lt 103, 1897.

Saradnja učitelja u rekreaciji. – Vidjela sam neke stvari ovdje u Švajcarskoj⁹ za koje mislim da su vrijedne oponašanja. Učitelji u školama često izlaze sa svojim učenicima dok su u igri i podučavaju ih kako da se zabave a istovremeno su blizu da suzbiju neki nered ili grešku. Ponekad izvode svoje učenike u duge šetnje. Ovo mi se dopada; mislim da su manji izgledi da djeca podlegnu iskušenju. Učitelji kao da sudjeluju u dječjim sportovima i regulišu ih.

Ne mogu nikako odobriti zamisao da se djeca moraju osjećati pod stalnim nepovjerenjem i da se ne mogu ponašati kao djeca. Ali neka se učitelji pridruže dječjim zabavama, budu zajedno sa njima, i to će osvojiti njihovo povjerenje. Oni se moraju nadzirati sa ljubavlju, a ne prateći ih prilikom njihovih obroka i u njihovim zabavama sa krutom i nasvitljivom strogošću. – 5T 653 (1889)

Pokazati povjerenje u učenike. – Mudar vaspitač, u radu sa svojim učenicima, nastojaće da podstakne povjerenje i učvrsti osjećaj poštovanja. Djeca i mladi izvlače korist iz povjerenja. Mnogi, čak i kod male djece, imaju povećano osjećanje poštovanja; svi žele da se tretiraju sa povjerenjem i poštovanjem, i to je njihovo pravo. Oni se ne bi osjećali necijenjeni da mogu polaziti i dolaziti bez nadzora. Sumnjičenje demoralise, proizvodeći upravo ona zla koja se žele spriječiti. Umjesto stalnog nadzora, kao da se sumnja na zlo, učitelji koji su u dodiru sa svojim učenicima prepoznaće djela nemirnog uma i upotrijebiti uticaje koji će spriječiti zlo. Vodite mlade osjećaju povjerenja, i biće ih malo koji neće težiti da se pokažu vrijednim povjerenja. – Ed 289, 290 (1908) 198

Neophodno povjerenje učenika. – Učitelj mora biti vičan svom poslu. On mora imati mudrosti i takta koji su neophodni u radu sa umovima. Koliko god da je veliko njegovo

⁹ NAPOMENA: Ovo je pisano dok je autor bio u posjeti Evropi između 1885. i 1887.

naučno znanje, kakva god da je vrsnoća njegove osposobljenosti u drugim pravicima, ako ne zadobije poštovanje i povjerenje svojih učenika, njegovi naponi biće uzaludni. – Ed 278, 279 (1903)

Pomaganje zaostalim i onima što ne obećavaju. – Ako ispoljavate dobrotu, ljubav, nježni obzir prema svojim učenicima, primićete to isto zauzvrat. Ako su učitelji strogi, kritički raspoloženi, preopterećeni, neobazrivi prema osjećanjima drugih, primiće isto zauzvrat. Čovjek koji želi sačuvati svoje samopoštovanje i dostojanstvo mora paziti da ne žrtvuje poštovanje i dostojanstvo drugih. Ovo pravilo treba se držati kao sveto prema najograničenijim, najmlađim i najnestašnijim učenicima.

Šta će Bog učiniti sa ovom očito nezanimljivom omladinom, vi ne znate. Bog je prihvatao i odabirao u prošlosti upravo takve primjerke da obave neki veliki zadatak za Njega. Njegov Duh, radeći na srcu, djelovao je kao električna baterija budeći te očito umrtnjene sposobnosti na krjepku i istrajnu akciju. Gospod je vidio u tim grubim, nezanimljivim, neotesanim kamenovima dragocjen metal koji će izdržati probu bura i oluja i vatreno krštenje. Bog ne gleda kao čovjek i ne sudi kao što čovjek sudi – On istražuje srce. – MS 2, 1881.

Postupanje sa ograničenim učenicima. – Učitelji moraju imati u vidu da rade sa djecom, a ne sa muškarcima i ženama. Oni su djeca koja sve moraju naučiti, a nekima je puno teže učiti od drugih. Ograničenom učeniku potrebno je mnogo više podstreka nego što prima. Ako se nad ovim raznolikim umovima postave učitelji koji po prirodi vole da se uzvise, zavedu i uspostave svoj autoritet, koji će pristrasno postupati, favorizujući one prema kojima su naklonjeni dok ostale tretiraju sa preciznošću i strogošću, to će stvoriti stanje pometnje i nepokornosti. – CEEd 154, 1893. (FE 269, 270)

Atmosfera u učionici utiče na učenike. – Vjerski život mnogih koji se izjašnjavaju kao hrišćani je takav da pokazuje da nijesu hrišćani....

Njihove nasijedene i stečene crte karaktera pokazale su se kao sjajne osobine u širenju smrtonosnog uticaja na druge umove. Jasnim, jednostavnim riječima, oni hode u iskrama koje sami raspiruju. Oni imaju religiju podređenu i kontrolisanu okolnostima. Ako se sva zbivanja kreću u smjeru koji im godi i nema iritirajućih okolnosti koje izbacuju na površinu njihovu nepotčinjenu, nehristoliku prirodu, oni su snishodljivi, ljubazni i vrlo privlačni. Kad se dešavaju stvari u porodici ili njihovom društvu koje im remete mir i izazivaju temperament, ako izlože svaku pojedinost pred Bogom i istraju u svom zahtjevu moleći ga za milost prije nego stupe na svoju učiteljsku dužnost, znajući da sila, milost i ljubav Hristova nastava u njihovim srcima, anđeli Božji ući će sa njima u učionicu.

Ali ako idu isprovociranog, iritiranog duha u učionicu, moralna atmosfera koja im okružuje duše ostavlja utisak na djecu koja su pod njegovim starateljstvom, i umjesto prikladnog podučavanja djece njima samima je potreban neko da ih uči poukama o Isusu Hristu. – CEEd 149, 150, 1893. (FE 265, 266)

Potrebno strpljenje i prilagodljivost (savjet jednom učitelju). – Vi nijeste uspješni kao učitelj zato što nemate strpljenja i prilagodljivosti. Vi ne znate kako postupati sa ljudskim umovima ili kako prenijeti znanje na najbolji način. Ako se ne ispune vaša očekivanja, vi ste nestrpljivi. Imali ste sve prednosti obrazovanja, ali i pored toga nijeste mudar učitelj. Vrlo vam je nepoželjno ulivati ideje u ograničene umove. U mladosti vam je nedostajalo discipline i podučavanja. Ali duh koji ste pokazivali pri popravljanju pokvario vam je život. – Lt 117, 1901.

Saradnja roditelja sa učiteljima. – Zapostaljeno polje predstavlja zanemareni um. Rodite-lji ovo pitanje moraju sagledati u drugačijoj svjetlosti. Oni moraju osjetiti da im je dužnost saradivati sa učiteljem, podsticati razboritu disciplinu, i puno se moliti za onoga ko im uči djecu. Nećete pomoći djeci razdražujući, ukoravajući ili obeshrabrujući ih; niti postupajući... kao da im pomažete u pobuni, neposlušnosti, neučtivosti i neljubaznosti zbog duha koji razvijate. – MS 34, 1893.

Odgovornost vjerske zajednice. – Ne može biti odgovornijeg posla od pravilnog vaspitanja mladih. Mi ih moramo paziti, odbijajući Sotonu da nam ih ne otme iz ruku. Kad mladi dolaze na naše koledže, ne treba stvarati osjećaj kao da su među strancima koji ne brinu za njihove duše. Moraju postojati očevi i majke u Izrailju koji će čuvati njihove duše kao oni koji moraju položiti račun.

Braćo i sestre, ne udaljavajte se od te drage omladine, čak iako nemate osobitog interesa ili odgovornosti za njih. Vi koji ste već dugo hrišćani imate zadatak da ih strpljivo i ljubazno vodite pravim putem. Morate im pokazati da ih volite zato što su oni mlađi članovi Gospodnje porodice, otkupnina Njegove krvi. – RH, Aug 26, 1884. (FE 89, 90)

Dočekivanje okorjelih srca i izopačenih sklonosti. – Naš Otkupitelj je imao široku i svestranu prirodu. Njegovo srce uvijek je bilo dirnuto saznanjem o bespomoćnosti malog djeteta koje je podređeno grubostima, jer On je volio djecu. Najslabiji krik ljudske patnje nikad nije dopro do Njegovog uha uzalud. Svako ko preuzima na sebe odgovornost podučavanja mladih srešće okorjela srca, izopačene sklonosti, i njegov je zadatak da saraduje sa Bogom u obnovi Njegovog moralnog lika u svakom djetetu. Isus, dragi Isus – čitav izvor ljubavi bio je u Njegovoj duši. – CEd 149, 150, 1893. (FE 265)

201

VDIO

ŽIVOTNA POKRETAČKA SILA*

23. LJUBAV – BOŽANSKI, VJEČNI PRINCIP

²⁰⁵ **Ljubav načelo akcije.** – Kad nebeski princip vječne ljubavi ispunjava srce, ona će se izlupati na druge... jer ljubav je načelo akcije, i ona oblikuje karakter, vlada nagonima, kontroliše strasti, guši mržnju, i uzdiže i oplemenjuje sklonosti. – 4T 223 (1876)

Različita od svakog drugog načela. – Čista ljubav je jednostavna u svom djelovanju i različita od svakog drugog načela akcije. – 2T 136 (1876)

Nježna biljka koja se mora kultivisati i njegovati. – Ljubav je nježna biljka, i ona se mora kultivisati i njegovati, a svaki korjen gorčine oko nje povaditi kako bi imala mjesta da raste, i tada će ona dovesti pod svoj uticaj sve sile uma, cijelo srce, tako da ćemo najviše ljubiti Boga i bližnjega svoga kao sami sebe. – MS 50, 1894 (HC 173)

²⁰⁶ **Sotonina zamjena – sebičnost za ljubav.** – Kroz neposlušnost čovjekove moći su se izopačile, a sebičnost je zauzela mjesto ljubavi. Njegova priroda postala je tako slaba da mu je bilo nemoguće odbiti silu zla; i kušač je vidio da mu se ispunila namjera da poremeti božanski plan čovjekovog stvaranja i ispuni zemlju bijedom i pustoši. – CT 33 (1913)

Ljubav spontano izvire kad je svoje ja potisnuto. – Kad se svoje ja potčini Hristu, istinska ljubav spontano izvire. Ona nije emocija ili podsticaj već odluka posvećene volje. Ona se ne sastoji u osjećanju već u preobražaju čitavog srca, duše i karaktera, koji su mrtvi sebi a žive Bogu. Naš Gospod i Spasitelj traži da mu predamo sebe. Pokoravanje svoga ja Bogu je sve što On zahtijeva, predavanje sebe na uposlenost koju On smatra prikladnom. Sve dok ne dođemo do ove tačke potčinjavanja, nigdje nećemo raditi srećno, korisno, ili uspješno. – Lt 97, 1898 (6BC 1100, 1101)

Ljubav nije nagon već božanski princip. – Najveća ljubav prema Bogu i nesebična međusobna ljubav – to je najveći dar koji naš nebeski Otac može dati. Ova ljubav nije nagon, već božanski princip, permanentna sila. Neposvećeno srce ne može je oživotvoriti ili proizvesti. Ona se nalazi samo u srcu gdje Isus vlada. «Da imamo mi ljubav k Njemu, jer On najprije pokaza ljubav k nama» (1 Jovanova 4:19). U srcu obnovljenom božanskom milošću, ljubav je vladajuće načelo akcije. – AA 551 (1911)

²⁰⁷ **Ljubav – intelektualna i moralna snaga.** – Ljubav je sila. Intelektualna i moralna snaga sadržane su u ovom principu, i ne mogu se odvojiti od nje. Moć bogatstva teži da pokvari i uništi; moć sile je jaka da povrijedi; ali vrsnoća i vrijednost čiste ljubavi sastoji se u njenoj gotovosti da čini dobro, i samo dobro. Što god se učini iz čiste ljubavi, koliko god bilo malo ili dostojno prezira u ljudskim očima, u cjelosti je plodonosno; jer Bog više gleda sa koliko ljubavi neko radi nego na učinak koji je postigao. Ljubav je od Boga. Neobraćeno srce ne

* Vidi naslov br. 66, «Emocionalne potrebe»

može začeti ili proizvesti ovu biljku nebeskog porijekla koja živi i cvjeta samo gdje Hristos vlada. – 2T 135 (1868)

Ljubav miomirisna atmosfera. – Svaka duša je okružena sopstvenom atmosferom – atmosferom koja se može dopuniti životodavnom silom vjere, hrabrosti i nade, zasladiti miomirisom ljubavi; ili otežati i ohladiti klonulošću duha, nezadovoljstvom i sebičnošću, ili zatrovati smrtonosnom mrljom grijeha koji se gaji. Svaka osoba s kojom dolazimo u kontakt svjesno ili nesvjesno je zahvaćena atmosferom koja nas okružuje. – COL 339 (1900)

Iskorijeniti sebičnost i razdor. – Zlatni lanac ljubavi, koji povezuje srca vjernika u jedinstvu, u okove bratstva i ljubavi, jedinstvo sa Hristom i Ocem, čini tu vezu savršenom i nosi svjedočanstvo svijetu o sili hrišćanstva koja se ne može osporiti.... Tada će se sebičnost iskorijeniti i nevjernost neće postojati. Neće biti razdora i podjela. Neće biti tvrdoglavosti u nekom ko je povezan sa Hristom. Niko neće ispoljavati upornu nezavisnost ćudljivosti, impulsivnost djeteta koje ispušta ruku koja ga vodi i birati da se spotiče i hodi vlastitim putevima. – Lt 110, 1893 (HC 173)

Plod čiste ljubavi. – «Sve što hoćete da ljudi čine vama, činite i vi njima» (Matej 7:12). Blagosloveni rezultati pokazaće se kao plod takvog kursa. «Kojom mjerom mjerite, onom će vam se vratiti» (2 stih). Evo jakih motiva koji će nas natjerati ljubimo jedan drugog sa čistom ljubavi, postojano. Hristos je naš primjer. On je prohodio čineći dobro. On je živio na blagoslov drugima. Ljubav je uljepšala i oplemenila sva Njegova djela.

Nije nam zapovijedeno da činimo *sebi* ono što želimo da drugi čine nama; mi moramo *činiti drugima* oni što bi željeli da oni nama čine pod takvim okolnostima. Mjera kojom mjerimo uvijek će nam se vratiti....

208

Ljubav prema uticaju i želja za uvažavanjem od drugih mogu proizvesti uredan život i obično besprekoran razgovor. Samopoštovanje nas može navesti da izbjegavamo pojavu zla. Sebično srce može činiti velikodušna djela, priznati sadašnju istinu, i ispoljiti poniznost i privrženost na spoljašnji način, a da pobude ipak budu lažne i nečiste; djela koja proističu iz takvog srca mogu biti lišena ukusa života i plodova istinske svetosti, budući lišena načela čiste ljubavi. Ljubav treba gajiti i kultivisati, jer njen uticaj je božanski. – 2T 136 (1868)

Ljubav čini ustupke. – Hristova ljubav je duboka i ozbiljna, tekući poput nezadržive bujice k svima koji je hoće prihvatiti. Nema sebičnosti u Njegovoj ljubavi. Kad je ova odozgo rođena ljubav stalno prisutno načelo u srcu, ona će se obznaniti, ne samo prema onima koje smatramo najdražim u svetom odnosu već prema svima s kojima dolazimo u kontakt. Ona će nas voditi da činimo mala djela ljubaznosti, da činimo ustupke, da vršimo djela ljubaznosti, govorimo nježne, iskrene, ohrabrujuće riječi. Ona će nas voditi da saosjećamo sa onima čija srca su gladna saosjećanja. – MS 17, 1899. (5BC 1140)

Ljubav vlada pobudama i postupcima. – Najbrižljivija pažnja prema spoljašnjoj pristojnosti života nije dovoljna da onemogućí pristup svakoj razdražljivosti, pogrešnom sudu i nepriličnom govoru. Istinska prefinjenost nikad se neće otkriti sve dok se svoje ja posmatra kao najveći cilj. Ljubav mora nastaviti u srcu. Temeljan hrišćanin crpi svoje pobude na akciju iz duboke ljubavi prema svom Učitelju. Iz samog korjena svoje privrženosti Hristu potiče nesebično zanimanje za njegovu braću. Ljubav dodjeljuje svom imaocu milosrđe, pristojnost i pristalost ponašanja. Ona ozaruje izraz lica i ublažava glas; ona profinjuje i uzdiže cijelo biće. – GW 123 (1915)

209

Ljubav blagonaklono tumači pobude drugih. – Ljubav «ne čini što ne valja, ne traži svoje, ne srdi se, ne misli o zlu» (1 Korinćanima 13:5). Hristolika ljubav daje najblagonakloniji oblik pobudama i postupcima drugih. Ona ne ističe nepotrebno njihove greške; ona ne sluša čežnjivo nepovoljne izvještaje, već prije nastoji da unese u um dobre osobine drugih. – AA 319 (1911)

Ljubav uljepšava čitav život. – Oni koji vole Boga ne mogu gajiti mržnju ili zavist. Kad nebesko načelo vječne ljubavi ispunja srce, ona se izliva na druge....

Ovu ljubav ne obavezuje samo puko uključivanje «ja i moje» već je prostrana kao svijet i visoka kao nebo, i u skladu sa anđelskom. Ova ljubav njegovana u duši uljepšava čitav život i širi prefinjen uticaj na sve oko sebe. Kad je posjedujemo, ne možemo biti do srećni, bez obzira na prilike.

Ako ljubimo Boga svim srcem, mi takođe moramo voljeti Njegovu djecu. Ova ljubav je Duh Božji. To je nebeski nakit koji daje istinsku plemenitost i dostojanstvo duši i privikava naše živote onom Učiteljevom. Bez obzira kakve dobre osobine možda imamo, koliko poštenim i prefinjenim smatrali sebe, ako duša nije krštena nebeskom milošću ljubavi prema Bogu i jednih prema drugima, mi oskudijevamo u istinskoj dobroti i nepodesni smo za nebo, gdje je sve ljubav i jedinstvo. – 4T 223, 224 (1876)

Prava ljubav je duhovna. – Ljubav, uzdignuta iznad carstva strasti i impulsa, postaje produhovljena i otkriva se u riječima i djelima. Hrišćanin mora imati posvećenu nježnost i ljubav, u kojoj nema nestrpljivosti i razdražljivosti; grubi i neprijatni maniri moraju se omekšati Hristovom milošću. – 5T 335 (1885)

Ljubav živi od akcije. – Ljubav ne može živjeti bez akcije, a svaki čin je povećava, učvršćuje i proširuje. Ljubav zadobija pobjedu kad su dokaz i autoritet nemoćni. Ljubav ne radi za korist niti za nagradu; ipak Bog je odredio da će velik dobitak biti izvjestan rezultat svakog djela ljubavi. Ona se po prirodi širi i tiha je u svom djelovanju, pa ipak jaka i moćna u svojoj namjeri da nadvlada velika zla. Ona je omekšavajuća i preobražavajuća u svom uticaju i prisvojiće živote grešnika i dotaći njihova srca kad se svaki drugo sredstvo pokaže neuspješnim.

Gdje god se koristi moć intelekta, autoriteta ili sile, a ljubav se jasno ne pokazuje, privrženost i volja onih do kojih nastojimo doprijeti zauzeće odbrambeni, odbojan stav, a njihova snaga otpora se povećava. Isus je bio Knez mira. On je došao na svijet da protivljenje i autoritet potčini sebi. On je mogao zapovijedati mudrošću i snagom, ali sredstva kojima se služio u nadvladavanju zla bili su mudrost i snaga ljubavi. – 2T 135, 136 (1868)

Dokazi Novog načela života. – Kad se ljudi povežu, ne silom ili sebičnim interesima, već ljubavlju, oni pokazuju djelovanje uticaja koji je iznad svakog ljudskog uticaja. Gdje postoji ovo jedinstvo, ono je dokaz da je Božje obličje obnovljeno u ljudima, da je usađeno novo načelo života. To pokazuje da postoji sila u božanskoj prirodi koja se suprostavlja posrednicima zla i da blagodat Božja obuzdava sebično nasleđe u tjelesnom srcu. – DA 678 (1898)

24. LJUBAV U DOMU*

Izvor istinske ljudske ljubavi. – Naša međusobna privrženost potiče iz našeg opšteg odnosa prema Bogu. Mi smo jedna porodica, mi se međusobno volimo kao On što nas je volio. Kad se porede sa ovom istinskom, posvećenom, disciplinovanom privrženosti, plitka učtivost svijeta, beznačajni izraz preuveličanog prijateljstva, su kao pljeva prema pšenici. – Lt 63, 1896. (SD 101)

211

Voljeti kao što je Hristos volio znači pokazivati nesebičnost na svakom mjestu i u svako vrijeme, ljubaznim riječima i prijatnim pogledima.... Iskrena ljubav je dragocjen atribut nebeskog porijekla, čiji miomiris se povećava u srazmjeri kako se daje drugima. – MS 17, 1899. (SD 101)

Ljubav veže srce sa srcem. – Neka bude uzajamne ljubavi, uzajamne snošljivosti. Tada će brak, umjesto da bude kraj ljubavi, biti kao što je bio sam početak ljubavi. Toplina pravog prijateljstva, ljubav koja vezuje srca, predukus je nebeske radosti.... Neka svako radije poklanja ljubav nego je traži. – MH 360, 361 (1905)

212

Naklonost može biti čista ali plitka. – Naklonost može biti jasna kao kristal i prekrasna u svojoj čistoti, pa ipak plitka zato što nije isprobana i okušana. Učinite Hrista prvim, posljednjim i najboljim u svemu. Neprestano gledajte na Njega, i vaša ljubav prema Njemu svakodnevno će bivati dublja i snažnija dok se podređuje probi iskušenja. I dok vaša ljubav prema Hristu raste, međusobna ljubav postaje dublja i jača. «Mi pak svi koji otkrivenijem licem gledamo slavu Gospodnju, preobražavamo se u to isto obličje, kao od Gospodnjeg Duha» (2 Korinćanima 3:18). – 7T 46 (1902)

Ljubav ne može postojati bez izraza. – Kad se društveni i plemeniti podsticaji suzbijaju, oni se gase, a srce postaje pusto i hladno.... Ljubav ne može dugo postojati bez izraza. Neka srce onoga ko je povezan sa vama ne čezne zbog nedostatka ljubavnosti i saosjećanja. – MH 360 (1905)

Biljka ljubavi mora se nježno paziti. – Dragocjena mladica ljubavi mora se nježno paziti, i biće jaka i jedra i donositi bogat rod, dajući izraza cijelom karakteru. – Lt 50, 1893.

Ne treba gušiti ljubavne podsticaje. – Ohrabrujte izražavanje ljubavi prema Bogu i jednih prema drugima. Razlog zašto postoji tako puno okrutnih muškaraca i žena na svijetu je to što se istinska naklonost smatrala slabošću i bila obeshrabrivana i potiskivana. Bolja priroda tih osoba je ugušena u djetinjstvu; i ukoliko svjetlost božanske ljubavi ne otopi njihovu hladnu sebičnost sreća će im biti zauvijek uništena. Ako želimo da nam djeca imaju Isusovog nježnog duha i saosjećanja koje anđeli pokazuju prema nama, moramo podsticati plemenite, ljubavne impulse djetinjstva. – DA 516 (1898)

Ljubav nije strast. – Ljubav je biljka nebeskog porijekla. Ona nije nerazumna, niti slijepa. Ona je čista i sveta. Ali strast tjelesnog srca je nešto sasvim drugo. Dok čista ljubav uključuje Boga u sve svoje planove i u savršenom je skladu sa Duhom Božjim, strast je tvrdoglava, nagla, nerazumna, bezobzirna na svaku uzdržljivost, i od predmeta svog izbora pravi idola.

213

* Vidi naslov br. 32, «Opčinjenost i slijepa ljubav»

U cjelokupnom vladanju onoga ko posjeduje pravu ljubav pokazuje se blagodat Božja. Skromnost, jednostavnost, iskrenost, moralnost i vjera odlikovaće svaki korak prema bračnom savezu. – RH, Sept 25, 1888. (MYP 459)

Prava ljubav priprema za uspješan brak. – Prava ljubav je uzvišeno i sveto načelo potpuno različito po karakteru od one ljubavi koja se impulsivno budi i koja iznenadno umire kad je surovo kušana. Vjernost dužnosti roditeljskog doma zahtijeva od mladih da se pripreme za vlastite domove. Neka se tu vježbaju u samoodricanju i pokazuju ljubaznost, učtivost i hrišćansko saosjećanje. Takva ljubav čuvaće toplinu srca, i onaj ko izlazi iz takvog domaćinstva da stane kao glava svoje porodice znaće kako da usreći onu koju je odabrao za svog životnog saputnika. Brak će, umjesto da bude kraj ljubavi, biti tek njen početak. – PP 176 (1890)

Ljubav i samodisciplina drže porodicu na okupu. – Neka roditelji nastoje da ispoljavaju u vlastitom karakteru i svom porodičnom životu ljubav i dobročinstvo nebeskog Oca. Neka dom bude pun svjetlosti. To će biti od daleko veće vrijednosti za vašu djecu od zemlje i novca. Neka se porodična ljubav čuva u njihovim srcima, da bi se mogli osvrnuti na dom svoga djetinjstva kao na mjesto mira i sreće pored neba. Nemaju svi članovi porodice isti pečat karaktera, i biće puno prilika za ispoljavanje strpljenja i snošljivosti; ali kroz ljubav i samodisciplinu svi se mogu držati na okupu u prisnoj zajednici. – PP 176 (1890)

Karakteristike prave ljubavi (savjet jednom samouvjerenom mužu). – Prava, čista ljubav je dragocjena. Ona je nebeska u svom uticaju. Ona je duboka i trajna. Ona nije gnevijiva u svojim manifestacijama. Ona nije sebična strast. Ona donosi rod. Ona vodi stalnim naporima da usrećite suprugu. Ako imate ovu ljubav, biće vam prirodno činiti te napore. Neće izgledati kao na silu. Kad izlazite u šetnju ili na sastanak, biće vam prirodno kao disanje odabrati društvo svoje supruge i nastojaćete je usrećiti u svom društvu. Vi posmatrate njena duhovna dostignuća kao inferirona u odnosu na svoja, ali vidjela sam da je Bog zadovoljniji njenim duhom nego onim koji vi sami posjedujete.

Vi nijeste vrijedni svoje supruge. Ona je isuviše dobra za vas. Ona je slabašna, osjetljiva biljka; njoj je potrebna pažnja. Ona ozbiljno želi tvoriti volju Božju. Ali ona ima ponosit duh i stidljiva je, zazire od prekora. Za nju je podređenost posmatranju i primjedbama ravno smrti. Neka vaša žena bude voljena, poštovana, pažena, u punini bračnog zavjeta, i ona će izaći sa te uzdržljive, nesigurne pozicije koja je prirodna za nju. – 2T 416 (1870)

Duša žudi za većom ljubavi. – Vaša supruga mora učiniti ozbiljne napore da izađe iz svoje usamljeničke, gorde rezervisanosti i gajiti jednostavnost u svim svojim postupcima. I kad uzvišeniji poredak sposobnosti naraste u vama i ojača vježbom, bolje ćete razumjeti potrebe svoje žene; shvatićete da duša žudi za ljubavlju višeg, čistijeg poretka od onog koji postoji u nižem poretku životinjskih strasti. Te strasti su se učvrstile u vama kroz podsticanje i ispoljavanje. Ako sada u strahu Božjem usčuvate svoje tijelo pod čistom, uzvišenom ljubavi i nastojite da njome dočekujete svoju suprugu, potrebe njene prirode biće zadovoljene. Privijte je k srcu; cijenite je visoko. – 2T 415 (1870)

Ljubav nalazi izraza u riječima i djelima. – L_____ treba gajiti ljubav prema svojoj ženi, ljubav koja će naći izraza u riječima i djelima. On treba kultivisati nježnu ljubav. Njegova supruga ima osjetljivu, odanu prirodu i potrebna joj je nježna naklonost. Ona će pamtit i odraziti u blagoslovima na svog muža svaku riječ nježnosti, svaku riječ uvažavanja i blagonaklonog podstreka. Njegova nesaosjećajna priroda mora se dovesti u blizak kontakt sa

Hristom, kako bi se krutost i hladna rezervisanost mogle ugušiti i omekšati božanskom ljubavi.

Nije slabost ili žrtvovanje muškosti i dostojanstva izraziti prema svojoj ženi nježnost i saosjećanje u riječima i djelima; i neka se to ne završava u porodičnom krugu, već proširi i na one izvan porodice. L_____ mora da obavi jedan zadatak za sebe koji niko sem njega ne može izvršiti. On može izrasti jači u Gospodu noseći bremena u Njegovom djelu. Njegova ljubav i privrženost mora se usmjeriti na Hrista i nebesko, i on treba oblikovati karakter za vječni život. – 3T 530, 531 (1875)

Mala djela koja otkrivaju pravu ljubav. – Ljubav ne može više postojati bez otkrivanja sebe u vidljivim djelima nego što se vatra može održati bez goriva. Vi ste, brate C, osjećali da vam je ispod dostojanstva pokazivati nježnost ljubaznim postupcima i čekati priliku da ispoljite naklonost prema svojoj supruzi riječima nježnosti i ljubaznog obzira. Vi ste promjenljivi u svojim osjećanjima i vrlo podložni spoljašnjim okolnostima.... Ostavite svoje poslovne neprilike i poteškoće kad napuštate radno mjesto. Nastojte da dolazite u svoju porodicu sa veselim izrazom lica, sa saosjećanjem, nježnošću i ljubavlju. To će biti bolje nego trošenje novca na lijekove i ljekare za vašu ženu. To će biti zdravlje tijelu i snaga duši. – 1T 695 (1868)

Neka strpljenje, zahvalnost i ljubav zrače u srcu iako je dan možda tako tmuran. – MH 393 (1905)

Moć roditeljskog primjera. – Najbolji način da se djeca vaspitaju da poštuju svoje roditelje je pružiti im priliku da posmatraju kako otac ukazuje ljubaznu pažnju prema majci a majka ispoljava poštovanje i respekt prema ocu. Ljubav koja se može zapaziti kod roditelja je ono što djecu navodi da se pokoravaju petoj zapovijesti i paze na nalog: «Djeco, slušajte svoje roditelje u Gospodu: jer je ovo pravo». – RH, Nov 15, 1892. (AH 198, 199)

Isusova ljubav ogleda se u roditeljima. – Kad majka stekne povjerenje svoje djece i nauči ih da je vole i pokoravaju joj se, dala im je prvu pouku u hrišćanskom životu. Oni moraju voljeti, vjerovati i pokoravati se svom Spasitelju kao što vole, vjeruju i slušaju svoje roditelje. Ljubav koju vjernim staranjem i pravilnim vaspitanjem roditelji pokazuju prema svom djetetu blijedo odražava Isusovu ljubav prema Njegovom vjernom narodu. – ST, Apr 4, 1911. (AH 199)

Majčinska ljubav je ilustracija Hristove ljubavi. – Dok majka uči djecu da joj se pokoravaju zato što je vole, ona ih uči prvim poukama u hrišćanskom životu. Materinska ljubav prema djetetu predstavlja Hristovu ljubav, i mališani koji vjeruju svojim majkama i slušaju ih uče se da vjeruju i pokoravaju se Spasitelju. – DA 515 (1898)

Uticao hrišćanskog doma nikad se ne zaboravlja. – Dom koji je uljepšan ljubavlju, saosjećanjem i nježnošću mjesto je koje anđeli vole posjećivati i gdje se Bog proslavlja. Uticaj brižljivo čuvanog hrišćanskog doma u godinama djetinjstva i mladosti najsigurnija je zaštita protiv svjetovne pokvarenosti. U atmosferi takvog doma djeca će naučiti da vole svoje zemaljske roditelje i svog nebeskog Oca. – MS 126, 1903. (AH 19)

Porodični odnos treba biti posvećujući u svom uticaju. Hrišćanski domovim, zasnovani i vođeni u skladu sa Božjim planom, čudesna su pomoć u oblikovanju hrišćanskog karaktera.... Roditelji i djeca trebaju se sjediniti u ponudi službe ljubavi Onome koji jedini može održati ljudsku ljubav čistom i plemenitom. – MS 16, 1899. (AH 19)

25. LJUBAV I SEKSUALNOST U LJUDSKOM ISKUSTVU

218

Napomena: Elen Vajt je živjela i radila u vrijeme kad je vladala velika uzdržanost u javnim govorima ili pisanju o seksu ili seksualnom odnosu između muževa i žena.

Ona se udala za Jakova Vajta (James White) 30. avgusta 1846. godine, pošto se kroz molitvu uvjerila da je to ispravan korak. Treba zapaziti da je ona bila uspješna u svojoj službi, jer dvadeset mjeseci bila je primalac vizija od Gospoda. Kao rezultat te zajednice sa Jakovom Vajtom rodila je četiri sina, 1847, 1849, 1854 i 1860 godine.

U 1860-im – dekadi sa dvije osnovne vizije o zdravstenoj reformi [6. jun 1863. i 25. decembar 1865.] – Elen Vajt je počela raspravljati o pitanjima koja se odnose na seks. Konstatacije u kasnijim godinama omogućile su određenu elaboraciju. Vežano za seksualno opštenje u braku ona je upotrebljavala termine kao «prednost bračnog odnosa», «prednost porodičnog odnosa», «seksualne privilegije».

Da bi stekli tačan i uravnotežen koncept učenja Elen Vajt na ovom delikatnom polju, potrebno je složiti konstataciju na konstataciju. Takođe treba posvetiti pažnju značenju upotrijebljenih riječi.

S vremena na vrijeme koriste se termini kao «strast» i «sklonosti». Oni se često opisuju riječima kao *niske, životinjske, bludne, izopačene, pokvarene*. Ti snažni izrazi mogu neke čitaoce navesti na pretpostavku da se svaka strast *osuđuje* i da je svaka seksualna aktivnost zla. Sledeći navodi teško bi mogli poduprijeti tako nešto:

Bog ne samo što zahtijeva od vas da kontrolišete svoje misli, već takođe strasti i sklonosti.... Strast i naklonost su moćni činiooci.... Odlučno kontrlišite svoje misli, svoje strasti i svoje sklonosti. Nemojte ih unižavati u službi pohoti. Uzdižite ih [strasti i sklonosti] u čistoći, posvetite ih Bogu. – 2T 561, 562 (1870)

219

Sve životinjske sklonosti moraju se podrediti višim silama uma. – MS 1, 1888 (AH 128)

U istom kontekstu u kojem se neki od tih snažnih termina vezanih za pomenuti predmet koriste, ona ističe da se strasti moraju kontrolisati onim što je ona nazvala «višim, plemenitijim silama», «razumom», «moralnom suzdržljivošću» i «moralnim sposobnostima». Ona piše o umjerenosti i suzdržavanju i izbjegavanju pretjerivanja. U braku te strasti zajedničke svim ljudskim bićima moraju se podrediti kontroli, njima se mora upravljati. Zapazite opet:

Oni koji bračni odnos smatraju jednom od Božjih svetih ustanova, zaštićenu Njegovim svetim propisom, kontrolisaće se nalozima razuma. – HL, No. 2, p. 48

Vrlo je malo onih koji osjećaju da je vjerska dužnost vladati svojim strastima.... Bračni zavjet pokriva grijeh najcrnje boje.... Zdravlje i život se žrtvuju na oltaru niske stasti. Više, plemenitije sile dovode se u potčinjenost životinjskim sklonostima.... Ljubav je čisto i sveto načelo; ali bludna strast ne dopušta ograničenja i ne sluša naloge ili se da kontrolisati razumom. – 2T 472, 473 (1870).

Ona piše o bračnom odnosu kao o «svetoj ustanovi» koja se može «izopačiti». Ona govori o «seksualnim privilegijama» koje se «zloupotrebljavaju». Još jedanput, strast se ne osuđuje, već samo «niska» i «bludna» strast. I vrijedno je zapažanja da Elen Vajt slika bračnu intimu kao «privilegiju». Iako je upozoravala protiv velikog dijela seksualnog ponašanja u braku, ona je pisala o trenucima kad ljubav omeđena odgovarajućom uzdržljivošću može biti «nesputana». Sledeća tvrdnja vrijedna je pažljivog razmatranja:

Što se tiče braka, rekla bih, čitajte Riječ Božju. Čak i u ovom vremenu, posljednjim danima istorije ovoga svijeta, sklapaju se brakovi među adventistima sedmog dana.... Mi, kao narod, nikad nijesmo zabranjivali brak, osim u slučajevima gdje su postojali očigledni razlozi da bi brak bio bijeda za obje strane. A čak i tada, samo smo molili i savjetovali. – Lt 60, 1900.

Jednom kad su zbog zahtjeva djela u koje su ona i njen muž bili uključeni i dijelilo ih pola kontinenta, ona se u pismu povjerala Jakovu:

220

Mi svakodnevno osjećamo najozbiljniju želju za svetijom blizinom Bogu. Ovo je moja molitva kad liježem, kad se budim noću, i kad ujutru ustajem: bliže, sve bliže, o Bože moj.... Spavam sama. Ovo je izgleda Marijina prednost koliko i moja. Znam da imam više prilike za razmišljanje i molitvu. Cijelo svoje biće poklanjam sebi ukoliko nije udostojeno tvog prisustva. Želim dijeliti svoju postelju samo sa tobom. – Lt 6, 1876.

Nikada nije sudjelovala niti opravdavala učenja koja zahtijevaju neku vrstu platonskog bratskog i sestričkog odnosa u braku. Dok je radila sa nekima koji su nametali učenja ove prirode, Elen Vajt je savjetovala protiv nametanja takvih pogleda. Bavljenje time, pisala je ona, otvorilo je put za Sotonu da radi «na mašti tako da nečistoća» umjesto čistoće bude rezultat. – Lt 103, 1894.

Za svaku zakonitu, Bogom datu privilegiju, Sotona predlaže falsifikat. On nastoji da zamijeni svete, čiste misli nečistim. On bi svetinju bračne ljubavi htio zamijeniti popustljivošću, nevjernošću, neumjerenošću i izopačenošću; seksom prije braka, preljubom, animalizmom u braku i izvan njega i homoseksualnošću. Sve to se spominje u ovom poglavlju. – *Kompilatori*.

A. POZITIVNO

(Riječi ohrabrenja i savjeta)

Isus i porodični odnos. – Isus nije nametao celibat na bilo koju klasu ljudi. On nije došao da razori sveti bračni odnos već da ga uzdigne i obnovi do njegove prvobitne svetosti. On je sa zadovoljstvom gledao na porodični odnos gdje vlada sveta i nesebična ljubav. – MS 126, 1903. (AH 121)

On [Hristos] je odredio da se muškarci i žene sjedinjuju u svetom braku, da se podižu porodice čiji će članovi, krunisani čašću, biti priznati kao članovi jedne više porodice. – MH 356 (1905)

Božja namjera ispunjena u braku. – Svi koji stupaju u bračni odnos sa svetom namjerom – muž da stekne čistu naklonost ženina srca, žena da omekša i poboljša muževljev karakter i da mu puninu – ispunjavaju Božju namjeru za sebe. – MS 16, 1899 (AH 99)

Prednost bračnog odnosa. – Oni [hrišćani koji su u braku] trebaju ozbiljno razmotriti ishod svake privilegije bračnog odnosa, a posvećeno načelo treba biti osnova svih postupaka. – 2T 380 (1870)

[Ona je pisala o] «utvrđenjima koja štite svetu privatnost i privilegije bračnog odnosa». – 2T 90 (1868)

Vrijeme kad sklonosti mogu biti nesputane. – Mladalačke sklonosti treba obuzdavati do dolaska perioda kad dovoljna životna dob i iskustvo omogućće dostojanstvo i sigurnost u njihovom nesputavanju. – AM 8, 1864 (MYP 452)

Opasnost od prelaska sa zakonitog u pretjerivanje. – Nema ničeg grešnog u samom jedenju ili pijenju ili u braku i stupanju u brak. Bilo je zakonito ženiti se u Nojevo vrijeme, i zakonito je ženiti se sada, ako se ono što je zakonito ispravno tretira i ne prelazi u grešnu neumjerenost....

U Nojevo vrijeme neposvećena, neumjerena ljubav, koja je sama po sebi zakonita ako se pravilno upražnjava, bila je ono što je brak učinilo grešnim pred Bogom. U ovom vijeku svijeta postoje mnogi koji gube svoje duše postajući udubljeni u misli o braku i samom bračnom odnosu....

Bog je namjestio ljude na svijet, i njihova je prednost jesti, piti, trgovati, živjeti u braku i vjenčavati se; ali ovo je sigurno činiti samo u strahu Božjem. Mi treba da živimo na ovom svijetu računajući na vječni svijet. – RH, Sept 25, 1888.

Brak nije dozvola za oslobađanje bludnih strasti. – Vrlo je malo onih koji osjećaju da im je vjerska dužnost vladati svojim strastima. Oni su se sjedinili u braku sa objektom svog izbora i zato prosuđuju da brak posvećuje odavanje niskim strastima. Čak i muškarci i žene koji ispovijedaju pobožnost daju slobodu vladavini bludnih strasti i ne pomišljaju da ih Bog

smatra odgovornim za rasipanje životne energije, što slabi njihov životni oslonac i iscrpljuje cijeli sistem.

Bračni zavjet pokriva grijeha najcrnje boje. Muškarci i žene koji ispovijedaju pobožnost unižavaju svoja tijela kroz odavanje pokvarenim strastima i na taj način se unizuju ispod nivoa životinja. Oni zloupotrebljavaju moći koje im je Bog dao da ih čuvaju u svetosti i dostojanstvu. Zdravlje i život se žrtvuju na oltaru niskih strasti. Uzvišenije, plemenitije moći se podređuju životinjskim sklonostima. Oni koji griješe na taj način nijesu upoznati sa ishodom svog kursa. – 2T 472 (1870)

Osjetljiva ravnoteža između ljubavi i bludne strasti. – Nije čista ljubav ono što podstiče čovjeka da pravi ženu oruđem u službi svoje pohote. Životinjske strasti su ono što bučno zahtijeva popuštanje.

Kako malo ljudi pokazuje svoju ljubav na način koji opisuje apostol Pavle: «Kao što i Hristos ljubi crkvu, i sebe predade za nju, da je šne ukalja već posveti i očisti... da bude sveta i bez mane» (Efescima 5:25-27). Ovo je osobina ljubavi u bračnom odnosu koji Bog priznaje kao svet.

Ljubav je čisto i sveto načelo, ali bludna strast ne dopušta ograničenja i ne sluša naloge ili se da kontrolisati razumom. Ona je slijepa za posledice; ona ne razmišlja o uzroku i posledici.

Puno žena pati od velikih slabosti i stalnih bolesti zbog nepoštovanja zakona njihovog bića; prirodni zakoni su pogaženi. Muškarci i žene traće nervnu silu mozga izazivanjem na neprirodnu akciju udovoljavanja niskim strastima; a ovaj skriveni monstrum – niska strast – prisvaja nježno ime ljubavi. – 2T 473, 474 (1870)

223 **Ljubav nasuprot strasti prirodnog ljudskog srca.** – Ljubav... nije nerazumna; ona nije slijepa. Ona je čista i sveta. Ali strast tjelesnog srca je nešto sasvim drugo. Dok čista ljubav uključuje Boga u sve svoje planove i u savršenom je skladu sa Duhom Božjim, strast je svojehlava, nagla, nerazumna, nepokorna svakom ograničenju, i od objekta svog izbora pravi idola. U sveukupnom ponašanju onih koji posjeduju pravu ljubav, pokazaće se blagodat Božja. – RH, Sept 25, 1888. (AH 50)

Pod kontrolom naloga razuma. – Oni koji bračni odnos smatraju jednom od Božjih svetih ustanova, čuvanu Njegovim svetim propisom, kontrolisaće se nalogima razuma. – HL, No. 2, p. 48, 1865. (2SM 440)

Očuvati povjerenje unutar svetog porodičnog kruga. – Oko svake porodice postoji sveti krug koji treba čuvati neprekinutim. Unutar ovog kruga nijedna druga osoba nema prava ući. Neka ni muž ni žena ne dozvoljavaju drugima da dijele povjerenje koje pripada samo njima. – MH 361 (1905)

NEGATIVNO

(Riječi ograničenja i upozorenja)

Brak nije zamišljen da pokriva čulnost i unižavajuće navike. – Bog nikad nije namjeravao da brak pokriva mnoštvo grijeha koji se praktikuju. Čulnost i unižavajuće navike u bračnom odnosu vaspitavaju um i moralni ukus za nemoralne navike izvan bračnog odnosa. – RH, May 24, 1887.

Seksualna pretjerivanja dovode u opasnost zdravlje i život. – Nije čista, sveta ljubav koja navodi ženu da zadovoljava životinjske sklonosti svog muža po cijenu zdravlja i života....

Nekad je neophodno ponizno i nježno insistirati, čak i uz rizik njegovog nezadovoljstva, da ona ne može ponižavati svoje tijelo odavanjem seksualnom pretjerivanju. Ona ga treba, na nježan, ljubazan način, podsjetiti da Bog ima primarno i najveće pravo na cijelo njeno biće i da ne može zanemariti to pravo, jer će odgovarati na veliki dan Božji. – 2T 475 (1870)

Seksualno pretjerivanje sigurno će uništiti ljubav prema pobožnim postupcima, oduzeti iz mozga supstancu potrebnu za hranjenje sistema, i najuspješnije iscrpiti vitalnost. – 2T 477 (1870)

Izopačenost svete ustanove. – Mnogi misle zato što su stupili u bračni odnos da mogu sebi dopustiti da ih kontrolišu životinjske strasti. Njih vodi Sotona, koji ih vara i navodi da izopačuju tu svetu ustanovu. On je veoma zadovoljan niskim nivoom koji zauzimaju njihovi umovi; jer mnogo dobija ovakvim usmjerenjem.

On zna da ako uzbudi niske strasti i održi ih na vlasti, nema nikakvog razloga za brigu u vezi sa njihovim hrišćanskim iskustvom; jer moralne i intelektualne sposobnosti biće podređene, dok će životinjske sklonosti biti predominantne i držati primat; i ove niske strasti jačaće kroz vježbu, dok će plemenitije osobine postajati sve slabije i slabije. – 2T 480 (1870)

Zloupotreba seksualnih privilegija u braku. – Kad se gaje i kad im se popušta, životinjske strasti postaju vrlo jake, što je slučaj u ovom vremenu, a neizreciva zla u bračnom životu sigurne su posledice. Umjesto da se unapređuje razum i da on ima moć kontrole, životinjske sklonosti vladaju nad višim i plemenitijim silama dok se ne dovedu u podređenost tim životinjskim sklonostima. Šta je posledica? Osjetljivi ženski organi se štete i obolijevaju; bremenitost više nije sigurna; seksualne privilegije se zloupotrebljavaju.

Muškarci kvare vlastita tijela, a žena postaje rđav sluga u njihovim neumjerenim, niskim strastima ukoliko nema straha Božjega pred njihovom očima. Odavanje porivu koji unižava i tijelo i dušu je odlika bračnog života. – MS 14, 1888.

Prenatalni uticaji. – Sotona nastoji da izopači umove onih koji se sjedinjuju u braku kako bi mogao utisnuti vlastito mrsko obličje na njihovu djecu....

On može oblikovati njihovo potomstvo mnogo lakše nego je mogao njihove roditelje, jer može tako kontrolisati umove roditelja da preko njih da vlastiti pečat karaktera njihovoj djeci. Na taj način puno djece rađa se sa veoma snažnim životinjskim nagonima, dok su moralne sposobnosti tek neznatno razvijene. Toj djeci potrebna je najpažljivija njega da ispolje, ojačaju i razviju moralne i intelektualne moći, kako bi one mogle preuzeti vođstvo. – 2T 480 (1870)

Proces izrođavanja. – Um muškarca ili žene ne prelazi u jednom trenutku iz čistoće i svetosti u izopačenost, pokvarenost i prestup. Potrebno je vrijeme za preobražaj ljudskog u božansko ili izrođavanje onoga što je formirano po obličju Božjemu u okrutno i sotonsko.

Gledanjem mi se mijenjamo. Iako formiran po obličju svog Tvorca, čovjek može tako vaspitati svoj um da grijeh koji je jednom bio odvratan postane ugodan za njega. Kad prestane sa molitvom i straženjem, on prestaje da čuva tvrđavu, srce, i upada u grijeh i zločin. Um se unižava, i nemoguće je uzdići ga iz pokvarenosti dok se vaspitava da porobljava moralne i intelektualne moći i dovodi ih u potčinjenost prljavim strastima.

226

Mora se voditi stalan rat protiv čulnog uma; i moramo se pomoći profinjavajućim uticajem blagodatni Božje, koji će privući um nagore i naviknuti ga da razmišlja o čistim i svetim stvarima. – 2T 478, 479 (1870)

Savjet ženama. – Tužna srca pišem da žene u ovom vijeku, udate i neudate, suviše često ne čuvaju rezervisanost koja je neophodna. One postupaju kao kokete. One privlače pažnju samaca i oženjenih ljudi, i oni koji su slabi u moralnoj sili biće uhvaćeni u zamku.

Ove stvari, ako se dopuste, umrtvljuju moralne osjećaje i zaslepljuju um tako da prestup ne izgleda grešan. Pobuđuju se misli koje se ne bi javile da je žena čuvala svoj mir u svakoj skornosti i trezvenosti. Ona sama možda nije imala nezakonitu namjeru ili pobudu, ali je dala podsreka muškarcima koji se kušaju i kojima je potrebna sva pomoć koju mogu dobiti iz druženja sa njima.

Razboritošću, rezervisanošću, ne odavanju slobodama, odbijanjem nedopustivih pažnji, čuvanjem visoke moralne obojenosti i prigodnog dostojanstva, izblegla bi se mnoga zla. – MS 4a, 1885. (AH 331, 332)

Žene kao kušači. – Neće li žene koje ispovijedaju istinu striktno paziti na sebe kako ne bi pružile ni najmanjeg povoda nedopustivoj familijarnosti? One mogu zatvoriti mnoga vrata iskušenju ako se svo vrijeme drže strogo rezervisano i pristojno vladaju. – 5T 596 (1889)

Žene su često kušači. Pretvarajući se na ovaj ili onaj način, one privlače pažnju muškaraca, oženjenih ili neoženjenih, i navode ih da prekrše zakon Božji, upropaste svoju korisnost i dovedu duše u opasnost. – 5T 596 (1889)

Saosjećajni pastor. – Budite Božji ljudi, na dobitničkoj strani. Znanje je dostupno svima koji ga žele. Bog je osmislio um da jača, razmišlja dublje, punije, jasnije. Hodite sa Bogom kao Enoh što je činio: *učinite Boga svojim savjetnikom i napredak neće izostati...*

227

Ima ljudi koji tvrde da drže Božje zapovijesti, koji će posjetiti stado pod svojim starateljstvom i navesti neoprezne duše u tok misli koje rezultiraju besramnim slobodama i familijarnostima....

On propovjednik, dok posjećuje porodice, počinje da ispituje tajne njihovog bračnog života. Da li žive srećno sa svojim muževima? Da li se osjećaju necijenjenima? Postoji li sklad u njihovom bračnom životu? I tako se žena koja ništa ne sumnja navodi pomoću ovih zamka pitanja da otvori svoj tajni život, svoja razočarenja, svoje sitne poteškoće i nezadovoljstva, jednom strancu kao što katolici čine pred svojim sveštenicima.

Zatim ovaj saosjećajni pastor otvara poglavlje vlastitog iskustva; da njegova supruga nije bila žena njegovog izbora; da nema istinske srodnosti među njima. On ne voli svoju ženu. Ona nije ispunila njegova očekivanja. Barijera se tako ruši, i žene bivaju zavedene. One vjeruju da im je život jedno veliko razočarenje, a ovaj pastor ima veliko saosjećanje za svoje stado. Podstiče se bolesni sentimentalizam, a um i duša lišavaju se svoje čistote, ako ovaj način rada ne rezultira kršenjem sedme zapovijesti.

Skrivene prljave misli postaju navika, a duša se ranjava i kalja. Jednim činom pogrešne akcije nanosi se ljaga koju ništa ne može oprati do krv Hristova; i ako se od te navike ne okrene sa čvrstom odlučnošću, duša se kvari a potoci koji teku sa tog zaprljanog izvora kvare druge. Njegov uticaj je prokletstvo. Bog će izvjesno uništiti sve one koji nastave sa ovim djelom....

Mi moramo biti uzdignuti, oplemenjeni, posvećeni. Mi možemo imati snagu u Isusu da nadvladamo; ali kad karakter oskudijeva u čistoti, kad grijeh postane dio karaktera, on ima opčinjavajuću silu koja je jednaka otrovnoj čaši pića. Moć samokontrole i razuma nadjačana

je navikama koje kaljaju cijelo biće; i ako se produži sa ovom grešnom praksom, mozak slabi, obolijeva i gubi svoju uravnoteženost. – Lt 26d, 1887.

Muškarci, žene i mladi uvučeni u moralnu izopačenost. – Moralne opasnosti kojima su svi, i stari i mladi, izloženi neprekidno se povećavaju. Moralna poremećenost, koju nazivamo izopačenost, veoma je rasprostranjena, i muškarci, žene i omladina koji ispovijedaju hrišćanstvo vrše uticaj koji je nizak, čulan, đavolski. – Lt 26d, 1877.

Sotona ulaže majstorske napore da uvuče oženjene muškarce i žene, djecu i mlade u nečiste navike. Njegova iskušenja nailaze na prihvatanje u mnogim srcima, zato što nijesu uzdignuta, pročišćena, profinjena i oplemenjena svetom istinom u koju tvrde da vjeruju. Ne mali broj njih su podli i zli u mislima i prosti u razgovoru i ponašanju tako da kad Sotonina iskušenja naiđu, oni nemaju moralne sile da ih odbiju i padaju kao lak plijen. – Lt 26d, 1887. (HP 199)

Koraci naniže. – Sotonina stalna iskušenja osmišljena su da slabe čovjekovu vlast nad srcem, da potkopaju njegovu moć samokontrole. On navodi čovjeka da pokida veze koja ga spajaju u svetu, srećnu zajednicu sa njegovim Tvorcem.

Zatim, kad se odvoji od Boga, strast preuzima kontrolu nad razumom, poriv nad načelom, i on postaje grešan u mislima i djelima, njegov sud izopačen, razum oslabljen, i potrebna mu je obnova koja se postiže obnovom u Bogu pravilnim sagledavanjem sebe u svjetlosti Božje Riječi. – Lt 24, 1890.

Izbjegavati čitanje, gledanje i slušanje nečistote. – Oni koji ne bi htjeli da padnu kao plijen Sotoninih prevara moraju dobro čuvati prilaze duši; oni moraju izbjegavati čitanje, gledanje ili slušanje onoga što sugerše nečiste misli. Ne smije se dopuštati umu da se nasumice bavi svakim predmetom koji neprijatelj duša može predložiti. Srce se mora vjerno stražariti, ili će spoljašnja zla probuditi ona iznutra, a duša će lutati u tami. – AA 518 (1911)

Morate biti vjerni stražari nad svojim očima, ušima, i svim svojim čulima ako želite kontrolisati svoj um i spriječiti da prazne i pokvarene misli ukaljaju vašu dušu. Samo sila milosti može izvršiti ovaj najpoželjniji zadatak. – 2T 561 (1870)

Jeftini romani i pornografija. – Nečiste slike imaju štetan uticaj. Romani, koje mnogi strastveno čitaju, imaju za posledicu ukaljanu maštu.

Na autima, često se nude na prodaju fotografije žena u obnaženom stanju. Ove odvratne slike takođe se nalaze u salonima doseljenika (fotografskim studijima), i vješaju se na zidove onih koji se bave gravurom. Ovo je vrijeme kad pokvarenost kipti svugdje.

Žudnja oka i pokvarene strasti pobuđuju se gladanjem i čitanjem.... Um nalazi zadovoljstvo u posmatranju prizora koji pokreću niske strasti. Ovi zli prizori, koji se vide kroz uprljanu maštu, kvare moral i pripremaju obmanuta, zalučena bića da daju slobodu vladavini bludnih strasti. Zatim slijede grijesi i prestupi koji vuku bića formirana po Božjem obličju naniže do nivoa sa zvijerima, gurajući ih na kraju u propast. Izbjegavajte čitanje i gledanje onoga što sugerše nečiste misli. Kultivišite moralne i intelektualne moći. – 2T 410 (1870)

Um odlučujući faktor. – Pavle je rekao: «Svojim umom služim zakonu Božjem». Zamračite li ovaj um kroz odavanje životinjskim prohtjevima i strastima, moralne moći slabe tako da se sveto i obično stavlja u istu ravan. – Lt 2, 1873.

Masturbacija. – Mladi i djeca oba pola obuzeti su moralnim sknavljenjem [masturbacijom] i upražnjavaju ovu odvratnu, po dušu i tijelo pogubnu naviku.

Mnogi hrišćani po imenu tako su paralisani ovom istom navikom da se njihova osjetila ne mogu pokrenuti da shvate da je to grijeh, i to će ako se nastavi sigurno rezultirati konačnim brodolomom tijela i uma. Čovjek, najplemenitije biće na zemlji, stvoren po Božjem obličju, preobražava se u zvijer! On pravi sebe prostim i pokvarenim.

Svaki hrišćanin mora naučiti da obuzdava svoje strasti i kontroliše se načelom. Ukoliko ne čini tako, on nije vrijedan hrišćanskog imena.

Neki istaknuti hrišćani ne razumiju grijeh masturbacije* (self-abuse u originalu – prim. prev.) i njegove sigurne posledice. Dugo utvrđivana navika je oslijepila njihovo razumijevanje. Oni ne shvataju veliku grešnost ovog unižavajućeg grijeha koji slabi sistem i razara nervnu moć mozga.

Moralno načelo je veoma slabo kad se sukobi sa ustaljenom navikom. Svečane poruke sa neba ne mogu snažnije uticati na srce koje nije utvrđeno protiv odavanja ovoj unižavajućoj navici. Osjetljivi moždani nervi gube svoju zdravu obojenost usled patološkog uzbuđivanja da se zadovolji neprirodna želja za čulnom podatljivošću. Nervni mozga koji saobraćaju sa cijelim sistemom se jedini sredstvo preko kojeg Nebo može opštiti sa čovjekom i dotaći njegov unutrašnji život.

Što god da remeti cirkulaciju električnih struja u nervnom sistemu smanjuje snagu vitalnih moći, a posledica je odumiranje senzibiliteta uma. – 2T 347 (1870)

Neka djeca počinju upražnjavati samoskrnavljenje u djetinjstvu; i kako godine odmiču bludne strasti rastu sa njihovim rastom i jačaju sa njihovom snagom. Njihovi umovi su nemirni. Djevojčice žele društvo dječaka, a dječaci djevojčica. Njihovo vladanje nije suzdržljivo i skromno. Oni su drski i nametljivi i dozvoljavaju sebi nepristojne slobode. Navika masturbacije unizila je njihove umove i ukaljala njihove duše. – 2T 481 (1870)

Seksualna aktivnost prije braka (savjet jednom mladom adventisti sedmog dana). – Mali broj iskušenja je opasnije i fatalnije za mlade ljude od kušanja na blud, i ništa se tako određeno neće pokazati pogubnim za dušu i tijelo, ako mu se popušta, za vrijeme i za vječnost....

Bio si mi pokazan u njenom [N] društvu u noćnim satima; ti najbolje znaš na koji način su provedeni ti časovi. Pozvao si se na mene da kažem da li si prekršio Božje zapovijesti. Pitam te, nijesi li ih prekršio?

Kako ste provodili vrijeme zajedno iz noći u noć? Da li su tvoj stav, tvoj odnos, tvoje sklonosti bile takve da bi poželio da se sve ubilježi u nebeske knjige? Vidjela sam i čula stvari od kojih bi anđeli pocrvenjeli.... Nijedan mladić ne bi trebao činiti to što si ti uradio N, ukoliko nije oženjen njome; a bila sam veoma iznenađena kad sam vidjela da ovo pitanje nijesi dobro shvatio.

Razlog zašto ti sada pišem je molba da duše svoje radi više ne popuštaš iskušenju. Prekini tu čaroliju koja se kao noćna mora nadnijela nad tobom. Otrgni se sada i zauvijek, ako imaš ikakvu želju za Božjom naklonošću...

* NAPOMENA: Autor opširno obrađuje ovaj predmet u drugoj knjizi *Svjedočanstava*, str. 346-353, 480-482, i u štampanom pamfletu *Poziv majkama (An Appeal to Mothers)*, 1864. Vidi *Podizanje djeteta (Child Guidance)*, XVII dio, «Čuvanje moralnog integriteta», str. 439-468, radi sveobuhvatnog uvida u ovaj predmet izvučenog iz svih objavljenih i neobjavljenih izvora. – Kompilatori.

Te noći proveo si sate u njenom društvu zato što ste oboje bili zalučeni. U ime Gospodnje, prestani se udvarati N ili je oženi.... Mogao si je oženiti kao što si bio u njenom društvu i ponašati se kako se samo muškarac i žena trebaju ponašati jedno prema drugom....

Ako u svom životu želiš uživati u društvu N kao što to sada izgleda i biti fasciniran time, zašto ne istupiš korak dalje od ovoga koji si već preduzeo i učiniš sebe njenim zakonitim zaštitnikom i stekneš nesporno pravo posvećivanja sati koje pretpostavljaš njenom društvu? Tvoji postupci i razgovori su uvredljivi za Boga. – Lt 3, 1879.

Homoseksualnost – naročiti grijeh Sodoma. – Mi nijesmo neupućeni u pad Sodoma zbog pokvarenosti njegovih žitelja. Prorok ovdje [Jezekilj 16:49] ukazuje na određena zla koja su dovela do razuzdanosti morala. Mi vidimo da ti isti grijesi postoje sada na svijetu koji su bili u Sodomu i koji su navukli na njega gnjev Božji, sve do njegovog konačnog uništenja. – HR, July, 1873. (4BC 1161)

Grijesi pretpotopne generacije i Sodoma u porastu. – Svugdje se vide ljudske olupine, zanemareni porodični oltari, razbijene porodice. Prisutno je čudno napuštanje načela, snižavanje moralnih standarda; grijesi brzo narastaju koji su prouzrokovali izlivanje Božjih sudova na zemlju u Potopu i uništenje Sodoma ognjem. – 5T 601 (1889)

Osvajanje današnje crkve. – Nečistota je danas široko rasprostranjena, čak i među onima koji se izjašnjavaju kao Hristovi sledbenici. Strast se ne obuzdava; životinjske sklonosti zadobijaju snagu kroz udovoljavanje, dok moralne moći neprekidno slabe.... Grijesi koji su uništili pretpotopnu generaciju i gradove iz te ravnice postoje i danas – ne samo u neznabožackim zemljama, niti isključivo među popularnim zagovornicima hrišćanstva – već i kod nekih koji se izjašnjavaju kao čekaoci dolaska Sina čovječijega. Kad bi vam Bog pokazao ove grijehе kao što izgledaju u Njegovim očima, bili biste ispunjeni stidom i užasom. – 5T 218 (1882)

Zatvaranje očiju pred svjetlošću. – Odavanje niskim strastima navešće mnoge da zatvore oči pred svjetlošću, jer se plaše da će vidjeti grijehе koje ne žele da napuste. Svi mogu vidjeti ako hoće. Ako izabiraju rađe tamu nego svjetlost, njihov prestup neće biti ništa manji.

Zašto muškarci i žene ne čitaju i ne upoznaju se sa onim što se toliko tiče njihove fizičke, intelektualne i moralne snage? Bog vam je dao život da se brinite za njega i održavate ga u najboljem stanju za Njegovu službu i slavu. Vaša tijela nijesu vaše vlasništvo. – 2T 352 (1885)

C. RAVNOTEŽA I POBJEDA

(Riječi obećanja i nade)

Iskreno pokajanje i odlučan napor neophodni. – Oni koji kvare vlastita tijela ne mogu uživati naklonost Božju dok se iskreno ne pokaju, sprovedu cjelovitu reformu, i savršenu svetost u strahu Gospodnjemu. – AM 29 (1864)

Jedina nada za one koji upražnjavaju zle navike je da ih zauvijek ostave ako pridaju ikakvu vrijednost sadašnjem zdravlju i budućem spasenju. Kad se ovim navikama popušta dugo vremena, potreban je odlučan napor da se odbije iskušenje i odbaci iskvarena popustljivost. – AM 27 (1864)

Kontrolisati maštu. – Mašta se mora odlučno i stalno kontrolisati kako bi se strasti i sklonosti potčinjavale razumu, savjesti i karakteru. – 2T 562 (1870)

234

Podređeni Božjoj volji. – Svako ko ima ikakvog pravog osjećaja što znači biti hrišćanin zna da su Hristovi sledbenici pod obavezom kao Njegovi učenici da dovedu sve svoje strasti, sve fizičke moći i mentalne sposobnosti u savršenu pokornost Njegovoj volji. Oni kojima gospodare strasti ne mogu biti Hristovi sledbenici. Oni su se previše posvetili službi svom gospodaru, začetniku svakoga zla, da bi napustili svoje pokvarene navike i izabrali službu Hristu. – AM 9, 10, 1864. (CG 445, 446)

Misli krucijalni faktor. – Nečiste misli vode u nečista djela. Ako je Hristos tema razmatranja, misli će biti potpuno odvojene od svakog predmeta koji bi vodio u nečista djela. Um će ojačati baveći se uzvišenim predmetima. Ako se vježba da se drži kanala čistote i svetosti, postaće zdrav i svjež. Ako se vježba da se bavi duhovnim temama, prirodno će stremiti u tom pravcu. Ali ova privrženost misli nebeskom ne može se steći bez ispoljavanja vjere u Boga i ozbiljnog, poniznog oslanjanja na Njega za snagu i milost koje će biti dovoljne za sve potrebe. – 2T 408 (1870)

Griješ fantaziranja. – Vi ste odgovorni Bogu za svoje misli. Kad se odajete praznom maštanju, dopuštajući svom umu da se bavi nečistim predmetima, vi ste, u izvjesnoj mjeri, krivi pred Bogom kao da su vaše misli sprovedene u djelo. Sve što sprečava to djelo je nedostatak prilike. – 2T 561 (1870)

Dovesti misli pod kontrolu. – Vi trebate kontrolisati svoje misli. To neće biti lak zadatak; vi ga ne možete izvršiti bez temeljnog i ozbiljnog napora....

Ne samo da Bog zahtijeva da kontrolišete svoje misli, već takođe i svoje strasti i sklonosti. Vaše spasenje zavisi od toga kako se upravljate prema tim stvarima. Strast i sklonost su moćni činiooci. Kad se pogrešno primijene, kad djeluju kroz pogrešne pobude, kad se stave na pogrešno mjesto, u stanju su da proizvedu vašu propast i ostave vas kao bijednu olupinu, bez Boga i bez nade. – 2T 561 (1870)

235

Skrivene misli postaju navika. – Skrivene prljave misli postaju navika, a duša se ranjava i kalja. Jednim činom pogrešne akcije nanijeta je ljaga koju ništa ne može sprati do krvi Hristove; i ako se ta navika ne napusti sa čvrstom odlučnošću, duša se kvvari, a potoci koji teku sa tog zagađenog izvora kvare druge. – Lt 26d, 1887. (HP 197)

Pravilno kontrolisane misli. – Mi moramo pridati veliku važnost ispravnom kontrolisanju svojih misli, jer takva kontrola priprema um i dušu da skladno rade za Tvorca. Neophodno je da radi svoga mira i sreće u ovom životu da svoje misli usmjerimo na Hrista. Čovjek je ono što misli o sebi. Naš napredak u moralnoj čistoti zavisi o pravilnom mišljenju i ispravnom postupanju....

Zle misli razaraju dušu. Preobražavajuća sila Božja mijenja srce, profinjuje i očičava misli. Ukoliko se ne učini odlučan napor da se misli zadrže usmjerene na Hrista, blagodat se ne može otkriti u životu. Um se mora uključiti u duhovnu blagodat. Svaka misao mora se dovesti u poslušnost Hristu. Svaka navika mora se dovesti pod Božju kontrolu.

Nama je potreban stalan osjećaj oplemenjujuće sile čistih misli i spoznaja o štetnom uticaju zlih misli. Usmjerimo svoje misli na ono što je sveto. Neka one budu čiste i iskrene, jer jedina sigurnost za dušu je ispravno razmišljanje. Mi moramo koristiti svako sredstvo koje nam je Bog ostavio dostupnim za vladanje i kultivaciju svojih misli. Moramo dovesti svoje umove u sklad sa Njegovim umom. Njegova istina će nas posvetiti, tijelo i dušu i duh, i bićemo osposobljeni da se uzdignemo iznad iskušenja. – Lt 123, 1904. (HP 164)

Ishrana važan faktor. – Ne može se previše naglasiti da štogod se unosi u želudac utiče ne samo na tijelo već konačno i na um. Teška i nadražujuća hrana uzrujava krv, uzbuđuje nervni sistem i često otupljuje moralnu osjetljivost tako da se razum i savjest preopterećuju bludim porivima. Teško je, i često gotovo nemoguće, za onoga ko je neumjeren u ishrani da ispoljava strpljenje i samokontrolu. – CTBH 134, 1890. (CG 461)

236

Meso podstiče i jača niske strasti. – Meso se ne treba postavljati pred našu djecu. Njegov uticaj podstiče i jača niske strasti, i ima tendenciju umrtvljavanja moralnih moći. Žitarice i voće pripremljeni bez manoća i u što prirodnijem stanju treba da budu hrana na stolovima svih koji polažu pravo na pripremu za prenošenje na nebo. Što je hrana manje nadražujuća, strasti se lakše mogu kontrolisati. Zadovoljavanje ukusa ne treba smatrati nezavisnim od fizičkog, intelektualnog ili moralnog zdravlja. – 2T 352 (1869)

Umoriti iskušenje. – Niske strasti imaju svoje sjedište u tijelu i djeluju kroz njega. Riječi tijelo ili tjelesno ili bludne strasti podrazumijevaju nisku, pokvarenu prirodu; tijelo samo od sebe ne može djelovati nasuprot volji Božjoj. Zapovijedeno nam je da raspnemo tijelo, sa sklonostima i strastima. Kako da to učinimo? Hoćemo li tijelo staviti na muke? Ne; već usmrtniti kušanje na grijeh.

Pokvarene misli treba isključiti. Svaka misao mora se dovesti u pokornost Isusu Hristu. Životinjske sklonosti moraju se potčiniti uzvišenijim moćima duše. Božja ljubav moras nadmoćno vladati; Hristos mora zauzeti nepodijeljen presto. Naša tijela moraju se posmatrati kao Njegovo vlasništvo. Udovi tijela moraju postati oruđa pravednosti. – MS 1, 1888. (AH 127, 128)

Zamijeniti nečiste sugestije čistim, uzvišenim mislima. – Um se mora zadržavati u razmišljanju o čistim i svetim predmetima. Nečiste sugestije moraju se smjesta otjerati, a primiti čiste, uzvišene misli, sveto razmatranje, stičući pri tom sve više i više znanja o Bogu vježbanjem uma u razmišljanju o nebeskom. Bog ima jednostavna sredstva otvorena za svaki pojedinačan slučaj, dovoljna da osiguraju veliki cilj, spasenje duše.

237

Riješite da dostignete visok i svet standard; postavite visoko svoj cilj; radite sa ozbiljnom namjerom, kao što je činio Danilo, postojano, odlučno, i ništa što neprijatelj može učiniti neće spriječiti vaš napredak. I pored neprilika, promjena, poteškoća, možete stalno napredovati u mentalnoj svježini i moralnoj sili. – Lt 26d, 1887. (HP 197)

Ne stvarajte opasnost. – Svaka nesveta strast mora se držati pod kontrolu posvećenog razuma kroz milost koju je Bog obilno dao u svakoj nuždi. Ali neka se ne čini nikakva priprema u stvaranju nužde, neka se ne stavlja dobrovoljno u položaj gdje će biti napadan iskušenjem, i neka ne pruža ni najmanju priliku drugima da misle kako je kriv za nepromišljenost. – Lt 18, 1891.

Držati se dalje od ivice ponora. – Ne gledajte koliko blizu možete hoditi ivicom ponora i biti bezbjedni. Izbjegnite prvo približavanje opasnosti. Sa interesima duše ne može se igrati. Vaš kapital je vaš karakter. Čuvajte ga kao zlatnu riznicu. Moralna čistota, samopoštovanje, snažna sila otpora, moraju se odlučno i neprekidno paziti....

Neka niko ne misli da može pobijediti bez Božje pomoći. Vi morate imati energiju, snagu, moć unutrašnjeg života razvijene u sebi. Tada ćete donijeti plodove pobožnosti i snažnu nesklonost poroku. Morate se neprekidno truditi da uzmičete od zemaljskog, od jeftinog razgovora, od svega čulnog, i težite plemenitosti duše i čistom i neukaljanom karakteru. Vaše ime može se očuvati tako čistim da ga je nemoguće povezati sa bilo čim

238

nepoštenim ili napravednim već će ga poštovati sve dobro i čisto, i moći će da bude napisano u Jagnjetovoj knjizi života. – MS 4a, 1885. (MM 143, 144)

Um pod kontrolom Sotone ili Hrista. – Kad um nije pod direktnim uticajem Duha Božjeg, Sotona ga može oblikovati po svom nahodaženju. Sve snage razuma koje kontroliše on će oskrnaviti. On je direktno suprostavljen Bogu u svojim ukusima, pogledima, prednostima, simpatijama i antipatijama, izboru stvari i ciljeva; nema ljubavi prema onome što Bog voli ili odobrava, već uživa u onome što On prezire....

Ako Hristos boravi u srcu, On će biti u svim našim mislima. Naša najdublja razmišljanja biće u Njemu, Njegovoj ljubavi, Njegovoj čistoti. On će ispuniti sve kutke uma. Naše sklonosti grupisaće se oko Isusa. Sve naše nade i očekivanja biće udružene sa Njim. Život koji sada živimo mi živimo vjerom u Sina Božjeg, čekajući i želeći Njegovu pojavu, i to će biti najveća radost duše. On će biti kruna naše radosti. – Lt 8, 1891. (HP 163)

Doživotna budnost. – Sve dok život traje postoji potreba straženja nad sklonostima i strastima sa čvrstom namjerom. Postoji unutrašnja pokvarenost, postoje spoljašnja iskušenja, i gdje god djelo Božje napreduje, Sotona planira da tako uredi okolnosti da iskušenje dođe sa nadmoćnom silom na dušu. Mi možemo biti sigurni u svakom trenutku samo kad se oslanjamo na Boga, dok je život sakriven sa Hristom u Bogu. – Lt 8b, 1891. (2BC 1032)

Bog priprema jedan narod. – Božji narod ne samo da mora poznavati Njegovu volju, već je i tvoriti. Mnogi od onih koji znaju istinu biće izrešetani zato što nijesu bili posvećeni njome. Istina se mora useliti u njihova srca, posvećujući ih i čisteći od svake svjetovnosti i čulnosti u najprivatnijem životu. Hram duše mora biti očišćen. Svaki tajni akt je kao da smo u prisutnosti Boga i svetih anđela, kao da je sve otvoreno pred Bogom, i od Njega ništa ne može biti skriveno....

Bog očišćava jedan narod da ima čiste ruke i čista srca kad stane pred Njim na sudu. Standard se mora uzdignuti, mašta očistiti, zaludenost natiskana oko unižavajućih navika mora se ostaviti, a duša uzdići ka čistim mislima, svetim navikama. Svi oni koji će izdržati probu koja je upravo pred nama biće sudionici u božanskoj prirodi, umakavši, a ne učestvujući u, pokvarenostima koje su na svijetu kroz blud. – RH, May 24, 1887.

26. BRATSKA LJUBAV

Ljubav prema drugima donosi radost. – Rekla bih svojoj braći ma gdje bili: kultivišite ljubav Hristovu! Ona će izbijati iz duše hrišćanina kao potoci u pustinji, osvježavajući i donoseći ljepotu, zadovoljstvo, mir i radost u njegovom vlastitom životu i u životima drugih. – 5T 565 (1889)

Primjer nesebične ljubavi je neodoljiv. – Što smo sličniji našem Spasitelju po karakteru, veća će biti naša ljubav prema onima za koje je umro. Hrišćani koji pokazuju duh međusobne nesebične ljubavi nose svjedočanstvo za Hrista koje nevjernici ne mogu poreći niti mu se suprostaviti. Nemoguće je procijeniti silu takvog primjera. Ništa neće tako uspješno poraziti zamisli Sotone i njegovih emisara, ništa neće tako izgraditi Otkupiteljevo carstvo kao Hristova ljubav koju pokazuju članovi crkve. – 5T 167, 168 (1882)

Svoje ja može zakloniti ljubav. – Ljubav je načelo akcije; ona stalno pred sobom ima dobro drugih, obuzdavajući nas tako od nepromišljenih akcija da ne bi zanemarili cilj zadobijanja duša za Hrista. Ljubav ne traži svoje. Ona ne podstiče ljude da traže vlastitu udobnost i zadovoljavaju svoje ja. Obzir koji pridajemo svome ja je ono što tako često sprečava rast ljubavi. – 5T 124 (1882)

241

Poniznost izdanak ljubavi. – Ljubav se ne hvališe. Ona je ponizan činilac; ona nikad ne podstiče čovjeka na razmetljivost, na uzdizanje sebe. Ljubav prema Bogu i prema našim bližnjima neće se otkriti u djelima naglosti ili nas navesti na oholost, prigovaranje ili diktatorstvo. Ljubav nije razmetljiva. Srce gdje ljubav vlada upravljaće se blagim, učtivim, saosjećajnim kursom ophođenja prema drugima, bez obzira da li su nam po ukusu ili ne, da li nas poštuju ili pogrešno tretiraju. – 5T 123, 124 (1882)

Prava ljubav briše svoje ja. – Posvećenje koje Bog zahtijeva otkriva se u iskrenoj ljubavi prema dušama za koje je Hristos dao svoj život. Hristovo prisustvo u srcu manifestovaće se ljubavlju koju On pripaja na svoje učenike. Njegova istinska djeca više će voljeti druge nego sebe. Oni ne traže lavovski dio svuda i na svakom mjestu, zato što ne gledaju na svoje talente kao nadmoćne u odnosu na njihovu braću. Kad je ovo zaista slučaj, pokazaće se znak u otkrivenju ljubavi koju je Hristos pokazivao prema ljudskim dušama – nesebična, nelicemjerna ljubav, koja stavlja blagostanje drugih ispred svog vlastitog. – MS 121, 1899

Ljubav preobražava karakter. – Neka se onima koji ne znaju istinu predstavi ljubav Isusova, i to će djelovati kao kvasac za preobražaj karaktera. – 8T 60 (1904)

Sebična ljubav. – Bog bi htio da Njegova djeca shvate da ako ga žele proslaviti moraju dati svoju ljubav onima kojima je najpotrebnija... Neće se pokazati nikakva sebičnost u pogledu, riječi ili djelu u radu onih koji imaju tu dragocjenu vjeru... bilo da su veliki ili mali, bogati ili siromašni. Ljubav koja upućuje ljubazne riječi samo nekima, dok se drugi tretiraju hladno i nezainteresovano, nije ljubav već sebičnost. Ona neće ni na koji način raditi za dobro duša ili za slavu Božju. Naša ljubav... ne treba biti zapečaćena za određene osobe po cijenu zapostavljanja ostalih. Razbijte bočicu, i miris će ispuniti kuću. – MS 17, 1899. (HC 231)

242

Sposobnost nije zamjena za ljubav. – Govor, farisejstvo i samohvalisanje su moćni, ali oni nikad neće zadobiti duše za Hrista. Čista, posvećena ljubav, onakva kakva se pokazala u Hristovom životu i radu, je kao duhovni miris. Kao Marijina razbijena sklenica mira, ona ispunjava cijelu kuću svojim mirisom. Elokventnost, poznavanje istine, rijetki talenti, pomiješani sa ljubavlju, dragocjeni su darovi. Ali sama sposobnost, sami najodabraniji talenti, ne mogu zauzeti mjesto ljubavi. – 6T 84 (1900)

Širokogrudost dokaz ljubavi. – Dokaz naše ljubavi se daje u hristolikom duhu, dragovoljnošću da dajemo dobro koje je Bog nama dao, spemnošću da ispoljavamo samoodricanje i samopožrtvovanje kako bi pospjehili napredak Božjeg djela i ublažili patnje čovječanstva. Nikad ne smijemo mimoilaziti one što se pozivaju na našu širokogrudost. Mi otkrivamo da smo prešli iz smrti u život kad radimo kao vjerni upravitelji Božjeg milosrđa. Bog nam je povjerio svoja dobra; On nam je dao svoju svečanu riječ da ako budemo vjerni u svojoj upravi, prikupićemo blago na nebu koje je nepropadljivo. – RH, May 15, 1900.

Poklanjanje istinske ljubavi znak učenitstva. – Bez obzira kako bilo visoko njegovo zvanje, onaj čije srce nije ispunjeno ljubavlju prema Bogu i svojim bližnjima nije pravi Hristov učenik. Iako može posjedovati veliku vjeru i čak imati silu da čini čuda, ipak bez ljubavi njegova vjera bila bi bezvrijedna. On može pokazivati veliku širokogrudost, ali ako iz neke druge pobude a ne iz iskrene ljubavi da sva svoja dobra da se nahrane siromašni, to djelo ga neće preporučiti Božjoj naklonosti. U svojoj revnosti on se može čak suočiti sa mučeničkom smrću, pa ipak ako nije pokrenut ljubavlju, Bog će ga smatrati za obmanutog entuzijastu ili ambicioznog licemjera. – AA 318, 319 (1911)

243

Srce u kojem vlada ljubav. – Srce u kojem ljubav vlada neće biti ispunjeno strašću ili osvetoljubivošću zbog uvreda koje ponosna i sebična ljubav smatraju nepodnošljivim. Ljubav nije sumnjičava, ona uvijek pridaje najblagonakloniji izgled pobudama i djelima drugih. – 5T 168, 169 (1882)

Djelovanje Sotonine armije, opasnost koja okružuje ljudsku dušu, poziva na napore svakog radnika. Ali ne smije se vršiti nikakva prinuda. Ljudsku izopačenost treba dočekati ljubavlju, strpljenjem, trpeljivošću Božjom. – 6T 237 (1900)

Popravljanje karakternih osobina. – Kad je čovjek sudionik u božanskoj prirodi, ljubav Hristova biće načelo koje nastava u duši, a svoje ja i njegove osobenosti neće se pokazivati. – 6T 52 (1900)

Samo Hristova ljubav može iscijeliti. – Samo ljubav koja teče iz Hristova srca može iscijeliti. Samo onaj u kome ta ljubav teče, kao sok u drvetu ili krv u tijelu, može zacijeliti ranjenu dušu. – Ed 114 (1903)

Pripravni za svaku eventualnost. – Svako ko istinski ljubi Boga imaće Hristov duh i žarku ljubav prema svojoj braći. Što je nečije srce više u zajednici sa Bogom, i što su njegove sklonosti usmjerenije na Hrista, manje će biti uznemiren grubostima i poteškoćama koje sreće u ovom životu. – 5T 483, 484 (1889)

244

Bratstvo se nikad ne zadobija kroz kompromis. – Oni koji vole Isusa i duše za koje je On umro težiće onome što gradi mir. Ali oni moraju paziti da ne bi u svojim naporima da spriječe nesklad porekli istinu, da ne bi u suzbijanju podjela žrtvovali načelo. Istinsko bratstvo nikad se ne može postići načelom kompromisa. Dok se hrišćani približavaju hristolikom modelu i postaju čisti u duhu i djelovanju oni će osjećati otrov zmijske. Protivljenje djece neposlušnosti podstiče se hrišćanstvom koje je duhovno.... Onaj mir i sklad koji se postižu uzajamnim ustupcima kako bi se izbjegle sve razlike u mišljenjima nije vrijedan tog imena. Kad se radi o osjećanju između čovjeka i čovjeka, ustupci se ponekad trebaju činiti; ali nikad ne treba žrtvovati ni jednu jotu načela da bi se postigao sklad. – RH, Jan 16, 1900.

Božanska ljubav je nepristrasna. – Hristos je došao na ovu zemlju sa porukom milosti i oproštenja. On je postavio temelj za vjeru kojom su Jevrejin i neznabožac, crnac i bijelac, slobodnjak i rob, spojeni u jedno opšte bratstvo, priznato kao jednako u očima Božjim. Spasitelj ima neograničenu ljubav prema svakom ljudskom biću. On u svima vidi sposobnost za napredovanjem. Sa božanskom energijom i nadom On dočekuje one za koje je dao svoj život. – 7T 225 (1902)

Ulazak ljudskog bratstva u Božji zagrljaj. – Posvećena međusobna ljubav je sveta. U tom velikom djelu međusobne hrišćanske ljubavi – mnogo više, postojanije, nesebičnije nego što se vidi – istrajava hrišćanska nježnost, hrišćanska dobrota i učtivost, i privija ljudsko bratstvo u zagrljaj Božji, priznajući dostojanstvo sa kojim je Bog zaodjenuo prava čovjeka. To dostojanstvo hrišćani uvijek moraju kultivisati na čast i slavu Božju. – Lt 10, 1897. (5BC 1140, 1141)

Vaša ljubav prema dušama mjera je vaše ljubavi prema Bogu. – Ljubav otkrivena u Hristovom životu samoodricanja i samopožrtvovanja mora se vidjeti u životima Njegovih sledbenika. Pozvani smo da «hodimo kao On što je hodio»... Naša je prednost stajati sa nebeskom svjetlošću nad sobom. Tako je Enoh hodio sa Bogom. Enohu nije bilo lakše živjeti nego je to nama u sadašnjem vremenu. Svijet u njegovo vrijeme nije bio pogodniji za rast u milosti i svetosti nego je sada.... Mi živimo među opasnostima posljednjeg vremena, i moramo primati snagu sa tog istog izvora. Mi moramo hoditi sa Bogom....

245

Bog vas poziva da stavite u pogon sve svoje snage. Moraćete položiti račun za dobro koje ste mogli učiniti da ste stajali na pravoj poziciji. Vrijeme je da saradujete sa Hristom i nebeskim anđelima. Hoćete li se probuditi? Ima duša među vama kojima je potrebna vaša pomoć. Osjećate li breme da ih dovedete do krsta? Imajte na umu da će se upravo onaj stepen ljubavi koju imate prema Bogu otkriti prema vašoj braći, i prema dušama koje su izgubljene i nespreme, odvojene od Hrusta. – RH, Jan 9, 1900.

Savršena ljubav u Crkvi, Hristov cilj. – Isus je mogao obasjati sjajnim zracima svjetlosti najmračnije misterije nauke, ali nije želio ni trenutka odvajati od učenja znanja nauke o spasenju. Njegovo vrijeme, Njegovo znanje, Njegove sposobnosti, sam Njegov život, cijenjeni su samo kao sredstva u radu na spasavanju ljudskih duša. O kakve li ljubavi, kakve neuporedive ljubavi!

Uporedite našu mlakost, beživotnost, poluparalizovane napore, sa radom Gospoda Isusa. Poslušajte Njegove riječi, Njegovu molitvu Ocu: «I objavih im ime Tvoje, i objaviću: da ljubav kojom si mene ljubio u njima bude, i ja u njima» (Jovan 17:26). Kakav je ovo jezik! Kako je dubok, kako širok, kako pun! Gospod Isus želi da izlije svoju ljubav preko svakog uda tijela, svoje crkve, kako bi životnost te ljubavi mogla cirkulisati kroz svaki dio tijela i nastaviti u nama kao u Njemu što stoji. Gospod tada može voljeti palog čovjeka kao što voli svog Sina; i On objavljuje da se neće zadovoljiti ničim manjim do ovoga u našu korist. – MS 11, 1892.

246

27. BOŽJA LJUBAV

247

Bog je ljubav. – «Bog je ljubav» (1 Jovanova 4:16). Njegova priroda, Njegov zakon je ljubav. To je uvijek bila, i uvijek će biti. «Visok je i uzvišen Onaj što nastava u vječnosti» (Isaija 57:15), čiji «putevi su vječni» (Avakum 3:6), i On se ne mijenja. U Njemu «nema promjenljivanja, niti mijenjanja vidjela i mraka» (Jakov 1:17).

Svako ispoljavanje stvaralačke sile izraz je bezgranične ljubavi. Božji suverenitet uključuje puninu blagoslova svim stvorenim bićima....

Istorija velike borbe između dobra i zla, od vremena njenog početka na nebu do konačnog gušenja pobune i potpunog iskorjenjivanja grijeha, takođe je demonstracija Božje nepromjenljive ljubavi. – PP 33 (1890)

Božja ljubav otkrivena u prirodi. – Priroda i otkrivenje jednako svjedoče o Božjoj ljubavi. Naš Otac na nebu je izvor života, mudrosti i radosti. Pogledajte te čudesna i krasotu prirode. Razmišljajte o njihovoj čudesnoj prilagođenosti potrebama i sreći, ne samo čovjeka već svih živih stvorenja. Sunce i kiša, koji obasjavaju i osvježavaju zemlju, brda i mora i ravnice, sve to nam govori o Stvoriteljevoj ljubavi. Bog je taj koji zadovoljava svakodnevne potrebe svih svojih stvorenja....

248

«Bog je ljubav», ispisano je na svakom pupoljku, na svakoj vlasi trave. Ljupke ptice ispunjavaju atmosferu svojim radosnim pjesmama, cvijeće nježnih boja u svom savršenstvu ispunja zrak svojim mirisom, visoko drveće u šumi sa svojim raskošnim ogrtačem od živog zelenila – sve svjedoči o nježnoj, očinskoj ljubavi našega Boga i Njegovoj želji da usreći svoju djecu. – SC 9, 10 (1892)

Zapovijesti zasnovane na načelu ljubavi. – Propisi Dekaloga prilagođeni su čitavom ljudskom rodu, i oni su dati za poučavanje i vladanje svima. Deset pravila, sažetih, razumljivih i autoritativnih, pokrivaju dužnost čovjeka prema Bogu i svom bližnjem; i sva se zasnivaju na velikom osnovnom načelu ljubavi. – PP 305 (1890)

Isus i zakon saosjećajne ljubavi. – Zakon Božji bio je nepromjenljiv po svom karakteru, i zato je Hristos predao sebe na žrtvu u korist palog čovjeka, a Adam izgubio Edem i bio stavljen sa cijelim svojim potomstvom na probu.

Da je zakon Božji bio izmijenjen u jednom pravilu od protjerivanja Sotone sa neba, on bi zadobio na zemlji nakon svoga pada ono što nije mogao na nebu prije svoga pada. On bi primio sve što je tražio. Znamo da nije.... Zakon... ostaje nepromjenljiv kao prijesto Božji, a spasenje svake duše određuje se poslušnošću ili neposlušnošću....

Isus je, po zakonu saosjećajne ljubavi, ponio naše grijeha, preuzeo našu kaznu i ispio čašu gnjeva Božjega namijenjenog prestupniku.... On je za nas ponio krst samoodricanja i samopožrtvovanja, kako bi mogli imati život, vječni život. Hoćemo li mi nositi krst za Isusa? – Lt 110, 1896 (KH 289)

249

Osjetljiva, ljubazna Hristova priroda. – Njegov život, od početka do kraja, bio je život samoodricanja i samopožrtvovanja. Na golgotskom krstu On je žrtvovao sebe u korist svih ljudi da cijeli svijet može imati spasenje ako hoće. Hristos je bio skriven u Bogu, i Božja narav se otkrila svijetu u karakteru Njegovoga Sina....

Ljubav prema izgubljenom svijetu svakodnevno se manifestovala, u svakom činu Njegova života. Oni koji su ispunjeni Njegovim duhom radiće po istim smjernicama po kojima je Hristos radio. U Hristu svjetlost i ljubav Božja ispoljile su se u ljudskoj prirodi. Nijedno ljudsko biće nikad nije posjedovalo tako osjetljivu prirodu kao što je imao bezgrešni, Svetac Božji, koji je stao kao glava i predstavnik onoga što čovječanstvo može postati kroz usađivanje božanske prirode. – YI, Aug 16, 1864. (KH 288)

Božja ljubav živi izvor. – Ljubav Božja je nešto više od puke zabrane; ona je pozitivno i aktivno načelo, živi izvor, koji uvijek teče na blagoslov drugima. Kad Hristova ljubav prebiva

u nama, mi nećemo gajiti samo prijateljstvo prema našoj sabraći, već na svaki način nastojati da pokažemo ljubav prema njima. – MB 58 (1896)

Univerzum izražava Božju ljubav. – Kad bi svako mogao pravilno cijeniti dragocjeni dar koji je naš nebeski Otac dao svijetu. Učenici su osjećali da oni ne mogu izražavati ljubav Hristovu. Oni su samo mogli kazati: «Ovdje je ljubav». Čitav univerzum izražava ovu ljubav i Božju neograničenu dobrotu.

Bog je mogao poslati svoga Sina na svijet da ga osudi. Ali kakve li zadivljujuće milosti! Hristos je došao da spase, ne da uništi. Apostoli se nikad nijesu doticali ove teme a da im se srca ne ispune nadahnućem neuporedive Spasiteljve ljubavi. Apostol Jovan ne može naći riječi da izrazi svoja osjećanja. On uzvikuje: «Vidite kakvu nam je ljubav dao Otac, da se djeca Božja nazovemo i budemo; zato svijet ne poznaje nas, jer Njega ne pozna» (1 Jovanova 3:1). Koliko nas Otac voli nikad ne možemo izračunati. Nama standarda s kojim to možemo uporediti. – Lt 27, 1901.

250

Sotona je odgovoran za zamisao o okrutnom, neumoljivom Bogu. – Sotona je naveo ljude da shvataju Boga kao biće čiji glavni atribut je neumoljiva pravda – kao nekoga ko je strogi sudija, okrutan povjerilac koji mnogo iziskuje. On je naslikao Stvoritelja kao biće koje ljubomornim okom zapaža pogreške i zablude ljudi kako bi ih mogao pohoditi sudovima. Ta mračna sjenka je uklonjena otkrivenjem neograničene ljubavi Božje svijetu, kad je Isus došao da živi među ljude. – SC 11 (1892)

Ljubav između Oca i Sina prauzor. – Koliko god pastir može voljeti svoje ovce, On više voli svoje sinove i kćeri. Isus nije samo naš pastir; On je naš «vječni Otac». On kaže: «Ja znam svoje, i oni znaju Mene, kao što Otac Mene zna, i Ja znam Oca» (Jovan 10:14). Kakva je ovo konstatacija! – jedinorodni Sin, Onaj koji je u Očevom krilu, Onaj za koga je Bog objavio da će biti «čovjek koji je moj drug» (Zaharija 13:7) – ta zajednica između Njega i vječnoga Boga uzima se da predstavi zajednicu između Hrista i Njegove djece na zemlji! – DA 483 (1898)

Bog ljubi Hristove sledbenike na zemlji onako kao što voli svog jedinorodnog Sina. – MS 67, 1894.

Hristova ljubav je životvorna, iscjeljujuća energija. – Ljubav koju Hristos širi kroz čitavo biće je životvorna sila. Svaki vitalni dio – mozak, srce, nervi – ona iscjeliteljski dotiče. Njome se najuzvišenije sile bića pobuđuju na akciju. Ona oslobađa dušu od krivice i tuge, brige i umora, koji slamaju životne moći. S njom dolazi spokojstvo i mir. Ona u dušu usađuje radost koju ništa zemaljsko ne može razoriti – radost u Svetom Duhu – zdravu, životodavnu radost. – MH 115 (1905)

251

Posmatranje Božje ljubavi. – Hvala Bogu za divne slike koje nam je pokazao. Prikupimo blagoslovene garancije Njegove ljubavi kako bi ih mogli neprekidno posmatrati: Sin Božji ostavlja presto svoga Oca, zaodijeva svoje božanstvo ljudskoću, kako bi spasao čovjeka od Sotonine sile; Njegov trijumf u našu korist, otvaranje neba ljudima, otkrivanje ljudskom pogledu mjesta gdje Božanstvo otkriva svoja slavu; palo čovječanstvo podignuto iz ponora propasti u koju ga je gurnuo grijeh, i ponovo dovedeno u vezu sa beskonačnim Bogom, i podnijičevši božansku probu kroz vjeru u našeg Iskupitelja, zaodjeveni u pravednost Hristovu, i

uzvišeni do Njegova prestola – to su slike o kojima bi Bog htio da razmišljamo. – SC 118 (1892)

Ljubav čini naše nebo. – Hristova ljubav je ono što čini naše nebo. Ali kad nastojimo govoriti o toj ljubavi, jezik nas izdaje. Mi razmišljamo o Njegovom životu na zemlji, o Njegovoj žrtvi za nas; mi razmišljamo o Njegovom zadatku na nebu kao našeg zastupnika, o stanovima koje priprema za one koji ga ljube; i ne možemo da ne uzviknemo: «Oh, kako je visoka i duboka ljubav Hristova!» Dok zastajemo ispod krsta, mi stičemo nejasnu predstavu o ljubavi Božjoj i kažemo: «U ovom je ljubav, ne da mi pokazasmo ljubav k Bogu, nego On pokaza ljubav k nama, i posla Sina svojega da očisti grijeha naše» (1 Jovanova 4:10). Ali u svom posmatranju Hrista, mi se zadržavamo samo oko ruba ljubavi koja je neizmjerena. Njegova ljubav je kao prostrani okean bez dna ili obale. – RH, May 6, 1902

252 **Božja ljubav je bezgranična, neiscrpna.** – Sva očinska ljubav koja prelazi sa naraštaja na naraštaj kroz kanal ljudskih srca, svi izvori nježnosti koji se otvaraju u dušama ljudi, su kao majušni potočić prema neograničenom okeanu kad se porede sa beskonačnom, neiscrpnom ljubavi Božjom. Jezik to ne može izraziti; pero ne može opisati. Možete o tome razmišljati sve dane svoga života; možete marljivo istraživati Svete Spise da bi to razumjeli; možete prizvati svaku silu i sposobnost koju vam je Bog dao, u nastojanju da shvatite ljubav i saosjećajnost nebeskog Oca; pa ipak postoji nedokučivi beskraj. Možete proučavati tu ljubav kroz vjekove; ipak nikad nećete potpuno razumjeti dužinu i širinu, dubinu i visinu, ljubavi Božje u davanju svoga Sina da umre za svijet. Sama vječnost nikad neće to potpuno otkriti. Ipak dok proučavamo Bibliju i razmišljamo o Hristovom životu i planu iskupljenja, ove velike teme sve više i više će se otvarati našem razumijevanju. – 5T 740 (1889)

Božja ljubav je progresivna. – Godine vječnosti, kako se budu odvijale, donijeće bogatija i još slavija otkrivenja Boga i Hrista. Kako je znanje progresivno, tako će ljubav, poštovanje i sreća rasti. Što ljudi više uče o Bogu, više će se diviti Njegovom karakteru. – GC 678 (1911)

VI DIO

SEBIČNOST I SAMOPOŠTOVANJE

28. SAMOPOŠTOVANJE

Razvijanje samopoštovanja. – Ako želimo činiti dobro dušama, naš uspjeh sa tim dušama biće u srazmjeri sa njihovim povjerenjem u to koliko im vjerujemo i cijenimo ih. Poštovanje koje se pokazuje prema ljudskoj duši koja se bori je pouzdano sredstvo obnove samopoštovanja kroz Hrista Isusa koje je čovjek izgubio. Naše napredne ideje o tome šta on može postati predstavljaju pomoć koju ni sami ne možemo cijeniti u punini. – MS c1893. (FE 281)

255

Poštovanje prema dostojanstvu čovjeka kao čovjeka. – Gdje god se ne pravi kompromis sa načelom, obzir prema drugima vodiće u usaglašavanje sa prihvaćenim običajima; ali istinska uljudnost ne zahtijeva žrtvovanje načela konvencionalnosti. Ona prezire kaste. Ona uči samopoštovanju, obziru prema dostojanstvu čovjeka kao čovjeka, poštovanju prema svakom članu velikog ljudskog bratstva. – Ed 240 (1903)

Sticanje samopoštovanja. – Neki ljudi s kojima dolazite u kontakt mogu biti grubi i neučtivi, ali nemojte vi sami zbog toga da budete manje uljudni. Onaj ko želi sačuvati vlastito samopoštovanje mora biti pažljiv da nepotrebno ne povrijedi samopoštovanje drugih. Ovog pravila treba se sveto pridržavati prema najograničenijima, najnetaktnijima. Vi ne znate šta Bog namjerava učiniti sa tim ljudima koji očito ne obećavaju. On je u prošlosti prihvatao osobe koje nijesu više obećavale ili privlačnije da obave veliko djelo za Njega. Njegov Duh, kad se približi srcu, probuđivao je svaku sposobnost na snažnu akciju. Gospod je vidio u tim grubim, neotesanim kamenovima dragocjeni materijal, koji će izdržati probu oluje, toplote i pritiska. Bog ne gleda kao čovjek. On ne sudi po izgledu, već ispuje srce i sudi pravedno. – GW 122, 123 (1915)

256

Savjesnost produbljuje samopoštovanje. – Ljudima od načela nijesu potrebna ograničenja katanaca i ključeva, njih ne treba motriti i nadzirati. Oni će postupati iskreno i časno u svim prilikama – sami, bez oka na sebi, isto kao i u javnosti. Oni neće okaljati svoje duše ni za kakav dobitak ili sebično preimućstvo. Oni preziru nepoštene postupke. Iako to niko drugi ne može znati, znaju oni sami, i to bi im uništilo samopoštovanje. Oni koji nijesu vjerni i savjesni u malom ne bi se reformisali da nema propisa, ograničenja i kazni. – SpTPH 62, 1879 (CH 410)

Samopoštovanje se mora postojano čuvati. – Moralna čistota, samopoštovanje, snažna moć otpora, moraju se postojano i čvrsto čuvati. Nikad se ne treba udaljavati od opreznosti. Jedan čin familijarnosti, jedna indiskrecija, može izložiti opasnosti dušu otvaranjem vrata iskušenju i tako oslabiti moć odbijanja. – HPMMW 26, 1885. (CH 295)

Poštovanje prema drugima mjeri se poštovanjem prema sebi. – Kroz odavanje grijehu, samopoštovanje se razara; a kad njega nema, smanjuje se poštovanje prema drugima; mislimo da su i drugi nepravedni kao mi sami. – 6T 53 (1900)

257

Rđavim navikama učenik uništava samopoštovanje. – Rđavim navikama on gubi moć cijenjena sebe. On gubi samokontrolu. On ne može ispravno rezonovati o pitanjima koja ga se najviše tiču. On je nepromišljen i neracionalan u svom tretmanu uma i tijela. Lošim navikama on pravi od sebe olupinu. On ne može biti srećan, jer zapostavlja uzdizanje čistih, zdravih načela koja bi mu omogućila da kontroliše navike koje narušavaju njegov mir. Godine vrijednog učenja su izgubljene, jer on je upropastio samog sebe. On je zloupotrijebio svoje fizičke i mentalne moći, i hram tijela je u ruševinama. On je upropašćen za ovaj život i onaj koji dolazi. Sticanjem zemaljskog znanja mislio je da prikupi blago, ali zanemarujući svoju Bibliju on je žrtvovao bogatstvo vrednije od ičeg drugog. – COL 108, 109 (1900)

Riječi nestrpljivosti kvare samopoštovanje. – Oni koji se odaju takvom jeziku [nestrpljivim riječima] iskusiće sramotu, gubitak samopoštovanja, gubitak povjerenja u sebe i gorko se kajati i žaliti što su dozvolili sebi da izgube samokontrolu i govorili na takav način. Koliko bi bilo bolje da riječi ovakvog karaktera nikad nijesu izgovorene. Koliko je bolje imati ulje milosti u srcu, biti u stanju proći pored svih provokacija, i snositi sve sa hristolikom smjernošću i trpeljivošću. – RH, Feb 27, 1913. (MYP 327)

Roditelji nikad neće steći samopoštovanje besmislenim riječima. – Neka nijedna riječ razdražljivosti, grubosti ili strasti ne prelazi preko vaših usana. Hristova milost čeka na vaš zahtjev. Njegov duh će preuzeti kontrolu vašeg srca i savjesti, gospodariće vašim riječima i djelima. Nemojte nikad gubiti samopoštovanje nepromišljenim, besmislenim riječima. Gledajte da vam riječi budu čiste, razgovor svet. Pružite svojoj djeci primjer kakva želite da budu.... Riječi neka budu tihe i ugodne, a izraz lica radostan. – Lt 28, 1890. (CG 219)

258

Samopoštovanje uništeno masturbacijom.* – Posljedice takvih unižavajućih navika nijesu iste na svim umovima. Ima neke djece čije moralne moći su veoma razvijene, koja, družeći se sa djecom koja upražnjavaju masturbaciju, bivaju uvučena u ovaj porok. Najčešća posljedica je da ih to čini melanholičnim, razdražljivim i ljubomornim; ipak oni ne moraju izgubiti obzir prema vjerskoj službi ili pokazati posebno nevjerstvo u odnosu na duhovne stvari. Oni će povremeno jako patiti od osjećaja kajanja, i osjećaje uniženost u vlastitim očima i izgubiti samopoštovanje. – 2T 392 (1870)

Ne razarati samopoštovanje. – Kad čovjek postane svjestan svoje zablude, budite pažljivi da mu ne uništite samopoštovanje. Ne obeshrabrujte ga ravnodušnošću ili nepovjerenjem. Nemojte kazati: «Prije nego što mu ukažem povjerenje čekaću da vidim hoće li istrajati». Često upravo to nepovjerenje uzrokuje da se kušani spotakne. – MH 167, 168 (1905)

Samoizdržavanje povećava samopoštovanje. – Onima koji se nastoje reformisati mora se obezbijediti zaposlenje. Nikoga ko je sposoban da radi ne treba učiti da očekuje da će hranu, odjeću i krov nad glavom dobiti besplatno. Njih samih radi, kao i zbog drugih, treba osmisliti

* Vidi «Podizanje djeteta» (Child Guidance), pp. 439-468

neki način kako bi mogli srazmjerno vratiti ono što prime. Ohrabrujte svaki napor ka samopodržavanju. To će ojačati samopoštovanje i plemenitu nezavisnost. Sem toga, zaokupljenost uma i tijela je bitna kao zaštita protiv iskušenja. – MH 177 (1905)

259

Vlasništvo pomaže siromašnima da steknu samopoštovanje. – Osjećaj posjedovanja vlastitih domova nadahnuo bi ih (siromašne) snažnom željom za napretkom. Oni bi ubrzo stekli vještinu u planiranju i osmišljavanju za sebe; njihova djeca bi se naučila navikama marljivosti i ekonomisanja, a razum bi veoma ojačao. Oni bi se osjećali kao ljudi, ne robovi, i bili bi u stanju da u velikoj mjeri povrate svoje izgubljeno samopoštovanje i moralnu nezavisnost. – HS 165, 166, 1886. (AH 373)

Lična kultura i dostojanstvo. – Za Hristove poslanike važno je uvidjeti neophodnost lične kulture da bi ukrasili svoje zanimanje i stekli prigodno dostojanstvo. Bez mentalne obuke oni će izvjesno doživjeti neuspjeh u svemu čega se late. – 2T 500, 501 (1870)

Čuvati se samosažaljenja. – Mi se moramo čuvati samosažaljenja. Nikad se ne predavajte osjećaju da niste cijenjeni kako bi trebalo, da se vaši napori ne vrednuju, da vam je posao pretežak. Neka sjećanje na ono što je Hristos pretrpio zbog nas učutka svaku takvu misao. Mi imamo bolji tretman nego je imao naš Gospod. «A ti li ćeš tražiti sebi velike stvari? Ne traži» (Jeremija 45:5). – MH 476 (1905)

Hristos obnavlja samopoštovanje. – Nije teško zapamtiti da Gospod želi da položite svoje probleme i poteškoće kraj Njegovih nogu, i tu ih ostavite. Idite k Njemu i kažite: «Gospode, moja bremena su preteška za nošenje. Hoćeš li ih Ti ponijeti za mene?» A On će odgovoriti: «Ja ću ih uzeti. Ljubim te ljubavlju vječnom i zato ti jednako činim milost! Uzeću tvoje grijeha i daću ti mir. Ne protjeruj više svoje samopoštovanje; jer otkupio sam te po cijenu svoje krvi. Ti si Moj. Tvoje slabosti Ja ću ojačati. Tvoje kajanje zbog grijeha Ja ću ukloniti». – Lt 2, 1914. (TM 519, 520)

Savjet čovjeku koji je izgubio samopoštovanje. – Isus te voli, i dao mi je poruku za tebe. Njegovo veliko srce beskonačne nježnosti čezne za tobom. On ti šalje poruku da se možeš izvući iz zamke neprijatelja. Možeš ponovo steći svoje samopoštovanje. Možeš stajati tamo gdje ćeš cijeniti sebe, ne kao gubitnik, već kao pobjednik, u i kroz uzvisujući uticaj Duha Božjeg. Prihvati Hristovu ruku i ne ispuštaj je. – Lt 228, 1903. (MM 43)

260

Kultivisanje samopoštovanja. – Nije ugodno Bogu da potcjenjujete sebe. Vi trebate kultivisati samopoštovanje živeći tako da imate odobravanje vlastite savjesti i pred ljudima i anđelima.... Vaša je prednost poći Isusu i očistiti se, i stajati pred zakonom bez sramote ili kajanja. «Nikakva dakle sad nema osuđenja onima koji su u Hristu Isusu i ne hode po tijelu nego po Duhu» (Rimljanima 8:1). Sve dok ne mislimo o sebi više nego valja misliti, Riječ Božja ne osuđuje prikladno samopoštovanje. Kao sinovi i kćeri Božje, mi treba da imamo razumno dostojanstvo karaktera, u kojem ponos i samouvažavanje nemaju udijela. – RH, Mar 27, 1888. (HC 143)

29. ZAVISNOST I NEZAVISNOST

Zavisnost o Bogu, ne čovjeku

261 *Zavisnost o Bogu je apsolutna.* – Bog bi htio da svaka duša za koju je Hristos umro bude dio loze, povezana sa čokotom, hraneći se iz njega. Naša zavisnost o Bogu je apsolutna i to nas treba činiti vrlo poniznim; i zbog te svoje zavisnosti, naše znanje o Njemu treba se vrlo uvećati. Bog bi htio da uklonimo svaku crtu sebičnosti i dođemo k Njemu, ne kao sami svoji, već kao Gospodnja otkupljena svojina. – SpT Series A, No. 8, pp. 8, 9, 1897. (TM 324, 325)

262 *Zavisnost o Bogu, ne čovjeku.* – Bog želi dovesti ljude u direktan odnos sa sobom. U svim svojim postupcima prema ljudskim bićima On priznaje načelo lične odgovornosti. On nastoji da podstakne osjećaj lične zavisnosti i utisne potrebu ličnog vođstva. On želi dovesti ljudsko u zajednicu sa božanskim da bi se ljudi mogli preobraziti u božansko obličje. Sotona radi da omete ovu namjeru. On nastoji da podstakne zavisnost o ljudima. Kad se umovi odvrte od Boga, kušač ih može podrediti svojoj vlasti. On može kontrolisati čovječanstvo. – MH 242, 243 (1905)

Budite potpuno zavisni o Bogu. Kad činite drugačije, to znači da je vrijeme da se zastane. Stanite tu gdje jeste i izmijenite poredak stvari... U iskrenosti i gladi duše, prizivajte Boga. Borite se sa nebeskim posrednicima dok ne pobijedite. Predajte cijelo svoje biće u Gospodnje ruke – dušu, tijelo i duh – i riješite se da budete Njegov ljubljeno, posvećeno oruđe, koje se miče po Njegovoj volji, vlada po Njegovom umu, prožeto Njegovim Duhom;... tada ćete jasnije sagledati nebesko. – MS 24, 1891. (SD 105)

Učinite Boga svojim savjetnikom. – Umjesto da svoje poteškoće prenosite na nekog brata ili propovjednika, iznesite ih Gospodu u molitvi. Ne stavljajte propovjednika tamo gdje treba biti Bog već ga učinite predmetom svojih molitava. Svi mi griješimo po ovom pitanju. Hristov poslanik je kao i ostali ljudi. Istina, on nosi svetije odgovornosti nego običan čovjek, ali nije nepogrešiv. On je podložan slabostima, i potrebna mu je milost i božansko prosvjetljenje. Potrebno mu je nebesko pomazanje da bi obavljao svoj zadatak tačno i uspješno, dajući pun dokaz svoga poslanstva. Ima onih koji ne poznaju put života i spasenja, i oni će naći u tom pobožnom propovjedniku onoga ko će ih naučiti šta da čine kako bi bili spaseni.

263 Oni koji znaju kako se moliti, koji znaju šta je poziv jevanđelja Hristovog, koji znaju za nepromjenljivost Njegovih obećanja, pokazuju nepoštovanje prema Bogu kad stavljaju svoja bremena na smrtne ljude. Uvijek je ispravno zajedno se savjetovati. Pravilno je zajedno diskutovati. Ispravno je jasno izložiti poteškoće koje se javljaju u nekom poduhvatu pred braću ili propovjednika. Ali ne obesčašćujte Boga kao da sve zavisi od ljudske mudrosti. Tražite od Boga mudrost koja dolazi odozgo. Tražite od svojih saradnika da se mole sa vama, i Gospod će ispuniti svoju riječ: «Gdje su dva ili tri sabrana u Moje ime, ondje sam Ja među njima» (Matej 18:20). – MS 23, 1899.

B. Zavisnost i nezavisnost u radnim odnosima

Um jednog čovjeka. – Pogrešno je navoditi ljude da vjeruju kako radnici za Hrista ne trebaju činiti ništa da spasu ono što je isprva iznijeto pred nekim odgovornim čovjekom. Ljude ne treba učiti da gledaju na čovjeka kao na Boga. Kad je neophodno zajedničko savjetovanje i

jedinstvena akcija među ranicima, um jednog čovjeka i sud jednog čovjeka ne smije da bude vladajuća sila. – RH, Aug 7, 1894.

Rasti u učinkovitosti. – Bog je vladar svoga naroda, i On će naučiti one koji mu predaju svoje umove kako da koriste svoj mozak. Dok upošljavaju svoje izvršne sposobnosti, oni će napredovati u učinkovitosti. Gospodnje nasleđe čine veliki i mali sudovi, ali svaki čovjek ima svoj individualni zadatak. Ne smije se zavisiti o umu jednog čovjeka, ili umovima dvojice ili trojice ljudi, kao da je izvjesno da sigurnost svih počiva na njihovu slijeđenju. Neka svako gleda, vjeruje u Njega, i gaji puno povjerenje u Njegovu moć. Ujarmite se sa Hristom a ne sa ljudima, jer ljudi nemaju silu da vas sačuvaju od pada. – Lt 88, 1896.

Savjet jednom rukovodiocu. – Tvoja zavisnost mora biti u Bogu. Ne smiješ dozvoliti drugim ljudima da prazne svoje umove u tvoj. Ne dopusti da te svojim nagovaranjima odvedu na lažne staze. Pokloni u potpunosti svoje povjerenj Onome koji objavljuje: «Neću te ostaviti, niti ću od tebe ostupiti» (Jevrejima 13:5). – Lt 92, 1903.

Zavisnost o Bogu gradi povjerenje. – Kad ljudi prestanu da zavise od ljudi, kad učine Boga svojom efikasnošću, tada će se pokazati više međusobnog povjerenja. Ukupno uzevši, naša vjera u Boga je suviše slaba i naše međusobno povjerenje suviše oskudno. – SpT Series A, No. 3, pp. 48, 1895. (TM 214)

Zavisnost o sebi vodi u iskušenje. – Ozbiljnom molitvom i zavisnošću o Bogu, Solomun je stekao mudrost koja je izazivala čuđenje i divljenje svijeta. Ali kad se okrenuo od Izvora svoje snage i počeo oslanjati na sebe, pao je kao žrtva iskušenja. Tada je čudesna moć data ovom najmudrijem od careva učinila od njega samo uspješnijeg posrednika neprijatelja duša. – CG 509 (1911)

Zavisnost od drugih može značiti nezrelost. – Ljudi koji bi trebali biti vjerni u svakoj situaciji kao magnetna igla polu postali su neuspješni zbog svojih napora da se zaštite od prekora i izbjegavanjem odgovornosti iz straha od greške. Ljudi džinovskog intelekta su mala djeca u disciplini zato što se plaše da preuzmu i nose bremena koja bi trebali nositi. Oni ne mare da postanu efikasni. Oni su predugo povjeravali jednom čovjeku da planira za njih i pothranjivali mišljenje da su veoma sposobni u ugrađivanju sebe u interese djela Božjeg. Mentalni nedostaci dočekuju nas na svakom mjestu.

Ljudi koji se zadovoljavaju da drugima prepuste planiranje i iznošenje mišljenja za njih nijesu potpuno razvijeni. Kad bi se ostavili da planiraju za sebe, ispostavilo bi se da su razboriti, proračunljivi ljudi. Ali kad dođu u vezu sa Božjim djelom, to je za njih sasvim druga stvar; oni gube tu sposobnost gotovo u cjelosti. Oni se zadovoljavaju da ostanu nekompetentni ili neproaktivni kao da drugi moraju planirati ili misliti za njih. Neki ljudi su izgleda krajnje nesposobni da prokrče stazu za sebe. Moraju li se uvijek oslanjati na druge da planiraju i proučavaju za njih, i budu im um i sud? Bog se stidi takvih vojnika. On nije počastvovan nikakvim njihovim udjelom u Njegovom djelu dok su samo puke mašine. – 3T 495, 496 (1875)

Potrebni nezavisni ljudi. – Potrebni su ljudi od ozbiljnog nastojanja, ne ljudi rastegljivi kao lijepak. Oni koji žele žele da im se posao pripremi na ruke, koji žele određen iznos i određenu platu, i koji žele postići određen zamah bez problema prilagođavanja ili obuke nijesu ljudi koje Bog poziva na rad u Njegovom djelu. Čovjek koji ne može prilagoditi svoje sposobnosti na gotovo svakom mjestu ukoliko to potrebe iziskuju nije čovjek za ovo vrijeme.

Ljudi koje će Bog pripojiti svom djelu nijesu slabići, bez snage ili moralne sile karaktera. Samo neprekidnim i ozbiljnim radom ljudi se mogu disciplinovati da nose dio u djelu Božjem. Ti ljudi neće se obeshrabriti ni kad su okolnosti i okruženje najnepovoljniji. Oni neće napustiti svoju namjeru kao potpun promašaj sve dok se ne osvjedoče izvan svake sumnje da ne mogu učiniti puno za slavu Božju i dobrobit duša. – 3T 496 (1875)

Neposvećena nezavisnost potiče iz sebičnosti. – Zla samouvažavanja i neposvećene nezavisnosti, koja najviše štete našoj korisnosti i koja će proizvesti našu propast ako se ne nadvladaju, potiču iz sebičnosti. «Savjetujte se zajedno», poruka je koji mi je anđeo više puta ponovio. Kroz uticaj suda jednog čovjeka, Sotona može pokušati da kontroliše stvari onako kako njemu odgovara. On može uspjeti u zavođenju umova dvije osobe; ali kad se nekolicina međusobno savjetuju, postoji veća sigurnost. Svaki plan treba brižljivo preispitati; svaki pokret treba pažljivo proučiti. Tako će biti manje opasnosti od nepromišljenosti, pogrešnih pokreta, koji bi unijeli pometnju, zabunu i poraz. U jedinstvu je snaga. U podjeli je slabost i poraz. – 5T 29, 30 (1882)

C. Nezavisnost duha

²⁶⁶ ***Rizici lične nezavisnosti.*** – Zapamtite zauvijek šta nam pripada u našem hrišćanskom pozivu kao Božjeg osobitog naroda; i čuvajte se da se u ispoljavanju lične nezavisnosti vaš uticaj ne okrene protiv Božjih namjera, a vi, preko Sotoninih zamisli, postanete kamen spoticanja na putu onih koji su slabi i neodlučni. Postoji opasnost od davanja prilike našim neprijateljima da hule na Boga i prezru one koji vjeruju u istinu. – 5T 477, 478 (1889)

Nezavisnost duha. – U crkvi je uvijek bilo onih koji stalno teže individualnoj nezavisnosti. Oni izgleda nijesu u stanju da shvate da je nezavisnost duha podložna da navede ljudsko biće da ima previše povjerenja u sebe i vjere u vlastiti sud više nego u savjet i sud svoje braće, naročito onih koje je Bog izabrao kao vođe svog naroda. Bog je ovlastio svoju crkvu posebnim autoritetom i silom, i ničije nepoštovanje i prezir ne mogu se opravdati; jer onaj ko tako čini prezire glas Božji. – AA 163, 164 (1911)

Usaglašeno djelovanje. – Mora se paziti na jednu stvar, a to je lična nezavisnost. Kao vojnici u Hristovoj armiji, moramo imati usaglašenu akciju u raznim oblastima djela.... Svaki radnik treba djelovati pozivajući se na druge. Sledbenici Isusa Hrista neće raditi nezavisno jedan od drugog. Naša snaga mora biti u Bogu, i ona se mora kultivisati, ispoljavati u plemenitoj, koncentrisanoj akciji. Ona se ne smije rasipati u besmislenim pokretima. – 5T 534, 535 (1889)

²⁶⁷ ***Samodovoljnost nas izlaže Sotoninim lukavstvima.*** – Mi živimo usred opasnosti poslednjih dana, i ako imamo duh samodovoljnosti i nezavisnosti, bićemo izloženi Sotoninim lukavstvima i savladani. – 3T 66 (1872)

D. Moralna nezavisnost

Zakon uzajamne zavisnosti. – Mi smo svi utkani u veliku mrežu čovječanstva, i što god možemo učiniti na korist i uzdizanje drugih odraziće se u blagoslovu na nama samima. Zakon uzajamne zavisnosti prožima sve društvene klase. Siromašni nijesu zavisniji od bogatih nego bogati od siromašnih. Dok jedna grupa traži da dijeli blagoslove koje je Bog izlio na njihove

bogatije susjede, drugoj treba vjerna služba, snaga mozga, kostiju i mišića, što je kapital siromašnih. – PP 534, 535 (1890)

Dužnost pokoravanja individualnim vjerskim ubjeđenjima. – Sotona na mnogo načina radi kroz ljudski uticaj da veže svoje zarobljenike. On osigurava sebi mnoštvo vezujući ga svilenim nitima ljubavi prema oni koji su neprijatelji Hristova krsta. Kakva god ova veza bila – roditeljska, djetinja, bračna, ili društvena – učinak je isti; protivnici istine ispoljavaju svoju silu kroz kontrolu savjesti, a duše koje se nalaze pod njihovim uticajem nemaju dovoljno hrabrosti ili nezavisnosti da poslušaju svoja vlastita ubjeđenja o dužnosti. – GC 597 (1911)

Gušenje individualnog suda. – Iako su razum i savjest osvjedočeni, te obmanute duše Šučitelji vjere u popularnim crkvama ne usuđuju se da misle drugačije od sveštenika; i njihov individualni sud, njihovi vječni interesi, žrtvuju se nevjerstvu, ponosu i predrasudama drugih. – GC 597 (1911)

Nezavisno stajati za pravdu. – Trebaće hrabrosti i nezavisnosti za uzdizanje iznad religijskih standarda hrišćanskog svijeta. One ne slijede Spasiteljev primjer samoodricanja; oni se ne žrtvuju; oni neprekidno nastoje da izbjegnu krst za koji je Hristos objavio da će biti obilježje učenja. – 5T 78 (1882)

Moralna nezavisnost u suprostavljanju svijetu. – Moralna nezavisnost sasvim je na mjestu kad se svijet suproti. Potpunim usklađivanjem sa voljom Božjoj naći ćemo se na pogodnom tlu i uvidjeti neophodnost odlučnog odvajanja od svjetskih običaja i navika. Mi ne smijemo podizati svoj standard samo malo iznad iznad svjetskog standarda; već moramo povući liniju jasnog razgraničenja. – RH, Jan 9, 1894. (FE 289)

Moralna nezavisnost vrlina. – Naša jedina sigurnost je stajati kao Božji osobiti narod. Mi se ne moramo ni jedan pedalj pokoriti običajima i pomodarstvu ovog izopačenog vremena već stajati u moralnoj nezavisnosti, ne praveći kompromise sa njihovim pokvarenim i idolopokloničkim navikama. – 5T 78 (1882)

E. Nezavisnost uma

Istinska nezavisnost nije tvrdoglavost. – Istinska nezavisnost nije tvrdoglavost. Ona vodi mlade u oblikovanje svog mišljenja o Riječi Božjoj, bez obzira šta drugi govorili ili činili. Ako su u društvu nevjernika ili ateista, ona ih vodi da priznaju i brane svoja vjerovanja u svete istine jevanđelja od prigovora i neumjesnih primjedbi i duhovitosti svog bezbožnog društva. Kad su sa onima koji misle da je vrlina iznositi zablude hrišćana po imenu i onda ismijavati religiju, moralnost i vrlinu, istinska nezavisnost uma navešće ih da učtivo ali odlučno pokažu kako je izrugivanje bijedna zamjena za jasan argument. Ona će im omogućiti da gledaju iznad primjedbi kritičara ka onom ko ih inspiriše, neprijatelju Boga i čovjeka, i odbiju ga u liku njegovog posrednika. – RH, Aug 26, 1884. (FE 88, 89)

Potrebna individualna nezavisnost. – Ima ljudi koji laskaju sebi da bi mogli učiniti nešto veliko i dobro kad bi samo bili u drugačijim okolnostima, dok ne koriste sposobnosti koje već imaju radeći u uslovima gdje ih je Providenje postavilo. Čovjek može kreirati okolnosti, ali okolnosti nikad ne stvaraju čovjeka. Čovjek treba shvatiti okolnosti kao instrumente s kojima radi. On treba gospodariti okolnostima, ali nikad ne dopustiti da okolnosti gospodare njime. Individualna nezavisnost i individualna moć su osobine koje su sada potrebne. Individualni karakter ne treba žrtvovati, već ga uobličiti, profiniti, uzdići. – 3T 496, 497 (1875)

Koliko daleko ići u nezavisnosti. – Bog bi htio da Njegov narod bude disciplinovan i poreden skladnoj akciji kako bi bio jednomislen, istog uma i istog suda. Da bi dostigli takvo stanje stvari, još se ima puno uraditi.... Gospod ne bi volio da se predamo svojoj individualnosti. Ali koji čovjek je mjerodavan sudija o tome koliko daleko treba ići po pitanju individualne nezavisnosti?...

Petar savjetuje svoju braću: «Tako i vi mladi slušajte starješine, a svi se slušajte među sobom, i obucite se u poniznost: jer se Bog ponositima suproti, a poniznima daje milost». Apostol Pavle takođe savjetuje svoju braću u Filipi jedinstvu i poniznosti: «Ako ima dakle koje poučenje u Hristu, ili ako ima koja utjeha ljubavi, ako ima koja zajednica duha, ako ima koje srce žalostivo i milostivo, ispunite moju radost, da jedno mislite, jednu ljubav imate, jednodušni i jednomisljeni. Ništa ne činite usprkos ili za praznu slavu; nego poniznošću činite jedan drugoga većeg od sebe». – 3T 360 (1875)

270

Božja sila naša zavisnost. – Braćo, preklinjem vas gledajte jedino na slavu Božju. Neka Njegova sila bude vaša zavisnost, Njegova milost vaša snaga. Proučavanjem Svetih Spisa i ozbiljnom molitvom nastojte steći jasnu koncepciju svoje dužnosti, i onda je vjerno ispunite. Bitno je da kultivirate vjernost u malim stvarima, a čineći tako steći ćete navike cjelovitosti u većim odgovornostima. Mali događaji iz svakodnevnog života često promaknu da ih ne zapazimo, ali to je ono što oblikuje karakter. Svaki događaj u životu je velik za dobro ili zlo. Um se mora uvježbavati kroz svakodnevne probe kako bi mogao steći silu da opstane u svakom teškom položaju. U danima iskušenja i opasnosti biće vam potrebno da se učvrstite kako bi odlučno stajali za pravdu, nezavisno od svakog protivnog uticaja. – 4T 561 (1881)

30. SEBIČNOST I EGOCENTRIČNOST

Mi smo prirodno usredsređeni na sebe. – Mi smo prirodno egocentrični i samouvjereni. Ali kad učimo pouke kojima nas Hristos želi naučiti, mi postajemo sudionici Njegove prirode, i otada živimo Njegovim životom. Hristov divni primjer, neuporediva nježnost s kojom je ulazio u osjećanja drugih, plačući s onima koji su plakali, radujući se s onima koji su se radovali, mora imati dubok uticaj na karakter svih koji ga iskreno slijede. Ljubaznim riječima i djelima oni će pokušati učiniti stazu lakšom umornim nogama. – MH 157, 158 (1905)

Sebičnost ograničava razum. – Sebični interesi moraju se uvijek podčinjavati; jer ako im se ostavi prostora da djeluju, oni postaju vladajuća sila koja ograničava razum, otvrdnjava srce i slabi moralnu moć. Zatim dolaze razočarenja. Čovjek se odavaja od Boga i predaje se bezvrijednim stvarima. On ne može biti srećan, jer ne poštuje samoga sebe. On se unizio u vlastitim očima. On je intelektualni promašaj. – MS 21, 1899.

272

Sebičnost uzrok ljudske krivice. – Sebičnost je nedostatak hristolike poniznosti, i njeno postojanje je pogubno za ljudsku sreću, uzrok ljudske krivice, i navodi one koji je gaje da naprave brodolom od vjere. – Lt 28, 1888.

Konfuzija osjećanja. – Danas, kao i u Hristovo vrijeme, Sotona vlada umovima mnogih. Oh, kad bi se to njegovo užasno, jezivo djelo moglo prepoznati i osujetiti! Sebičnost je izopačila načela, sebičnost je dovela do zbrke osjećanja i zamaglila sud. Izgleda čudno da i pored sve ove svjetlosti koja zrači iz Božje blagoslovene Riječi, opstaju tako nastrane ideje, takvo udaljavanje od duha i poznavanja istine.

Želja da se prigrabi velika zarada, uz riješenost da se drugima uskrate njihova Bogom data prava, ima svoj korjen u Sotoninom umu, a poslušnošću njegovoj volji i putu ljudi su se stavili pod njegovu zastavu. Onima koji su se uhvatili u ovu zamku mogu se povjeriti tek neznatne odgovornosti, ukoliko se potpuno ne obrate i obnove; jer bili su prožeti pogrešnim načelima koja nijesu mogli zapaziti i koja su imala štetan učinak. – SpT Series A, No. 10, p.26, Feb 6, 1896. (TM 392, 393)

Govorite manje o sebi (savjet čovjeku koji je bio ohol i diktatorski nastrojen). – Omekšajte i otkrivajte svoje srce pod božanskim uticajem Duha Božjeg. Ne govorite puno o sebi, jer to neće nikoga ukrijepiti. Ne činite sebe središtem i ne zamišljajte da se stalno morate brinuti o sebi i navoditi druge da se brinu za vas. Oslobodite svoj um od svoga ja u uvedite ga u zdraviji kanal. Govorite o Isusu, i otpustite svoje ja; neka ono bude potčinjeno Hristu, i neka ovo bude jezik vašeg srca: «Ja više ne živim, nego živi u meni Hristos» (Galatima 2:20). Isus će vam biti stalno prisutan pomoćnik u svakoj nuždi. On vas neće ostaviti da se sami borite protiv sila tame. Oh, ne; On se oslanjao na Onoga koji je moćan da potpuno spase. – 2T 320, 321 (1869)

Čuvati se egocentričnog saosjećanja. – Prestanite saosjećati sa samim sobom, i sjetite se Iskupitelja svijeta. Posmatrajte beskonačnu žrtvu koju je podnio u korist ljudi, i mislite o Njegovom razočarenju kad nakon što je prinio takvu žrtvu u korist čovjeka, čovjek izabira da se udruži sa onima koji mrze Hrista i pravdu i postaje jedno sa njima u odavanju izopačenim prohtjevima, donoseći na taj način vječnu propast svojoj duši. – 5T 508 (1889)

273

Življenje za sebe obesčašćuje Boga. – Opasnosti poslednjeg vremena su nad nama. Oni koji žive da ugone sebi i zadovolje svoje ja obesčašćuju Gospoda. On ne može raditi kroz njih, jer bi ga pogrešno predstavili pred onima koji ne znaju istinu.... Bog može vidjeti da gajite ponos. On vidi da je neophodno da od vas ukloni blagoslove koje ste, umjesto za napredak, iskoristili za zadovoljavanje sebičnog ponosa. – MS 24, 1904. (ISM 87)

Samozadovoljstvo ukazuje na duhovnu potrebu. – Neki ne žele da se odreknu sebe. Oni pokazuju pravu netrpeljivost kad im se nameću određene odgovornosti. «Kakva je potreba», kažu oni, «za povećanjem znanja i iskustva?»

Ovo sve objašnjava. Oni osjećaju da su «bogati, i obogatili se, i ništa ne trebaju», dok ih Nebo proglašava siromašnima, nevoljnima, slijepim i golim. Ovima Vjerni Svjedok kaže: «Savjetujem ti da kupiš u mene zlata žeženoga u ognju, da se obogatiš; i bijele haljine da se obučeš, i da se ne pokaže sramota golotinje tvoje; i masti očinjom pomaži oči svoje da vidiš» (Otkrivenje 3:17, 18). Vaše samozadovoljstvo upravo pokazuje da oskudijevate u svemu. Vi ste duhovno bolesni i potreban vam je Isus kao ljekar. – 5T 265 (1882)

Opasnosti od laskanja sebi. – Nama je teško da razumijemo sami sebe, da imamo ispravno znanje o vlastitom karakteru. Riječ Božja je jasna, ali često se potkradaju zablude u njenoj primjeni na sebe. Postoji podložnost samoobmani i mišljenju da se njena upozorenja i opomene ne tiču mene. «Srce je prijeverno više svega i opako; ko će ga poznati» (Jeremija 17:9). Laskanje samom sebi može se useliti u hrišćanski osjećaj i revnost. Ljubav i povjerenje u sebe mogu nam dati sigurnost da smo u pravu dok smo daleko od udovoljavanja zahtjevima Božje Riječi. – 5T 332 (1885)

274

Poguban uticaj samouzdanja uma. – Trag samouzdanja u ljudskom umu tako je dubok, tako velika želja za ljudskom moći, da su umovi i srca mnogih obuzeti idejom vladanja i zapovijedanja. Ništa ne može uništiti ovaj poguban uticaj na ljudski um do traženja Gospoda

za nebeski uvid. Samo sila božanske milosti može učiniti da čovjek shvati svoj pravi položaj i izvršiti za njega djelo koje je potrebno obaviti u srcu. – Lt 412, 1907.

Izbjegavanje krajnosti povjerenja u sebe (savjet jednom vođi). – Ako o sebi formirate previsoko mišljenje, umislíte da su vaši poslovi od većeg značaja nego jesu, i pothranjivati individualnu nezavisnost koja se graniči sa arogancijom. Ako odete u drugu krajnost i formirate suviše nisko mišljenje o sebi, osjećaćete se inferiornim i ostavljati utisak inferiornosti što bi uveliko ograničilo uticaj koji biste imali na dobro. Morate izbjegavati obje krajnosti. Osjećanja ne treba da vas kontrolišu, okolnosti da utiču na vas. Vi možete formirati ispravnu procjenu o sebi, koja će obezbijediti zaštitu od obje krajnosti. Možete biti dostojanstveni bez ispraznog povjerenja u sebe; možete biti snishodljivi i ponizni bez žrtvovanja samopoštovanja ili individualne nezavisnosti, i vaš život može biti od velikog uticaja na one kako višeg tako i nižeg društvenog položaja. – 3T 506 (1875)

275 **Egocentričnost pospješuje bolest (lična poruka).** – Da bi uspio, tvoji naponi moraju biti ozbiljni, cjeloviti i istrajni. Ti kao Hristov sledbenik moraš naučiti kontrolisati svaki izraz netrpeljivosti i strasti. Tvoj um je previše usredsređen na sebe. Ti previše govoriš o sebi, o svojim tjelesnim slabostima. Tvoj vlastiti kurs svakodnevno donosi bolest na tebe kroz tvoje pogrešne navike. Apostol moli braću da žrtvuju svoja tijela Bogu: «Molim vas, dakle, braćo, milosti Božje radi, da date tjelesa svoja na žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu; to da bude vaše duhovno bogomoljstvo. I ne vladajte se po ovome svijetu, nego se promijenite obnovljenjem uma svojega, da biste mogli kušati koje je dobra i ugodna i savršena volja Božja» (Rimljanima 12:1, 2). – Lt 27, 1872.

Egocentričnost utiče na zapažanje (druga lična poruka). – Ti nam možeš, brate moj, pomoći na mnogo načina. Ali opunomoćena sam od Gospoda da ti kažem da ne budeš egocentričan. Obrati pažnju kako slušaš, kako razumiješ i kako cijeniš Riječ Božju. Gospod će te blagosloviti u uspostavljanju sklada sa braćom. Oni koje je On poslao da objave treću anđeosku vijest radili su u zajednici sa nebeskim umovima. Gospod ne polaže na tebe breme da objaviš poruku koja će unijeti nesklad u redovima vjernika. Ponavljam, On nikoga ne vodi svojim Svetim Duhom da izmišlja teorije koje će zbuniti vjeru u svečane poruke koje je On dao svom narodu da odnesu svijetu. – MS 32, 1896. (2SM 115)

276 **Svako dijete treba učiti blagodati nesebičnosti.** – Jedna od karakteristika koju treba posebno gajiti i kultivisati u svakom djetetu je nesebičnost koja usađuje u život blagodat koje nijesmo svjesni. Od sve vrsnoće karaktera ova je jedna od najljepših i jedna od najbitnijih osobina za svako pravo životno djelo. – Ed 237 (1903)

Nesebičnost osnova istinske veličine. – Za Isusove učenike nije bilo dovoljno da se poduče o prirodi Njegova carstva. Ono što im je bilo potrebno je promjena srca koja bi ih dovela u sklad sa njegovim načelima. Dozvivši malo dijete k sebi, Isus ga je postavio sred njih; zatim nježno ga zaglivši rekao: «Ako se obratite i budete kao mala djeca, nećete ući u carstvo nebesko». Prostota, nesebičnost i povjerljiva ljubav malog djeteta su osobine koje Nebo cijeni. To su odlike prave veličine. – DA 437 (1898)

Samoispaštanje načelo molitve u lažnim religijama. – Neznabošci gledaju na svoje molitve kao da je u njima zasluga za okajavanje grijeha. Otuda, što je duža molitva, zasluga je veća. Kad bi mogli postati sveti vlastitim naporima, imali bi nešto u sebi čemu bi se radovali, neku podlogu za razmetljivost. Ova zamisao o molitvi je proizvod načela samoispaštanja koje se nalazi u osnovi svakog sistema lažne religije. Fariseji su usvojili ovu pagansku ideju o

molitvi, i to se nikako ne gasi našem vremenu, čak ni među onima koji se izjašnjavaju kao hrišćani. Ponavljanje ustaljenih, uobičajenih fraza dok srce ne osjeća potrebu za Bogom istog su karaktera kao «mnoge riječi» neznabožaca. – MB 86 (1896)

U Hristovom životu nije bilo odbrane svoga ja. – U Njegovom životu nije se miješala nikakva zaštita svoga ja. Pažnja koju svijet ukazuje položaju i talentu bila je strana Sinu Božjemu. Nijedno od sredstava koja ljudi koriste da zadobiju odanost ili privuku pažnju, Mesija nije koristio. Njegovo krajnje odricanje od od sebe bilo je otkriveno u riječima: «Neće vikati, ni podizati, niti će se čuti glas njegov po ulicama. Trske stučene neće prelomiti, i svještila koje se puši neće ugaziti». – PK 692, 693 (1917)

Božji lijek za sebičnost i samouzdanje. – U čovjeku postoji sklonost višeg vrednovanja sebe od svoje braće, djelovanja za sebe, traženja najvišeg mjesta; i ovo često rezultira zlim slutnjama i gorčinom duha. Ovaj obred pranje nogu koji prethodi Gospodnjoj Večeri oslobađa od tih pogrešnih shvatanja, odvlači čovjeka od njegove sebičnosti, skida sa štaka samopouzdanosti, i vraća ga poniznosti srca koja će ga navesti da služi svojoj braći.

Sveti Stražar s neba prisustvuje ovom skupu da bi ga učinio obredom ispitivanja duše, osvjedočenja u grijeh i blagoslovene sigurnosti oprostjenja grijeha. Hristos je tu u punini svoje milosti da izmijeni tok misli koje su tekle sebičnim kanalima. Sveti Duh podstiče osjećanja onih koji slijede primjer svoga Gospoda.

Kad se podsjetimo Spasiteljeve poniznosti, misao se veže sa mišlju; pokreće se lanac sjećanja, podjećajući nas na veliku Božju dobrotu i naklonost i nježnost zamaljskih prijatelja. Zaboravljeni blagoslovi, zloupotrijebljene blagodati, prezrena dobrota, dolaze na um. Jasno se pokazuju korjeni gorčine koji su ugušili dragocjenu mladicu ljubavi. Mane karaktera, zanemarene dužnosti, hladnoća prema braći, prizvani su u sjećanje. Grijeh se sagledava u svjetlosti u kojoj ga Bog vidi. Naše misli nijesu misli zadovoljstva samim sobom, već ozbiljne samoosude i poniznosti. Um je ojačan da slomi svaku prepreku koja uzrokuje otuđenje. Zlomislenost i rdave riječi se odstranjuju. Ispovijedaju se grijesi, i opraštaju. Potčinjavajuća milost Hristova ulazi u dušu, a Hristova ljubav privlači srca zajedno u blaženu zajednicu. – DA 650, 651 (1898)

VII DIO

ADOLESCENCIJA I MLADI

31. PROBLEMI MLADIH

281 *Mladi su prijemčivi i puni nade.* – Mladi su primjemčivi, svježi, vatreni, puni nade. Kad jednom osjete blagoslov samopožrtvovanja, neće biti zadovoljni ukoliko stalno ne uče od Velikog Učitelja. Gospod će otvoriti put pred onima koji odgovaraju na Njegov poziv. – 6T 471 (1900)

Mladi moraju izabrati životnu sudbinu. – Mislina i osjećanjima koja se gaje u ranim godinama mladi određuju vlastitu historiju života. Ispravne, zdrave, muževne navike formirane u mladosti postaju dio karaktera i obično obilježavaju kurs te osobe kroz život. Mladi mogu biti pokavareni ili čestiti, kako odaberu. Oni se mogu odlikovati kako pravednim i plemenitim djelima tako i velikim zločinom i zloćom. – ST, Oct 11, 1910. (CG 196)

282 *Obuka koja proizvodi mentalnu i duhovnu slabost.* – Strogo obučavanje mladih – bez odgovarajućeg upućivanja da misle i rade za sebe onoliko koliko im kapacitet i promisao dopuštaju, da pomoću ovih sredstava postignu razvoj mišljenja, osjećaj samopoštovanja i povjerenja u vlastitu sposobnost obavljanja zadataka – uvijek će proizvesti vrstu koja je slaba u mentalnoj i moralnoj sili. I kad stanu na svijetu da rade za sebe, otkriće činjenicu da su bili dresirani kao životinje a ne vaspitavani. Njihova volja, umjesto da se usmjerava, primoravana je na pokornost gvozdenu disciplinom roditelja i učitelja. – 3T 133 (1872)

Um se mora učiti da gospodari životom. – Djeca imaju inteligentnu volju koju je potrebno usmjeravati da kontroliše sve njihove moći. Nijemim životinjama potrebna je obuka jer nemaju razuma i intelekta. Ali ljudski um mora se učiti samokontroli. On se mora obučavati da vlada ljudskim bićem, dok životinje kontroliše gospodar i dresira ih da mu se pokoravaju. Gospodar je um, sud i volja za svoje životinje. Dijete se može obučavati kao da, poput zvijeri, nema spopstvene volje. Njegova individualnost može se čak utopiti u ličnosti onoga ko nadzire njegovu obuku; njegova volja, u svim svojim namjerama i ciljevima, podređuje se volji učitelja.

Djeca koja se vaspitavaju na ovaj način uvijek će oskudijevati u moralnoj sili i individualnoj odgovornosti. Ona nijesu naučena da postupaju iz razuma i načela; njihovu volju kontrolisali su drugi, a um nije bio podstaknut da se širi i jača vježbom. Oni nijesu usmjeravani i disciplinovani u pogledu svog osobenog sklopa i umnih sposobnosti da ispolje svoje najjače moći kad je to potrebno. Učitelji se ne trebaju ovdje zaustaviti već pokloniti naročitu pažnju kultivisanju slabijih sposobnosti, kako bi se sve moći mogle doći do izražaja i prenositi se iz jednog stepena snage u drugi, da bi um dosegao odgovarajuće srazmjere. – 3T 132 (1872)

283 *Mnogi su nesposobni da misle za sebe.* – Ima puno porodica u kojima djeca izgledaju dobro upućena dok su pod disciplinom obuke; ali se raspadne sistem koji ih je držao i postavljao

pravila, oni nijesu sposobni da razmišljaju, djeluju, ili odlučuju za sebe. Ta djeca predugo su bila pod gvozdenom vlašću – nije im se dozvoljavalo da misle i djeluju za sebe u onome što bi im bilo na veliko dobro da jeste – tako da nemaju povjerenja u sebe da istupe po vlastitom sudu, imajući svoje mišljenje.

I kad odu od svojih roditelja da rade za sebe, lako se povode za sudom drugih u pogrešnom smjeru. Oni nemaju stabilnost karaktera. Oni se nikad nijesu upućivali na svoje rasuđivanje onoliko brzo i daleko koliko bi to bilo svrsishodno, i stoga se njihovi umovi nijesu pravilno razvili i ojačali. Isuviše dugo bili su pod apsolutnom kontrolom svojim roditelja da se u potpunosti oslanjaju na njih; njihovi roditelji su um i sud za njih. – 3T 133, 134 (1872)

Posljedice kontrolisanja kroz silu i strah. – Oni roditelji i učitelji koji se hvališu kako imaju punu kontrolu uma i volje djece pod svojim nadzorom prestali bi se hvaliti kad bi mogli pratiti buduće živote djece koja se silom ili kroz strah tako dovode u pokornost. Ona su gotovo sasvim nespremna da uzmu učešća u neumoljivim životnim odgovornostima. Kad se ovi mladi odvoje od svojih roditelja i učitelja, i kad su prinuđeni da misle i rade za sebe, oni gotovo izvjesno kreću krivim putem i predaju se sili iskušenja. Oni nemaju uspjeha u ovom životu, a isti nedostaci zapažaju se i u njihovom vjerskom životu. – 3T 133, 134 (1872)

Disciplina koja stimuliše i jača. – Pored discipline u domu i školi, svako se mora suočiti sa neumoljivom disciplinom života. Kako se s time mudro sresti pouka je koju treba pojasniti svakom djetetu i svakom mladom čovjeku. Istina je da nas Bog voli, da radi za našu sreću, i da, da se uvijek poštovao Njegov zakon, nikad ne bismo upoznali patnju; a ništa manje je istina da na ovom svijetu – kao posledica grijeha – patnje, nevolje, poteškoće, dolaze u svačiji život. Mi možemo djeci i mladima učiniti doživotno dobro učeći ih da se odlučno suoče sa tim neprilikama i poteškoćama. Dok im izražavamo ljubav, neka to nikad ne bude kao da podstičemo samosažaljenje. Potrebno im je ono što stimuliše i jača a ne što slabi. – Ed 295 (1903)

Reakcija na gvozdena pravila. – Ne unosite u svoju disciplinu nikakvu grubost. Ne stavljate stroge zabrane na mlade. Gvozdena pravila i zapovijesti su ono što ih ponekad navodi da osjećaju kako moraju i hoće učiniti nešto što im nije naloženo da rade. Kad upozoravate ili ukoravate mlade, činite to kao neko ko se naročito zanima za njih. Neka uvide da imate ozbiljnu želju da njihov izveštaj u nebeskim knjigama bude valjan. – Lt 67, 1902. (MM 180)

Za mlade je teško nositi bremena. – Mladi mogu izvršiti snažan uticaj ako ostave svoj ponos i sebičnost i posvete se Bogu; ali opšte je pravilo da neće da nose bremena za druge. Oni su obuzeti sobom. Došlo je vrijeme kad Bog traži promjenu u tom pogledu. On poziva mlade i stare na revnost i pokajanje. Ako ostanu u svom stanju mlakosti, On će ih izbljivati iz svojih usta. Vjerni Svjedok govori: «Znam tvoja djela». Mladiću, djevojko, tvoja djela su poznata, bila ona dobra ili zla. Da li ste bogati u dobrim djelima? Isus vam dolazi kao savjetnik: «Savjetujem ti da kupiš u mene zlata žeženoga u ognju, da se obogatiš; i bijele haljine, da se obučeš, i da se ne pokaže sramota golotinje tvoje; i masti očinjom pomaži oči svoje da vidiš» (Otkrivenje 3:18). – 1T 485 (1867)

Misli postaju navika. – Potreban nam je stalan osjećaj oplemenjujuće sile čistih misli. Jedina sigurnost za svaku dušu je pravilno mišljenje. Čovjek je «ono što misli u srcu» (Priče Solo-

munove 23:7). Moć uzdržljivosti jača vježbom. Ono što isprava izgleda teško, neprekidnim ponavljanjem postaje lako, sve dok ispravne misli i djela ne postanu uobičajeni. Ako hoćemo, mi se možemo odvratiti od svega što je jeftino i bezanačajno i uzdići na visok standard; možemo biti poštovani od ljudi i voljeni od Boga. – MH 491 (1905)

Tužni primjeri iz istorije. – Na karakter Napoleona Bonaparte veoma se uticalo obukom u djetinjstvu. Nerazumni instruktori nadahnuli su ga ljubavlju za osvajanjem, sastavljajući izmišljene armije i stavljajući ga na čelu kao komandanta. Tu je postavljen temelj za njegov poziv razdora i krvoprolića. Da su ista briga i napor bili usmjereni da ga načine dobrim čovjekom, ispunjavajući njegovo mlado srce duhom jevanđelja, koliko bi se samo razlikovala njegova istorija.

Kažu da je Hjum (Hume), skeptik, u ranoj mladosti bio savjestan vjernik u Riječi Božjoj. Povezavši se sa polemičarima, počeo je prezentirati dokaze u korist nevjerstva. Proučavao je sa istarjnošću i ozbiljnošću, i njegov izoštreni i aktivni um postao je ispunjen krivotvorinom skepticizma. Uskoro je počeo vjerovati u ta varljiva učenja, i čitav njegov docniji život nosi mračan pečat nevjerstva. – ST, Oct 11, 1910. (CG 196)

Uticao čitanja.* – Mnogi mladi čeznu za knjigama. Oni čitaju sve do čega mogu doći. Pozivam roditelje te djece da kontrolišu njihovu želju za čitanjem. Ne dopustite da se na vašim stolovima nađu magazini i novine u kojima se nalaze ljubavne priče. Zamijenite ih knjigama koje će pomoći mladima da u svoj karakter ugrade najbolji materijal – ljubav i strah Božji, znanje o Hristu. Podstičite svoju djecu da ispunjavaju um vrijednim znanjem, neka ono što je dobro zaoukuplja dušu i kontrolišu njene moći, ne ostavljajući mjesta za niske, pokvarene misli. Ograničite tu želju za čitanjem onoga što ne snabdijeva um dobrom hranom. Novac koji se troši na magazine možda se ne čini velik, ali previše se troši na ono što vodi zastranjivanju i tako malo pruža zauzvrat. – CT 133 (1913)

Um zauzima nivo onoga što posmatra. – Razumijevanje zauzima nivo onoga što mu postaje blisko. Kad bi svi proučavali Bibliju,** vidjeli bi daleko razvijenije ljude, sposobne da dublje razmišljaju, i pokazuju veći stepen inteligencije kakav ne bi stekli najozbiljnijim naporima u proučavanju svjetovne nauke i istorije. Biblija iskrenom istraživaču daje naprednu mentalnu disciplinu, i on nakon razmatranja božanskog istupa sa obogaćenim sposobnostima; svoje ja se ponižava, dok se Bog i Njegova otkrivena istina uzvisuju. – RH, Aug 21, 1888. (FE 130)

Vrijednost ličnog vjerskog iskustva. – Bog treba biti najveći predmet naših misli. Razmišljanje o njemu i molitva uzdižu dušu i oživljavaju ljubav. Zanimarivanje razmišljanja i molitve izvjesno će imati za posledicu opadanje vjerskog interesovanja. Tada bezbrižnost i nemar dolaze do izražaja.

Vjera nije puka emocija, osjećaj. To je načelo koje se prepliće sa svakodnevnim dužnostima i životnim transakcijama. Ne treba preduzimati ili se uključivati u bilo kakav

* Vidi naslov br. 13, «Hrana za um»

** Vidi naslov br. 11, Proučavanje Biblije i um»

posao koji bi spriječilo praćenje ovog načela. Da bi se sačuvala čista i neokaljana vjera, neophodno je biti radnik, istrajan u poslu.

Mi sami nešto moramo učiniti. Niko do nas samih ne može raditi na našem spasenju sa strahom i drhtanjem. Upravo je to zadatak koji nam je Gospod ostavio da obavimo. – 2T 505, 506 (1870)

Mladima je potrebna radna disciplina. – I sada, kao u vrijeme Izraela, mladi se moraju podučavati dužnostima praktičnog života. Svako treba steći znanje u nekoj grani fizičkog posla, pomoću kojeg, ako to bude potrebno, može zarađivati za život. Ovo je bitno, ne samo kao zaštita protiv nestalnosti života, već i zbog svog uticaja na fizički, mentalni i moralni razvoj. Čak i kad bi bilo izvjesno da se nikad neće ukazati potreba za primjenom fizičkog rada da bi se izdržavao, čovjek se treba učiti da radi. Bez fizičkog vježbanja niko ne može imati zdravu konstituciju i očuvati zdravlje; a disciplina u smisaonom radu ništa manje nije bitna da bi se osigurao snažan i aktivan um i plemenit karakter. – PP 601 (1890)

Besposlenost je grijeh. – Ideja da je neupućenost u koristan rad bitna odlika pravog džentlemana ili dame suprotna je Božjoj zamisli u stvaranju čovjeka. Besposlenost je grijeh, a nepoznavanje svakodnevnih dužnosti je rezultat bezumlja, koje će docnije donijeti gorko kajanje. – ST, June 29, 1882. (FE 75)

Ne treba zapostaviti podučavanje u domaćim dužnostima. – U djetinjstvu i mladosti moraju se kombinovati praktična i knjiška obuka. Djecu treba učiti da sudjeluju u domaćim dužnostima. Oni se trebaju podučiti kako da pomognu ocu i majci u malim stvarima koje mogu obaviti. Njihovi umovi trebaju se uvježbavati da misle, njihova memorija podstaći da zapamti svoj određeni zadatak; a u podučavanju navikama korisnosti u domu oni se vaspitavaju u vršenju praktičnih dužnosti primjerenih njihovom uzrastu. Ako se djeca pravilno vaspitavaju u domu, neće se naći na ulici, primajući nasumično vaspitanje koje mnogi stiču. Roditelji koji vole svoju djecu na razborit način neće im dopustiti da rastu navikavajući se na lijenost i u neznanju kako vršiti dužnosti u domu. – CT 149 (1913)

Šta svaka žena treba da zna. – Mnoge dame, koje se smatraju dobro obrazovanim završivši školu sa počastima na nekom znanstvenom institutu, sramno su neupućene u praktične životne dužnosti. One su lišene neophodnih kvalifikacija za pravilno vođenje porodice, i time i onoga što je bitno za porodičnu sreću. One mogu govoriti o ženinoj uzvišenijoj sferi i njenim pravima, a same pak padaju daleko niže od ženine prave sfere.

Pravo je svake Evine kćeri da ima punu spoznaju o domaćinskim dužnostima, da se obučiti u svim oblastima domaćinskog rada. Svaka mlada dama treba se tako vaspitati da kad se pozove na položaj žene i majke može predsjedavati kao kraljica u svom domenu. Ona treba biti potpuno kompetentna da vodi i podučava svoju djecu....

Njeno je pravo da razumije mehanizam ljudskog tijela i načela higijene, pitanja ishrane i odijevanja, rada i rekreacije, i mnoge druge stvari koje se neposredno tiču blagostanja njenog domaćinstva. Njeno je pravo da stekne znanje o najboljim metodama liječenja bolesti kako bi se mogla brinuti za svoju djecu u bolesti, umjesto da svoje dragocjeno blago prepušta u ruke nepoznatih bolničarki i ljekara. – ST, June 29, 1882. (FE 75)

Kad žene propuste umnu obuku. – Žene koje se izdaju za pobožne obično propuštaju obuku uma. Oni ga ostavljaju nekontrolisanim, da luta gdje hoće. Ovo je velika greška. Čini se da mnoge žene nemaju mentalne sile. One nijesu vaspitale um da misli, i zato što to nijesu uradile, one pretpostavljaju da ne mogu. Razmišljanje i molitva neophodni su za rast u milosti.

Razlog zašto nema više stabilnosti među ženama je zbog pomanjkanja mentalne kulture i razmišljanja. Ostavljajući um u stanju neaktivnosti, one se oslanjaju na druge u umnim poslovima, da planiraju, misle i pamte za njih, i tako postaju sve nedjelotvornije. Nekima je potrebna disciplina uma vježbanjem. One bi trebale tjerati um na razmišljanje. Sve dok se oslanjaju na nekoga da misli za njih, rješava njihove probleme, i dok odbijaju da opterete um mislima, nesposobnost pamćenja, sagledavanja budućnosti i zapažanja, će se nastaviti. Svaka osoba mora uložiti napore da vaspita um. – 2T 187, 188 (1868)

Odjeća žene indeks uma. – Odjeća je indeks uma i srca. Ona što se kači spolja znak je šta je unutra. Intelekt ili kultivisan um ne zahtijevaju pretjerivanje u odijevanju. Upravo činjenica da žene mogu okačiti na sebe takvu zbirku nepotrebnih odjevnih artikala pokazuje da one ne provode vrijeme u kultivaciji svoga razuma niti snabdijevaju svoje umove korisnim znanjem. – MS 76, 1900.

Potreba za čistotom u mislima i djelima. – Upozoravam vas na potrebu čistote u svakoj misli, u svakoj riječi, u svakom djelu. Mi imamo ličnu odgovornost prema Bogu, individualni zadatak koji niko ne može obaviti za nas. Svijet se čini boljim pravilom, ličnim naporom, primjerom. Dok trebamo kultivisati društvenost, neka to ne bude prosto radi zabave već sa svrhom. Ima duša koje treba spasavati. – RH, Nov 10, 1885. (Ev 495)

290 **Masturbacija unižava um.*** – Neka djeca počnu upražnjavati samoskrnavljenje u djetinjstvu; i kako godine odmiču, bludne strasti rastu sa njihovim rastom i jačaju sa njihovom snagom. Njihovi umovi se ne odmaraju. Djevojčice žele društvo dječaka, a dječaci djevojčica. Njihovo vladanje nije uzdržano i skromno. Oni su drski i nametljivi i dozvoljavaju sebi nepristojne slobode. Navika masturbacije unizila je njihove umove i ukaljala njihove duše. Zle misli, i čitanje romana, ljubavnih priča i rdavih knjiga uzbuđuju njihovu maštu, i to je ono što zapravo godi njihovim izopačenim umovima.

Oni ne vole rad, i kad se uključe u posao žale se na umor; bole ih leđa i glava. Nema li nekog uzroka tome? Da li su oni umorni od posla? Ne, ne! Ipak roditelji povlađuju ovoj djeci u njihovim žalbama oslobađaju ih od rada i odgovornosti. To je upravo ono najgore što im mogu učiniti. Oni na taj način uklanjaju gotovo jedinu barijeru koja sprečava Sotonu od slobodnog pristupa njihovom oslabljenom umu. Koristan rad bi u određenoj mjeri bio zaštita protiv njegove nesporne kontrole nad njima. – 2T 481 (1870)

Mladi će koristiti energiju. – Mladalački talenat, dobro organizovan i uvježban, potreban je u našim crkvama. Mladi će učiniti sa svojom nabujalom energijom. Ukoliko se ta energija ne

* Vidi «Podizanje djeteta», pp. 439-468

usmjeri ispravnim kanalima, mladi će je upotrijebiti na način koji će povrijediti njihovu vlastitu duhovnost i nanijeti štetu onima s kojima se druže. – GW 211 (1915)

Mladima je potrebna aktivnost. – Mladi prirodno žele aktivnost, i ako ne nađu valjan djelokrug za svoju pritajenu energiju nakon ograničenja učionice, oni postaju nespokojni i teško se kontrolišu uvlačeći se tako u grube, nemuške sportove koji unazađuju mnoge škole i koledže i čak poniru u prizore stvarne raskalašnosti. Mnogi mladi koji su nevini napustili svoje domove kvare se društvom u školi. – ST, June 29, 1882. (FE 72)

291

Reakcija na sugestiju. – Nikakva rekreacija koja je samo njima od koristi neće donijeti tako veliki blagoslov djeci kao ona koja ih čini od pomoći drugima. Prirodni entuzijazam i prijemčivost čine mlade brzim da odgovore na sugestiju. U planiranju biljnih kultura, neka učitelj nastoji probuditi zanimanje za uljepšavanje školskog dvorišta i učionice. Rezultat će biti dvostruka korist. Ono što učenici nastoje uljepšati oni sami neće kvariti ili izobličavati. Podstaći će se profinjen ukus, ljubav prema radu i navika urednosti; a ravijeni duh zajedništva i saradnje pokazaće se kao doživotni blagoslov za učenike. – Ed 212, 213 (1903)

Ponekad propuštamo da vidimo Boga kao ljubljenog Oca. – Mladi se uglavnom ponašaju kao da su dragocjeni časovi probe, dok se milost oteže, samo jedan veliki praznik a oni na ovom svijetu postoje prosto radi vlastite zabave, da se zadovoljavaju neprekidnim krugom uzbuđenja. Sotona ulaže naročite napore da ih navede da traže sreću u svetovnim zabavama i opravdavaju se nastojeći da pokažu kako te zabave nijesu štetne, kako su one bezazlene, i čak važne za zdravlje. Neki ljekari nameću utisak da su duhovnost i posvećenost Bogu škodljivi po zdravlje. To godi neprijatelju duša. – 1T 501 (1867)

Bolesna mašta pogrešno predstavlja Boga. – Ima osoba sa bolesnom maštom koje ne predstavljaju ispravno Hristovu religiju; takvi nemaju čistu biblijsku vjeru. Neki se bičuju čitavoga života zbog svojih grijeha; sve što mogu vidjeti je uvrijeđeni Bog pravde. Oni propuštaju da vide Hrista i Njegovu otkupiteljsku silu kroz zasluge Njegove krvi. Takvi nemaju vjere. Ovu grupu ljudi čine uglavnom oni nemaju uravnotežene umove.

292

Kroz bolest koju su im prenijeli roditelji i pogrešnim vaspitanjem u mladosti, oni su stekli rđave navike koje štete tjelesnom sklopu i mozgu, uzrokujući oboljenja moralnih organa i stvarajući im nemogućnost racionalnog mišljenja i djelovanja po svim pitanjima. Oni nemaju uravnotežene umove. Pobožnost i pravednost nijesu destruktivni po zdravlje, već su zdravlje tijelu i snaga duši. – 1T 501, 502 (1867)

Potreba za uzdržanošću. – Uvijek postupajte iz načela, nikad iz nagona. Obuzdajte prirodnu plahovitost skromnošću i blagošću. Ne odavajte se lakomislenosti ili glupostima. Neka niske šale ne prelaze vaše usne. Čak ni mislima ne treba dopustiti da razuzdano lutaju. One se moraju ograničiti, dovesti u pokornost Hristu. Neka se bave onim što je sveto. Tada će, kroz Hristovu milost, biti čiste i ispravne. – MH 491 (1905)

Držati sentimentalizam dalje od života. – Ti si sada u svom studentskom životu; neka ti se um bavi duhovnim predmetima. Odvoj sav sentimentalizam iz svog života. Daj sebi trezvena uputstva i dovedi sebe pod samokontrolu. Sada si u periodu oblikovanja karaktera; ništa u vezi sa sobom ne smiješ smatrati nevrijednim ili nevažnim što bi te odvojilo od najvećeg, najsvetijeg interesa, tvoje djelotvornosti u pripremi da ispuniš zadatak koji ti je Bog odredio.

293 Uvijek čuvaj jednostavnost akcije ali uzdigni svoj standard za skladno ispoljavanje i napredak tvojih mentalnih sposobnosti. Budi odlučan da ispraviš svaku grešku. Naslijeđene sklonosti mogu se navladati – nagli, neobuzdani naleti naravi tako promijeniti da će te manifestacije kroz Hristovu milost, biti potpuno pobijedene. Mi ponaosob moramo računati da smo u Božjoj radionici. – Lt 23, 1893.

Suočavanje sa potrebom za savjetom. – Mlade ne treba prepustiti da misle i rade nezavisno od suda svojih roditelja i učitelja. Djecu treba učiti da poštuju iskusnije rasuđivanje i da se povode za roditeljima i učiteljima. Oni se trebaju tako vaspitavati da im se umovi sjedine sa umovima njihovih roditelja i učitelja, i tako uputiti da mogu uvidjeti umjesnost slušanja njihovih savjeta. Potom kad se odvoje od ruke svojih roditelja i učitelja koja ih je vodila, njihovi karakteri neće biti poput trske koja se povija na vjetru. – 3T 133 (1872)

Računati na najveću obuku. – Gospod želi da steknemo svo moguće obrazovanje imajući u vidu cilj prenošenja našeg znanja drugima. Niko ne zna gdje ili kako može biti pozvan da radi ili govori za Boga. Jedino naš nebeski Otac vidi šta može napraviti od ljudi. Pred nama se nalaze mogućnosti koje naša slaba vjera ne može zapaziti. Naši umovi trebaju se tako uvježbati da možemo ako je potrebno izložiti istine Njegove riječi pred najvećim zemaljskim autoritetima na takav način da proslavimo Njegovo ime. Mi ne treba da propustimo nijednu priliku u svom intelektualnom osposobljavanju da radimo za Boga. – COL 333, 334 (1900)

Uvijek aktivan um. – Um nikad ne prestaje sa aktivnošću. On je otvoren za uticaje, dobre ili loše. Kao što je izraz čovječjega lica žigosan sunčevim zrakom na umjetnikovoj uglačanoj ploči, tako se misli i utisci pečate na djetinji um; i bez obzira da li su ti utisci sa zemlje zemaljski ili moralni i vjerski, oni su gotovo neizbrisivi.

294 Kad se razum probudi, um je najprijemčiviji, i tako su upravo prve pouke od velike važnosti. Te pouke imaju snažan uticaj u oblikovanju karaktera. Ako su valjano osmišljene, i ako se kako dijete napreduje sa godinama isprate sa strpljivom istrajnošću, zemaljska i vječna sudbina biće oblikovana na dobro. Ovo je riječ Gospodnja: «Uči dijete prema putu kojim će ići, pa neće otstupiti od njega ni kad ostari» (Priče 22:6). – SpTEd 71, c1897. (CT 143)

Mladost vrijeme prilike. – Srca mladih su sada kao savitljivi vosak, i možete ih navesti da se dive hrišćanskom karakteru; ali za nekoliko godina vosak može postati granit. – RH, Feb 21, 1878 (FE 51)

U mladosti sklonosti su najstrastvenije, pamćenje najbolje, a srce najprijemčivije za božanske utiske; i mladost je period kad mentalne i fizičke moći treba uposliti kako bi se postigao veliki napredak u pogledu svijeta koji je sada i onoga koji će doći. – YI, Oct 25, 1894. (SD 78)

32. OPČINJENOST I SLIJEPA LJUBAV*

Udvaranje – potrebno zdravo rasuđivanje. – Ukupno uzevši mladi previše vjeruju u nagon. Oni se ne bi trebali olako predavati ili tako spremno zarobljavati osvajajućom vanjštinom ljubavnika ili ljubavnice. Udvaranje, kako se sprovodi u ovom vijeku, je šema obmane i licemjerstva, s kojom puno više veze ima neprijatelj duša nego Gospod. Kao nigdje drugo ovdje je potrebno zdravo rasuđivanje; ali činjenica je da se ono malo koristi po ovom pitanju. – RH, June 26, 1886. (MYP 450) 295

Moraju se razvijati najplemenitije crte karaktera. – Zamisli o udvaranju imaju svoj korjen u pogrešnim idejama o braku. Oni slijede nagon i slijepu strast. Udvaranje se upražnjava u duhu flertovanja. Zaljubljeni često krše pravilo skromnosti i rezervisanosti i krivi su za indiskreciju, ako ne krše zakon Božji. Ne shvata se visoka, plemenita, uzvišena Božja zamisao za ustanovu braka; stoga se ne razvijaju najčistije naklonosti srca, najplemenitije crte karaktera. – MS 4a, 1885. (MM 141)

Čista naklonost više nebeska nego zemaljska. – Ni izgovorajte ni jednu riječ, ne činite nikakvo djelo koje ne biste htjeli da vide sveti anđeli i upišu u nebeske knjige. Vi morate jednostavno gledati na slavu Božju. U srcu će postojati samo čista, posvećena naklonost, vrijedna sledbenika Isusa Hrista, uzvišena po svojoj prirodi, i više nebeska nego zemaljska. Sve što se razlikuje od ovoga je unižavajuće, nisko u udvaranju; i brak ne može biti svet i vrijedan poštovanja u očima čistog i svetog Boga ako ne počiva na uzvišenim načelima Svetog Pisma. – MS 4a, 1885. (MM 141) 296

Opasnost od poznih sati. – Navika sjedenja do kasno u noć je uobičajena, ali to nije ugodno Bogu, čak iako ste oboje hrišćani. Ti kasni sati škode zdravlju, onesposobljavaju um za dužnosti narednog dana, i odražavaju se na zlo. Brate moj, nadam se da imaš dovoljno samopoštovanja da izbjegneš ovaj oblik udvaranja. Ako ti oko počiva na slavi Božjoj bićeš pokrenut ozbiljnim upozorenjem. Nećeš dopustiti da ti bolesni sentimentalizam tako zaslijepi vidik da ne možeš prepoznati uzvišene zahtjeve koje ti Bog postavlja kao hrišćaninu. – 3T 44, 45 (1872)

Opčinjenost slaba podloga za brak. – Ti sati noćne raskalašnosti, u ovom vijeku izopačenosti, često vode u propast obje strane koje tako provode vrijeme. Sotona likuje a Bog se obesčašćuje kad muškarci i žene nipodaštavaju sebe. Dobro ime često se žrtvuje privlačnosti ove opčinjenosti, i brak takvih osoba ne može se ozvaničiti pod Božjim odobravanjem. Oni sklapaju brak zato što ih je pokrenula strast, i kad prođe draž nove afere, oni počinju shvatati šta su učinili. – RH, Sept, 25, 1888. (AH 56)

Lažna ljubav je nekontrolisana. – Ona ljubav koja nema bolju osnovu od pukog čulnog zadovoljstva je tvrdoglava, slijepa, nekontrolisana. Čast, istina i svaka plemenita, uzvišena sila uma počinju da robuju strastima. Čovjek koji se veže lancima ove opčinjenosti često je 297

* Vidi V dio, «Životna pokretačka sila»

gluv na glas razuma i savjesti; ni argument ni molba ne mogu ga navesti da uvidi ludost svoga kursa. – ST, July 1, 1903. (AH 51)

Neposvećena ljubav vodi u zabludu. – Neposvećena ljudska ljubav uvijek vodi u zabludu, jer ona mami na druge staze od puta koji je Bog odredio. – Lt 34, 1891.

Ponavljanje grijeha umanjuje moći odbijanja. – Onaj ko se jednom preda iskušenju spremnije će to učiniti drugi put. Svako ponavljanje grijeha umanjuje njegovu moć odbijanja, zaslepljuje oči i guši osvjedočenje. Svako posijeno sjeme podatljivosti donijeće rod. Bog ne čini čudo da spriječi žetvu. – PP 268 (1890)

Strast sve uništava. – Ove Hristove riječi uvijek treba imati na umu: «I kako je bilo u vrijeme Nojevo, tako će biti u dane Sina Čovječjega: jeđahu, pijahu» (Luka 17:26, 27). Prohtjevi vladaju nad umom i savješću u ovom vijeku. Žderanje, pijančenje, konzumiranje alkohola i duvana prevladavaju, ali Hristovi sledbenici biće umjereni u jelu i piću. Oni se neće odavati prohtjevima po cijenu zdravlja i duhovnog napretka.

298 «Ženjahu se i udavahu, dok onoga dana kad Noje uđe u kovčeg, i dođe potop i pogubi sve» (27 stih). Mi sada vidimo te iste pojave u odnosu na brak. Mladi, a čak i muškarci i žene koji bi trebali biti mudri i razboriti, postupaju kao da su omađijani po ovom pitanju. Sotonska sila ih je izgleda posvojila. Sklapaju se najnepromišljeniji brakovi. Ne traži se savjet od Boga. Ljudska osjećanja, želje i strasti nose sve pred sobom, dokle ne dođe smrt. Neizreciva bijeda posledica je ovakvog stanja stvari, a Bog se obesčašćuje. Bračni zavjet pokriva svakojake bludne gadosti. Nije li potrebna odlučna promjena u odnosu na ovo pitanje? – Lt 74, 1896. (SpTMWI 41)

Slijepa ljubav utiče na sve sposobnosti. – Svaka sposobnost onih koji su zahvaćeni ovom zaraznom bolešću – slijepom ljubavi – potčinjava se njoj. Oni izgledaju lišeni zdravog razuma a njihovo ponašanje odvratno svima koji ga zapažaju. Brate moj, postao si predmet ogovaranja i unizio se u očima onih čije odobravanje cijeniš.

Kod mnogih kriza ove bolesti završava se preuranjenim brakom, i kad romansa prođe i svrši se opčinjavajuća sila vođenja ljubavi, jedna ili obje strane postaju svjesni svog stvarnog položaja. Oni tada otkrivaju da su sklopili loš brak, ali ujedini su se za život.

Vezani jedno za drugo najsvečanijom zakletvom, oni teška srca gledaju na bijedni život koji moraju da vode. Tada bi oni trebali izvući najbolje iz te situacije; ali mnogi neće tako da postupe. Oni će se ili pokazati nevjerni svom bračnom zavjetu ili načiniti jaram koji uporno stavljaju na vlastiti koji ih veoma žulja i tako mnogi malodušno okončavaju svoje postojanje. – 5T 110, 111 (1882)

Rana mladalačka ljubav. – Umove mladih uglavnom kontroliše Sotona. Vaše kćeri nijesu naučene samoodricanju i samokontroli. One su razmažene, i podstaknut im je ponos. Dopuštanje im je da idu vlastitim putem sve dok nijesu postale tvrdoglave i samovoljne, a vi ste morali uzeti na um kakav kurs slijediti da ih spasite od propasti. Sotona ih vodi da budu uzrečica u ustima nevjernika zbog njihove drskosti, nedostatka rezervisanosti i ženske skromnosti.

299 Isto tako, mladići se prepuštaju vlastitom putu. Oni jedva da su ušli u mladalačko doba a već su pored djevojčica svog uzrasta, družeći se i vodeći ljubav sa njima. A roditelji su

potpuno u ropstvu kroz vlastitu popustljivu i zabludjelu ljubav prema svojoj djeci da se ne usuđuju preduzeti odlučan kurs da izvrše promjenu i obuzdaju svoju ishitrenu djecu u ovoj lakomislenoj dobi. – 2T 460 (1870)

Tajna udvaranja. – Mladi moraju naučiti brojne pouke, a najvažnija je da nauče poznavati sebe. Oni treba da imaju pravilnu predstavu o svojim obavezama i dužnostima prema roditeljima i neprekidno se učiti u Hristovoj školi da budu krotki i ponizna srca. Dok vole i poštuju svoje roditelje, oni takođe treba da uvažavaju sud iskusnih ljudi s kojima su povezani u crkvi.

Mladić koji uživa u društvu mlade dame i zadobije njeno prijateljstvo, krišom od njenih roditelja, ne ponaša se kao hrišćanin prema njoj ili prema njenim roditeljima. Preko tajnih veza i sastanaka on može zadobiti uticaj nad njenim umom; ali čineći tako on propušta da ispolji onu plemenitost i poštenje u duši koje ima svako dijete Božje. Da bi postigli svoj cilj oni igraju ulogu koja nije iskrena i otvorena i u skladu sa biblijskim standardom, i pokazuju se neiskreni prema onima koji ih vole i pokušavaju da budu vjerni stražari nad njima. Brakovi sklopljeni pod takvim uticajima nijesu u skladu sa Riječju Božjom. Onaj Šmladić koji bi odvratio nečiju kćer od dužnosti, koji bi poremetio njene predstave o Božjim jasnim i pozitivnim zapovijestima da slušaju i poštuju svoje roditelje, nije osoba koja bi bila vjerna svojim bračnim obavezama. – RH, Jan 26, 1886. (FE 101, 102)

Ne igrati se sa srcima. – Igranje sa srcima je zločin ne malog značaja u očima svetoga Boga. Pa ipak neki ukazuju prednost prema mladim damama i izazivaju njihovu naklonost, a zatim odu svojim putem i zaborave sve što su rekli i učinak svojih riječi. Neko novo lice ih privuče, i oni ponavljaju iste riječi, posvećuju drugoj istu pažnju. – RH, Nov 4, 1884. (AH 57)

300

Razgovor o predmetima kojima se um bavi. – Kod mnogih mladih dama momci su tema razgovora, kod mladića, to su djevojke. «Usta govore od suviška srca» (Matej 12:34). Oni razgovoravaju o onim predmetima kojima se um najviše bavi. Anđeo zapisničar bilježi riječi ovih momaka i djevojaka koji se zovu hrišćanima. Kako će biti zbunjeni i posramljeni kad se opet sretnu na dan Božji! Mnoga djeca su pobožni licemjери. Mladi koji od religije nijesu napravili profesiju spotiču se o ove licemjere i otvrdnjavaju na svaki napor koji se može učiniti od strane onih koji se zanimaju za njihovo spasenje. – 2T 460 (1870)

Zašto mladi preferiraju društvo mladih. – Razlog zašto se mladi osjećaju slobodnije u odsustvu starijih je to što su sa onima od svoje vrste. Svako misli da je dobar koliko i drugi. Tu svi griješe i mjere se među sobom, međusobno se upoređujući, a zanemaruju jedini savršeni pravi standard. Isus je Pravi Uzor. Njegov samopožrtvovani život je naš primjer. – 1T 154, 155 (1857)

Savjet jednoj mladoj dami da čuva svoje naklonosti. – Ukupno uzevši, ti si isuviše slobodna sa svojim naklonostima, koje će, ako se prepuste tvom vlastitom kursu djelovanja, načiniti doživotnu grešku. Ne prodavaj se na jeftinoj pijaci. Ne budi slobodna sa studentima. Imaj na umu da se pripremaš da obaviš zadatak za Gospoda, i da, da bi valjano obavila svoj udio i vratila mu nazad talente koje ti je dao, i čula dragocjenu pohvalu sa Njegovih usana, «dobro slugo moj dobri i vjerni» (Matej 25:23), moraš biti pažljiva i voditi računa o svom društvu.

Da bi obavila svoj dio u službi Božjoj, moraš istupiti sa prednostima koliko je to moguće cjelovite intelektualne obuke. Potreban ti je zdrav, skladan razvoj mentalnih

301

sopobnosti, otmen, hrišćanski, svestran razvoj kuture, kako bi bila istinski Gospodnji radnik. Treba da pročistiš i profiniš svoj ukus i maštu i kroz uobičajenu samokontrolu očistiš sve svoje aspiracije. Potrebno je da djeluješ iz visokih, uzvišenih pobuda. Prikupi svu djelotvornost koju možeš, koristeći svaku priliku za obrazovanje i izgradnju karaktera kako bi popunila ma koji položaj koji ti Gospod može odrediti. Toliko ti je potrebna ravnoteža u razboritom savjetu. Ne preziri savjet. – Lt 23, 1893.

Disciplinuj se. – Bićeš sklona prihvatanju pažnje od onih koji su u svemu inferiorniji od tebe. Moraš se umudruti kroz Hristovu milost. Moraš razmotriti svaki korak u svjetlosti činjenice da nijesi svoja; kupljena si skupo. Neka ti Gospod bude Savjetnik. Ne čini ništa bi oslabilo ili osakatilo tvoju uspješnost. Postupaj vjerno sa sobom, disciplinuj se neumornim naporima. Milost Isusa Hrista će ti pomagati na svakom koraku ako hoćeš učiti i paziti.

Pišem ti ovo sada, i uskoro ću ti opet pisati, jer pošto su zablude tvog prošlog života bile izložene pred mene, ne usuđujem se zatajiti najozbiljnije molbe da se držiš striktno discipline....

Na daj se zavesti na lažan put i ne davaj prednost društvu mladih muškaraca, jer ne samo da ćeš pokvariti vlastitu reputaciju i buduće izgleda, već ćeš probuditi nade i očekivanja u umovima onih prema kojima pokazuješ sklonost, i oni će biti kao omađijani bolesnim sentimentalizmom i pokvariti svoj studentski život. I ti i oni ste u školi u cilju sticanja obrazovanja koje će vas osposobiti u intelektu i karakteru za veću korisnost u ovom životu i za budući besmrtni život. Ne čini grešku u prihvatanju pažnji ili davanjem povoda ma kojem mladiću. Gospod je pokazao da ima zadatak za tebe. Neka tvoj motiv bude da odgovoriš umu i volji Božjoj, a ne da slijediš vlastitu sklonost i vežeš svoju buduću sudbinu užadima kao čeličnim okovima. – Lt 23, 1893.

Pogrešna privrženost može oštetiti mentalne moći (savjet jednoj osamnaestogodišnjakinji). – Ti nemaš prava na privrženost nijednom mladiću bez punog odobrenja svog oca ili majke. Ti si samo dijete i izražavanje naklonosti prema nekom mladiću bez potpunog znanja ili odobrenja tvog oca znači nepoštovanje prema njemu. Tvoja privrženost tom mladiću oduzima ti mir i zdrav san. To ispunjava tvoj um glupim maštarijama i sentimentalizmom. To te usporava u studijama nanosi ozbiljno zlo tvojim fizičkim i mentalnim moćima. Kad ti se oponira, postaješ razdražljiva i malodušna. – Lt 9, 1904.

Školska regulativa. – Pravila ovog koledža (Gradski koledž u sjevernoj Kaliforniji) strogo zabranjuju druženje mladića i djevojaka dok su u školi. Jedino kad se ta pravila privremeno suspenduju, kao što je ponekad slučaj, je kad se džentlemenu dopusti da prati dame na i sa javnih skupova.

Naš koledž u Batl Kriku ima sličnu regulativu, premda ne tako strogu. Takva pravila potrebna su da zaštite mlade od preranog udvaranja i nerazumnog braka. Roditelji mlade šalju u školu da steknu obrazovanje, ne da flertuju sa suprotnim polom. Dobro društva, kao i najveći interes učenika, zahtijevaju da ne pokušavaju odabirati životnog partnera dok im je vlastiti karakter još nerazvijen, rasuđivanje nezrelo, i dok su istovremeno lišeni roditeljske brige i vođstva. – ST, Mar 2, 1882. (FE 62)

Faktori uzrasta, uslova i umnog potencijala. – U svim našim postupcima sa učenicima, moraju se voditi računa o uzrastu i karakteru. Mi ne možemo jednako tretirati mlađe i starije. Postoje okolnosti pod kojima se dobrostojećim muškarcima i ženama zdravog iskustva mogu darovati neke privilegije koje nijesu date mlađim učenicima. Uzrast, uslovi i razboritost moraju se uzeti u obzir. Mi moramo biti veoma obazrivi u svim svojim postupcima. Ali ne smijemo smanjivati svoju čvrstinu i budnost u radu sa učenicima svih uzrasta ili svoju striktnost u zabranjivanju štetnog i nerazumnog druženja mladih i nezrelih učenika. – CT 101 (1913)

Opasnosti od opčinjenosti. – Neki od onih što pohađaju koledž ne koriste valjano svoje vrijeme. Puni mladalačke svježine oni odbacuju ograničenja koja su im nametnuta. Naročito se bune protiv pravila koja ne dopuštaju džentlenu da poklanja pažnju mladim damama. Potpuno je poznato zlo takvog kursa u ovom izopačenom vijeku.

Na koledžu gdje se druži puno omladine, oponašanje svjetskih običaja u ovom pogledu skrenulo bi misli u kanal koji bi ih omeo u njihovoj potrazi za znanjem i zanimanju za vjerske stvari. Opčinjenost mladića i djevojaka u tom međusobnom pokazivanju naklonosti za vrijeme školovanja pokazuje nedostatak zdravog rasuđivanja. Kao u tvom slučaju, slijepi nagon kontroliše razum i rasuđivanje. Pod ovom očaravajućom obmanom značajna odgovornost koju osjeća svaki iskreni hrišćanin biva odbačena, duhovnost umire, a sud i vječnost gube svoje strašni značaj. – 5T 110 (1882)

Kad ljudske ljubavi dođu prve. – Kod mnogih, ljubav prema ljudskom pomračuje ljubav prema božanskom. Oni čine prvi korak u otpadništvu usuđujući se da ne poštuju Gospodnju izričitu zapovijest; i potpuno otpadništvo najčešći je rezultat. Uvijek se pokazivalo opasnim za ljude sprovođenje njihove vlastite volje u suprotnosti sa Božjim zahtjevima. Ipak ljudima je teško naučiti pouku da Bog misli ono što govori. Po pravilu, oni koji biraju za svoje prijatelje i društvo osobe koje odbacuju Hrista i gaze Božji zakon, na kraju postaju istog uma i duha. – ST, May 19, 1881. (SD 165)

Miješani brakovi. – Ako si, brate moj, omamljen da ujediniš svoje životne interese sa mladom, neiskusnom djevojkom kojoj zaista nedostaje vaspitanja u opštim, praktičnim, svakodnevnim životnim dužnostima, činiš grešku; ali ovi nedostaci su neznatni u poređenju sa neupućenošću u pogledu njene dužnosti prema Bogu. Ona nije bila lišena svjetlosti, imala je vjerska preimućstva, a ipak nije osjećala svoju bijednu grešnost bez Hrista. Ako se, u svojoj zaludenosti, ponovo okreneš od molitvenog sastanka – gdje se Bog sastaje sa svojim narodom – da bi uživao u društvu osobe koja nema ljubavi prema Bogu i koja ne vidi nikakve privlačnosti u vjerskom životu, kako možeš očekivati da Bog blagoslovi takvu zajednicu? – 3T 44 (1872)

Brakovi hrišćana sa nevjernicima. – U hrišćanskom svijetu postoji začuđujuća, alarmantna ravnodušnost prema učenjima Božje Riječi u odnosu na brak hrišćana sa nevjernicima. Mnogi koji ispovijedaju da ljube i boje se Boga izabiraju da slijede nagon vlastitog uma radije negoli da prime savjet od Beskonačne Mudrosti. Po pitanju koje se suštinski tiče sreće i blagostanja obje strane na ovom i onom svijetu, razum, sud i strah Božji se stavljaju po strani, a slijepom nagonu i tvrdoglavoj riješenosti dopušta kontrola.

305 Muškarci i žene koji su inače osjetljivi i savjesni zatvaraju uši za savjet; oni su gluvi na pozive i preklinjanja prijatelja i rođaka i slugu Božjih. Izraz opomene ili upozorenja smatra se drskim miješanjem, a prijatelj koji je dovoljno vjeran da uputi opomenu tretira se kao neprijatelj. Sve ovo je onako kako bi Sotona htio. On plete svoje čari oko duše, i to postaje opčinjavajuće, zaludujuće. Razum pušta vođice samokontrole da padnu na vrat bluda; neposvećena strast gospodari, sve dok se žrtva prekasno ne probudi u životu bijede i ropstva. Ovo nije slika iz mašte već izlaganje činjenica. Božje odobrenje ne daje se zajednicama koje je On izričito zabranio. – 5T 365, 366 (1885)

Definicja nevjernika. – Čak iako bi objekat tvog izbora bio u svakom drugom pogledu vrijedan (što on nije), ipak on nije prihvatio istinu za ovo vrijeme; on je nevjernik, i Nebo ti zabranjuje da se ujediniš s njim. Ti ne možeš bez opasnosti po svoju dušu omalovažavati ovu božansku zabranu. – 5T 364 (1885)

Zabranjeno tle nesvetih fantazija (savjet jednom propovjedniku). – Predstavljeni ste mi kao biće u velikoj opasnosti. Sotona vas progona i povremeno vam došaptava ugodne bajke i pokazuje vam očaravajuće slike one koju vam prikazuje kao pogodnijeg druga za vas od žene vaše mladosti, majke vaše djece.

Sotona potajno, neumorno radi da izazove vaš pad kroz svoja naročita iskušenja. On je odlučio da postane vaš učitelj, i sada vam je potrebno da se postavite tamo gdje možete dobiti snagu da ga odbijete. On se nada da vas odvede u lavirint spiritizma. Nada se da će vas odvratiti od vaše privrženosti supruzi i usmjeriti je na drugu ženu. On želi da dopustite svom umu da se bavi tom ženom dok kroz nesvetu ljubav ne postane vaš bog.

306 Neprijatelj duša mnogo postiže kad može navesti maštu jednog Jehovinog izabranog stražara da se bavi mogućnostima druženja, na svijetu koji dolazi, sa nekom ženom koju voli, i tamo podiže porodicu. Nijesu nam potrebne te ugodne slike. Svi takvi pogledi potiču iz uma kušača....

Pokazano mi je da duhovne bajke zarobljavaju mnoge. Njihovi umovi su čulni, i ukoliko ne dođe do promjene, to će im donijeti propast. Rekla bih svima koji se prepuštaju tim nesvetim fantazijama: stanite, stanite, Hrista radi, tu gdje jeste. Vi ste na zabranjenom tlu. Pokajte se, preklinjem vas, i obratite se. – Lt 231, 1903. (MM 100, 101)

Slobodna ljubav. – Vidjela sam posledice ovih nastranih [spiritističkih i panteističkih] pogleda o Bogu, u otpadništvu, spiritizmu i slobodnoj ljubavi. Tendencija ovih učenja ka slobodnoj ljubavi bila je tako maskirana da je ispočetka bilo teško razjasniti njen stvarni karakter. Sve dok mi Gospod nije pokazao, nijesam znaka kako da je nazovem, ali upućena sam da to nazovem nesvetom spiritističkom ljubavi. – 8T 292 (1904)

Ljubav nije sentimentalizam. – Ljubav i saosjećanje koje bi Isus htio da poklanjamo drugima nema ukus sentimentalizma, što je zamka duši; ljubav koja je nebeskog porijekla je ona koju je Isus predočio pravilom i primjerom. Ali umjesto da pokazivanja ove ljubavi, kako često smo otuđeni i udaljeni jedni od drugih.... Posledica je otuđenje od Boga, zakržljalo iskustvo, bolest hrišćanskog rasta. – YI, Oct 20, 1892. (SD 147)

307 **Falsifikat identifikovan.** – Apostol Pavle opominje: «Ljubav da ne bude lažna. Mrzeći na zlo držite se dobra. Bratskom ljubavi budite jedan u drugome ljubazni. Čašću jedan drugoga

većeg činite» (Rimljanima 12:9, 10). Pavle bi htio da pravimo razliku između čiste, nesebične ljubavi koju podstiče duh Hristov, i besmislenog, varljivog pretvaranja kojim svijet obiluje.

Ovaj niski falsifikat zaveo je mnoge duše. On je pomračio razliku između ispravnog i pogrešnog, kroz slaganje sa prestupnikom umjesto vjernog ukazivanja na njegove zablude. Takav kurs nikad ne potiče iz pravog prijateljstva. Duh kojim se to podstiče nastava samo u čulnom srcu. Dok je hrišćanin ljubazan, sažaljiv, i dok oprašta, on neće osjećati usklađenost sa grijehom. On će mrzjeti na zlo i vezati se za ono što je dobro, žrtvujući društvo ili prijateljstvo sa bezbožnima. Duh Hristov će nas voditi da mrzimo grijeh, dok ćemo biti voljni podnijeti svaku žrtvu da spasemo grešnika. – 5T 171 (1882)

Biranje životnog saputnika. – Neka mlada žena prihvati kao životnog druga samo onoga ko posjeduje čiste, muške crte karaktera, onoga ko je marljiv, pun nade i pošten, onoga ko ljubi i boji se Boga. Neka mladi muškarac traži onu koja će stajati pored njega koja je sposobna da ponese svoj dio životnih bremena, onu čiji će ga uticaj oplemeniti i profiniti i koja će ga usrećiti u svojoj ljubavi. – MH 359 (1905)

33. OPASNOSTI S KOJIMA SE MLADI SUOČAVAJU

Navike određuju sudbinu. – U djetinjstvu i mladosti karakter je najprijemčiviji. Tada treba steći moć samokontrole. Pored ognjišta i u krilu porodice vrše se uticaj čije posljedice su trajne kao vječnost. Više od ma kojeg prirodnog dara, navike utvrđene u ranim godinama odlučuju da li će čovjek pobijediti ili biti nadvladan u bici života. Mladost je vrijeme sjetve. Ona određuje karakter žetve za ovaj život i onaj koji dolazi. – DA 101 (1898)

308

Samodisciplina nasuprot samopopustljivosti. – Svijet je predat samopopustljivosti. Zablude i laži prevladavaju. Sotonine zamke za uništavanje duša se umnožavaju. Svi koji bi htjeli savršenu svetost u strahu Božjem moraju učiti pouke umjerenosti i samokontrole. Prohtjevi i strasti moraju se podrediti višim snagama uma. Ova samodisciplina je bitna za mentalnu snagu i duhovni uvid što će nas osposobiti da razumijemo i tvorimo svete istine Božje Riječi. Iz ovog razloga umjerenost nalazi svoje mjesto u djelu pripreme za Hristov drugi dolazak. – DA 101 (1898)

309

'Pazite, stojte u vjeri, muški se držite, utvrđujte se'. – Mladi ljudi treba da imaju široke zamisli, razumne planove, kako bi najbolje mogli iskoristiti svoje prilike, steći nadahnuće i hrabrost koje su imali apostoli. Jovan kaže: «Pišem vam, mladići, zato što ste jaki, i riječ Božja nastava u vama, i nadvladaste zloga» (1 Jovanova 2:14). Uzvišen standard predan je mladima, i Bog ih poziva da pristupe istinskoj službi za Njega. Mladi iskrena srca koji uživaju u podučavanju u Hristovoj školi mogu izvršiti veliko djelo za Gospoda ako samo poklone pažnju Vojvodinoj zapovijesti koja odjekuje do granica našeg vremena: «Muški se držite, budite jaki» (1 Korinćanima 16:13). – RH, June 16, 1891. (MYP 24)

Opasnost od zanemarivanja obuke i posebne pripreme. – Mladi ljudi koji žele stupiti u službu kao propovjednici, kolporter, ili kanvaseri, prvo treba da prime prigodan stepen

mentalne obuke, kao i posebnu pripremu za svoj poziv. Oni koji su neobrazovani, neuvježbani i neprofinjeni nijesu pripravnici da stupe u polje na kojem moćni uticaj talenata i obrazovanja ratuju protiv istina Božje Riječi; niti mogu uspješno dočekati nepoznate oblike zablude, religiozno i filozofski kombinovane, koje se izlažu i koje zahtijevaju poznavanje kako naučne tako i istine Svetog Pisma. – DA 101 (1898)

Briljantnost nije garancija uspjeha. – Nije tačno da briljantni mladi ljudi uvijek postižu najveći uspjeh. Koliko puta su talentovani i obrazovani ljudi bili postavljeni na povjerljiva mjesta i pokazali se neuspješnim. Njihov sjaj imao je izgled zlata, ali kad je okušao, pokazalo se da je to samo bižuterija i šljaka. Oni su upropastili svoj rad kroz nevjerstvo.

310 Oni nijesu bili marljivi i istrajni i nijesu išli do kraja u svom poslu. Oni nijesu bili voljni otpočeti sa dna stepenica, i strpljivim mukotrpnim radom penjati se skalama po skalama dok ne dosegnu do vrha. Oni su hodili po iskrama koje su sami raspirili. Nijesu zavisili od mudrosti koju samo Bog može dati. Njihov neuspjeh nije bio u tome što nijesu imali priliku, već zato što nijesu bili razboriti. Oni nijesu osjećali da su im njihova obrazovna preimućstva bila vrijedna, i stoga nije bilo napretka kao što su mogli napredovati u poznavanju religije i nauke. Njihov um i karakter nije bio uravnotežen uzvišenim načelima pravde. – RH, Dec 8, 1891. (FE 193)

Neznanje nije vrlina. – Naučili ste da je bilo od najveće važnosti steći naučno obrazovanje. Nema vrline u neznanju, i znanje neće neminovno usporiti hrišćanski rast, ali ako ga tražite iz načela, imajući pred sobom pravi cilj i osjećajući obavezu prema Bogu da iskoristite svoje sposobnosti u činjenju dobra drugima i promovisanju Njegove slave, znanje će vam pomoći da postignete taj cilj; ono će vam pomoći u ispoljavanju sila koje vam je Bog dao da ih upotrijebite u Njegovoj službi. – 3T 223 (1872)

Biranje strane nevjerstva. – Riječ Božja će suditi svakom od nas u posljednji veliki dan. Mladi ljudi razgovaraju o nauci i grade se mudri nad onim što je napisano; oni nastoje objasniti puteve i djela Božja kako bi udovoljili svom ograničenom razumijevanju, ali sve to je bijedan promašaj.

311 Prava nauka i nadahnuće u savršenom su skladu. Lažna nauka je nešto nezavisno od Boga. To je uobraženo neznanje. Ova varljiva sila zarobila je umove mnogih, i oni su rađe izabrali tamu nego svjetlost. Oni su zauzeli položaj na strani nevjerstva, kao da je vrlina i znak velikog uma sumnjati, dok je stvarno obilježje uma preslabost i ograničenost da se shvati Bog u Njegovim stvorenim djelima. Oni ne bi mogli dokučiti tajanstvenost Njegovog providjenja ni kad proučavali svom svojom silom čitavoga života. I zato što se djela Božja ne mogu objasniti ograničenim umovima, Sotona unosi svoje krivotvorine koje im nameće i zapliće ih u mreže od nevjerstva. Kad bi ove sumnjalice stupile u blizak odnos sa Bogom, On bi pojasnio svoje namjere njihovom razumijevanju. – 4T 584, 585 (1881)

Razorna moć sumnje. – Za sumnju ili skepticizam nema opravdanja. Bog je dao dovoljno materijala da utvrdi vjeru svih ljudi ako se hoće odlučiti iz težine dokaza. Ali ako čekaju dok se ne ukloni svaka vidljiva primjedba ispred njihove vjere, nikad se neće nastaniti, ukorijeniti i utemeljiti u istini. Bog nikad neće ukloniti sve vidljive poteškoće sa naše staze. Oni koji žele da sumnjaju naći će priliku; oni koji žele vjerovati naći će obilje dokaza na kojima zasnivaju svoju vjeru.

Stav nekih ljudi je neobjašnjiv, čak i njima samima. Oni plutaju bez sidra, lutajući u magli i neizvjesnosti. Sotona ubrzo preuzima kormilo i vodi njihov nepouzdan brod kuda god želi. Oni bivaju podređeni njegovoj volji. Da ovi umovi nijesu slušali Sotonu, oni ne bili obmanuti njegovim lažima; da su se stavili na Božju stranu ne bi bili zbunjeni i smeteni. – 4T 583, 584 (1881)

Propust u sticanju znanja za praktičnu upotrebu. – Ali, mladići, ako svagda stižete puno znanja a ipak propuštate da ga praktično primijenite, promašili ste svoj cilj. Ako u sticanju obrazovanja postanete tako obuzeti svojim studijama da zanemarite molitvu i vjerske privilegije i budete ravnodušni prema blagostanju svojih duša, ako prestanete učiti u Hristovoj školi, vi prodajete svoj trud u besćenje. Cilj radi kojeg stižete obrazovanje ne za trenutak ne treba gubiti iz vida. Ono bi trebalo tako razviti i usmjeriti vaše sposobnosti kako bi bili na što veću korist i blagoslov drugima do krajnjih granica vaše sposobnosti.

312

Ako kroz sticanje znanja povećavate svoju ljubav prema sebi i težite da se izuzmete od nošenja odgovornosti, bolji ste bez obrazovanja. Ako volite i idolizirate knjige, i dopuštate im da se ispriječe između vas i vaših dužnosti, tako da osjećate nevoljnost da ostavite svoje studije i svoje čitanje činite najbitnijim poslom koji neko mora uraditi, trebali bi obuzdati svoju želju za proučavanjem i kultivirati ljubav prema činjenju onoga za šta se sada ne zanimате. Onaj ko je vjeran u onom što je najmanje takođe će biti u velikom. – 3T 223, 224 (1872)

Zla fizičke neaktivnosti i pretjerane mentalne aktivnosti. – Čitavo tijelo osmišljeno je za akciju; i ukoliko se fizičke moći ne održavaju zdravim aktivnom vježbom, mentalne moći se ne mogu dugo koristiti do svog najvećeg potencijala. Fizička neaktivnost koja izgleda skoro neizbježna u učionici – zajedno sa drugim nezdravim uslovima - čini je mučnim mjestom za djecu, posebno za one slabijeg sklopa.... Nije čudo što se u učionici često polaže temelj doživotne bolesti. Mozak, najosjetljiviji od svih organa, iz kojeg se crpi nervna energija cijelog sistema, trpi najveću štetu. Preforsiran preranom ili prekomjernom aktivnošću, i pod nezdravim uslovima, on je oslabljen, a zle posledice često su trajne. – Ed 207, 208 (1903)

Izbjegavanje bremena i napornog rada (iskustvo dva mladića). – Ovi mladići imaju dužnosti u domu koje oni previđaju. Oni nijesu naučili da preuzimaju svoje dužnosti i nose kućne odgovornosti za koje su obavezni. Oni imaju vjernu, vrijednu majku, koja je ponijela mnoga bremena koja njena djeca nijesu smjela dopustiti da nosi. U tome su oni propustili da ukažu poštovanje prema svojoj majci. Oni nijesu dijelili bremena svoga oca kao što im je bila dužnost, i zanemarili su da mu ukažu dužno poštovanje. Oni rađe slijede skonost od dužnosti.

313

Oni su slijedili sebičan kurs u svojim životima, izbjegavajući bremena i naporan rad, i propustili da steknu vrijedno iskustvo kojega se ne bi smjeli lišiti ako žele da uspiju u životu. Oni nijesu osjećali važnost vjernosti u malom, niti su se osjećali obaveznim prema svojim roditeljima da budu tačni, cjeloviti i vjerni u skromnim, malim životnim dužnostima koja izravno leže na njihovom putu. Oni nipodaštavaju opšte grane znanja, tako neophodne za praktični život. – 3T 221, 222 (1872)

Rekreacija nasuprot zabavi. – Postoji razlika između rekreacije i zabave. Rekreacija, kad je vjerna svom imenu, teži jačanju i izgradnji. Pozivajući nas da se odvojimo od svojih svakodnevnih briga i preokupacija, ona podrazumijeva osvježenje za um i tijelo, i tako nas osposob-

ljava da se vratimo ozbiljnim životnim zadacima sa novom svježinom. S druge strane, zabava traži zadovoljstvo i često prelazi u neumjerenost; ona crpi energiju koja je potrebna za koristan rad i tako stvara prepreke stvarnom životnom uspjehu. – Ed 207 (1903)

Besmislena veselost. – Naša rekreacija ne treba biti besmislena radost, uzimajući oblik gluposti. Moramo je sprovesti na takav način koji će donijeti korist i uzdići one s kojima se družimo, osposobiti i nas i njih da se uspješnije suočimo sa dužnostima koje nam se kao hrišćanima nameću. – HR, July, 1871. (AH 493)

314

Pomodarski savremeni ples. – Davidovo igranje u smjernoj radosti pred Bogom navodili su ljubitelji zadovoljstva u opravdavanju pomodarskog savremenog plesa; ali za takav argument nema osnove. U naše vrijeme, plesanje je udruženo sa bezumljem i noćnim pijankama. Zdravlje i moralnost žrtvuju se zadovoljstvu. Ali za posjetioce plesnih sala, Bog nije predmet razmišljanja i poštovanja; molitva ili pjesma hvale ne nalaze mjesta na njihovim skupovima.

Ovaj test treba da je odlučujući. Zabave koje imaju tendenciju slabljenja ljubavi prema svetim stvarima i umanjuju našu radost u službi Bogu nijesu za hrišćane. Muzika i igra u radosnoj hvali Bogu prilikom prenošenja kovčega [zavjeta] nemaju ni najmanje sličnosti sa raskalašnošću savremenog plesa. Prvo je bilo težnja da se prizove sjećanje na Boga, i uveliča Njegovo sveto ime. Drugo je izum Sotone da navede čovjeka da zaboravi Boga i obesčasti ga. – PP 707 (1890)

Traženje zadovoljstva u zabavama i ugađanju sebi. – Neprijatelj na mnogo načina nastoji da nam odvрати umove od proučavanja Riječi. On mnoge navodi da traže satisfakciju u zabavama i zadovoljstvima koja izgledaju privlačna čulnom umu. Ali iskrena Božja djeca ne traže svoju sreću na ovome svijetu; oni teže trajnoj radosti doma u vječnom gradu gdje Hristos boravi, i gdje će iskupljeni primiti nagradu za poslušnost Božjim zahtjevima. Oni ne žele prolazna, jeftina zadovoljstva ovoga života, već trajno blaženstvo neba. – MS 51, 1912. (HC 284)

315

Glupe misli i besmisleni razgovor. – Zašto ne držite svoje umove usmjerene na neistraženom Hristovom bogatstvu kako bi drugima mogli predstaviti dragulje istine?... Nemoguće je ovo činiti dok se prepuštamo lakomislenom, nemirnom duhu, neprekidno tražeći nešto što će nas zabaviti i izazvati glupi smijeh.... Mi treba da sačuvamo svoj um od ovakvih stvari, kad imamo neistraživa blaga za sebe. Biće nam potrebna čitava vječnost da shvatimo bogatstva slave Božje i Isusa Hrista.

Ali umovi koji su zaokupljeni lakomislenim čitanjem, uzbudljivim pričama, ili potragom za zabavom nenastavaju u Hristu i ne mogu se radovati punini Njegove ljubavi. Um koji nalazi zadovoljstvo u glupim mislima i besmislenom razgovoru lišen je radosti u Hristu kao što su bila Gelvujska brda rose ili kiše. – RH, Mar 15, 1892.

Vrtlog uzbuđenja. – Današnji gradovi brzo postaju kao Sodom i Gomor. Praznika su brojni; vrtlog uzbuđenja i zadovoljstva odvlači hiljade od mirnih životnih dužnosti. Uzbudljivi sportovi – odlasci u pozorište, konjske trke, kocka, konzumiranje alkohola i bančenje – podstiču svaku strast na aktivnost.

Mladi su zbrisani popularnom strujom. Oni koji se uče da vole zabavu radi vlastitog zadovoljstva otvaraju vrata bujici iskušenja. Oni se predaju društvenim tokovima i besmisle-

noj radosti. Oni idu iz jedne raskalašnosti u drugu, dok ne izgube i želju i sposobnost za koristan život. Njihove vjerske aspiracije se hlade; njihov duhivni život pomračuje. Sve plemenitije sposobnosti duše, sve što spaja čovjeka sa duhovnim svijetom, postaje uniženo. – 9T 89, 90 (1909)

Igranke zadovoljstva. – Mnogi dopuštaju mladima da posjećuju zabave zadovoljstva, misleći da je zabava bitna za zdravlje i sreću; ali kakve su samo opasnosti na tom putu! Što se više udovoljava želji za zadovoljstvom, ona se više kultivira i postaje jača. Takvo životno iskustvo u velikoj mjeri sastavljeno od samozadovoljavanja kroz zabavu. Bog nam je zapovijedio da se čuvamo. «Neka se onaj koji misli da stoji čuva da ne padne» (1 Korinćanima 10:12). – CT 347 (1913)

Opasnost od lakomislenosti. – Samo jedan uzor je dat mladima, ali kakvi su njihovi životi u poređenju sa Hristovim? Osjećam uzbuđenost kao svjedok sveprisutne lakomislenosti mladih ljudi i žena koji ispovijedaju vjeru u istinu. Bog izgleda nije u njihovim mislima. Njihovi umovi ispunjeni su glupošću. Njihovi razgovori su samo prazan, zaludan govor. Oni nemaju izoštrjen sluh za muziku, i Sotona zna kako da uzbuđi i privuče, osvoji i šarmira um tako da Hristos nije poželjan. Potrebna je duhovna čežnja duše za božanskim znanjem, za rastom u milosti. – 1T 496, 497 (1867)

316

Popustljivost lišava mozak njegove sile. – Isti Svjedok koji je zabiježio Valtazarevo skrnavljenje prisutan je sa nama gdje god da pođemo. Mladići, djevojke, možda ne shvatate da vas Bog posmatra; možda se osjećate slobodnim u ispoljavanju nagona tjelesnog srca, da se možete odavati lakomislenosti i glupostima, ali za sve to moraćete položiti račun. Kao što vidite, požnjećete plodove, i ako gradite kuću bez temelja, lišavajući mozak hrane i nerve njihove moći kroz raskalašnost i odavanje prohtjevima i strastima, moraćete položiti račun Onome koji govori: «Znam tvoja djela». – RH, Mar 29, 1892.

Svakojaka zadovoljstva čine da um zakržlja. – Kao što ubrzano jedenje ovozemaljske hrane škodljivo fizičkom zdravlju, tako je pohlepno gutanje svega što ima izgled zadovoljstva štetno za um, navodeći ga odbija duhovnu hranu koja mu se nudi. Um se vaspitava da žudi za zadovoljstvom kao što pijanica žudi za alkoholom. Čini se nemogućim odbiti iskušenje. Trezveno razmišljanje je neprijatno zato što potreba nije zadovoljena. Nema ničeg ugodnog u zamisli o čitanju i proučavanju riječi vječnoga života. – Lt 117, 1901.

Opasne zabave. – Svaka zabava koja ih onesposobljava za tajnu molitvu, za posvećenje na molitvenom oltaru, ili za učestvovanje na molitvenim sastancima nije sigurna, već opasna. – 3T 223 (1872)

317

Udovoljavanje apetitu škodi zdravlju tijela i duše. – Promišljaš li, mladi čovječe, da u izboru svojih načela akcije i podređivanju svoga uma uticajima, oblikuješ svoj karakter za vječnost? Ne možeš ništa sakriti od Boga. Ti možeš upražnjavati zle navike u tajnosti, ali to nije skriveno od Boga i anđela. Oni gledaju te stvari i moraćeš se opet sresti sa njima. Bog nije zadovoljan tobom; morao bi biti daleko ispred u duhovnom znanju u odnosu gdje si sada.

Sa svim privilegijama i prilikama koje ti je Bog dao, ti nemaš odgovarajuća djela. Ti si obavezan prema drugima, a dužnost koja se nepotpuno shvata biće nepotpuno obavljena. Biće grešaka i zabluda koje ne samo što će štetiti tebi samome, već pomoći u učvršćivanju rđavih

navika kod drugih. Ti imaš navike apetita kojima popuštaš na štetu kako tijela tako i duše. Tvoje navike su bile neumjerene, prema navikama i običajima svijeta, a tvoje zdravlje oštećeno kroz odavanje prohtjevima. Mozak se pomračio, i ti više nikad nećeš imati čistotu misli dok svoje navike i praksu ne uskadiš sa Božjim zakonima u prirodi. – Lt 36, 1887.

Izbjegavati iskušenja. – Izbjegavajte srljanje u iskušenje. Kad vas okruže iskušenja, i ne možete kontrolisati okolnosti kojima ste izloženi, tada se možete pozvati na Božje obećanje i sa povjerenjem i svjesnom silom uzviknuti: «Sve mogu u Hristu koji mi moć daje» (Filibljanima 4:13). Za sve vas postoji snaga u Bogu. Ali nikad nećete osjetiti potrebu za tom snagom koja je jedino može da vas sačuva ukoliko ne osjećate svoju slabost i grešnost.

318 Isus, vaš dragi Spasitelj, sada vas poziva da odlučno zauzmete svoj položaj na platformi vječne istine. Ako stradate sa Njim, On će vas krunisati slavom u svom vječnom carstvu. Ako ste voljni žrtvovati sve Njega radi, tada će vam On biti Spasitelj. Ali ako odaberete vlastiti put, hodićete u tami dok ne bude prekasno da se osigura vječna nagrada. – 3T 45, 46 (1872)

Gajiti istinsko častoljublje. – Ljubite pravdu jer je to pravo, i analizirajte svoja osjećanja, svoje utiske u svjetlosti Božje Riječi. Pogrešno usmjerena ambicija odvešće vas u žalost isto tako sigurno kao da joj se predate. Pokušavam da nađem prikladne riječi i izraze koji odgovaraju ovom predmetu, i dok moje pero oklijeva za trenutak, došle su mi na um odgovarajuće riječi. Željela bih da me shvatite.

Gajite ambiciju koja će donijeti slavu Bogu jer nju posvećuje Sveti Duh. Neka se sveto ulje, koje dolazi sa dvije maslinove grane, zapali svetim sjajem na oltaru vaše duše. Djelo ovih maslinovih grana predstavlja najbogatiji dar Svetog Duha. – Lt 123, 1904.

34. SAVJEST

319 **Uzdići savjest do njenog do mjesta od autoriteta koje joj pripada po pravu.** – Bog je ljudima dao više od pukog životinjskog života. «Jer Bogu tako omilje svijet da je i Sina svoga jedinorodnoga dao, da nijedan koji ga vjeruje ne pogine, nego da ima život vječni». On očekuje da oni za koje je podnio tako veliku žrtvu pokažu kako cijene Njegovu ljubav slijedeći primjer koji je Hristos ostavio, živeći životom koji je u skladu sa Njegovom voljom. On očekuje da odgovore na ljubav koju je ispoljio prema njima odričući se sebe za dobro drugih. On očekuje da upotrijebe svoje tjelesne i umne moći Njemu u službi. On im je dao ljubav i očekuje da ovaj dragocjeni dar iskoriste Njemu na slavu. On im je dao savjest, i On zabranjuje da se ovaj dar na neki način zloupotrijebi; nasuprot, treba ga uzdići do mjesta autoriteta koje mu je On namijenio. – SW, Mar 1, 1904.

320 **Kontrolisati savjest i kultivisati ljubaznu narav.** – Svi mi trebamo kultivisati ljubaznu narav i potčiniti se kontroli savjesti. Duh istine čine muškarce i žene boljim koji ga prime u svoje srce. On djeluje kao kvasac dok cijelo biće ne dođe u sklad sa načelima istine. On otvara srce koje je bilo zaleđeno pohlepom; on otvara ruku koja je uvijek bila zatvorena prema ljudskim patnjama; a privlačnost i ljubaznost se zapažaju kao njegovi rodovi. – 4T 59 (1876)

Čista savjest divna tečevina. – Čista savjest pred Bogom i ljudima divna je tečevina. – MS 126, 1897. (HC 143)

Odbacivanje savjesti je strašna opasnost. – Dan po dan muškarci i žene odlučuju svoju vječnu sudbinu. Pokazao mi je da su mnogi u velikoj opasnosti. Dok čovjek može učiniti ili kazati nešto da bi postigao svoj cilj, ništa ga osim sile Božje ne može spasti. Potreban je preobražaj njegovog karaktera da bi bio čiste savjesti pred Bogom i pred ljudima. Svoje ja mora umrijeti, a Hristos zauzeti hram duše. Kad, odbacivanjem svjetlosti koju je Bog dao, ljudi zloupotrebljavaju i gaze savjest, oni su u strašnoj opasnosti. Njihovo buduće vječno blagostanje dovodi se u opasnost. – Lt 162, 1903.

Sotona pokušava da otupi savjest. – Sotona koristi svoj uticaj da otupi glas Božji i glas savjesti, i svijet postupa kao da je pod njegovom kontrolom. Ljudi su ga odabrali za svog vođu. Oni stoje pod njegovom zastavom. Oni neće da dođu Hristu da bi imali život. Zaslijepljeni planovima za zadovoljstvom i zabavom, oni se bore za ono što je pogibeljno. – MS 161, 1897.

Jedan pogrešan korak mijenja život. – Uklanjanje jedne barijere iz savjesti, propust da se uradi upravo ono što je Gospod naznačio, jedan korak na stazi pogrešnog načela, često dovodi do cjelovite promjene života i djelovanja.... Mi smo sigurni samo u slijedeću putu kojim nas Hristos vodi. Staza će biti jasnija, sve svjetlija i svjetlija, dok ne svane dan. – Lt 71, 1898.

Kad se guši savjest slabi. – Čovjek koji se nakon što čuje istinu odvrati od nje zato što bi njeno prihvatanje usporilo njegov uspjeh u poslovanju, odvraća se od Boga i svjetlosti. On prodaje svoju dušu na jeftinoj pijaci. Njegova savjest uvijek će biti nepouzdana. On se nagodio sa Sotonom, izvršivši nasilje nad svojom savješću, koja bi da se čuvala čistom i poštenom, bila od veće vrijednosti nego čitav svijet. Onaj ko odbija svjetlost kuša plod neposlušnosti, kao Adam i Eva u Edemu. – MS 27, 1900.

Gubitak intergriteta savjesti parališe životnu energiju. – Kad izgubite svoju neporočnost, duša vam postaje bojno polje za Sotonu; imate dovoljno sumnji i strahova koji parališu životnu energiju i donose obeshrabrenje. Kad se izgubila Božja naklonost, znate da su neki od vas pokušale da popune tu prazninu i nastojali nadomjestiti izgubljeno osvjedočenje Svetog Duha da ste dijete Božje u svjetskom uzbuđenju, u svjetovnom društvu. – Lt 14, 1885.

Oskvrnjena savjest postaje tiranin. – Oskvrnjena savjest postaje tiranin nad savješću drugih. – Lt 88, 1896.

Sotona kontroliše savjest otupljenu alkoholom. – Pijanica prodaje svoj razum za čašu otrova. Sotona kontroliše njegov razum, naklonosti, savjest. Takav čovjek razara hram Božji. Pijenje čaja pomaže da se obavi to isto djelo. Ipak koliko je onih koji postavljaju ta razarajuća sredstva na svoje stolove, gušeći time božanske attribute. – MS 130, 1899. (Te 79, 80)

Ishrana utiče na savjest. – Teška i nadražujuća hrana uzrujava krv, uzbuđuje nervni sistem, i često otupljuje moralna opažanja tako da su razum i savjest preopterećeni čulnim porivima. – CTBH 134, 1890. (CD 243)

Zdravlje i savjest. – Zdravlje je neprocjenjivo blago, i nešto što je tješnje povezano sa savješću i religijom nego što mnogi shvataju. Ono ima velik uticaj na čovjekovu sposobnost.

Svaki propovjednik treba gajiti osjećaj, ako želi da bude vjeran čuvar svoga stada, da mora sačuvati sve svojih moći u stanju za najbolju moguću službu. – GW 175, 1893. (CH 566)

Savjest djelotvorno sredstvo u obnovi zdravlja. – Ako ste opterećeni i umorni, nema potrebe da se povijate kao lišće na sasušenoj grani. Veselost i čista savjest bolji su od lijekova, i biće djelotvorno sredstvo u obnovi vašeg zdravlja. – HR, June, 1871. (ML 177)

Moguće je savjesno biti u krivu. – Mnogi podržavaju zamisao da čovjek može činiti sve u šta savjesno vjeruje da je pravo. Ali pitanje je: ima li čovjek dobro dobro obučenu, valjanu savjest, ili je sklon vlastitom neobjektivnom mišljenju? Savjest nije data da zauzme mjesto «ovako govori Gospod». Sve savjesti nijesu usklađene i nijesu sve jednako nadahnute. Kod nekih savjest je mrtva, spržena kao vrelin gvožđem. Ljudi mogu biti savjesno u krivu i savjesno u pravu. Pavle nije vjerovao u Isusa iz Nazareta, i gonio je hrišćane iz grada u grad, iskreno vjerujući da čini službu Bogu. – Lt 4, 1889.

Ljudska zapažanja nestabilan vodič. – «Svijeća je tijelu oko. Ako dakle oko tvoje bude zdravo, sve će tvoje tijelo svijetlo biti. Ali ako oko tvoje kvarno bude, sve će tijelo tvoje tamno biti. Ako je dakle vidjelo što je u vama tama, a kamoli tama?» (Matej 6:22, 23).

Ove riječi imaju prvo i drugo značenje, doslovno i figurativno. One su pune istine što se tiče tjelesnog oka, pomoću kojega vidimo spoljašnje objekte. I one su takođe istina u odnosu na duhovno oko, savjest, kojim procjenjujemo dobro i zlo. Ako je oko duše, savjest, savršeno zdravo, duša će se valjano učiti.

Ali kad se savjest rukovodi ljudskim zapažanjima, koja nijesu potčinjena i omekšana Hristovom milošću, um je u bolesnom stanju. Stvari se ne vide u njihovom pravom položaju. Mašta je uzbuđena, i oko uma sagledava stvari u lažnoj, iskrivljenoj svjetlosti. Potreban vam je jasan, saosjećajan pogled. Vaša savjest je bila zloupotrijebljena, i stoga otvrdnula, ali ako hoćete sljediti ispravan kurs, vratiće joj se obnovljena osjetljivost. – Lt 15, 1904.

Kad možemo vjerovati savjesti. – Ali neko će možda reći: «Moja savjest me ne osuđuje za nedržanje Božjih zapovijesti». Ali u Riječi Božjoj čitamo da postoji dobra i loša savjest, i činjenica da vas savjest ne osuđuje u nedržanju Božjeg zakona ne dokazuje da nijeste pod osudom u Njegovim očima.

324 Predajte svoju savjest Riječi Božjoj i vidite da li su vam život i karakter u skladu sa standardom pravednosti koji je Bog u njoj otkrio. Tada ćete moći odrediti imate li ili nemate razumnu vjeru i kakva vam je savjest. Čovječijoj savjesti ne može se vjerovati ukoliko nije pod uticajem božanske milosti. Sotona koristi prednost neprosvijetljene savjesti, i time vodi ljude u svakojake obmane, zato što Riječ Božju nijesu učinili svojim savjetnikom. Mnogi su izmislili vlastito jevanđelje na isti način na koji su Božji zakon zamijenili sopstvenim zakonom. – RH, Sept 3, 1901.

Božja Riječ standard. – Nije dovoljno za čovjeka misliti da je sam siguran ako slijedi naloge svoje savjesti.... Pitanje koje treba postaviti je: da li je ta savjest u skladu sa Riječju Božjom? Ako nije, ne može se pouzdano slijediti, jer će prevariti. Savjest mora biti prosvijetljena od Boga. Mora se dati vremena proučavanju Svetog Pisma i molitvi. Tako će se um utvrditi, ojačati i ustaliti. – Lt 21, 1901. (HC 143)

Da li vam savjest mijenja život? – Vi možete imati savjest, i ta savjest vam može donijeti osvjedočenje, ali pitanje je: da li je to osvjedočenje djelotvorno sredstvo? Da li ono dotiče vaše srce i rad unutrašnjeg čovjeka? Čisti li se hram duše od svog oskvrnuća? To je ono što nam je potrebno, zato što je vrijeme kakvo je bilo u dane djece Izraelove, i ako postoji neki grijesi na vama, ne zaustavljajte se dok se ne poprave i uklone. – MS 13, 1894.

Uticao istine na savjest i srce. – Psalmista kaže: «Riječi tvoje kad se jave, prosvjetljuju i urazumljuju proste» (Psalam 119:130). Kad istina radi na samo na savjesti, ona stvara puno nespokojsstva; ali kad se pozove u srce, cijelo biće potčinjava se Isusu Hristu. Čak se i misli zarobljavaju, jer um Hristov radi tamo gdje se volja podređuje volji Božjoj. «Jer ovo da se misli među vama što je u Hristu Isusu» (Filibljanima 2:5). Onaj koga Gospod oslobodi zaista je slobodan, i on se ne može odvući u ropstvo grijehu. – MS 67, 1894.

Istina koja se drži samo po savjesti uznemirava um. – Svojom savješću svaki pošten Jevrejin bio je osvjedočen da je Isus Hristos Sin Božji, ali srce neće da se potčini u svom ponosu i častoljublju. Zadržalo se protivljenje svjetlosti svjetlosti istine, koju su odlučili da odbiju i poreknu. Kad se istina drži kao istina samo po savjesti, kad se srce ne pokrene i učini prijemčivim, istina samo uznemirava um. Ali kad se istina srcem primi kao istina, ona prolazi kroz savjest i potčinjava dušu svojim načelima čistote. Ona se nastanjuje u srce pomoću Svetog Duha, koji oblikuje njenu ljepotu u umu kako bi se njena preobražavajuća sila mogla zapaziti u karakteru. – MS 130, 1897.

Bog ne prisiljava savjest. – Bog nikad ne prisiljava volju ili savjest, dok je Sotonino stalno pribježište – da bi zadobio kontrolu nad onima koje ne može drugačije zvesti – okrutna prinuda. Kroz strah ili silu on nastoji da vlada nad savješću i osigura odanost sebi. GC 591 (1888)

Kad je savjest pouzdan vodič. – Onaj kome je savjest pouzdan vodič neće se zaustaviti da promišlja dok ga obasjava svjetlost iz Božje Riječi. On se neće upravljati po ljudskom savjetu. On neće dopustiti svjetskom poslu da se ispriječi na putu poslušnosti. Ostaviće svaki sebični interes na vratima ispitivanja i pristupiti Božjoj Riječi kao onome čiji je vječni interes prevagnuo na tasu. – MS 27, 1900.

Emocije i želje potčiniti razumu i savjesti. – Ako nećemo da činimo grijeh, moramo se kloniti samih njegovih početaka. Svaka emocija i želja mora se potčiniti razumu i savjesti. Svaka nescveta misao mora se smjestiti suzbiti. U svojoj kljeti, sledbenici Hristovi. Molite se u vjeri svim svojim srcem. Sotona vrebda da vas uhvati u zamku. Morate imati pomoć odozgo ako hoćete da izbjegnute njegove smicalice. – 5T 177 (1882)

Ali vama je potrebno da držite svaku emociju i strast pod kontrolom, u tihom potčinjenosti razumu i savjesti. Tada Sotona gubi svoju moć u kontrolisanju uma. – RH, June 14, 1892. (HC 87)

Ožiljci ostaju zauvijek. – Šta je taj nepošteni čovjek postigao svojom svjetskom politikom? Koliku je samo cijenu platio za svoj uspjeh? On je žrtvovao svoju muževnost i pošao putem koji vodi u propast. On se može obratiti; može uvidjeti zloću svoje nepravednosti prema braći – i, koliko je to moguće, nadomjestiti propust; ali ožiljci ranjene savjesti ostaće zauvijek. – ST, Feb 7, 1884. (3BC 1158)

Hristova milost dovoljna za krivicu savjesti. – Kad se grijeh bori za dominaciju u srcu, kad krivica opterećuje dušu i mori savjest, kad nevjerstvo zamračuje um, sjetite se da je Hristova milost dovoljna da pobijedi grijeh i razagna tamu. Ulaskom u zajednicu sa Spasiteljem, mi ulazimo u područje mira. – MH 250 (1905)

Vi možete načiniti od sebe ono što odaberete. – Još jednom vas upozoravam kao onoga ko se mora suočiti sa tim smjernicama u onaj dan kad će svačiji slučaj biti odlučan. Predajte se Hristu bez oklijevanja; On vas jedini može, silom svoje milosti, iskupiti od propasti. On jedini može dovesti vaše moralne i mentalne moći u zdravo stanje. Vaše srce može se zapaliti ljubavlju Božjom; vaše razumijevanje razbistriti i sazreti; vaša savjest prosvijetliti, oživjeti i očistiti se; vaša volja uzdići i posvetiti, potčiniti se kontroli Duha Božjeg. Vi možete načiniti od sebe ono što odaberete. Ako se hoćete sada okrenuti pravdi, prestati činiti zlo i učiti se činiti dobro, tada ćete doista biti srećni; bićete uspješni u životnim bitkama i uspeti se do slave i časti u životu boljem od ovoga. «Izaberite danas kome ćete služiti» (Isus Navin 24:15). – 2T 564, 565 (1870)

327 Ne miješati se u savjest drugih. – Savjest u pogledu onoga što je Božije sveta je riznica, u koju nijedno ljudsko biće, bez obzira na svoj položaj, nema prava da se miješa. Navuhodnosor je ponudio Jevrejima još jednu priliku, i kad su oni odbili, veoma se razgnjevio i zapovijedio da se ognjena peć sedam puta više užari nego je bilo uobičajeno. Rekao je zarobljenicima da će ih baciti u tu peć. Došao je odgovor, pun vjere: Naš Bog kojemu služimo može nas izbaviti; a i da neće, obavezali smo se vjernom Bogu. – Lt 90, 1897.

Nije kriterij za druge. – Bog ne želi da od svoje savjesti pravite kriterijum za druge. Vi imate izvršite jednu dužnost, a to je da učinite sebe krjepkim i kultivirate nesebičnost u svojim osjećanjima dok vam najveće zadovoljstvo ne bude u usrećivanju drugih. – 4T 62 (1876)

Roditelji moraju pomoći djeci da očuvaju čistu savjest. – Upućena sam da kažem roditeljima: činite sve što je u vašoj moći kako bi pomogli djeci da imaju čistu savjest. Učite ih da se hrane iz Riječi Božje. Učite ih da su oni Gospodnja mala djeca. Ne zaboravite da vas je On postavio kao njihove stražare. Ako im budete davali odgovarajuću hranu i valjano ih oblačili, i ako ih marljivo uzučite Riječi Gospodnjoj, stih po stih, pravilo po pravilo, ovdje malo i ondje malo, uz mnogo molitve našem nebeskom Ocu, vaši napori biće bogato nagrađeni. – MS 4, 1905.

328 Savjest treba očistiti. – Svaki kutak u hramu duše postao je manje ili više zaprljan, i potrebno je čišćenje. Mora se ući u kljet savjesti gdje se uhvatila paučina. Prozori duše moraju se zatvoriti prema zemlji a širom otvoriti ka nebu kako bi sjajani zraci Sunca Pravednosti mogli imati slobodan pristup. Sjećanje treba osvježiti biblijskim načelima. Um se mora držati čistim da bi mogao praviti razliku između dobra i zla. Dok ponavljate molitvu kojoj je Hristos učio svoje učenike, i zatim se borite za odgovor u svakodnevnom životu, Sveti Duh će obnoviti um i srce i dati vam snagu da ostvarite te uzvišene i svete namjere. – MS 24, 1901.

Čista savjest donosi savršeni mir. – Unutrašnji mir i čista savjest prema Bogu oživjeće i osvježiti intelekt poput rose koja se sliva po nježnim biljkama. Volja će tada biti pravilno usmjerena i kontrolisana, i još odlučnija, a ipak slobodna od izopačenosti. Razmišljanja su ugodna jer su posvećena. Mir uma koji možete imati blagosloviće sve s kojima se družite. Ovaj mir i spokoj vremenom će postati prirodni i reflektovati svoje dragocjene zrake na sve

oko vas, koji će se opet odraziti na vas. Što više kušate ovaj nebeski mir i umno spokojstvo, on će više rasti. To je jedno nadahnuto, živo zadovoljstvo koje ne omamljuje moralne moći, već ih budi na povećanu aktivnost. Savršeni mir je osobina neba koju anđeli posjeduju. Bog vam može pomoći da postanete vlasnik ovog mira. – 2T 327 (1869)

VIII DIO

VODEĆA NAČELA U OBRAZOVANJU

35. UTICAJ ZAPAŽANJA

³³¹ **Zakon u intelektualnom i duhovnom svijetu.** – Zakon intelektualne i duhovne prirode je da se gledanjem mijenjamo. Um se postepeno prilagođava predmetima kojim mu je dopušteno da se bavi. On se izjednačava sa onim što je navikao da voli i poštuje. – GC 535 (1888)

Posmatranje zla iskvarilo je pretpotopnu generaciju. – Posmatrajući zlo, ljudi su se promijenili u njegovo obličje, dokle Bog više nije mogao podnositi njihovu zloću, i bili su zbrisani potopom. – SpTEd 44, May 11, 1896. (FE 422)

Promjena na bolje. – Posmatrajući Isusa stičemo jasniji i istančaniji pogled o Bogu, i gledanjem mi se mijenjamo. Dobrota, ljubav prema braći, postaju naš prirodni instinkt. Mi razvijamo karakter koji je prepis božanskog karaktera. Izrastajući u Njegovo obličje, mi uvećavamo svoju sposobnost za poznavanjem Boga. Sve više i više ulazimo u zajednicu sa nebeskim svijetom, a moć primanja bogatstva vječnog znanja i mudrosti neprekidno se povećava. – COL 355 (1900)

³³² **Promjena na gore.** – Gledanjem mi se mijenjamo. I pošto su ta sveta pravila u kojima je Bog otkrio ljudima savršenstvo i svetost svog karaktera zanemarena a umovi ljudi privučeni ljudskim učenjima i teorijama, kakvo je onda čudo što je došlo do odstupanja od žive pobožnosti u crkvama. Govori Gospod: «Ostaviše mene, izvor žive vode, i iskopaše sebi studence, studence isprovaljivane, koji ne mogu držati vode» (Jeremija 2:13). – GC 478 (1911)

Život se mijenja gledanjem. – Riječ Božja je vidjelo stopama našim i svjetlost stazi našoj. «U srce svoje sakrio sam riječ Tvoju da Ti ne griješim» (Psalam 119:11). Srce zaoukupljeno Riječju Božjom utvrđeno je protiv Sotone. Oni kojima je Hristos njihov svakodnevni pratilac i bliski prijatelj osjetit će da su sile nevidljivog svijeta svuda oko njih, i gledajući na Isusa uklopiće se u Njegovo obličje. Gledanjem oni se mijenjaju prema božanskom uzoru, njihov karakter biva omekšan, profinjen i oplemenjen za nebesko carstvo. – 4T 616 (1881)

Selektivno zapažanje. – Bog ne želi da slušamo sve što se može čuti ili gledamo sve što može vidjeti. Veliki je blagoslov zatvarati uši da ne čujemo i pokrivati oči da ne vidimo. Najveća briga trebala bi nam biti da imamo oštar vid u uočavanju vlastitih nedostataka i prijemčivo uho da uhvatimo sve potrebne ukore i upute, kako ne bi svojom nepažnjom i nebrigom dozvolili da nam promaknu i postali zaboravni slušaoci i netvoritelji djela. – 1T 707, 708 (1868)

³³³ **Držati na oprezu moći zapažanja.** – Kad vas pozovu da prisustvujete savjetovanju, zapitajte se da li su vaše sposobnosti zapažanja u odgovarajućem stanju da odmjeravaju dokaze. Ako nijeste u dobrom stanju, ako vam je mozak konfuzan, nemate prava da učestvujete na sastanku. Da li ste razdražljivi? Da li vam je narav meka i prijatna, ili tako uzrujana i neprijazna da vas navede donošenju nepromišljenih odluka? Osjećate li se kao da biste se voljeli tući sa nekim? Tada ne idite na sastanak; jer ako odete, sigurno ćete obesčastiti Boga. Uzmite sjekiru i cijepajte drva, ili se uključite u neku fizičku aktivnost dok vam duh ne omekša i polako se smiri. Upravo kao što je izvjesno da vam želudac stvara poremećaj u

mozgu, tako bi i vaše riječi unijele zabunu na toj skupštini. Oštećeni probavni organi prouzrokovali su više nevolja nego mnogi misle. – MS 62, 1900. (MM 295)

Na percepciju se utiče fizičkim navikama pod kontrolom savjesti. – Oni koji žele imati bistre umove za razlikovanje sotonskih planova moraju imati fizičke nagone pod kontrolom razuma i savjesti. Krjepko i snažno djelovanje uzvišenijih umnih sposobnosti bitno je u usavršavanju hrišćanskog karaktera. Snaga ili slabost uma veoma se tiču naše korisnosti na ovom svijetu i našeg konačnog spasenja. – RH, Sept 8, 1874. (MYP 236, 237)

Vježbanje poboljšava percepciju. – Mozak i mišići moraju se srazmjerno opterećivati ako hoćemo da održimo zdravlje i svježinu. Mladi tada mogu pristupiti proučavanju Riječi Božje sa zdravim zapažanjem i dobro uravnoteženih nerava. Oni će imati cjelovitost misli i znati sačuvati ono dragocjeno što se iznosi iz Riječi. Oni će sistematizovati njene istine i kao rezultat toga imati moždane sile da proniknu šta je istina. Zatim, kako prilike budu iziskivale, oni će znati da daju odgovor svakom čovjeku koji traži razlog nade koja je u njima sa poniznošću i strahom. – 6T 180 (1900)

Rast u savršenosti povećava percepciju. – Što je čovjek bliži moralnom savršenstvu, izoštrenija su mu osjetila, pronicljivije njegovo zapažanje grijeha, i dublje saosjećanje prema ožalošćenima. – GC 570 (1911)

Žalost je pomutila Marijino zapažanje. – Tada se okrenula, čak i od anđela, misleći kako mora naći nekoga ko bi joj znao kazati šta se desilo sa Isusovim tijelom. Obratio joj se drugi glas: «Ženo, zašto plačeš? Koga tražiš?» Očima zamućenim od suza Marija je zapazila figuru čovjeka, i misleći da je to baštovan rekla: «Gospodine, ako ste ga odnijeli odavde, recite mi gdje ste ga položili, i ja ću ga odnijeti». – DA 790 (1898)

Prepoznala Isusa po glasu. – Ali sada svojim poznatim, saosjećajnim glasom Isus joj reče: «Marija». Sada je znala da onaj ko joj se obratio nije bio stranac, i obazrijevši se vidjela je pred sobom živoga Hrista. U svojoj radosti zaboravila je da je bio razapet. Bacivši se prema Njemu, kao da će mu objumiti noge, ona je rekla: «Ravuni». – DA 790 (1898)

Apetit umrtvljuje sposobnosti zapažanja. – Otkupitelj svijeta je znao da popuštanje apetitu donosi fizičku slabost i umrtvljuje sposobnosti zapažanja tako da se svete i vječne stvari ne mogu prepoznati. On je znao da je povlađivanje svome ja izopačilo moralne moći i da je čovjekova velika potreba bilo obraćenje – u srcu, umu i duši, od života samopupustljivosti u život samoodricanja i samopožrtvovanja. – Lt 158, 1909. (MM 264)

Grieh zamagljuje zapažanje. – Grieh je ono što pomračuje naše umove i zamagljuje naša zapažanja. Kad se grieh očisti iz naših srca, svjetlost poznanja slave Božje u liku Isusa Hrista, osvjetljava Njegovu Riječ i odražava se sa lica prirode, sve potpunije objavljujući Onoga koji je «milostiv, žalostiv i obilan milosrđem i istinom» (2 Mojsijeva 34:6).

U Njegovoj svjetlosti vidjećemo svjetlost, ako se um, srce i duša preobraze u obličje Njegove svetosti. – MH 464, 465 (1905)

Zamagljene moći zapažanja. – Ponos, ljubav prema sebi, sebičnost, mržnja, zavist i ljubomora zamaglili su moći zapažanja. – 2T 605 (1871)

Kako je Hristos dočekivao zapažanja otupljena grijehom. – Hristos se ponizio da uzme na sebe ljudsku prirodu kako bi mogao doprijeti do paloga čovječanstva i podići ga. Ali ljudski umovi postali su pomračeni grijehom, njihove sposobnosti paralisane a zapažanje otupljeno, tako da nijesu bili u stanju prepoznati Njegov božanski karakter ispod plašta ljudske prirode. Ovaj nedostatak razumijevanja s njihove strane bio je prepreka djelu koje je On namjeravao

izvršiti za njih; i da bi dao snagu svom učenju, često je bio prinuđen da određuje i brani svoj položaj.

Upućivanjem na svoj tajanstveni i božanski karakter, On je nastojao da im navede umove u takav tok misli koji bi bio pogodan za preobražavajuću silu istine. S druge strane, On je koristio pojmove iz prirode koji su im bili bliski da ilustruje božansku istinu. Podloga u srcu bila je na taj način bolje pripremljena za primanje dobrog sjemena. On je kod svojih slušalaca stvarao osjećaj da su Njegovi interesi jednaki sa njihovim, da Njegovo srce saosjeća sa njima u radosti i tuzi. Istovremeno, oni su u Njemu vidjeli manifestaciju sile i vrsnoće koja je bila daleko iznad one koju su imali njihovi najslavniji rabini.

Hristova učenja bila su obilježena jednostavnošću, dostojanstvom i silom njima dotada nepoznatim, i njihov nehotačan uzvik je bio: «Nikad čovjek nije govorio kao ovaj čovjek». Narod ga je sa uživanjem slušao. – 5T 746, 747 (1889)

336 ***Nekontrolisane strasti kvare sposobnosti zapažanja.*** – Niske strasti moraju se strogo nadzirati. Sposobnosti zapažanja se zloupotrebljavaju, strašno zloupotrebljavaju, kad se strastima dozvoli da se razulare. Kad se strasti oslobode, krv se, umjesto da cirkuliše kroz sve djelove tijela, rasterećujući tako srce i čisteći um, nesrazmjerno sliva prema unutrašnjim organima. Kao posledica dolazi bolest. Čovjek ne može biti zdrav dok se ovo zlo ne uvidi i iskorijeni. – SpT Series B, No. 15, p.18, Apr 3, 1900. (CH 587)

Um se može naučiti da prihvata grijeh. – Dug proces pripreme, nepoznat svijetu, odvija se u srcu prije nego što hrišćanin počini otvoreni grijeh. Um se ne spušta odjednom iz čistote i svetosti do izopačenosti, pokvarenosti i zločina. Potrebno je vremena da se unizi ono što je načinjeno po obličju Božjem do zvjerskog ili sotonskog. Gledanjem mi se mijenjamo. Odavanjem nečistim mislima čovjek može tako tako vaspitati svoj um da grijeh koji je jednom bio odvratn postane ugodan. – PP 459 (1890)

Moći postaju igračke neprijatelja. – Bog ne daje dozvolu čovjeku da krši zakone svoga bića. Ali čovjek, kroz odavanje sotonskim iskušenjima u neumjerenosti, dovodi više sposobnosti u podređenost životinjskim nagonima i strastima. Kad one zadobiju vlast, čovjek koji je stvoren malo manjim od anđela, sa sposobnostima predisponiranim najvećoj kultivaciji, predaje se Sotoninoj kontroli. I on zadobija lak pristup onima koji robuju apetitu. Kroz neumjerenost, jedni žrtvuju polovinu, drugi dvije trećine, svojih fizičkih, mentalnih i moralnih moći i postaju igračke za neprijatelja. – RH, Sept 8, 1874. (MYP 236)

337 ***Savjet ženi koja je zamišljala nepravdu kad ona ne postoji.*** – Sestra D je obmanuta u nekim stvarima. Mislila je da je Bog uputio u posebnom smislu, i vi ste oboje vjerovali i postupali u skladu sa tim. Pronicljivost za koju je mislila da posjeduje u *naročitom* smislu je obmana neprijatelja. Ona je prirodno brza da uoči, da shvati, da predosjeti, i veoma je osjetljive naravi. Sotona je iskoristio preimućstva ovih crta karaktera i oboje vas zaveo.

Brate D, bili ste zarobljenik dugo vremena. Najveći dio onoga zašta je sestra D mislila da je pronicljivost bila je ljubomora. Ona je prema svemu raspoložena sa ljubomornim okom, sumnjičava, zloslutna, nepovjerljiva skoro u svemu. Ovo uzrokuje nesrećnost um, potištenost i sumnju, tamo gdje bi trebala postojati vjera i povjerenje. Te nesrećne crte karaktera skrenule su njene misli u mračni kanal, gdje se odavala zlim predosjećanjima, dok je veoma osjetljiv temperament navodio da zamišlja zapostavljenost, prezir i nepravdu, kad oni nijesu postojali... Ove nesrećne crte karaktera, snažnom, odlučnom voljom, moraju se ispraviti i reformisati, ili će na kraju oboma donijeti brodolom vjere. – 1T 708, 709 (1868)

Ne baviti se Sotoninom moći. – Gledanjem mi se mijenjamo. Baveći se ljubavlju Boga i našega Spasitelja, razmatrajući savršenost božanskog karaktera i polaganja prava na Hristovu pravednost kao svoju kroz vjeru, mi se preobražavamo u to isto obličje. Ne prikupljajmo, dakle, sve te ne neprijatne slike – bezakonja, pokvarenost i razočarenja, dokaze Sotonine sile – da bi ih kačili po hodnicima svoga sjećanja, razgovarali ili se jadali nad njima dokle nam se duše ne ispune obeshrabrenjem. Obeshrabrena duša je stanište tame, i ne samo što sama ne uspijeva da primi svjetlost od Boga, već je zaklanja od drugih. Sotona voli da posmatra učinak slika svog trijumfa, čineći ljudska bića malovjernim i obeshrabrenim. – 5T 744, 745 (1889)

338

Uticaji iz okruženja. – Što se pacijent duže može držati na otvorenom, to će mu biti potrebno manje pažnje. Što je prijatnije njegovo okruženje, to će biti puniji nade. Zatvoren u domu, bez obzira kako elegendatno bio namješten, postaće razdražljiv i potišten. Okružite ga prirodnim ljepotama; smjestite ga tamo odakle može posmatrati kako raste cvijeće i slušati cvrkut ptica, i njegovo srce pjevaće zajedno sa njihovom pjesmom. Doći će olakšanje tijelu i umu. Razum će se probuditi, mašta raspaliti, a um pripremiti da shvati ljepotu Božje Riječi. – MH 265 (1905)

Okruženje utiče na iskustvo. – Zatim mi je pokazana jedna mlada djevojka... koja se odvojila od Boga i bila obavijena tamom. Anđeo je rekao: «Ona je izvjesno vrijeme dobro putovala; šta ju je omelo?» Osvrnula sam se i vidjela da je to bila promjena okruženja. Ona se družila sa mladima poput sebe, koji su bili ispunjeni veselošću, razdragani, ponositi, i koji su voljeli svijet. Da je pazila na Hristove riječi, ne bi se morala predati neprijatelju. «Stražite... i molite se, da ne bi pali u iskušenje». Iskušenja mogu biti svuda oko nas, ali to ne stvara nužnost da padnemo u njih. Istina je vrednija od svega. Njen uticaj teži ne da ponizi već uzdigne, profini, očisti i uzvisi do besmrtnosti i Božjeg prestola. Anđeo je rekao: «Hoćete li Hrista, ili svijet?»

Sotona predstavlja svijet sa svojim očaravajućim, laskavim šarmom jadnim smrtnicima, i oni ga napeto posmatraju, a njegova raskoš i lažni sjaj zamračuju slavu neba i onoga života koji je postojan kao presto Božji. Život mira, sreće, neizrecive radosti, koji neće znati nikavu žalost, tugu ili smrt, žrtvuje se za kratki životni vijek grijeha. – 2T 100, 101 (1868)

Gledanje oblikuje ličnost. – Ono što je gledala i slušala izopačilo joj je srce. – 4T 108 (1876)

Zapažanja zbrkana odabiranjem svjetovnih preimućstava. – Lot je izabrao Sodom kao mjesto boravka zato što je više gledao na zemaljska preimućstva nego na moralne uticaje koji su okruživali njega i njegovu porodicu. Šta je stekao u pogledu zemaljskih dobara? Njegova imovina bila je uništena, dio djece izginuo prilikom uništenja tog zlog grada, njegova žena obraćena u slan kamen na putu, a on sam spasen «kao iz ognja». No zle posledice njegovog sebičnog izbora tu se ne završavaju; moralna pokvarenost tog mjesta bila se tako uplela u karakter njegove djece da nijesu bila u stanju praviti razliku između dobra i zla; grijeha i pravednosti. – ST, May 29, 1884. (MYP 419)

339

Pomračeno zapažanje prema vječnim istinama. – Od onih koji su pogrešno primijenili sredstva posvećena Bogu tražice se da polože račun za svoju pristavsku službu. Neki su sebično prigrabili sredstva zbog svoje ljubavi za dobitkom. Drugi nemaju osjetljivu savjest; ona je uvela kroz dugo njegovanu sebičnost....

Njihovi umovi predugo su plovili prizemnim, sebičnim kanalom tako da ne mogu cijeniti vječne stvari. Oni ne vrednuju spasenje. Čini se nemogućim uzdići njihove umove da pravilno procijene plan spasenja ili vrednuju pomirenje. Sebični interesi obzeli su cijelo biće; poput teškog kamena oni pritiskaju um i naklonosti, vežući ih naniže ka prizemnom nivou. Neke od

ovih osoba nikada neće postići savršenstvo hrišćanskog karaktera zato što ne uviđaju vrijednost i neophodnost takvog karaktera. Nihovi umovi ne mogu se uzdići tako da se očaraju svetošću. Ljubav prema sebi i sebični interesi tako su izopačili karakter da se ne mogu navesti da naprave razliku između svetog i vječnog i običnog. – 2T 519, 520 (1870)

340 **Ono što stimuliše zapažanja.** – Kad se srca očiste od sebičnosti i egoizma, ona su u skladu sa porukom koju im Bog šalje. Zapažanja oživljavaju, osjetila se profinjaju. Ono što je slično međusobno se cijeni. «Ko je od Boga riječi Božje sluša» (Jovan 8:47). – 5T 696 (1889)

36. NAČELA MOTIVACIJE

341 **Uspjeh zahtijeva cilj.** – Uspjeh na bilo kojem polju zahtijeva određeni cilj. Onaj ko hoće da postigne istinski uspjeh u životu mora stalno imati pred sobom cilj vrijedan njegovog napora. Takav cilj se danas postavlja pred mlade. – Ed 262 (1903)

Težiti najvećem mogućem cilju. – Posebno mjesto koje nam je namijenjeno u životu određuje se prema našim sposobnostima. Ne dostižu svi isti razvoj ili obavljaju jednako efikasno u isti posao. Bog ne očekuje od isopa da dostigne razmjere kedra, ili maslina visinu ponosite palme. Ali svako treba stremiti upravo onoliko visoko koliko mu zajednica ljudske i božanske sile omogućava da se pruži. – Ed 267 (1903)

Studenti moraju imati realan cilj. – Učite studente da talente koje im je Bog dao upotrijebe za najveći, najsvetiji cilj, kako bi mogli učiniti najveće dobro na ovom svijetu. Studenti moraju naučiti šta znači imati stvaran cilj u životu, i steći užišeno razumijevanje o tome šta znači pravo obrazovanje. – SpT Series B, No. 11, p.16, Nov 14, 1905.

342 **Hristos podstiče uzvišena stremljenja.** – On će dati podstreka našim uzvišenim stremljenjima, sigurnosti našem najodabranijem blagu. – COL 374 (1900)

Propust da se shvati nečiji potencijal. – Mnogi ne postaju ono što bi mogli postati zato što ne ispoljavaju silu koja je u njima. Oni se ne oslanjaju, kao što bi mogli, na božansku moć. Mnogi skreću sa puta na kojem bi mogli postići najveći uspjeh. Tražeći veću čast ili prijatniji zadatak, oni pokušavaju nešto zašta nijesu sposobni.

Mnogi ljudi čiji su talenti prilagođeni nekom drugom pozivu gaje ambiciju prema nekoj profesiji; i onaj ko je mogao biti uspješan farmer, zanatlija ili bolničar, neadekvatno zauzima položaj propovjednika, pravnika ili ljekara. S druge strane, ima onih koji us mogli popuniti ta odgovorna mjesta, ali koji su se, zbog nedostatka energije, prijemčivosti, ili istrajnosti, zadovoljili nekim lakšim mjestom. – Ed 267 (1903)

Velike mogućnosti u životu. – I posmatrajući životne mogućnosti, ko može odrediti šta je veliko a šta malo? Koliko je radnika na nižim mjestima u životu, stavljanjem u opticaj sredstava na blagoslov svijetu, postiglo rezultate na kojima bi im kraljevi mogli pozavidjeti! – Ed 266 (1903)

«Nešto bolje» - zakon pravoga življenja. – «Nešto bolje» je lozinka obrazovanja, zakon svakog pravog življenja. Čega god Hristos traži da se odrekemo, On nudi nešto bolje kao zamjenu.

343 Mladi često vole predmete, zanimanja i zadovoljstva koja možda ne izgledaju zla ali to ne seže do najvećeg dobra. Oni odvrćaju život od njegovog najplemenitijeg cilja. Arbitražne mjere ili direktno poricanje neće koristiti u navođenju te omladine da napusti ono što im je

drago. Usmjerite ih na nešto bolje od razmetljivosti, ambicije ili samopopustljivosti. Dovedite ih u kontakt sa stvarnijom ljepotom, uzvišenijim načelima i plemenitijim životom. Navedite ih da vide Onoga koji je «sav ljubak».

Kad se pažnja jednom usmjeri na Njega, život nalazi svoje središte. Entuzijazam, izdašno posvećenje, vatreno oduševljenje mladih tu nalaze svoj pravi cilj. Dužnost postaje uživanje a žrtva zadovoljstvo. Proslaviti Hrista, biti kao On, raditi za Njega, najveća je životna ambicija i najveća radost. – Ed 296, 297 (1903)

Razviti najveće motive za napredak. – Oni koji se obučavaju za bolničare i ljekare trebaju se svakodnevno upućivati kako bi razvili najveće motive za napredak. Oni bi trebali posjećivati naše koledže i škole za obuku; a učitelji u ovim znanstvenim institucijama shvatiti svoju odgovornost da rade i mole se sa studentima. U ovim školama, studenti se trebaju učiti da budu istinski medicinski misionari, čvrsto povezani sa službom jevanđelja. – SpT Series B, No. 11, p.12, Nov 14, 1905.

Nepromišljena bogataševa sebična besciljnost. – Ciljevi ovog čovjeka nijesu bili veći veći od onih što imaju zvijeri koje ginu. On je živio kao da nema Boga, nema neba, budućeg života; kao da je sve što ima njegovo vlasništvo i ništa ne duguje Bogu ili ljudima. Psalmista je opisao ovog bogataša na sledeći način: «Reče bezumnik u srcu svojem: nema Boga». – COL 257, 258 (1900)

Besciljan život je živa smrt. – Besciljan život je živa smrt. Um se treba baviti temama koje se odnose na naše vječne interese. To će voditi zdravlju tijela i uma. – RH, July 29, 1884. (CH 51)

Korjeni plesnivosti na besciljnosti. – Jedan od glavnih uzroka mentalne neefikasnosti i moralne slabosti je nedostatak usredsređenosti na vrijedne ciljeve. Mi se ponosimo širokom raspodjelom literature; ali umnožavanje knjiga, čak i onih koje same po sebi nijesu štetne, može biti pozitivno zlo....

Veliki dio časopisa i knjiga koje, kao žabe u Egiptu, prekrivaju zemlju ne samo da su površne, isprazne i štetne, već nečiste i unižavajuće. Njihov učinak ne sastoji se samo u pukom trovanju i razaranju uma već u kvarenju i uništavanju duše.

Um, srce, koji je besposleni, besciljni, padaju kao lak plijen zla. Na bolesnim, beživotnim organizmima rastu gljive. Dokon um je Sotonina radionica. Usmjerite um ka visokim i svetim idealima, neka život ima plemenit cilj, svrhu koja zaokuplja, i zlo neće naći uporište. – Ed 189, 190 (1903)

Besciljnost predispozicija za neumjerenost. – Da bi došli do korjena neumjerenosti moramo ići dublje od upotrebe alkohola ili duvana. Dokonost, nedostatak cilja, ili rđavo društvo mogu biti predispozicioni uzrok. – Ed 202, 203 (1903)

Malo je strašnijih zala. – Malo je zala kojih se treba užasavati kao lijenosti i besciljnosti. Ipak tendencija najvećeg broja atletskih sportova je predmet zabrinutosti kod onih kojima je na srcu blagostanje omladine.... Oni stimulišu ljubav prema zadovoljstvu i uzbuđenju, podstičući tako odvratnost prema korisnom radu i sklonost ka izbjegavanju praktičnih dužnosti i odgovornosti. Oni teže da razore ukus za životne trezvene realnosti i njegove mirne radosti. Tako se otvaraju vrata raskalašnosti i bezakonju, sa njihovim strašnim posledicama. – Ed 210, 211 (1903)

Niko ne mora živjeti besciljnim životom. – Svaka duša mora da služi. Ona mora upotrijebiti svaku fizičku, mentalnu i moralnu moć – kroz posvećenje Duha – kako bi mogla biti Božji

pomagač. Svako je obavezan da se aktivno i bezrezervno posveti Božjoj službi. Oni moraju sarađivati sa Isusom Hristom u velikom delu pomaganja drugima. Hristos je umro za svakoga čovjeka. On je otkupio svakog čovjeka davanjem svoga života na krstu. On je to učinio da čovjek više ne bi morao živjeti besciljnim, sebičnim životom već da živi Isusu Hristu, koji je umro za njegovo spasenje. Nijesu svi pozvani da stupe u službu, ali i pored toga, oni moraju služiti. Uvreda je Svetom Duhu Božjemu ako ijedan čovjek odabere život službe svome ja. – Lt 10, 1897. (4BC 1159)

Moraju se njegovati prave pobude. – Pravi motivi službe moraju se izložiti pred starima i mladima. Učenike treba podučavati na takav način da se razviju u korisne muškarce i žene. Moraju se iskoristiti sva sredstva koja će ih uzdići i oplemeniti. Oni se moraju naučiti da svoje moći upotrijebe na najbolji način. Fizičke i mentalne moći treba podjednako opterećivati. Navike reda i discipline moraju se njegovati. Sila koja se ispoljava čistim, ispravnim životom mora se demonstrirati pred učenicima. To će im pomoći u pripremi za korisnu službu. Iz dana u dana postajate čistiji i jači, bolje pripremljeni kroz Njegovu milost i proučavanje Njegove Riječi da uložite odlučne napore protiv zla. – RH, Aug 22, 1912. (FE 543)

Postupci otkrivaju pobude. – Postupci otkrivaju načela i pobude. Rodovi koji donose mnogi koji polažu pravo da budu zasad u Gospodnjem vinogradu pokazuju da su samo trnje i korov. Pogrešan kurs nekih svojih članova može odobravati cijela crkva, ali to odobrenje ne dokazuje da je ono što je pogrešno pravo. Ono ne stvara grožđe od trnovih bobica. – 5T 103 (1882)

Presudne pobude, ne izgled. – Važna je dužnost za sve da se bliže upoznaju sa tokom svog svakodnevnog ponašanja i pobudama koje pokreću njihove postupke. Oni se moraju upoznati sa pojedinim pobudama koje podstiču pojedine postupke. Svako djelo u njihovom životu prosuđuje se, ne po spoljašnjem izgledu, već iz pobude koja nalaže određeni postupak. – 3T 507 (1875)

Hristovi sledbenici nalaze novu motivaciju. – Nijedna druga nauka nije ravna onoj koja u životu učenika razvija karakter Božji. Oni koji postaju Hristovi sledbenici otkrivaju da pridolaze novi motivi za akciju, narastaju nove misli koje moraju rezultirati novim akcijama. Ali oni mogu postići napredak samo kroz sukob; jer postoji neprijatelj koji se uvijek bori protiv njih, predstavljajući iskušenja kako bi prouzrokovao grijeh i sumnju u duši. Postoje nasledne i kultivisane sklonosti ka zlu koje se moraju nadvladati. Nagon i strasti moraju se potčiniti kontroli Svetog Duha. Nema kraja ratovanju s ove strane vječnosti. Ali dok postoje stalne bitke koje treba biti, takođe postoje dragocjene pobjede; a trijumf nad sobom i grijehom od veće je vrijednosti nego što um može procijeniti. – CT 20 (1913)

Dvije suprotstavljene sile motivacije. – Biblija je svoj vlastiti tumač. Pismo se mora upoređivati sa pismom. Učenik treba naučiti da Riječ posmatra kao cjelinu i zapaža odnos njenih djelova. On treba steći znanje o njenoj velikoj centralnoj temi, Božjoj izvornoj prvobitnoj namjeri za svijet, nastanku velikog sukoba, i djelu otkupljenja. On treba razumjeti prirodu ta dva načela koja se bore za prevlast i naučiti da prati njihovo djelovanje kroz istorijske i proročke zapise, do velikog završetka. On treba zapaziti kako ovaj sukob prožima sve faze ljudskog iskustva; kako se u svakom činu života on sam otkriva jedan ili drugi od dva suprotstavljena motiva; i kako, htio to ili ne, čak i sada odlučuje na čijoj strani će se naći u ovom sukobu. – Ed 190 (1903)

Svaki postupak ima dvojak karakter. – Svaki kurs akcije ima dvojak karakter i važnost. On je čestit ili pokvaren, ispravan ili pogrešan, prema pobudi koja ga pokreće. Pogrešno postupanje, čestim ponavljanjem, ostavlja trajan utisak na um aktera a takođe i na umove onih koji su s njim povezani u nekom odnosu, bilo duhovnom ili svjetovnom. Roditelji ili učitelji koji ne poklanjaju pažnju tim malim postupcima koji nijesu ispravni utvrđuju ove navike u mladima. – RH, May 17, 1898. (CG 201)

Postupak crpi kakvoću iz pobude. – Svaki postupak crpi kakvoću iz pobude koji ga pokreće, i ako motivi nijesu uzvišeni, čisti i nesebični, um i karakter nikad neće postati dobro uravnoteženi. – YI, Apr 7, 1898. (SD 171)

Pobude daju karakter djelima. – Pobuda je ono što daje karakter našim djelima, obilježavajući ih nečasnošću ili visokom moralnom vrijednošću. Velike stvari koje vidi svako oko i hvali svaki jezik nijesu ono što Bog računa najdragocjenijim. Male dužnosti radosno obavljene, mali darovi koji se ne ističu, i koji ljudskom oku mogu izgledati bezvrijedni, često su najveći u Njegovim očima. Srce od vjere i ljubavi draže je Bogu od najskupocjenijeg dara. Siromašna udovica dala je od svojih sredstava za život čineći ono malo što je uradila. Ona se lišila hrane da bi dala dva novčića za djelo koje je voljela. Uradila je to u vjeri, vjerujući da njen nebeski Otac neće previdjeti njenu nasušnu potrebu. Nesebičan duhi djetinje povjerenje bilo je ono što je zavrijedilo Spasiteljevu preporuku. – DA 615 (1898)

Bog otkriva pobude. – Bog vodi svoj narod, korak po korak. On ih dovodi u položaje koji su sračunati da otkriju pobude srca. Neki istrajavaju na jednoj tački ali padaju na drugoj. Pri svakom koraku naprijed srce se malo podrobnije ispituje i kuša. Ako neko otkrije da mu je srce suprostavljeno odanom radu za Boga, to ga treba osvjedočiti da ima zadatak nadvladavanja problema, ili će ga Bog konačno odbaciti. – RH, Apr 8, 1880. (HC 162)

Naše tajne pobude određuju sudbinu. – Naša djela, naše riječi, čak i naše najtajnije pobude, sve to ima svoju težinu u odlučivanju naše sudbine za dobro ili zlo. Iako ih mi možemo zaboraviti oni nose svoje svjedočanstvo da opravdaju ili osude. – GC 486, 487 (1911)

Bog ocjenjuje ljude po čistoti pobuda. – Bog ne ocjenjuje ljude po njihovom bogatstvu, obrazovanju ili položaju. On ih procjenjuje po čistoti njihovih pobuda i ljepoti karaktera. On traži da vidi koliko imaju Njegovog Duha i koliko se Njegovo obličje otkriva u njihovim životima. Biti veliki u Božjem carstvu, znači biti kao malo dijete u poniznosti, u jednostavnosti vjere, i u čistoti ljubavi. – MH 477, 478 (1905)

Bog suđi prema pobudama. – Ima mnogo toga u ponašanju propovjednika što se može poboljšati. Mnogi vide i osjećaju svoje nedostatke, pa ipak se čini kao da ne znaju kakav uticaj vrše. Oni su svjesni svojih postupaka dok ih sprovode, ali dopuštaju da im izbljede iz sjećanja, i stoga se ne reformišu. Kad bi propovjednici od svojih svakodnevnih postupaka načinili predmet pažljivog razmišljanja i proračunatog pregleda, sa ciljem da se upoznaju sa svojim životnim navikama, bolje bi poznavali sebe. Podrobnim razmatranjem svog svakodnevnog života pod svim okolnostima oni bi upoznali vlastite pobude, načela koja ih pokreću. Ovaj svakodnevni pregled naših djela, da bi se vidjelo da li ih savjest odobrava ili osuđuje, neophodan je svima koji žele doći do savršenstva hrišćanskog karaktera.

Mnoga djela koja smatramo dobrim, čak djela milosrđa, kad bi se podrobnije ispitala, otkrilo bi se da su pokrenuta pogrešnim pobudama. Mnogi primaju odobravanje za vrline koje ne posjeduju. Istražitelj srca ispituje pobude, i često djela koja ljudi visoko cijene On bilježi kao ona koja proističu iz sebičnih pobuda i podlog licemjerja. Svaki čin u našim životima, bio on

uzvišen i vrijedan hvale ili zasluživao osudu, Istražitelj srca prosuđuje prema pobudama koje su ga pokrenule. – 2T 511 (1870)

Ponekad je teško proniknuti u pobude. – Usred briga aktivnog života ponekad je teško pronaći u naše vlastite pobude, ali čini se svakodnevni napredak bilo na dobro ili zlo. – 5T 420 (1889)

Istinsko obraćenje mijenja pobude. – Istinsko obraćenje je odlučna promjena osjećanja i pobuda; to je stvarno opraštanje od svjetskih veza, izlazak iz njihove duhovne atmosfere, otimanje od vladajuće sile njihovih razmišljanja, stavova i uticaja. – 5T 82, 83 (1889)

Velike pokretačke sile duše. – Velike pokretačke sile duše su vjera, nada i ljubav; i na njih poziva proučavanje Biblije, ako se pravilno sprovodi. Spoljašnja ljepota Biblija, ljepota slikovitosti i izraza, je samo kontura, što i jeste, prema njenom stvarnom blagu – ljepoti svetosti. U svom zapisu o ljudima koji su hodili sa Bogom, možemo uhvatiti bljeskove Njegove slave. U Onome koji je «sav ljubak» mi vidimo Njega, prema kojemu je sva ljepota zemlje i neba samo nejasan odraz. «I kad Ja budem podignut od zemlje», rekao je On, «sve ću privući k sebi» (Jovan 12:32). – Ed 192 (1903)

37. NAČELA PROUČAVANJA I OBRAZOVANJA

³⁵⁰ **Um i naklonosti moraju se obučavati.** – Bog je dao razum, mentalne sposobnosti uma; ali ako se prepuste sebi neobrazovane i neobučene, one ostaju kao kod neukog neznabošca. Um i naklonosti zahtijevaju vaspitanje i usmjeravanje od strane učitelja. Ljudski moralni činilac mora se stih po stih, pravilo po pravilo, voditi i obučavati u saradnji sa Bogom. Bog radi u ljudskom oruđu pomoću svjetlosti svoje istine. Um prosvijetljen istinom, vidi istinu koja se razlikuje od zablude. – Lt 135, 1898.

Najveća kultura uma prima Božje puno odobravanje. – Ljudski um je predisponiran za najveću kultivaciju. Život posvećen Bogu ne treba da bude život neznanja. Mnogi govore protiv obrazovanja zato što je Isus odabrao neobrazovane ribare da propovijedaju Njegovo jevanđelje. Oni tvrde da je On dao prednost neukima. Mnogi učeni i poštovani ljudi vjerovali su Njegovom učenju. Da su neustrašivo pokorili osvjedočenju svoje savjesti, oni bi ga slijedili. Njihove sposobnosti bile bi prihvaćene i upošljene u Hristovoj službi, da su ih ponudili. Ali oni nijesu imali moralne sile da pred licem namrgođenih sveštenika i ljubomornih zakonika priznaju Hrista, i stave na kocku svoj ugled vežući se za poniznog Galilejca....

Isus nije prezirao obrazovanje. Najveća kultura uma, ako se posveti kroz ljubav i strah Božji, prima Njegovo najpotpunije odobravanje. Skromni ljudi koje je Hristos odabrao bili su sa Njim tri godine, podređeni profinjajućem uticaju Veličanstva neba. Hristos je bio najveći vaspitač za kojeg je svijet ikad znao.

Bog će prihvatiti mlade sa njihovim talentom i njihovim blagom ljubavi ako mu se hoće posvetiti. Oni mogu doseći do najviše tačke intelektualne veličine; i ako su uravnoteženi religioznim načelom, znaće pokrenuti djelo koje je Hristos došao sa neba da izvrši, i čineći tako biti saradnici sa Gospodom. – RH, June 21, 1877. (FE 47, 48)

Ne zadovoljavati se drugorazrednim radom. – Pravi učitelj nije zadovoljan drugorazrednim radom. On se ne zadovoljava usmjeravanjem svojih učenika na strandard niži od onog

najvećeg koji im je moguće doseći. On ne može biti zadovoljan prenoseći im samo tehničko znanje, praveći ih pukim računovođama, vještim zanatlijama, uspješnim trgovcima. Njegova je ambicija da ih nadahne načelima istine, poslušnosti, poštenja, cjelovitosti i čistote – načelima koja će ih načiniti pozitivnom silom za stabilnost i unapređivanje društva. On želi, iznad svega drugog, da ih nauči velikoj životnoj pouci nesebične službe. – Ed 29, 30 (1903)

Um se mora povesti visočije. – Upućena sam da moramo povesti umove naših učenika visočije nego što mnogi sada misle da je moguće. Srce i um se moraju obučavati da očuvaju svoju čistotu primajući svakodnevnu opskrbu sa izvora vječne istine. Božanski Um i Ruka sačuvali su kroz vjekove zapis o stvaranju i njegovoj čistoti. Samo nam Riječ Božja daje autentičan izvještaj o stvaranju svijeta. Ova Riječ mora biti glavni predmet proučavanja u našim školama. Preko nje možemo razgovarati sa patrijarsima i prorocima; tu možemo učiti koliko je naše iskupljenje stajalo Onoga koji je bio jednak sa Ocem od početka, i koji je žrtvo-
vao svoj život kako bi mi mogli stajati pred Njim otkupljeni od svega običnog i zemaljskog, i obnovljeni po Božjem obličju. – Lt 64, 1909.

Pravo obrazovanje kombinuje intelektualno i moralno. – Gospod je dugo čekao da naši učitelji počnu hoditi u svjetlosti koju im je poslao. Postoji potreba ponizivanja svoga ja da bi Hristos mogao obnoviti Božji moralni lik u čovjeku. Sadašnji karakter obrazovanja mora se veoma izmijeniti prije nego što dobije svoj pravi oblik u našim institucijama. Jedino kad se intelektualne i moralne sile sjedine u vaspitnom cilju, dostiže se standard Riječi Božje. – RH, Sept 3, 1908. (FE 527)

Istinska pobožnost uzdiže i profinjuje. – Naš narod svugdje dopušta svom umu da zauzme isuviše nizak opseg, suviše uzan pogled. Oni dozvoljavaju da ih vode planovi ljudskih činilaca i da ih oblikuje svjetski duh, prije nego Hristovi planovi i Hristov Duh. Upućena sam da kažem našem narodu: gledajte iznad zemaljskog ka nebeskom. Brojke nijesu dokaz uspjeha; da su bile, Sotona bi polagao puno veće pravo. Taj stepen moralne moći je ono što ispunja naše institucije, naše škole, i naše crkve. Trebalo bi da je radost svih, od najvećeg do najmanjeg, predstavljati Hrista hristolikim vrlinama. Neka naši učitelji uče da će prava pobožnost, ljubav koja se pokazuje u poslušnosti Bogu, uzdići i profiniti. – Lt 316, 1908.

Neophodna temeljitost. – Temeljitost je neophodna za uspjeh u izgradnji karaktera. Mora postojati ozbiljna želja za sprovođenjem planova Glavnog Graditelja. Građa koja se koristi mora biti čvrsta; ne može se prihvatiti nemanan, nepouzdan rad; jer bi se zdanje srušilo. Cijelo biće mora se unijeti u posao. To zahtijeva snagu i energiju; ne postoji rezerva koja se može rasipati na nevažne stvari. Odlučna ljudska sila mora se unijeti u ovo djelo, u saradnji sa Božanskim Radnikom. Mora se uložiti odlučan, istrajan napor da se raskinu, običaji, maksime i veze ovoga svijeta. Neophodni su duboka promisao, ozbiljna nakana, postojana cjelovitost. Nema mjesta lijenosti. Život je sveto povjerenje; i svaka trenutak treba murdo iskoristiti. – YI, Feb 19, 1903. (HC 84)

Beznačajna pitanja slabe um. – Učenik koji umjesto širokih načela Riječi Božje prihvata opšte zamisli i dopušta da vrijeme i pažnja budu usredsređeni na opšta, beznačajna pitanja, otkriće da mu je um postao zakržljao i oslabljen; on će izgubiti moć rasta. Um se mora obučavati da shvati važne istine koje se tiču vječnog života. – Lt 64, 1909.

Ne treba zapostavljati svjetovne, privremene poslove. – Život je odveć svečan da bi se udubio u svjetovne i zemaljske stvari, u kolotečinu brige i staranja za ono što je kao atom u poređenju sa stvarima od vječnog interesa. Ipak Bog nas je pozvao da mu služimo u zemaljskim

poslovima života. Marljivost u ovom djelu je isto onoliko dio prave vjere koliko i posvećenje. Biblija ne odobrava besposlenost. To je najveće prokletstvo koje donosi nesreću našem svijetu. Svaki muškarac i žena koji su istinski obraćeni biće marljivi radnici. – COL 343 (1900)

Kakvoća ljudi koji se pozivaju da podučavaju.* – Božjem djelu potrebni su učitelji koji imaju visoke moralne osobine i kojima se može povjeriti vaspitanje drugih, ljudi koji su zdravi u vjeri i imaju takta i strpljenja, koji hode sa Bogom i uzdržavaju se od same pojave zla, koji stoje u tako bliskoj vezi sa Bogom da mogu biti kanali svjetlosti – ukratko, hrišćanski džentlemani. Dobri utisci koje ostavljaju takvi ljudi nikad neće izbljediti, a obuka sprovedena na taj način trajaće kroz vječnost. Ono što se zanemari u ovom procesu obuke je poput nedovršenog posla. Ko će preuzeti ovaj zadatak?

Htjeli bismo da imamo jake mlade ljude, ukorijenjene i utemeljene u vjeri, koji bi imali takvu živu vezu sa Bogom da mogu, ako ih tako savjetuju naša rukovodeća braća, stupiti na više koledže u našoj zemlji, gdje bi imali šire polje za proučavanje i posmtranje. Druženje sa različitim vrstama umova, upoznavanje sa radovima i rezultatima popularnih metoda obrazovanja, i poznavanje teologije koja se uči u vodećim znanstvenim ustanovama bilo bi od velike vrijednosti takvim radnicima, pripremajući ih za rad sa obrazovanim ljudima i dočekivanje prevladajućih zabluda našega vremena. Ovakav metod koristili su drevni Valdenžani; a naša omladina, ako je vjerna Bogu, mogla bi, kao njihova, činiti dobro djelo, čak i dok stiču obrazovanje, sijući sjeme istine u umovima drugih. – 5T 583, 584 (1885)

Ispravne navike ostavljaju utisak na karakter. – Formiranje ispravnih navika mora ostaviti utisak na um i karakter djece kako bi mogla hoditi pravim putem. Mnogo znači dovesti ovu djecu pod direktan uticaj Duha Božjeg, uvježbavajući ih i disciplinujući po odgoju i savjetu Gospodnjem. Oblikovanje ispravnih navika, ispoljavanje pravednog duha, poziva na ozbiljne napore u imenu i sili Isusovoj. Vaspitač mora istrajno, dajući stih po stih, pravilo po pravilo, ovdje malo i ondje malo, sa svakom snošljivošću i strpljenjem, saosjećanjem i ljubavlju, vezati djecu svom srcu Hristovom ljubavi otkrivenoj u njemu samome. – CEd 153, 1893. (FE 268)

Karakter se ne oblikuje po jednom kalupu. – Učitelji moraju imati na umu da ne rade sa anđelima već sa ljudskim bićima sa strastima koje su kao i njihove. Karakteri se ne smiju oblikovati po jednom kalupu. Djeca su kao nasleđe primila sve oblike karaktera. Tako se otkrivaju mane i vrline u crtama karaktera. Neka svaki vaspitač ovo uzme u obzir. Oni će se morati suočavati sa naslijeđenim i stečenim deformitetom ljudskog karaktera, kao i ljepotom karaktera, i trebaće mnogo milosti oplemenjene u vaspitaču da bi znao kako postupati sa zabludjelima za njihovo sadašnje i vječno dobro. Ako se gaji impulsivnost, nestrpljenje, ponos, sebičnost i vrednovanje svoga ja, to će pričiniti veliko zlo koje može gurnuti dušu na Sotonino bojište bez mudrosti da upravlja svojom barkom, i uz opasnost nasukavanja na hridi sotonskih iskušenja do konačnog brodoloma. Svaki učitelj ima i svoje osobene crte karaktera na koje mora paziti da ga Sotona ne bi iskoristio kao svog posrednika u uništavanju duša, njegovim vlastitim neposvećenim crtama karaktera. – Lt 150, 1893. (FE 277, 278)

Potreba za hristolikošću u radu sa umovima. – Mora se uvesti u praksu svakodnevna radna agencija, vjera koja kroz ljubav radi i čisti dušu vaspitača. Da li otkrivenu volju Božju

* Vidi naslov br. 22, «Škola i učitelj»

stavlјate kao svoj najveći autoritet? Ako se Hristos uselio unutra, nada slave, tada će istina Božја tako djelovati na vaš prirodni temperament da će se njen preobražavajući učinak otkriti u izmijenjenom karakteru, i nećete svojim uticajem kroz otkrivenja neposvećenog srca i naravi obratiti istinu Božју u laž pred nekim od vaših učenika; niti će u vašem prisustvu sebična, nestrplјiva, nehristolika narav u bavljenju sa ma kojim ljudskim umom, otkriti da vam milost Hristova nije dovolјna u svakom vremenu i na svakom mјestu. Na taj način pokazete da autoritet Božји nad vama nije prosto u imenu već u stvarnosti i istini. Mora postojati odvoјenost od svega što je nepoželјno i nehristoliko, koliko god to bilo teško za pravog vјernika. – CEd 148, 1893. (FE 263, 264)

Stalno ukoravanje zбunjuje dijete. – Nebo u djetetu gleda nerazvijenog muškarca ili ženu, sa sposobnostima i moćima koje će, ako se pravilno vode i razvijaju sa nebeskom mudrošću, postati ljudska oruđa kroz koja mogu operisati božјanski uticaji da bi bili pomagači Bogu. Oštre riječi i stalni prekor zбunjuju dijete ali ga nikad ne reformišu. Povucite te razdražljive riječi; držite svoj vlastiti duh pod disciplinom Isusu Hristu; tako ćete naučiti kako sažaljevati i sasojećati sa onima koji dolaze pod vaš uticaj. Ne pokazujte nestrplјenje i grubost, jer da toј djeci nije bilo potrebno vaspitanje, ne bi im trebale ni prednosti škole. Ona se moraju strplјivo, ljubazno i sa ljubavlјu izvesti stepenicima napretka, uspinjući se korak po korak u sticanju znanja. – CEd 147, 1893. (FE 263)

Pažnja u suspendovanju učenika. – Pazite šta radite u pravcu suspendovanja učenika. Ovo je svečan posao. Ovakvu mjeru iziskuje veoma ozbilјna greška.

Zatim potrebno je brižlјivo razmatranje svih okolnosti vezanih za ovaj slućaj. Učenici su poslati od kuće sa manјih ili većih udalјenosti, hiljadama i hiljadama milja daleko od doma, lišeni njegovih prednosti, i ako se iskljuće, odvajaju se od privilegija škole. Svi njihovi izdaci moraju se povjeriti nekome ko je pouzdan u tim stvarima da ne bi uzalud ulagali svoj novac. Ućenik kji uđe ili padne u iskušenje mora se kazniti za svoju grešku. On živo osjeća da je pokvario svoje svјedoćanstvo, i razočarao one koji su mu povјerili razvoj karaktera pod uticajem obuke u njegovom studentskom životu, koja će naknaditi sve što je uloženno u njegovu korist.

Ali on je suspendovan zbog svog nepromišljenog kursa djelovanja. Šta će učiniti? Hrabrost je na najnižoj razini, nema odlučnosti niti čak muškosti. On je izdatak, a dragocjeno vrijeme je izgublјeno. Ko je nježan i ljubazan i osjeća breme ovih duša? Kakvo je onda ćudo što Sotona koristi ovakve okolnosti. Oni se guraju na Sotonino bojište i do izražaja dolaze upravo ona najgora osjećanja ljudskog srca, koja jaćaju i potvrđuju se. – Lt 50, 1893.

Izbјegavati stvaranje osjećaja nepravde. – Kad se suoćite sa elementima koje manifestuju oni koji nemaju biblijsku religiju već samo profesiju, ne zaboravite da ste hrišćanin. Vi veoma umanjujete svoj uticaj i kvarite vlastito hrišćansko iskustvo kad gubite samokontrolu i prućate im i najmanju priliku da misle kako loše postupate prema njima. Ne ostavljajte ovakav utisak na njihove umove ako to ikako možete izbјeći. U ovom vremenu probe mi oblikujemo svoje karaktere za budući besmrtni život; ali to nije sve, jer upravo u ovom procesu izgradnje karaktera moramo biti obazrivi kako gradimo, jer drugi će graditi po obrascu koji im dajemo. – Lt 20, 1892. (MM 209)

Um mora imati ćistu hranu. – Um, poput tijela, mora imati ćistu hranu da bi bio zdrav i jak. Prućite svoj djeci nešto za razmišljanje što je izvan i iznad njih samih. Um koji živi u ćistoj, svetoј atmosferi neće biti bezvrijedan, prazan, sebićan.

356

357

Mi živimo u vremenu kad se sve što je lažno i površno uzdiže iznad stvarnog, prirodnog i trajnog. Um se mora čuvati od svega što bi ga odvelo u pogrešnom smjeru. Ne smijemo ga zatrpavati bezvrijednim pričama, koje ne daju snagu mentalnim moćima. Misli će biti istog karaktera kao i hrana kojom snabdijevamo um. – Lt 27, 1890. (CG 188)

358 *Nevjerničke knjige*.^{*} – Proučavanje knjiga koje su napisali nevjernici pričinjava veliku štetu. Tako se sije kukolj u umovima i srcima učenika. Ipak to je hrana koja se često daje mozgu, dok mnogi imaju malo znanja o predmetima koji se odnose na vječne interese, koje bi trebali da razumiju.

Dar vremena je dragocjen. Svaki dan daje nam se u povjerenje, i bićemo pozvani da o tome položimo račun Bogu. Vrijeme treba koristiti na slavu Bogu, i ako hoćemo produžiti svoje živote, ako želimo zadobiti život koji je po mjeri života od Boga, umu moramo davati čistu hranu. Ne treba traćiti vrijeme koje se može iskoristiti na dobro. – MS 15, 1898.

Učiti studente da se pokoravaju Bogu. – Vidim da se mora izvršiti i iznijeti veliki zadatak pod božanskom upravom u našim školama. Ali velika pouka koju učenici moraju naučiti je da teže poznanju Boga svim svojim srcem, umom i snagom, i bezuslovno mu se pokoravaju. Nauka o spasenju ljudske duše je prva pouka o životu. Nijedan pravac u literaturi ili knjiškom obrazovanju ne smije postati veći. Poznavati Boga i Isusa Hrista, koga je poslao, život je vječni.

Neka učenici unesu sa sobom ljubav i strah Božji u školski život. Ovo je mudrost dragocjenija nego to riječi mogu izraziti. Kad su povezani sa Bogom, o njima će se moći kazati kao o Danilu: Bog mu dade mudrost i znanje u svakoj tajni.

Učenje je dobro. Solomonova mudrost je poželjna; ali mudrost veća od Solomonove daleko je poželjnija i bitnija. Kroz obrazovanje u našim školama mi ne možemo doseći Hrista, ali možemo kroz Hrista doseći najveći vrh stepenica u nauci; jer nadahnuti riječ kaže: «I da budete ispunjeni u Njemu» (Kološanima 2:10). Naš prvi posao je vidjeti i priznati Boga, i onda će On upravljati našu stazu. – Lt 120, 1896.

38. RAVNOTEŽA U OBRAZOVANJU

359 *Vaspitanje ima vječne implikacije*. – Vaspitanje je djelo čiji će se učinak sagledavati kroz beskrajne vjekove vječnosti. – 6T 154 (1900)

Obnoviti sklad u biću. – Pravi cilj vaspitanja je obnova Božjeg lika u duši. U početku Bog je stvorio čovjeka po svom obličju. On ga je obdario plemenitim osobinama. Njegov um bio je uravnotežen, i sve sile njegovoga bića usklađene. Ali pad i njegove posledice izpačili su ove darove. Grijech je pokvario i gotovo izbrisao obličje Božje u čovjeku. Da bi se ono obnovilo osmišljen je plan spasenja i čovjeku dat život probe. Vratiti ga savršenstvu u kojem je prvobitno bio stvoren veliki je cilj života – cilj koji je u osnovi svega ostalog. Zadatak roditelja i učitelja, u vaspitanju mladih, je saradnja sa ovom božanskom namjerom; i čineći tako oni su «Bogu pomagači». – PP 595 (1890)

* Vidi naslov br. 13, «Hrana za um»

Moraju se razviti sve sposobnosti. – Sve ove različite sposobnosti koje ljudi imaju – uma, duše i tijela – date su im od Boga da se uposle tako da dostignu najveći mogući stepen vrsnoće. Ali to ne može biti sebična i isključiva kultura; jer karakter Božji, čije obličje moramo primati, je dobrota i ljubav. Svaka sposobnost, svaka osobina, kojom nas je Stvoritelj darovao mora se upotrijebiti za Njegovu slavu i uzdizanje naše bližnjih. A u tom uposlenju nalazi se njihovo najčistije, najplemenitije i najsrećnije ispoljavanje. – PP 595 (1890)

Pravo obrazovanje je opsežno. – Pravo obrazovanje podrazumijeva više od zauzimanja određenog kursa proučavanja. Ono je opsežno. Ono uključuje skladan razvoj svih fizičkih moći i mentalnih sposobnosti. Ono uči ljubavi i strahu Božjem i priprema je za vjerno ispunjavanje životnih dužnosti. – CT 64 (1913)

Svestran razvoj za svaku dužnost. – A oni koji će raditi zajedno sa Bogom moraju se boriti za savršenstvo svakog organa u tijelu i kvalitet uma. Pravo obrazovanje je pripremanje fizičkih, mentalnih i moralnih moći za vršenje svake dužnosti; to je obuka tijela, uma i duše za božansku službu. To je obrazovanje koje će istrajati u vječni život. – COL 330 (1900)

Sve moći trebaju doseći do svog najvećeg potencijala. – Bog je zamislio da koledž u Batl Kriku dostigne veći standard intelektualne i moralne prosvjećenosti od ma koje druge ustanove te vrste u našoj zemlji. Mlade treba učiti važnosti njegovanja fizičkih, mentalnih i moralnih moći da bi došli ne samo do najvećih postignuća u nauci, već kroz znanje o Bogu naučili da ga proslavljaju; da razviju skladan karakter, i na taj način se potpuno pripreme za korisnost na ovom svijetu i steknu moralnu podobnost za besmrtni život. – 4T 425 (1880)

Znanje nauke svih vrsta je moć. – Škole osnovane među nama su pitanje ozbiljne odgovornosti, jer uključeni su važni interesi. Na poseban način naše škole su na gledanje anđelima i ljudima. Znanje nauke svih vrsta je moć, i Božji je cilj da se napredne nauke izučavaju u našim školama kao priprema za djelo koje prethodi završnim prizorima zemaljske istorije. Istina mora ići do najudaljenijih predjela na zemlji, preko posrednika obučениh za taj zadatak. Ali dok je znanje nauke moć, znanje koje je Isus lično došao da podari svijetu bilo je znanje jevanđelja. Svjetlost istine morala je obasjati svojim blistavim zracima najkrajnje djelove zemlje, a prihvatanje ili odbacivanje poruke Božje povlačilo je vječnu sudbinu duša. – RH, Dec 1, 1891. (FE 186)

Mladi moraju biti mislioci. – Svako ljudsko biće, stvoreno po obličju Božjem, obdareno je moćima srodnim Stvoriteljevim – individualnošću, moći da se misli i djeluje. Ljudi u kojima je ova moć razvijena su ljudi koji nose odgovornosti, koji su vođe u djelu, i koji utiču na karakter. Zadatak pravog obrazovanja je razviti ovu moć, naučiti mlade da budu mislioci a ne samo puki odašiljači misli drugih ljudi.

Umjesto ograničavanja njihovih studija na ono što su ljudi rekli ili napisali, usmjerite učenike ka izvoru istine, ka prostranim poljima otvorenim za istraživanje u prirodi i otkrivenju. Neka razmišljaju o velikim istinama dužnosti i sudbine, i um će se proširiti i ojačati. Umjesto obrazovanih slabića, znanstvene institucije mogu odašiljati ljude jake da misle i djeluju, ljude koji su gospodari a ne robovi okolnosti, ljude koji posjeduju širinu uma, jasnoću misli i smjelost svojih ubjeđenja. – Ed 17, 18 (1903)

Obrazovanje razvija karakter. – Vaspitanje i obučavanje mladih je važan i svečan zadatak. Veliki cilj koji se mora osigurati je pravilan razvoj karaktera, tako da se čovjek može pravilno osposobiti za ispunjavanje dužnosti sadašnjeg života i konačno – ulazak u budući besmrtni život. Vječnost će otkriti način na koji je to djelo izvršeno. Kad bi propovjednici i učitelji

imali osjećaj potpun osjećaj odgovornosti, zapazili bi različito stanje stvari danas u svijetu. Ali oni su suviše ograničenih pogleda i ciljeva. Oni ne shvataju važnost svog zadatka ili njegove rezultate. – 4T 418 (1880)

Najveća vrijednost je izgraditi karakter. – Ti učenici [škola u Ejevondejlu (Avondale)] rade teško i predano. Oni dobijaju na snazi nerava i u čvrstini kao i aktivnosti mišića. Ovo je pravilno vaspitanje koje će iz naših škola izvesti mlade ljude koji nijesu slabi i neefikasni, koji nemaju jednostrano obrazovanje, već svestranost u fizičkoj, mentalnoj i moralnoj obuci. Graditelji karaktera ne smiju zaboraviti da polože temelj koji će obrazovanje učiniti od najveće vrijednosti. Ovo zahtijeva samopožrtvovanje, ali mora se uraditi. Fizička obuka će, ako se pravilno usmjerava, pripremiti za mentalne napore. Ali jedna sama uvijek stvara nepotpuna čovjeka.

Fizičkom opterećenje udruženo sa mentalnim naporom čuva um i moral u zdravijem stanju, i čini se daleko bolji posao. Pod ovakvom obukom iz naših škola izaći će studenti naučeni praktičnom životu, koji su u stanju da najbolje iskoriste svoje intelektualne sposobnosti. Fizičko i mentalno vježbanje moraju se kombinovati ako hoćemo pravedno postupati sa svojim učenicima. Radili smo na tom planu ovdje [Australija] potpuno zadovoljni, bez obzira na nepogodnosti pod kojima studenti moraju raditi. – SpT Series A, No.4, p 16, Aug 27, 1895. (TM 241)

Mnogi propuštaju da shvate prava načela. – Mnogi studenti toliko žure da upotpune svoje obrazovanje tako da nijesu temeljiti u ničemu čega se prihvate. Malo ih ima dovoljno hrabrosti i samokontrole da postupa iz načela. Najveći broj studenata propušta da shvati pravi cilj obrazovanja, i stoga izostaje zauzimanje takvog kursa koji bi osigurao ovaj cilj. Oni se bave studijama matematike ili jezika, dok zapostavljaju daleko bitnije proučavanje za sreću i uspjeh u životu. Mnogi koji istražuju zemljine dubine sa geolozima ili osmatraju nebesa sa astronomima ne pokazuju ni najmanje zanimanje za čudesni mehanizam vlastitog tijela. Drugi znaju kazati koliko kostiju ima na čovječijem skeletu i tačno opisati svaki tjelesni organ, a ipak su neupućeni u zakone o zdravlju i liječenju bolesti kao da život kontroliše slijepa sudbina namjesto određenog i nepromjenljivog zakona. – ST, June 29, 1892. (FE 71, 72)

Vaspitanje nije samo stvar mozga. – Studenti koji su stekli knjiško znanje bez prikupljanja znanja o praktičnom radu ne mogu polagati pravo na skladan razvoj. Energija koja se trebala posvetiti raznovrsnim poslovima je zanemarena. Vaspitanje se ne sastoji u korištenju samo mozga. Fizička uposlenost nužan je dio obuke za svakog mladog čovjeka. Propušta se važna faza vaspitanja ako se učenik ne podučava kako da se uključi u koristan rad. – CT 307, 308 (1913)

Podjednaka fizička i mentalna opterećenost. – Mnogo je rečeno i napisano u pogledu važnosti obuke uma za njegovu najveću službu. Ovo je ponekad vodilo u mišljenje da ako se razum vaspita da ispolji svoje najveće moći, to će ojačati fizičku i moralnu prirodu za razvoj cijelog čovjeka. Vrijeme i iskustvo su pokazali da je ovo bila zabluda. Vidjeli smo muškarce i žene koji su izlazili sa koledža kao svršeni diplomci koji ni na koji način nijesu bili kvalifikovani za pravilno korištenje tog čudesnog fizičkog organizma kojim ih je Bog opskrbio. Cijelo biće osmišljeno je za akciju, ne za neaktivnost.

Ako fizičke moći nijesu podjednako opterećene sa mentalnim, prevelik napor je na ovim posljednjim. Ukoliko svaki dio ljudske mašinerije ne ispunjava svoje određene zadatke, mentalne moći se neko vrijeme ne mogu koristiti do svojih najvećih sposobnosti. Prirodne

moći moraju se upravljati po prirodnim zakonima, a sposobnosti razvijati da djeluju skladno i u saglasnosti sa ovim zakonima. Učitelji u našim školama ne mogu prenebregnuti ni jednu od ovih pojedinosti bez izbjegavanja odgovornosti. Ponos ih može odvesti u potragu za visokim svjetskim standardom intelektualnih dostignuća u čemu studenti mogu biti briljantni; ali kad se treba ispoljiti čvrsto znanje – ono koje je neophodno za osposobljavanje muškaraca i žena za svaku nuždu u praktičnom životu – takvi studenti su samo djelimično pripremljeni za postizanje uspjeha u životu. Njihovo nepotpuno obrazovanje često vodi u neuspjeh koje god grane u poslu se prihvatili. – 5T 522 (1889)

Ne izbjegavati životna bremena. – Neka se mladi impresioniraju mišlju da obrazovanje nije učenje kako izbjeći neprijatne zadatke u životu i teška bremena; da je svrha vaspitanja olakšati rad učenjem boljih metoda i viših dostignuća. Učite ih da pravi životni cilj nije osigurati najveću moguću dobit za sebe već proslaviti Tvorca u izvršavanju svoga dijela opšte zadaće, i pružiti ruku pomoći slabijima ili manje upućenima. – Ed 221, 222 (1903)

Potreban skladan razvoj. – Ispravno iskorištavanje samoga sebe najvrednija je pouka koja se može naučiti. Mi se ne smijemo baviti umnim radom i tu stati, ili učiniti fizički napor i tu stati; mi moramo najbolje iskoristiti različite djelove koji sačinjavaju ljudsku mašineriju – mozak, kosti, mišiće, glavu i srce. – YI, Apr 7, 1898. (SD 171)

Neznanje ne povećava duhovnost. – Mladi ljudi se ne bi smjeli upuštati u zadatak objašnjavanja Svetog Pisma i predavanja o proročanstvima kad nemaju znanja o važnim biblijskim istinama koje pokušavaju objasniti drugima. Oni možda oskudijevaju u opštim granama obrazovanja i stoga ne uspijevaju da učine onoliko dobra koliko bi mogli da su imali preimućstva dobre škole. Neznanje neće povećati poniznost ili duhovnost nijedne osobe koja se izjašnjava kao Hristov sledbenik. Istine Božanske Riječi najbolje može da cijeni hrišćanin intelektualac. Hrista će najbolje proslaviti oni koji mu razumno služe. Veliki cilj obrazovanja je da nas osposobi da koristimo moći koje nam je Bog dao na način koji će najbolje reprezentovati biblijsku vjeru i promovisati slavu Božju. – 3T 160 (1872)

Vaspitanje zahtijeva neumorne napore. – Učitelji trebaju voditi studente da ramišljaju i jasno shvate istinu za sebe. Nije dovoljno za učitelja da objasni ili za studenta da vjeruje, mora se probuditi potreba, i učenik navesti da potvrdi istinu na vlastitom jeziku, dokazujući tako da shvata njenu silu i primjenjuje je. Istrajnim naporom životne istine se tako utiskaju u um. Ovo može biti lagan proces, ali vredniji od jurnjave preko važnih predmeta bez valjanog razmatranja. Bog očekuje da se Njegove institucije izdvajaju od onih svjetovnih, jer one su Njegova predstavništva. Ljudi koji su istinski povezani sa Bogom pokazaće svijetu da na kormilu stoji činilac veći od ljudskog. – 6T 154 (1900)

Postaviti vidljive međaše. – Neka mladi postave vidljive međaše pomoću kojih se mogu po potrebi upravljati. Kad naiđe kriza koja zahtijeva aktivne, dobro razvijene fizičke moći i bistar, jak, praktičan um, kad se mora obaviti komplikovan zadatak gdje se svaki potez mora odrediti, i dočekati poteškoće samo kroz traženje mudrosti od Boga, tada će oni mladi koji su naučili da savladavaju probleme ozbiljnim radom moći odgovoriti na poziv za radnicima: «Evo mene, pošalji mene». Neka srca mladih muškaraca i mladih žena budu čista kao kristal. Neka im misli ne budu svakidašnje, već posvećene vrlinom i svetošću. Nema potrebe da budu drugačiji. Čistotom misli kroz posvećenje Duhom, njihovi životi mogu se profiniti, uzdići, oplemeniti. – SpT Series B, No.1, pp 31, 32, July, 1900.

365

366

Važno formiranje ispravnih navika. – Određena namjera svakog mladog čovjeka treba se visoko postaviti u svim njegovim planovima za životno djelo. Prihvatite kao svoju vodilju u svemu standard koji izlaže Božja Riječ. Ovo je pozitivna dužnost jednog hrišćanina, a trebala bi takođe biti i njegovo pozitivno zadovoljstvo. Gajite poštovanje prema sebi zato što ste Hristova otkupljena svojina.

Uspjeh u formiranju ispravnih navika, napredak u onome što je dobro i plemenito, daće vam uticaj koji će svi cijeniti. Živite za nešto pored sebe.

Ako su vam pobude čiste i nesebične, ako uvijek tražite posao koji neko mora uraditi, ako ste uvijek spremni da pokažete ljubazno staranje i činite djela učtivosti, vi nesvjesno gradite vlastiti spomenik. Ovo je djelo na koje Bog poziva svoju djecu i omladinu. – SpT Series B, No.1, p 32, July, 1900.

Samoizdržavanje važan dio vaspitanja. – U sticanju obrazovanja mnogi učenici bi stekli najvredniju obuku kad bi izdržavali sami sebe. Umjesto zapadanja u dugove ili zavisnosti od samoodricanja njihovih roditelja, neka mladi muškarci zavise o sebi. Oni će tako naučiti da vrednuju novac, vrijeme, snagu i prilike, i biti u daleko manjem iskušenju da se odaju besposličenju i rasipničkim navikama. Pouke o ekonomisanju, marljivosti, praktičnom poslovdstvu, i postojanosti namjere, svladane na taj način, pokazale bi se najvažnijim dijelom njihove opreme za životnu bitku. Učenik koji bi naučio pouku o samoizdržavanju mnogo bi doprinio čuvanju znanstvenih ustanova od bremena duga pod kojim se nalazi veliki broj škola i koji je uveliko osakatio njihovu korisnost. – Ed 221 (1903)

Vaspitanje oblikuje društveno uređenje. – Društvo je u neredu po čitavom svijetu, i potreban je cjelovit preobražaj. Vaspitanje koje se pruža mladima oblikuje ukupno društveno uređenje. – MH 406 (1905)

Potreba za poljoprivrednim školama. – Naše škole mogle bi uspješno pomagati u raspoređivanju nezaposlenih masa. Hiljade bespomoćnih i gladnih bića, čiji broj svakodnevno povećava kategoriju prestupničkih grupa, mogli bi izdržavati sebe u jednom srećnom, zdravom, nezavisnom životu ako bi se uputili vještom i marljivom radu u obrađivanju zemlje. – Ed 220 (1903)

Obrazovanje se nastavlja kroz život. – U Hristovoj školi, učenici nikad ne završavaju obuku. Među učenicima su i stari i mladi. Oni koji posvećuju pažnju uputima Božanskog Učitelja stalno napreduju u mudrosti, finoći i plemenitosti duše, i tako se pripremaju da stupe u jednu višu školu gdje će se razvoj nastaviti kroz vječnost. – CT 51 (1913)

Prava ambicija. – Draga omladino, šta je cilj i svrha vašeg života? Da li ste željni obrazovanja kako bi stekli ime i položaj na svijetu? Imate li misli koje se ne usuđujete izraziti, da jednog dana stanete na samitu intelektualnih veličina; da sjednete na osgovornom i zakonodavnom savjetu i pomognete u donošenju zakona za naciju? Nema ničeg lošeg u tim aspiracijama. Svako od vas može označiti svoj cilj. Ne zadovoljavajte se osrednjim dostignućima. Postavite visoko svoj cilj, i ne štedite truda da dostignete taj standard. – RH, Aug 19, 1884. (FE 82)

Najbitnije znanje. – Neka mladi napreduju onoliko brzo i onoliko daleko koliko mogu u sticanju znanja.... I dok uče, neka upražnjavaju svoje znanje. Na taj način njihovi umovi će steći disciplinu i moć. Iskorištavanje znanja je ono što određuje vrijednost njihova obrazovanja. Provođenje dugo vremena u proučavanju, bez napora da se prenese ono što se steklo, često prije stvara prepreku nego što pomaže stvarnom razvoju. I u domu i u školi potrebni su

napori učenika da nauči kako proučavati i kako prenositi stečeno znanje. Kakav god da je njegov poziv, on mora biti i učenik i učitelj sve do kraja svoga života. – MH 402 (1905)

Najbitnije obrazovanje za našu omladinu danas, ono koje će ih osposobiti za više stepene školovanja odozgo, je obrazovanje koje će ih naučiti kako da otkriju volju Božju svijetu. – RH, Oct 24, 1907. (FE 512)

Najbitnije znanje je znanje o Bogu i Onome koga je poslao.

Svako dijete svaki omladinac treba imati znanje o samome sebi. Oni trebaju razumjeti fizičko življenje koje im je Bog dao i zakone pomoću kojih se ono održava zdravim. Svako se treba temeljito podučavati u opštim granama obrazovanja. Potrebna je moralna obuka koja će ih načiniti muškarcima i ženama od praktične sposobnosti, spremnim za svakodnevne životne dužnosti. Ovome treba dodati obuku i praktično iskustvo u raznim pravcima misionskog napora. – MH 402 (1905)

«*Koji 'sveučilišni kurs' može biti ravan ovome?*» – «Blizu je veliki dan Gospodnji...» i svijet se mora upozoriti... Hiljade mladih moraju se predati ovom djelu... hrabreći i pomažući mladima pod svojim nadzorom da se priključe pokretu.

Ne postoji grana posla u kojoj je mladima moguće primiti veću korist... Oni su pomagači anđelima; ili određenije, ljudska oruđa kroz koja anđeli vrše svoju misiju. Anđeli govore kroz njihove glasove, i rade njihovim rukama. Ta ljudska oruđa, u saradnji sa nebeskim, imaju koristi od svog obrazovanja i iskustva. Kao sredstvo obrazovanja, koji «sveučilišni kurs» može biti ravan ovome? – Ed 270, 271 (1903)

Bitno je prenositi znanje. – Za njihovo potpuno obrazovanje neophodno je da se učenici da vremena za misionski rad – vrijeme da se upoznaju sa duhovnim potrebama porodica u svojoj zajednici. Oni se ne smiju pretrpati studijama tako da nemaju vremena za korištenje stečenog znanja. Treba ih ohrabriti da učine ozbiljan misionski napor za one koji su u zabludi, upoznajući se sa njima i iznoseći im istinu. Poniznim radom, tražeći mudrost od Boga, moleći se i stražeći u molitvi, oni mogu dati drugima znanje koje je obogatilo njihove živote. – CT 545, 546 (1913)